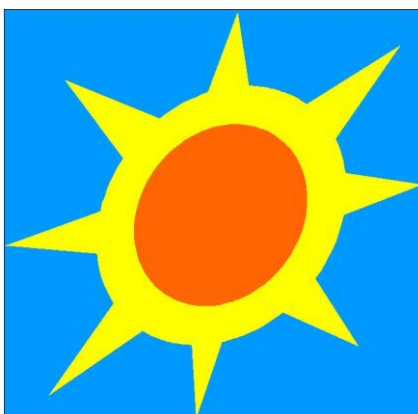

Školní vzdělávací program pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením Základní školy U Lesa v Karviné-Ráji

"Všichni toužíme být úspěšní"

Verze: 4

Platnost od: 01. 09. 2012

Obsah:

Obsah	2 - 3
1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy	5
2.1. Zaměření školy	5
2.2. Úplnost a velikost školy	5
2.3. Vybavení školy	5 – 6
2.4. Údaje o pracovnících školy	7
2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7 – 9
2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	9 – 11
2.7. Školní družina	11
3. Charakteristika ŠVP	12
3.1. Zaměření ŠVP	12 – 16
3.2. Výchovně vzdělávací strategie	17
3.2.1. Cíle výchovně vzdělávacího procesu	17
3.2.2. Klíčové kompetence	18 – 20
3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzděl. potřebami	21
3.3.1. Integrovaný program: vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	21
3.3.2. Na úspěšném naplnění integrovaného programu se podílejí	21
3.3.3. Formy uskutečňované integrace	21 – 22
3.3.4. Cíl činnosti školního speciálního pedagoga	22
3.3.5. Žáci se specifickými poruchami učení	22
3.3.6. Žáci s tělesným postižením, případně kombinovaným postižením	22
3.3.7. Žáci s poruchami autistického spektra	22 – 23
3.3.8. Žáci z odlišného kulturního a sociálního znevýhodňujícího prostředí	23
3.3.9. Podpůrná opatření	23
3.3.9.1. Možnosti úlev a tolerancí u žáků s SPU	23 – 26
3.4. Začlenění průřezových témat	26
3.4.1. Přehled tematických okruhů průřezových témat 1. st.	27 – 28
3.4.2. Přehled tematických okruhů průřezových témat 2. st.	29 – 30
3.4.3. Zařazení průřezových témat v rámci projektu 1. a 2. st.	31
3.4.4. Integrovaní průřezových témat do další činnosti školy	31
4. Tabulace učebního plánu	32
4.1. Učební plán 1. st.	32
4.2. Učební plán 2. st.	33 – 34

5. Učební osnovy	35
5.1. Český jazyk a literatura 1. st.	35 – 56
5.2. Matematika a její aplikace na 1. st.	57 – 75
5.3. Informační a komunikační technologie 1. st.	76 – 80
5.4. Prvouka 1. st.	81 – 100
5.5. Vlastivěda 1. st.	101 – 108
5.6. Přírodověda 1. st.	109 – 118
5.7. Hudební výchova 1. st.	119 – 128
5.8. Výtvarná výchova 1. st.	129 – 134
5.9. Pracovní činnosti 1. st.	135 – 145
5.10. Tělesná výchova 1. st.	146 – 155
5.11. Zdravotní tělesná výchova 1. st.	156 – 164
5.12. Český jazyk a literatura 2. st.	165 – 178
5.13. Anglický jazyk 2. st.	179 – 184
5.14. Matematika a její aplikace na 2. st.	185 – 199
5.15. Informační a komunikační technologie 2. st.	200 – 205
5.16. Dějepis 2. st.	206 – 213
5.17. Výchova k občanství 2. st.	214 – 227
5.18. Fyzika 2. st.	228 – 243
5.19. Přírodopis 2. st.	244 – 264
5.20. Zeměpis 2. st.	265 – 276
5.21. Hudební výchova 2. st.	277 – 282
5.22. Výtvarná výchova 2. st.	283 – 291
5.23. Tělesná výchova 2. st.	292 – 297
5.24. Zdravotní tělesná výchova 2. st.	298 – 300
5.25. Člověk a svět práce 2. st.	301 – 315
5.26. Chemie 2. st.	316 – 327
5.27. Speciální pedagogická péče 1. a 2. st.	328 – 337
5.28. Výchova ke zdraví 2. st.	338 – 347
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	348
6.1. Hodnocení žáků	348
6.1.1. Pravidla pro hodnocení žáků	348 – 349
6.1.2. Hodnocení žáků se spec. vzděl. potřebami	349
6.1.3. Způsob hodnocení, získávání podkladů	350
6.1.4. Kritéria hodnocení	350 – 354
6.1.5. Sebehodnocení	355
6.2. Autoevaluace školy	356 – 359
Použité zkratky	360
Příloha č. 1. Hodnotící zpráva založená na výsledcích vlastního hodnocení školy	361 – 375
Příloha č. 2. Rozklíčené klíčové kompetence <u>Struktura školního vzdělávacího programu</u>	376 – 385

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- **Název ŠVP:** Školní vzdělávací program pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením Základní školy U Lesa v Karviné-Ráji
- **Předkladatel:**
- a. Název školy: Základní škola U Lesa
 b. Adresa školy: U Lesa 713, 734 01 Karviná – Ráj
 c. Jméno ředitele: Mgr. Tomas Vlachopulos
 d. Kontakty: tel.: 596 311 487
                   fax: 596 311 495
                   mobil: 739 669 921
                   e-mail: sekretariat@ulesakarvina.cz
                   webová adresa: www.ulesakarvina.cz
- **Zřizovatel:**
- a. Název: Statutární město Karviná
           Magistrát města Karviné
 b. Adresa: Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná – Fryštát
 c. Ved. odboru rozvoje: Ing. Martina Šrámková
- **Platnost dokumentu od:**
- a. Datum: 1. září 2012
- b. Podpis ředitele: .....
- c. Razítko školy:
- **Motivační název ŠVP:** „Všichni toužíme být úspěšní“
- **IČ:** 48004529
- **DIČ:** CZ 48004529
- **IZO:** 048004529
- **RED-IZO:** 600135942
- **KOORDINÁTOR:** Mgr. Zuzana Štefániková
- **ZODPOVĚDNÝ PRACOVNÍK** Bc. Lucie Fišerová – spec. ped.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY:

Školní vzdělávací program pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením Základní školy U Lesa je zpracován podle RVP ZV s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.

Motivační název „*Všichni toužíme být úspěšní*“ není nahodilý. Vyjadřuje základní myšlenku našeho program. Chceme v přátelském prostředí zdravě učit, vychovávat osobnosti a tento program nabízíme i dětem se zdravotním postižením.

2.2 ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY:

Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem.

Budova základní školy je situována v oblasti sídliště Karviná–Ráj.

Výuka zpravidla probíhá na 1. a 2. stupni ve dvou paralelních třídách.

Kapacita školy je 600 žáků, kapacita školní družiny je 90 žáků, kapacita školní jídelny je 500 jídel.

2.3 VYBAVENÍ ŠKOLY:

Prostorové

Areál školy je možno rozdělit na:

- ❖ hlavní budovu
- ❖ školní družinu a školní jídelnu
- ❖ velké školní hřiště
- ❖ malé hřiště s umělým povrchem
- ❖ školní bezbariérovou zahradu

V hlavní budově sídlí vedení školy, ekonom, personalista, speciální pedagog, výchovný poradce. Jsou zde třídy prvního stupně vybaveny relaxačním koutkem, třídy druhého stupně a odborné učebny. V budově je vybudován výtah a bezbariérový přístup do školy i šaten. Pro děti s postižením je vybudována relaxační místnost, speciální místnost pro žáky s PAS (s poruchami autistického spektra), speciální třída.

Součástí hlavní budovy je i tělocvična, která má i zvláštní vchod a slouží potřebám školy i veřejnosti. K dispozici jsou šatny a sociální zázemí.

V areálu školy se nachází velké školní hřiště a malé hřiště s umělým povrchem.

Školní družina je samostatná budova a není se školou propojena. Má tři oddělení - dvě učebny, hernu, počítačovou učebnu, šatny a sociální zázemí.

Školní jídelna se nachází v areálu školní družiny, je moderně vybavena.

V roce 2007 prošla rekonstrukcí školní zahrada. Je využívána k učení, relaxaci, konají se zde akce pořádané školou.

Materiální

Materiální vybavení je standardní.

Škola je vybavena učebními pomůckami, má dostatek knih, atlasů a názorných pomůcek, má dostatek vybavených odborných učeben, které jsou intenzivně využívány pro výuku.

Technické

Technické vybavení je na standardní úrovni

Škola je vybavena třemi odbornými učebnami výpočetní techniky pro 1. i 2. stupeň. Učitelé mají k dispozici počítače napojené na Internet v kabinetech i v některých třídách.

V kanceláři personalistky je umístěn kopírovací stroj pro 1. stupeň, v kabinetě jazyka českého pro 2. stupeň je umístěný druhý kopírovací stroj. Třetí kopírovací stroj je umístěn ve sborovně, jsou na něj napojeny všechny kabinety učitelů. Kopírovací stroje využívají pedagogové ke své výchovně vzdělávací práci.

Škola po technické stránce disponuje vybavenou učebnou dílnou, cvičnou kuchyňkou, keramickou dílnou. Cvičná kuchyňka prošla v roce 2008 celkovou rekonstrukcí.

Škola disponuje s multimediální učebnou, ve které je umístěna i interaktivní tabule, která slouží k výuce, ale také si na ní učitelé mohou tvořit své vlastní výukové programy. Odborné učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi.

V roce 2009 byla škola nově zasíťovaná, bylo vyřešeno nové serverové zapojení s vyšší kapacitou.

Na podzim roku 2009 prošla škola a budova školní jídelny a družiny celkovou proměnou. Byla vyměněna stávající okna za okna plastová. Také obě budovy (školy a družiny) dostaly novou fasádu.

Ve školním roce 2008/2009 jsme získali dotaci z Nadace OKD na vybudování Školního klubu. Tento projekt přispěl ke zkvalitnění procesu integrace postižených dětí, které navštěvují naši školu a zlepšení kontaktů a vazeb mezi spolužáky zdravými a postiženými a to tím, že napříč školou ve vhodných bezbariérových prostorách se bude konat výuka, mimoškolní vzdělávání, zábavné aktivity, školní projekty a akce pro rodiče školy. Vhodné zrekonstruované prostory přispěly k větší „propustnosti“ integračního procesu mezi žáky a také přispěje k vytvoření dalšího potenciálu pro rozvoj komunitního života v lokalitě, kdy rodiče a veřejnost se aktivně podílí na akcích pořádaných školou a dětmi.

Hygienické

Hygienické zázemí je dobré.

Na všech toaletách je k dispozici teplá voda, tekuté mýdlo, papírové ručníky, toaletní papír. Pro děti s postižením je vybudováno bezbariérové sociální zařízení.

Pro dodržování pitného režimu žáků a pracovníků školy slouží školní bufet a také jsme zařazeni do projektu Školní mléko.

Pro aktivní odpočinek a relaxaci je k dispozici školní bezbariérová zahrada a sportovní areál školy.

2. 4 ÚDAJE O PRACOVNÍCÍCH ŠKOLY:

Pedagogický sbor má cca 40 členů.

funkce
Ředitel školy
Statutární zástupce
Speciální pedagog
Výchovný poradce
ICT správce + třídní učitel
Netřídní učitelé
Vedoucí školní družiny
Vychovatelky
Asistentky pedagoga

Provozní zaměstnanci:

funkce
Zástupce pro ekonomii
Personalista
Školník
Uklízečky
Vedoucí školní jídelny
Vedoucí kuchařka
Kuchařka
Pracovnice provozu

2. 5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE:

Dlouhodobé projekty:

1. **Integrační projekt** - individuální integrace dětí se zdravotním postižením do výchovně vzdělávacího procesu v běžných třídách.
2. **Integrační program** – skupinová integrace dětí s poruchou autistického spektra (NF)
  - vytvoření speciální třídy pro výuku podle TEACCH programu (léčení, výchova a vzdělávání dětí s autismem a jiným komunikačním handicapem)
3. **Otevřené učení** – *realizace probíhá na 1. stupni*. Součástí výchovně vzdělávacího procesu jsou následující dlouhodobé projekty:
  - JSEM OBJEVITEL A VÝZKUMNÍK** – vlastní, aktivní poznávání přírody v místních přírodních podmínkách.
  - MOJE MĚSTO – MŮJ DOMOV** – historie, zajímavosti našeho města a regionu
  - ČESKÁ REPUBLIKA – SRDCE EVROPY** – cestujeme po České republice
  - JSEM EVROPAN** – cestujeme po Evropě
  - CESTUJEME V ČASE** – dvouletý projekt, kde se děti seznamují s historií našeho národa.

4. **Dlouhodobé projekty 2. stupně:**

ČLOVĚK A PŘÍRODA – poznávání přírody

ČLOVĚK VE SVĚTĚ INFORMACÍ – práce s informačními a komunikačními technologiemi

JSEM EVROPAN A NEZTRATÍM SE VE SVĚTĚ – schopnost komunikace, porozumění a pochopení ostatních národů a kultur

ČLOVĚK A SVĚT ČÍSEL – pochopit myšlenkové postupy a pojmy, aplikace na základní otázky filosofie a do praktického života

PO STOPÁCH HISTORIE – poznávání podstaty lidské existence

TADY JSEM DOMA – poznávání historie, tradic, významných osobností a geografických zajímavostí s důrazem na poznávání sebe sama

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, podle náplně učiva. Projekty jsou ročníkové.

5. **Rehabilitační centrum** - výstavba tohoto centra pro tělesně postižené žáky byla zaměřena na rehabilitační a rekondiční cvičení vhodných pro integrované žáky. Odborně je zajištěn speciálním pedagogem školy. Součástí projektu bylo vybudování speciální třídy pro žáky s PAS, relaxační místnosti a vybavené dílny pro ergoterapii – keramická dílna.

6. **Integrace na druhou**

Projekt probíhal v letech 2009-2012.

INTEGRACE² byl projekt Moravskoslezského kraje, do kterého se naše škola zapojila. Podmínkou pro účast v projektu byla existence školního poradenského pracoviště (dále jen ŠPP), které tvoří speciální pedagog, výchovný poradce a metodik prevence.

Cílem projektu bylo zkvalitnění systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zlepšení vzdělávacích podmínek těchto žáků na školách, které zřizují ŠPP, prostřednictvím kvalitního a vysoce odborného vzdělávání pedagogických pracovníků těchto škol včetně školních psychologů a školních speciálních pedagogů.

Díky práci odborníků ŠPP a v projektu zapojených učitelů byl na školách zaveden systém odborné podpory žáků s výukovými a výchovnými problémy, prostřednictvím aktivit projektu dojde k jeho zkvalitnění a rozšíření.

Na škole jsou zaváděny nové podpůrné programy v rámci speciálně pedagogické péče pro žáky, do aktivit budou zapojeni také rodiče žáků.

Cílovou skupinu tvořili žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich rodiče a pedagogičtí pracovníci včetně školního speciálního pedagoga.

7. **Projekt „Ovoce do škol“**

Předmětem podpory je čerstvé ovoce a zelenina, balené zeleninové šťávy.

Projekt je uskutečněn v rámci SZIF.

Žáci 1. – 5. ročníků si mohou z mléčného automatu umístěného ve vestibulu školy prostřednictvím své mléčné karty nakupovat mléčné výrobky nebo zdarma odebrat ovoce, zeleninu a zeleninové šťávy.

8. **Projekty, kterých se škola zúčastnila**

„Cizí jazyky – otevřené dveře do EU“

„Šablony EU Peníze do škol“

Pro šk. rok 2012/2013 jsme získali dotaci 50 000,-Kč z Nadace OKD na podporu mezinárodního projektu s PL školou pod názvem „ Přátelství bez bariér“

Mezinárodní spolupráce:

Naše škola má chuť poznávat nové lidi, touží po nových zážitcích, po vybočení běžného školního stereotypu. Jsme rádi, že máme partnery v zahraničí.

Úzce spolupracujeme se školou v příhraniční polské Wodzislawi. Názvy projektu „**Přátelství bez bariér ve sjednocené Evropě**“ a „**Voda náš společný mezinárodní poklad**“, které byly realizovány v rámci Fondu mikroprojektu Euroregionu Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński, Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR – PL, 2007 - 2013. Spolupracujeme při plánování společných projektů – probíhají výměnné návštěvy mezi žáky a pedagogy. Naše vztahy se neomezují jen na jednorázové akce. Smyslem je poznat život v partnerské oblasti a představit současnost a historii obou regionů. Spolupracujeme v oblasti sportu, kultury, ekologie, společensko-kulturních činností, které oživují naše kontakty.

Rozvíjí se jazykové schopnosti dětí, které se mohou dorozumívat kromě svých rodných jazyků jinými světovými jazyky. Osobní kontakt mezi pedagogy je předpokladem efektivní spolupráce. Naší snahou je rozvíjet další spolupráci s jinými školami v Evropě, aby výuka cizích jazyků byla efektivní.

2. 6 SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY:

Spolupráce s rodiči

Rodiče nebo zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech (každé první úterý v měsíci od 16.00 – 17.00).

Dáváme rodičům možnost nahlédnout do naší výuky, poznat metody a způsoby naší práce. Přejeme si, aby se stali součástí školy, vyjadřovali se k jejímu chodu, vstupovali mezi nás s návrhy, poznatky a připomínkami.

Spolupráce se Školskou radou

Školská rada je orgán školy, který umožňuje zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a pedagogickým pracovníkům školy, dále pak zřizovateli a dalším osobám, podílet se na správě školy.

Školskou radu tvoří tři členové:

- ❖ zástupce z řad rodičů,
- ❖ zástupce od zřizovatele
- ❖ zástupce z řad pedagogických pracovníků.

V současné době jimi jsou:

- ❖ předseda Jarmila Bulejková
- ❖ člen Stanislav Sobel
- ❖ člen Alena Cieslová

Členové školské rady mají právo i povinnost uplatnit své názory v mnoha oblastech, které jsou spojeny s činností i provozem školy.

ŠKOLSKÁ RADA :

- a) vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování
- b) schvaluje výroční zprávu o činnosti školy
- c) schvaluje školní řád a navrhuje změny

- d) schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách
- e) podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy
- f) projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření
- g) projednává inspekční zprávy České školní inspekce
- h) podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy

Školská rada vytváří také prostor pro názory rodičů i dětí.
Snaží se vzniklé problémy v součinnosti s vedením školy rychle řešit.

Spolupráce s obecně prospěšnou společností Dobrodiní

Obecně prospěšná společnost vznikla 13. listopadu 2003 zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností, vedeného Krajským soudem v Ostravě.

Nabízí tyto obecně prospěšné služby:

1. Ekologie:

- a. tvorba zdravého a estetického životního prostředí v rámci školy
- b. pomoc při údržbě hřiště a veřejné zeleně
- c. realizace ekologických projektů

2. Zdravotnictví a sociální péče:

- a. zkvalitnění péče o postižené děti
- b. nákup rehabilitačních pomůcek a zdravotní techniky
- c. péče o děti s alergickým onemocněním
- d. zajišťování zdravého životního způsobu a návyků dětí

3. Kultura a sport:

- a. ochrana a rozvoj kulturního a historického dědictví
- b. propagace a podpora umělecké činnosti, kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských aktivit konkrétních věcí

4. Ostatní:

- a. realizace projektu „Škola bez bariér“
- b. spolupráce s ekologickými, zdravotnickými a sociálními organizacemi
- c. organizování seminářů a akcí propagujících o.p.s.
- d. podpora výukových programů pro cizí jazyky, exkurze, příprava na budoucí povolání, pozvání lektorů na přednášky a budoucím povolání

Doplňková činnost:

- a. pořádání dětských rekreačních a rekreačně – vzdělávacích akcí
- b. pořádání výstav, veletrhů, přehlídek a obdobných akcí

Spolupráce se speciálně pedagogickými centry

Úzce spolupracujeme se speciálně pedagogickými centry podle druhu postižení integrovaného žáka. Tato spolupráce zahrnuje přípravu podkladů pro diagnostikování žáka, tvorbu individuálně vzdělávacích plánů, zajišťování kompenzačních pomůcek a školení nebo odborných seminářů.

Spolupráce s Mateřskou školou

Úzce spolupracujeme s Mateřskou školou V Aleji v Karviné – Ráji. Děti navštěvují naši školu jednou měsíčně, aby se zbavily ostychu a případného strachu ze školního prostředí.

Připravujeme pro ně pravidelně setkání ve třídách 1. Stupně, kde pracují s paní učitelkou a našimi žáky, další skupina tvoří v keramické dílně, také za pomoci našich starších žáků ze 2. Stupně, kteří skupina pracuje v počítačové učebně a poslední skupina sleduje pohádku a hraje interaktivní divadlo s našimi dětmi z dramatické výchovy a souboru AMADIS. Tyto skupiny se pravidelně střídají.

Spolupráce se střediskem Slezské diakonie pro děti se zdravotním postižením EUNIKA

Úzce spolupracujeme s Mateřskou školou V Aleji v Karviné – Ráji. Děti navštěvují naši školu jednou měsíčně, aby se zbavily ostychu a případného strachu ze školního prostředí. Připravujeme pro ně pravidelně setkání ve třídách 1. Stupně, kde pracují s paní učitelkou a našimi žáky, další skupina tvoří v keramické dílně, také za pomoci našich starších žáků ze 2. Stupně, třetí skupina pracuje v počítačové učebně a poslední skupina sleduje pohádku a hraje interaktivní divadlo s našimi dětmi z dramatické výchovy a souboru AMADIS. Tyto skupiny se pravidelně střídají.

2. 7 ŠKOLNÍ DRUŽINA

Náš výchovně vzdělávací program je zaměřen na prohloubení vědomostí, které děti získají ve vyučovacím procesu, a to prostřednictvím poznávání přírody a života kolem nás.

Pomáháme dětem pochopit jejich vlastní osobnost, chápat slovo kamarád a hlavně mít kamaráda.

Pomáháme dětem rozvíjet vědomosti o přírodě a o člověku a tyto využívat v hrách a soutěžích.

Pomáháme plně rozvinout jejich talent v zájmových činnostech a tím prohlubovat jejich vztah k vybrané práci.

Průběžně se snažíme o to, aby si děti uvědomily své já, já – člověk, zem a přírodu, ve které žijeme - žijeme a pomáháme přírodu chránit.

Projekty školní družiny

1. a 2. ročník	Jsem objevitel, badatel
3. ročník	Jsem Evropan, Čech – Karviná je město, ve kterém bydlím
4. a 5. ročník	Cestujeme v čase
4. ročník	Česká republika je náš domov
5. ročník	Evropa je náš kontinent

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠVP:

Porozumět filozofii našeho školního vzdělávacího programu není složité. V každém dítěti se skrývají schopnosti a dovednosti, o kterých nemáme často ani tušení.

Hledáme je.....

Podporujeme je .....

Rozvíjíme je .....

Naše motto:

„Všichni toužíme být úspěšní“.

- ❖ Chceme být přátelskou, svobodnou, tvořivou školou.
- ❖ Naším cílem je poznávat, objevovat, prožívat, učit se a tvořit v přátelském, klidném prostředí.
- ❖ Přejeme si, aby naši žáci prožili šťastný, smysluplný život, zařadili se úspěšně do světa práce, celospolečenského dění a uměli se svobodně a správně rozhodovat v různých životních situacích.

A. PŘÁTELSKÉ PROSTŘEDÍ = PŘÁTELSKÁ ŠKOLA

*„Na svou cestu se musí vydat každý ze své vlastní potřeby.
Uspadní mu ji podpora a porozumění těch ostatních.“*

Přátelské prostředí vytvářejí lidé, kteří ve škole pracují nebo s námi spolupracují. Za společný cíl pedagogů, pracovníků školy, žáků i rodičů považujeme

- ❖ klidné, bezpečné prostředí, které je prosycené vstřícností, vzájemností, důvěrou, spoluprací, radostí z dílčích i společných úspěchů.
- ❖ soužití, založené na vzájemném respektu a porozumění.
- ❖ partnerské vztahy, ve kterých se domlouváme, vyhodnocujeme, hledáme nové cesty, vedeme dialog, spolupracujeme a pomáháme si.
- ❖ příjemný prostor školy, jenž dotváří pozitivní klima a na němž se podílejí učitelé, žáci a př. rodiče.

Myslíme si, že pozitivní školní zázemí by mělo umožnit:

1. žákům:

- a. samostatné objevné učení se
- b. podporu rozvoje jejich osobnosti
- c. respektování jejich individuality
- d. cítit jistotu, že budou akceptováni
- e. prožití úspěchů
- f. nabýt vědomí, že se k nim přistupuje spravedlivě
- g. spoluvytvářet školu

2. rodičům zaručujeme:

- a. kompetentnost a vstřícnost učitelů
- b. spravedlivý přístup k dětem
- c. vhodnou motivaci k učení

- d. individuální podporu každému dítěti
- e. cílevědomou práci všech pracovníků školy

3. učitelům a zaměstnancům školy připraví prostředí:

- a. pracoviště, kde rádi pracují
- b. prožívají pocit sounáležitosti, seberealizace spolupráce
- c. samostatnost a svobodu v tvůrčí práci
- d. uznání a spravedlivé hodnocení

Toto je pro nás výzva v tom nejlepším slova smyslu.

B. ZDRAVĚ UČIT = POROZUMĚT POTŘEBĚ VZDĚLÁVAT SE

„Proč“ je jedním z klíčových slov lidského života.

Každý má právo mít strach, důležité je najít odvahu jej překonat. A ten zázrak se může stát i nad školním úkolem.

Náš školní vzdělávací program je orientován na žáka, respektuje jeho osobní maximum a individuální potřeby.

Co si přejí naši žáci?

...Škola by měla být místem, kde se scházejí přátelé a vykonávají různé zajímavé činnosti.

...Aby vyučování nebyla nuda, výuka byla zajímavá, pestrá, aby nás učení bavilo.

Vzdělávací program vychází z konstruktivistické pedagogiky = konstrukce nového poznání probíhá na základě toho, čemu žák rozumí a o čem je přesvědčen.

Nabízíme tyto zásady učení:

- ❖ Aktivní učení – znamená činnosti, při nichž si děti sami mohou něco objevit, prozkoumat, vyzkoušet, mají možnost dělat určitá rozhodnutí o tom, co a jak se budou učit, dává dětem možnost volby a naučí je se učit .
- ❖ Smysluplné činnosti – zapojují děti do různých školních i mimoškolních aktivit, které považují za smysluplné z hlediska skutečného života a odpovídají jejich kulturnímu zázemí.
- ❖ Kooperativní činnosti – nutí, abych se naučil(a) potřebovat partnera k učení. Spolupráce, spoluúčast doplňuje aktivní, smysluplné učení. Děti zde uplatňují své schopnosti, dovednosti a mají možnost rozvíjet svůj talent, nápady, tvůrčí činnosti.
- ❖ Motivující hodnocení – rozvíjí u dětí samostatnost, sebedůvěru, zodpovědnost a podporuje naši vizi školy „Všichni toužíme být úspěšní“. Myslíme si, že každý malý úspěch je zárodkem úspěchu většího.

Učitelé si mají možnost svobodně zvolit si nejvhodnější metody a formy práce – třífázový model učení, aktivní, kooperační učení, projektovou výuku, hry, činnostní formy..., vhodně zapojovat evokaci, motivaci, a tak plnit přání našich žáků, aby vyučování bylo zajímavé, pestré, aby je bavilo.

Smyslem našeho vzdělávacího programu je vybavit naše děti souborem klíčových kompetencí – vědomostí, dovedností, schopností, postupů, hodnot, jež potřebují pro úspěšné zvládnání životních úkolů, jakými jsou:

- učení se
- řešení problémů
- navazování vztahů

- efektivní komunikace
- citlivé vnímání potřeb ostatních lidí
- dobré soužití
- spolupráce
- pracovní dovednosti

Náš program propojuje v souvislostech realizaci očekávaných výstupů = teoretické poznatky se souborem konkrétních klíčových kompetencí důležitých pro smysluplný, úspěšný a šťastný život.

C. INTEGRAČNÍ PROGRAM = ŠKOLA BEZ BARIÉR

„Nebojme se jinakosti druhých lidí, ale naučme se vzájemně si rozumět, chápat se a pomáhat si.“

1. Integrací rozumíme začlenění dítěte se zdravotním postižením do základní školy běžného typu.
O pozitivní integraci můžeme hovořit jedině za předpokladu, jsou-li splněny následující podmínky: rodina je připravena a seznámena se všemi aspekty vzdělávání svého dítěte se zdravotním postižením a škola, která dítě přijímá, je zabezpečena personálně, organizačně a v neposlední řadě také ekonomicky.
Naše škola nabízí již několik let tento program.
I my jsme si často kladli otázku, zdali je smysluplné, vzdělávají-li se děti se zdravotním postižením spolu s ostatními. Dospěli jsme k názoru, že právo nebýt sám vyjadřuje základní lidskou potřebu.
2. Dítě s handicapem není ve škole odkázáno samo na sebe. Má „svého“ asistenta (rozuměj asistenta pedagoga nebo osobního asistenta), který je jeho pomocníkem, rádcem, učitelem i vychovatelem. To ovšem neznamená, že se „asistent“ se svým žákem uzavírá v prostředí třídy a věnuje se pouze jemu. Asistent se stává prostředníkem ve všech vztazích a situacích, které vznikají v rámci integrace. Otevřenost a propojenost těchto vztahů jsou pro všechny samozřejmostí.
2. Naše mnohaleté zkušenosti dokazují smysluplnost takovéto integrace. Děti s postižením i ty zdravé prožívají společně školní léta již od útlého věku. Všichni, kteří participují na tomto programu, se vzájemně obohacují, učí se spolu komunikovat, spolupracovat, respektovat se a pomáhat si.
4. Uvědomujeme si, že každý z nás je jiný, a proto jedinečný, a tato myšlenka dává sílu a smysl našemu integračnímu programu. *Nehledejme* to, co nás rozděluje, ale *nacházejme* to, co nás spojuje.

„ Všichni toužíme být úspěšní !“

Toto je smysl integrace.

D. OTEVŘENÁ DEMOKRATICKÁ ŠKOLA = VÝCHOVA OSOBNOSTÍ

„Když se asi v dítěti rodí statečnost, odhodlání a láska?“

Vybavme naše žáky dovednostmi a odvahou k tomu, aby se k životu otevřeli a vzali jej do svých rukou. Splní-li se dítěti přání zdánlivě nesplnitelné, možná si do života odnese zkušenost, že nic není nemožné.

Výchovu našich dětí stavíme na silných stránkách jejich osobnosti. Vedeme je k tomu, aby chtěly
....

Dáváme dětem prostor pro osobní iniciativu, chuť spolupracovat, otevíráme možnosti pro nové myšlenky, nápady, fantazii.

Dopřáváme jim radost z tvůrčí práce, pocit vnitřní svobody, vedeme je k zodpovědnosti za svůj život, další partnery. Naší povinností je utvářet a podporovat rozvoj dětské duše a rozvinout ji v osobnost, která:

- ❖ vnímá a citlivě prožívá svět v jeho proměnách, rozliší dobro od zla, spravedlnost od bezpráví, pravdu od lži, povrchnost od opravdovosti.
- ❖ respektuje názory, postoje a práva druhých. Je vstřícná, tolerantní, vnímavá k odlišnosti druhých lidí, připravená pomoci potřebným, odhodlaná k ochraně slabších, ochotná přispět svým umem a dovednostmi ke zdaru společné práce.
- ❖ umí se rozhodovat, slušně a čestně jednat, obhájit si svoje názory na základě věcných argumentů, naslouchat ostatním a cítit je, poskytnout oporu a zázemí svým partnerům.
- ❖ produktivně pracuje, spolupracuje v zájmu svém, vlastní rodiny, školy, společnosti. Prezentuje vlastní úspěchy, raduje se s ostatními, respektuje schopnosti a výsledky práce partnerů.
- ❖ aktivně se podílí na životě v demokratické společnosti, na jejím rozvoji, není lhostejná k aktuálním problémům a aktivně se zapojuje do jejich řešení.
- ❖ Chrání své zdraví a umí se těšit ze svého života a totéž přeje ostatním.

Samostatná demokracie ve třídách, škole

P r e a m b u l e – „My žáci ze Základní školy U Lesa v Karviné – Ráji jsme si vědomi toho, že škola je společenstvím rovnoprávných, svobodných lidí, kteří chápou své povinnosti vůči sobě, druhým a zodpovědnost vůči celé škole, jsme připraveni podle svých možností získat co nejvíce vědomostí, dovedností a utužovat sportem své zdraví. Jsme odhodláni šířit dobré jméno školy.“

Smyslem a hlavním cílem našeho přístupu je výchova ke vzájemné toleranci a respektování odlišnosti druhého. Naší snahou je, aby si děti vytvářely pozitivní obraz sebe sama, rozvíjíme jejich sebedůvěru, sebehodnocení, ale také sebekritiku.

Vytváříme takzvané „Třídní úmluvy“, ve kterých se děti samy dohodnou na pravidlech, která budou cítit a dodržovat. Podporujeme vzájemnou komunikaci a společné řešení problémů ve třídě. Podporujeme v žácích vědomí, že to, jak bude škola pracovat a vypadat, mohou sami ovlivnit. Na škole funguje Dětský parlament a Žákovská rada. Dáváme dětem možnost vyjádřit se ke všemu, co je tíží a trápí, co by chtěly změnit, vylepšit, dělat jinak. Podporujeme vzájemný dialog mezi dětmi a dospělými. Vedení školy se pravidelně setkává se zástupci dětí a diskutuje s nimi. Chceme, aby naši žáci uměli vyslovit svůj názor a také si ho obhájit na základě srozumitelných argumentů.

Děti z vyšších ročníků se setkávají na pravidelných schůzkách s mladšími kamarády, povídají si s nimi, předávají jim informace a zkušenosti. Naši žáci se tak učí přijímat nejen odpovědnost sami za sebe, ale pomáhají se orientovat mladším spolužákům.

Rodič náš partner

Vstřícnost, spravedlnost, individuální podpora, cílevědomá práce, otevřenost, respekt, pochopení, spolupráce, to jsou naše základní priority ve vztahu k rodičům. Považujeme je za své partnery, se kterými se přejeme vést dialog. Dáváme rodičům možnost nahlédnout do naší výuky: poznat metody a způsoby naší práce. Přejeme si, aby se rodiče stali součástí školy, aby se vyjadřovali k jejímu chodu, vstupovali mezi nás s návrhy, poznatky a připomínkami. Jedině tak se škola stane

živým organismem, který se stane smysluplným pro nás pro všechny. Náš vztah mezi rodiči a školou budujeme na jasných předem stanovených pravidlech. Za společný cíl rodičů a pedagogů považujeme klidné spokojené dítě, které navštěvuje školu bez obav, cítí se u nás bezpečně a má radost z dílčích i společných úspěchů.

Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence ve spolupráci s týmem pro primární prevenci vytváří „Školní preventivní strategii“. Koordinuje její realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech výchovný poradce koordinuje postup, svolává setkání s rodiči, konzultace se žáky, nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence sociálně patologických jevů, využívá vybrané programy.

Tyto čtyři základní pilíře (A – D) našeho vzdělávacího programu jsme na prvním stupni doplnili o další priority.

Jsme součástí vesmíru a naše životy ovládají vesmírné zákony a principy. Pochopení těchto zákonů nám umožní vést spokojenější, smysluplnější, šťastnější život.

Do školního vzdělávacího programu jsme zařadili celoroční projekty z oblasti Člověk a jeho svět, které nám umožňují integraci předmětů. Vycházíme z principu, že to, co děti obklopuje – příroda, je jim blízké a zajímá je to.

– citát žákyně 5. ročníku:

*Na Zemi je tisíce míst,
která zjevují nám dětem,
v každou roční dobu
svá tajemství.*

Celoroční projekty

1.-5. třída

JSEM OBJEVITEL A VÝZKUMNÍK – vlastní, aktivní poznávání přírody v místních přírodních podmínkách.

4. – 5.. třída

MOJE MĚSTO – MŮJ DOMOV – historie, zajímavosti našeho města a regionu

4.- 5. třída

ČESKÁ REPUBLIKA – SRDCE EVROPY – jsem občan České republiky

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

...KAŽDÁ LIDSKÁ BYTOST JE JEDINEČNÁ VE SVÉ NEOPAKOVATELNOSTI..

3.2.1 CÍLE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍHO PROCESU

Cílem výchovně vzdělávacího procesu je komplexní a harmonický rozvoj žákovy osobnosti - dle jeho možností a schopností.

Vyučující dbají na následující:

ROZUMEM POZNÁVAT = NAUČIT ŽÁKY SE UČIT

1. Získat souhrn vědomostí, dovedností, schopností. Umět je uplatnit a využít v praktickém životě.
2. Porozumět otázkám běžného života a naučit se řešit nejrůznější životní situace.
3. Získat vztah k vzdělávání, duševní bohatství je prioritou každého z nás.

CÍTEM ŽÍT = ROZVÍJET EMOČNÍ A SOCIÁLNÍ VÝVOJ ŽÁKŮ, UMOŽNIT DĚTEM PROŽIT PLNOHODNOTNÝ, HARMONICKÝ, ŠTASTNÝ ŽIVOT

1. Rozvíjet emoční sebeuvědomování.
2. Zvládat emoce.
3. Respektovat odlišnosti druhých - rozvoj empatie.
4. Orientovat se v mezilidských vztazích.

Smyslem a cílem výchovně vzdělávacích strategií je vybavit žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích a uplatnit se v současné společnosti, zastávat různé sociální role a být úspěšný při profesní orientaci. Naším úkolem je vytvořit základ pro celoživotní vzdělávání, jeho vstup do života a pracovního procesu.

Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s lehkým mentálním postižením je kladen důraz především na **klíčové kompetence pracovní, sociální a personální a komunikativní.**

3.2.2 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence občanské
6. Kompetence pracovní

KOMPETENCE K UČENÍ

*Měřítkem naší práce je, s jakou chutí se děti učí.
Nuda v hodinách je smrtelný hřích učitele.*

- ❖ Na začátku vyučovací hodiny vždy s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací hodiny společně s žáky zhodnotíme jeho dosažení.
- ❖ Motivujeme žáky vhodnými prostředky k učení, snažíme se vytvářet takové situace, v nichž žák zažívá radost z úspěchu.
- ❖ Učíme žáky využívat vhodné naučené metody, strategie učení a jiné pomocné techniky.
- ❖ Umožňujeme žákům pracovat s učebními materiály a pomůckami.
- ❖ Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- ❖ Umožňujeme žákům realizaci vlastních nápadů, námětů, prací, jejich prezentaci.
- ❖ Umožňujeme žákům poznávat vlastní pokroky a uvědomovat si problémy, které mu mohou bránit v učení.
- ❖ Učíme žáky používat základní pojmy, které se dozví z různých vzdělávacích oblastí.
- ❖ Podporujeme tvořivost, spolupráci, samostatnost, učíme žáka hospodařit s časem, plánovat a organizovat svou činnost.
- ❖ Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme cíl učení a posilujeme pozitivní vztah a význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Problém je výzva, ne hrozba.

- ❖ Umožňujeme, aby žáci sami nebo ve skupině problémy vnímali, nacházeli, pojmenovávali a řešili - oceňujeme více cest řešení.
- ❖ Vedeme žáky k řešení běžných životních situací a k překonávání životních překážek, vše přiměřeně k individuálním možnostem žáků.
- ❖ Umožňujeme žákům být zodpovědní za svá rozhodnutí a přijímat důsledky těchto rozhodnutí.
- ❖ Na modelových situacích učíme žáky různým algoritmům - způsobům řešení, při krizových situacích učíme žáky požádat o pomoc, případně dokážou přivolat pomoc.
- ❖ Podporujeme týmovou spolupráci k řešení problému.
- ❖ V případě nezdaru se snažíme žáka motivovat k dalšímu hledání řešení.
- ❖ Podporujeme samostatnost a tvořivost, umožňujeme žákovi ověřovat si své poznatky v praxi.
- ❖ Nabízíme úkoly, které vedou k využívání získaných znalostí v praktickém životě.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Nelze nekomunikovat! Komunikace je cesta k porozumění, základní pilíř mezilidských vztahů a brána k poznání.

- ❖ Vedeme žáky k tomu, aby poznali sami sebe (obraz vlastního já ovlivňuje komunikaci) a respektovali druhé. Dobrá a přátelská atmosféra je předpokladem dobré a přátelské komunikace.
- ❖ Učíme žáky verbální i neverbální komunikaci, snažíme se o srozumitelnost v ústním projevu, vedeme děti k tomu, že umět komunikovat znamená také umět naslouchat. V případě potřeby učíme integrované žáky používat alternativní a augmentativní komunikační systémy.
- ❖ Vedeme žáky k tomu, aby se naučili strategie pro efektivní řešení konfliktů - uplatňujeme techniky zdravé komunikace (zachování klidné atmosféry, která umožňuje vyjádření bez strachu, vysvětlování, možnost sebeobhájení, pozitivní přístup v hodnocení situace,...)
- ❖ Umožňujeme žákům, aby v každé vyučovací hodině co nejvíce z nich promluvílo (ranní kruh, vyslovení svých názorů, prezentace své práce, umění klást otázky, diskuse, společné řešení problémů,...).
- ❖ Klademe důraz na porozumění obsahu sdělení a vhodné zpětné reakce, dále na porozumění běžně užívaným textům, záznamům a obrazovým materiálům.
- ❖ Vedeme žáky k využívání informačních technologií pro získávání nových informací a tvorbu výstupů jednoduchou formou písemné komunikace.
- ❖ Komunikační dovednosti a dodržování domluvených pravidel uplatňujeme v prostředí školy i mimo ni.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Mám-li se naučit, musím mít partnera v učení.

- ❖ Společnou strategií všech pracovníků školy je tvořit školu svobodnou, tvořivou, přitažlivou, moderní a prosperující.
- ❖ Podporujeme a realizujeme integrační program - žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zařazujeme do třídních kolektivů.
- ❖ Podporujeme inkluzivní vzdělávání, které umožňuje žákům maximální osobnostní rozvoj - volíme metody a formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy (od dětí se specifickými potřebami přes děti s lehkým mentálním postižením až po děti nadané) a vytvářejí prostor pro jejich vzájemnou spolupráci a podporu (zároveň však respektují individuální možnosti dětí).
- ❖ Vedeme žáky, aby přebírali zodpovědnost za své vlastní učení. Podporujeme zdravé sebehodnocení a hodnocení výsledků své práce.
- ❖ Podporujeme jejich sebevědomí na základě poznávání a pochopení své vlastní osoby, svých schopností, dovedností a kvalit.
- ❖ Ve škole funguje žákovský parlament, který je zvolen ve svobodných a tajných volbách, reprezentuje názor dětí školy.
- ❖ Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, spolupráce – na jejich formulaci se žáci sami podíleli.
- ❖ Upozorňujeme na nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby.
- ❖ Podněcujeme žáky k vyjádření vlastních názorů a myšlenek (ranní kruh, komunitní kruh, diskuse), ve vyučování využíváme prvky prožitkové pedagogiky a dramatické výchovy

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Jsme připraveni podat pomocnou ruku...

- ❖ Budujeme společně se žáky demokratická pravidla soužití a spolupráce ve škole i mimo školu. Důsledně trváme na jejich dodržování (třídní pravidla, úmluvy, školní řád). Vyžadujeme přijetí zodpovědnosti za své chování.
- ❖ Vyžadujeme od žáků hodnocení vlastního chování, hodnocení chování spolužáků – společně hledáme řešení při nedodržování pravidel. Problém řešíme věcně, rozumně a spravedlivě.
- ❖ Netolerujeme sociálně patologické jevy chování (záškoláctví, šikana, zneužívání alkoholu, drog,...), projevy rasismu, nacionalismu, lhostejnost k druhému, agresivní a vulgární chování.
- ❖ Při hodnocení využíváme prvků pozitivní motivace.
- ❖ Umožňujeme žákům vyjadřovat své vlastní pocity – respektujeme je. Zároveň učíme žáky vžívat se do pocitů jiných lidí, společně hledáme vzájemné porozumění. Naše zásada : „Nedělej druhým to, co se nelíbí tobě!“ Snažíme se vhodně používat otázku „Proč?“, která dětem pomůže proniknout hlouběji k podstatě různých jevů a situací.
- ❖ Chceme, aby žáci chodili do školy rádi a bez obav.
- ❖ Umožňujeme nácvik běžné komunikace s úřady.
- ❖ Učíme děti řešit krizové situace a představujeme jim možnosti pomoci v případě ohrožení. Při řešení (závažných) problémů spolupracujeme s rodinou, výchovným poradcem, koordinátorem primární prevence, školním speciálním pedagogem a využíváme pomoci zkušených odborníků (Pedagogicko-psychologická poradna, Speciální pedagogické centrum, Středisko výchovné péče, Policie, Odbor sociální péče o dítě,...)

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Práce je tvůrčí činnost, která nám přináší radost.

- ❖ Vytváříme podnětné tvořivé pracovní prostředí, vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci pochválíme. Nikdy prací žáky netrestáme.
- ❖ Podporujeme rozvoj pracovních dovedností tak, že pojmáme učení jako pracovní činnost, která vede k realizaci určitého záměru – aktivní, kooperační učení, činnostní učení, projekty, oborové práce, prezentace práce (třída, škola, veřejnost).
- ❖ Pestrou nabídkou zájmových útvarů podceňujeme žáky k zájmové činnosti, smysluplnému využití volného času, vyhodnocování, v jakých oborech by mohl svůj zájem a vlohly rozvíjet, také získávat potřebné informace o budoucí profesi (volbě povolání).
- ❖ Vedeme žáky k samostatnosti (časové rozvržení, organizace, plánování práce, příprava pomůcek, dokončení práce, úklid místa) a k dodržování daných pravidel a zásad bezpečnosti práce, k ochraně svého zdraví a zdraví druhých.
- ❖ Vedeme žáky k hodnocení, sebehodnocení práce (žák rozpozná kvalitní práci, dobře splněný úkol dle daných kritérií a hledá způsoby nápravy).
- ❖ Umožňujeme žákům, aby získané poznatky využívali v konkrétních činnostech propojených s praktickým životem, a tím jim umožňujeme vytvářet si svoji profesní orientaci dle svých daných možností.
- ❖ Umožňujeme orientaci v pracovních činnostech běžných profesí, podporujeme kariérové poradenství.
- ❖ Vedeme žáky k soudnému posouzení svých možností a dovedností ve vztahu k budoucímu pracovnímu uplatnění.
- ❖ Vedeme žáky k tomu, aby se různými způsoby uměli prezentovat na trhu práce.

3. 3 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

3.3.1 Integrovaný program: vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Úkolem současné společnosti je uznávat rovnost šancí a vytvořit prostředí vzájemného porozumění a akceptace mezi lidmi navzájem. Jedním ze základních práv všech dětí, tedy i dětí se zdravotním postižením, je jejich právo na vzdělání. To by mělo probíhat, při zajištění jejich speciálních vzdělávacích potřeb, v co možná největší míře společně s jejich vrstevníky v běžné škole. Integrovaný program školy podporuje a umožňuje maximální osobnostní rozvoj každého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

Do programu jsou zařazeni žáci:

- ❖ Žáci se specifickými poruchami učení nebo chování
- ❖ Žáci s tělesným postižením
- ❖ Žáci s poruchami autistického spektra
- ❖ Žáci s kombinovanými vadami
- ❖ Žáci z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí

3.3.2 Na úspěšném naplňování integrovaného programu se podílejí:

- ❖ Třídní učitelé a aprobovaní vyučující, vedení školy
- ❖ Školní speciální pedagog
- ❖ Výchovný poradce
- ❖ Metodik primární prevence
- ❖ Pedagogičtí asistenti, osobní asistenti
- ❖ Poradenské instituce: pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogická centra (podle druhu postižení integrovaného žáka), středisko výchovné péče
- ❖ Metody a formy práce podle pedagogického směru „Konstruktivistická pedagogika“ (Využíváme specializované postupy a metody, individuální pomůcky, speciální učebnice, odborné učebny, relaxační místnosti.)
- ❖ Obecně prospěšná společnost Dobrodiní, Rada školy

3.3.3 Formy uskutečňované integrace:

- ❖ Individuální integrace do běžné třídy základní školy bez podpory pedagogické nebo osobní asistence
- ❖ Individuální integrace do běžné třídy základní školy s podporou pedagogické nebo osobní asistence
- ❖ Skupinová integrace do základní školy (zřízení třídy pro děti s poruchou autistického spektra)

Výše uvedení žáci jsou integrováni a vzděláváni na podkladě individuálního vzdělávacího plánu, který je vytvářen podle požadavků pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra (v souladu se stávající platnou legislativní úpravou), zohledňuje specifické vzdělávací potřeby žáků a vychází vstříc i požadavkům rodičů. Rodiče a jejich děti jsou vnímáni jako partneři a svými poznámkami se podílejí na tvoření individuálního vzdělávacího plánu, který

obsahuje: základní údaje o žákovi, výklad závěrů vyšetření pro potřeby vzdělávání, jednoznačný popis vzdělávacích potřeb žáka, datum vyšetření, výchozí učební dokumenty, konkrétní cíle v jednotlivých vyučovacích předmětech, úpravu organizace výuky, časové a obsahové rozvržení výuky, formu zadávání úkolů, způsob hodnocení a klasifikace, konkrétní určení rozsahu speciálně pedagogické péče a jejího poskytovatele, výčet nezbytných kompenzačních a učebních pomůcek, účast dalších pedagogických pracovníků (pedagogického asistenta, vyučujících dalších předmětů), způsob spolupráce se zákonnými zástupci, podíl žáka na řešení problému, jmenovitě určení pracovníka PPP, SPC, SVP, se kterým škola spolupracuje a podpisy všech zúčastněných včetně podpisu ředitele školy.

3.3.4 Cíl činnosti školního speciálního pedagoga:

Zajištění poradenské a informační podpory při volbě či korekci vzdělávací a profesní dráhy, poradenské pomoci v průběhu školní docházky v souvislosti s řešením problémů osobnostního a sociálního vývoje, pomoci při hledání aktuálních učebních strategií a při řešení neprospěchu, pomoci s adaptací na nové sociální prostředí, metodické vedení pedagogického asistenta, osvojování speciálně pedagogických metod a vyhledávání vhodných pomůcek pro výuku.

3.3.5 Žáci se specifickými poruchami učení

Školní speciální pedagog se podílí na přípravě podkladů k vyšetření v pedagogicko-psychologických poradnách (dále jen PPP) či speciálně pedagogických centrech (dále jen SPC). Hlavní náplň práce spočívá v dlouhodobé individuální nebo i skupinové práci s integrovanými žáky. To znamená, že integrované dítě, např. s poruchou učení, má ve svém týdenním rozvrhu vyčleněnu obvykle 1 hodinu (dle doporučení PPP nebo SPC), ve které pracuje spolu se speciálním pedagogem na zmírnění nebo odstraňování svých obtíží. Náprava se vždy uskutečňuje nerušeně mimo třídu v místnosti spec. pedagoga a využívají se při ní speciální pomůcky (počítačové programy, speciální učebnice atd.)

3.3.6 Žáci s tělesným postižením, případně kombinovaným postižením

Integrovaní žáci, kteří jsou v naší škole vzděláváni za podpory pedagogické asistence (nejčastěji děti s tělesným postižením), mohou mít rovněž ve svém týdenním rozvrhu vyčleněnu obvykle 1 hodinu speciálně pedagogické podpory (podle doporučení SPC). Tato hodina je realizována v učebně speciálního pedagoga. Pro integrované žáky vzdělávající se podle ŠVP - přílohy pro žáky s lehkým mentálním postižením byl do jejich učebního plánu zařazen povinný předmět Speciálně pedagogická péče (podrobněji viz bod 5. 27). Speciálně pedagogickou podporou se rozumí využívání vhodných výukových postupů, zapojení žáků do tvorby jednoduchých kompenzačních pomůcek, společná relaxace, využívání ticha a prvků různých terapií pro zklidnění nebo odeznění záchvatových stavů žáků (epilepsie).

3.3.7 Žáci s poruchami autistického spektra

U žáků s poruchami autistického spektra jsou využívány obě výše zmiňované formy integrace. Volba individuální nebo skupinové integrace vychází z typu jejich poruchy, doporučení speciálně pedagogického centra pro děti s poruchami autistického spektra a podmínek školy. Pokud je dítě vřazeno formou individuální integrace, navštěvuje třídu se sníženým počtem žáků a je vzděláváno za podpory pedagogické asistence. Rovněž navštěvuje individuální hodinu u speciálního školního pedagoga.

Jedná-li se o volbu skupinové integrace, pak je žák vřazen do speciálně zřízené třídy pro tyto žáky. Výuka v této třídě je zabezpečena dvěma speciálními pedagogy a jednou pedagogickou

asistenci. Maximální počet žáků je šest. Výuka ve speciální třídě probíhá ve dvou atypicky zařízených třídách, vlastní relaxační místnosti, tělocvičně a na školní zahradě. Rovněž s těmito žáky pracuje školní speciální pedagog dle výše zmíněných pravidel.

3.3.8 Žáci z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí

Žáci z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí jsou žáky běžných tříd. Celý náš školní vzdělávací program zohledňuje potřeby sociálně a kulturně znevýhodněných žáků.

3.3.9 Podpurná opatření (dle platné legislativy)

Podpurná opatření jsou zařazována u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na základě doporučení PPP, SPC. Rozumí se jimi využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů nebo jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.

3.3.9.1 Možnosti úlev a tolerancí u žáků s SPU

- Preferovat ústní formu zkoušení před písemnou
- V písemných projevech volit takovou formu zkoušení, při níž stačí krátká odpověď na zadanou otázku
- Vhodné je písemné zkoušení formou předtištěného testu
- Umožnit zkrácené zápisy, podtrhování v materiálech, vlepování zpracovaného učiva do sešitu
- Nehodnotit chyby v písemném projevu v naukových předmětech, zaměřit se na obsahovou správnost
- Nehodnotit chyby vzniklé z nedokonalého přečtení textu
- Ve výuce cizích jazyků preferovat učení sluchovou cestou, zaměřit se na zvládnutí slovní zásoby
- Využití názorných pomůcek a multisenzoriálního zapojení ve výuce

Obecné zásady

- Umožnit dětem s SPU zažít pocit úspěchu
- Nesrovnávat před třídou s ostatními spolužáky
- Nezaměňovat problémy vyplývající z poruchy učení s nechutí a neochotou pracovat

Dyslexie

Specifická neschopnost naučit se číst běžnými výukovými metodami, nejčastěji postihuje rychlost čtení, jeho správnost a porozumění čtenému textu.

Projevy:

- obtížné rozlišování tvarů písmen, záměny tvarově podobných písmen
- nedodržování správného pořadí písmen, přídavky písmen a slabik do slov
- vynechávání písmen a slabik ve slovech, domýšlení koncovek
- neschopnost čtení s intonací
- nepochopení obsahu čteného textu
- dvojí čtení (žák čte nejprve šepem pro sebe, pak teprve vyslovuje nahlas)

Úlevy a tolerance:

- diktáty psát ve zkrácené verzi, nejlépe po domácí přípravě, známkou hodnotit pouze diktát zdařilý
- poskytnout delší dobu na kontrolu
- nenechávat žáka číst nahlas před celou třídou
- zaměřit se na čtení s porozuměním, pokládat náhodné otázky
- zadání úkolu přečíst žákům nahlas
- při práci s učebnicí naučit žáka vyhledávat klíčové informace, rozčlenit učební text na kratší úseky
- používat přehledy pravidel, tabulky, atlasy, obrazové materiály

Dysgrafie

Specifická porucha psaní. Soustředění na proces psaní odvádí pozornost žáka od obsahové a gramatické stránky projevu.

Projevy:

- narušení jemné motoriky
- nečitelné písmo, směšování psacího a tiskacího písma, nepravidelná velikost, rozličnost tvarů
- nedopsaná slova, vynechaná písmena v textu
- atypický úchop psacího náčiní, zvláštní držení těla při psaní
- pomalé tempo práce, diktování si sled písmen
- dysgrafie a motorická neobratnost se promítá do všech předmětů

Úlevy a tolerance:

- poskytnout více času na písemný úkol včetně tvorby poznámek
- zadávat úkoly s časovým předstihem
- snížit objem psané práce
- preferovat ústní ověřování znalostí
- nehodnotit úpravu
- naučit žáky psát poznámky ve zkratkách
- šíři linek v sešitě na žákově výběru, v matematice používat čtverečkovaný sešit

Dysortografie

Specifická porucha pravopisu, často se vyskytující ve spojení s **dyslexií**.

Projevy:

- grafické záměny zvukově podobných hlásek (b–d, z–s, h–ch), snížená schopnost spojení psané a slyšené hlásky
- neschopnost dodržovat pořadí písmen ve slově
- neschopnost dodržování délek samohlásek
- neschopnost rozlišovat hranice slov ve větě
- chyby v měkčení, chyby v důsledku záměny sykavek

Úlevy a tolerance:

- diktáty psát ve zkrácené verzi, nejlépe po domácí přípravě, známkou hodnotit pouze diktát zdařilý
- poskytnout delší dobu na kontrolu
- do známky započítávat pouze nespecifické chyby (v souladu se zprávou z vyšetření stanovit, za které chyby žák nemůže)
- preferovat ústní ověřování znalostí
- objasňovat neznámá slova
- dovolit chyby zamazat nebo přepsat, nedejde tak k zafixování chybného tvaru
- v cizím jazyce dbát spíše na správnou výslovnost než psaní

Hyperkinetické poruchy (poruchy chování)

Skupina poruch projevující se výraznou nepozorností, špatně ovladatelným chováním a neschopností se soustředit na daný úkol (v praxi nejčastěji ADHD).

Klíčové symptomy a možné projevy:

- **nepozornost** (nedokončuje práci, ztrácí věci, zapomíná, má problém poslouchat výklad apod.)
- **impulzivita** (nedokáže tlumit své projevy, skáče do řeči, nezvažuje následky svého jednání, napřed reaguje, potom přemýšlí...)
- **hyperaktivita** (nadměrný neklid, vrtí se, odcházení z místa, nadměrná hlučnost, hraje si s prsty...)

Úlevy a tolerance:

- oceňovat a chválit i za malé pokroky a úspěchy
- chválit veřejně, kárat a opravovat v soukromí
- připomínky a upozornění sdělujeme klidným hlasem, snažíme se o jejich věcnost a konkrétnost
- při hovoru s žákem udržujeme oční kontakt
- necháme žáka zopakovat instrukce, přečíst zadání úkolu ...
- sestavit přehled pravidel, vyvěsit jej na viditelném místě, trvat na jejich dodržování
- snažit se zapojit žáka do kolektivních činností, posadit vedle spolužáka s vhodným modelem chování

3.4 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT:

Průřezová témata jsou úzce spjata s aktuálními problémy společnosti a s celosvětovými globálními problémy a stávají se významnou součástí základního vzdělávání.

Společně se vzdělávacími oblastmi tvoří základ našeho školního vzdělávacího programu. Pomáhají rozvíjet osobnost žáků v oblasti postojů a hodnot. Ovlivňují proces osvojování klíčových kompetencí. Tematické okruhy procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a propojují vzdělávací obsahy z různých oborů. Přispívají k celkové komplexnosti vzdělání našich dětí.

Zařazení průřezových témat do ŠVP

- ❖ Integrace obsahu průřezových témat do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů.
- ❖ Zařazení průřezových témat v rámci projektů – 1. stupeň

3.4.1 Přehled tematických okruhů průřezových témat – 1. st.

Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů

Tematické okruhy průřez. témat	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
Rozvoj schopností poznávání	ČJ, M, PČ, HV, PR, TV	ČJ, M, PČ, HV, PR, TV	ČJ, M, PČ, HV, PR, TV	IKT	IKT
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, M, VV, HV, PR, TV	ČJ, M, VV, HV, PR, TV	ČJ, M, VV, HV, PR, TV	IKT	IKT
Seberegulace a sebeorganizace	PČ, VV, PR, TV	PČ, VV, PR, TV	PČ, VV, PR, TV		
Psychohygiena	ČJ, VV, HV, PR, TV	ČJ, VV, HV, PR, TV	ČJ, VV, HV, PR, TV		
Kreativita	ČJ, M, PČ, VV, HV, PR	ČJ, M, PČ, VV, HV, PR	ČJ, M, PČ, VV, HV, PR	IKT	IKT
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávací schopnosti	ČJ, M	ČJ, M	ČJ, M, PR		
Mezilidské vztahy	M, HV, PR, TV	M, HV, PČ, PR, TV	M, HV, PČ, PR, TV		
Komunikace	ČJ, M, PR, TV	ČJ, M, PČ, PR, TV	ČJ, PČ, M, PR, TV	IKT	IKT
Spolupráce a soutěživost	M, TV	M, PČ, TV	M, PČ, TV		
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, PR	M, PČ, PR	M, PČ, PR		
Hodnoty, postoje, praktická etika	PR	PR	PR		
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKEHO OBČANA					
Občanská společnost a škola	M, VV, PR	M, VV, PR	M, VV		
Občan, občanská společnost a stát	M, TV	M, TV, PR	M, TV, PR		
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					
VEGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GROBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá	VV, TV	VV, TV	VV, TV		

Objevujeme Evropu a svět					
Jsme Evropané					
MKV - MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
Kulturní rozdíly	VV,HV,PR	VV,HV	VV,HV,PR	IKT	IKT
Lidské vztahy	ČJ,VV,HV,PR	ČJ,VV,HV,PR	ČJ,VV,HV,PR	IKT	IKT
Etnický původ	ČJ,HV,PR	ČJ,HV,PR	ČJ,HV,PR		
Multikulturalita				IKT	IKT
Princip sociálního smíru a solidarity		PR	PR		
EV - ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy	M,VV,ČJ,HV,PR	M,VV,ČJ,HV,PČ,PR	M,VV,ČJ,HV,PČ,PR		
Základní podmínky života	VV,HV,PR	VV,HV,PČ,PR	VV,HV,PČ,PR		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		PR	PR		
Vztah člověka a prostředí	PČ,VV,PR	PČ,VV,PR	PČ,VV,PR		
MV - MEDIÁLNÍ VÝCHOVA					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	HV	HV	HV	IKT	IKT
Interpretace vztahu mediálních dělení a reality				IKT	IKT
Fungování a vliv médií ve společnosti					
Tvorba mediálních sdělení				IKT	IKT

3.4.2 Přehled tematických okruhů průřezových témat – 2. st.

Všechny tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů

Tematické okruhy průřez. témat	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ				
Rozvoj schopností poznávání	VV,PŘ,M,IKT,Z,F,HV,ČSP	VV,M,IKT,ČJ,HV	VV,M,IKT,ČJ,HV	VV,M,IKT,NJ
Sebepoznání a sebepojetí	VZ,VV,TV,IKT,ZTV	VV,TV,IKT,ČJ,OV,ZTV	VZ,VV,TV,IKT,ČJ,ZTV	VZ,VV,TV,IKT,OV,ZTV
Seberegulace a sebeorganizace	TV,OV,HV,ZTV	TV,OV,HV,ZTV	VZ,TV,HV,ZTV	TV,OV,HV,ZTV
Psychohygienu	TV,PŘ,M,HV,ZTV	TV,M,OV,HV,ZTV	VZ,TV,M,HV,ZTV	TV,M,HV,ZTV
Kreativita	VV,M,IKT,F,ČJ,OV,HV,ČSP	VV,M,IKT,ČJ,OV,HV	VV,M,IKT,ČJ,HV	VV,M,IKT,ČJ,HV
SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
Poznávací schopnosti	PŘ,OV		VV,OV	VV
Mezilidské vztahy	TV,IKT,ČJ,OV	TV,IKT,ČJ,OV	TV,IKT,ČJ,OV	VZ,TV,IKT,D
Komunikace	VV,TV,M,IKT,F,ČJ,OV	VV,TV,M,IKT,OV	VV,TV,M,IKT,ČJ,OV	VV,TV,M,IKT,ČJ,OV
Spolupráce a soutěživost	TV,Z,F	TV,M	TV,M	TV,M
MORÁLNÍ ROZVOJ				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PŘ,M,OV	M	M,OV	M,OV
Hodnoty, postoje, praktická etika	VZ,VV,PŘ,OV	VV,OV	VZ,VV,OV	VZ,VV,OV,ČJ
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Občanská společnost a škola	OV,ČSP			
Občan, občanská společnost a stát	VZ,PŘ,OV	OV	OV	VZ,OV,ČJ
Formy participace občanů v politickém životě			OV	M,OV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		D	OV	D,OV
VEGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	VV,PŘ,Z,F,AJ,HV	VV,AJ,ČJ,HV	VV,AJ,ČJ,HV	VV,AJ,ČJ,HV,OV

Objevujeme Evropu a svět	IKT,ČJ,HV	M,IKT,HV	M,IKT,HV	M,IKT,OV,HV
Jsme Evropané	VV,D,TV	VV,M,D,TV	VV,M,D,TV	VV,M,TV,OV
MKV - MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Kulturní rozdíly	VZ,IKT,HV	IKT,HV	IKT,HV	IKT,HV
Lidské vztahy	VZ,VV,IKT,HV,TV,ČSP	VV,IKT,OV,HV,TV	VZ,VV,IKT,OV,HV,TV	VV,IKT,ČJ,HV,TV
Etnický původ				D
Multikulturalita	IKT,AJ,HV	IKT,AJ,HV	IKT,AJ,OV,HV	IKT,AJ,HV
Princip sociálního smíru a solidarity				D
EV - ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Ekosystémy	PŘ,Z,FČJ			
Základní podmínky života	VZ,PŘ,Z			
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ,IKT,Z,F,OV	IKT	VZ,VV,IKT	VV,M,IKT
Vztah člověka a prostředí	TV,PŘ,IKT,OV,HV,ČSP	TV,M,IKT,HV	VZ,VV,TV,M,IKT,HV	VV,TV,M,IKT,HV
MV - MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	VZ,PŘ,IKT,ČJ	M,IKT,OV	M,IKT	M,IKT,ČJ
Interpretace vztahu mediálních dělení a reality	IKT,ČJ,ČSP	IKT,ČJ,OV	VZ,IKT,ČJ	IKT,ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti	OV,HV	ČJ,HV	HV	HV
Tvorba mediálních sdělení	TV,IKT,Z,OV	TV,IKT	VV,TV,IKT	VV,TV,IKT

3.4.3 Zařazení průřezových témat v rámci projektů – 1. a 2. stupeň:

- ❖ 1. - 2. třída – POHÁDKY A PŘÍBĚHY CELÉHO SVĚTA - *MKV*
- ❖ 3. třída – VÍM CO SMÍM A MÁM - *VDO*
- ❖ 3. třída – OTVÍRÁNÍ STUDÁNEK – ABECEDA PRO OBJEVITELE A STRÁŽCE VODY - *EV*
- ❖ 4. třída – ZA TAJEMSTVÍM LESA - *EV*
- ❖ 4. třída – CESTOVÁNÍ ČASEM, ANEB K ČEMU SLOUŽÍ MEDIA - *MV*
- ❖ 5. třída - POZNÁVÁME EVROPU - *VEGS*
- ❖ 5. třída - JAK NÁS OVLIVŇUJE REKLAMA - *MV*
- ❖ 5. třída - JAK NAPSAT POHÁDKU - *MV*
- ❖ 6. – 9. třída – ČLOVĚK A PŘÍRODA - *OSV, EV, MV, MKV, VEGS, VDO*
 ČLOVĚK VE SVĚTĚ INFORMACÍ -*OSV, EV, MV, MKV, VEGS*
 JSEM EVROPAN A NEZTRATÍM SE VE SVĚTĚ -*MV, MKV, VEGS*
 ČLOVĚK A SVĚT ČÍSEL - *OSV, EV, MV, VEGS*
 PO STOPÁCH HISTORIE - *MKV, VEGS*
 TADY JSEM DOMA - *OSV, EV, MKV, VEGS, VDO*

3.4.4 Integrace průřezových témat do další činnosti školy

- ❖ PASOVÁNÍ PRVNÁČKŮ -*MKV*
- ❖ VYŘAZENÍ PÁTÁKŮ - *MKV*
- ❖ VYŘAZENÍ DEVÁTÁKŮ - *MKV*
- ❖ VELIKONOČNÍ NEBO VÁNOČNÍ JARMARK - *MKV*
- ❖ SPANÍ VE ŠKOLE – *OSV, VDO, VEGS, MKV, MV*
- ❖ ŠKOLNÍ PARLAMENT – *VDO, MKV, MV*
- ❖ PREZENTACE ŠKOLY – *OSV, VDO, VEGS, MKV, MV*
- ❖ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE – *OSV, VDO, VEGS, MKV, MV*
- ❖ SPONZORSTVÍ V ZOO OSTRAVA, MEDVĚD MAX – *EV, OSV*
- ❖ SBĚR PAPÍRU A PET VÍČEK – *OSV, EV*
- ❖ SPORTUJEME PRO ZDRAVÍ – *OSV, MKV, MV*
- ❖ PŘÍRODOVĚDNÉ AKCE – *OSV, EV, MV, MKV, VEGS, VDO*
- ❖ MEZINÁRODNÍ DEN ZEMĚ – *EV, MV, MKV*
- ❖ DEN DĚTÍ – *OSV, MV, MKV*

4. TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU

Učební plán naší školy vychází z učebního plánu RVP ZV – příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. V tomto plánu je stanoveno rozmezí minimálních a maximálních časových dotací. V našem učebním plánu jsme tyto dotace respektovali.

4.1 Učební plán – 1. stupeň

Vyučovací předmět	Zkratka	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					Minimální dotace	Disponibilní časová dotace
		1	2	3	4	5		
							1. -5. r.	1. -5. r
Povinné předměty								
Český jazyka a literatura	ČJ	6	6	8	7	7	33	+1
Matematika a její aplikace	M	4	4	5	5	5	22	+1
Informační a komunikační technologie	IKT	0	0	0	1	1	2	
Prvouka	PR	2	2	3	0	0	12	+2
Vlastivěda	VL	0	0	0	1,5	2		
Přírodověda	PŘ	0	0	0	1,5	2		
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	VV	1	1	1	1	1	5	
Člověk a svět práce	ČSP	3	3	3	3	3	15	
Tělesná výchova	TV	3	3	3	3	3	15	
Speciálně pedagogická péče	SPP	1	1	1	1	1	0	+5
Celkem vyuč. hodin		21	21	25	25	26	109	9
Celkem na 1. st. odučeno týdně 118								

Na 1. stupni jsme posílili tyto vzdělávací obory:

- ❖ Český jazyk a komunikace o 1 disponibilní hodinu
- ❖ Matematika a její aplikace o 1 disponibilní hodinu
- ❖ Člověk a jeho svět (prvouka, vlastivěda, přírodověda) o 2 disponibilní hodiny
- ❖ Speciálně pedagogická péče o 5 disponibilních hodin

Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

Výuka se řídí týdenním učebním plánem. Na základě probíraného učiva je možné týdenní učební plán upravit tak, aby volná práce, projekty, předměty s integrujícími přesahy mezi obory či oblastmi byly efektivně realizovatelné. Určujícím je zachování dotace hodin jednotlivých předmětů za 14 dnů.

Vyučování může probíhat v blocích, v projektech ve vyučovacích hodinách. Při výuce nesmějí být překročeny hygienické limity a zákonné normy.

Ve všech ročnících se realizují celoroční projekty a jednotlivá průřezová témata, která jsou začleněna do jednotlivých předmětů.

4.2 Učební plán – 2. stupeň

Vyučovací předmět	Zkratka	Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					Minimální dotace	Disponibilní časová dotace
		6	7	8	9			
Povinné předměty								
Český jazyk a literatura	ČJ	5	5	4	5		19	
Anglický jazyk	AJ	1	1	2	1		4	+1
Matematika a její aplikace	M	4	5	5	6		20	
	M (PA)	5	5	5	5			
Informační a komunikační technologie	IKT	1	1	1	1		4	
Dějepis	D	1	1	1	1		4	
Výchova k občanství	VO	1	1	1	1		4	
Fyzika	F	1	1	1	1		13	+6
Chemie	CH	0	0	1	1			
Přírodopis	PŘ	1,5	2	2	1			
Zeměpis	Z	1,5	2	2	1			
Hudební výchova	HV	1	1	1	1		4	
Výtvarná výchova	VV	1	1	1	1		4	
Výchova ke zdraví	VZ	1	0	1	1		2	+1
Tělesná výchova	TV	3	3	3	3		12	
Člověk a svět práce	ČSP	5	5	5	5		20	
Volitelný předmět	VP	0	0	0	0		0	
Speciálně pedagogická péče	SPP	1	1	1	1		0	+4
Celkem vyuč. Hodin		29	30	32	31		110	+12
		30 (PA)			30 (PA)			
Celkem na 2. st. odučeno týdně 122								

Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

Na 2. stupni jsme v souladu s filozofií školy posílili hodinovou dotaci v rámci povinných vyučovacích předmětů o 12 disponibilních hodin.

Průřezová témata jsou integrována do vyučovaných předmětů a nevyučují se samostatně.

Výuka se řídí učebním plánem 2. stupně. Na základě probíraného učiva je možné učební plán upravit tak, aby předměty s integrujícími přesahy mezi obory či oblastmi byly efektivně realizovány. Určující je zachování dotace hodin jednotlivých předmětů za 14 dní

Předmět Matematika a její aplikace má v učebním plánu uvedeny dvě varianty týdenních časových dotací:

- Integrovaný žák, který je vzděláván bez podpory pedagogické asistence bude vyučován v 9. ročníku 5 hodin v předmětu Matematika a její aplikace a 1 hodinu ve Cvičení z matematiky.
- Integrovaný žák, který je vzděláván za podpory pedagogické asistence (M - PA), bude vyučován v 6. ročníku 4 hodiny v předmětu Matematika a její aplikace a 1 hodinu individuálně pedagogickým asistentem.

Na 2. stupni jsme posílili tyto vzdělávací obory:

- ❖ **Cizí jazyk** – předmět je v 8. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace
- ❖ **Přírodopis** - předmět je v 6. ročníku posílen o 0,5 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace, v 7. a 8. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace
- ❖ **Zeměpis** - předmět je v 6. ročníku posílen o 0,5 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace, v 7. a 8. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace
- ❖ **Chemie** – předmět je v 8. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace
- ❖ **Výchova ke zdraví** – předmět je v 9. ročníku posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace
- ❖ **Speciálně pedagogická péče** – předmět je v 6. – 9. ročníku = celkem 4 hodiny z disponibilní časové dotace

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 1. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Časová dotace je následující:

1. ročník	6 hodin týdně
2. ročník	6 hodin týdně
3. ročník	8 hodin týdně
4. ročník	7 hodin týdně
5. ročník	7 hodin týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách a učebně informatiky.

Předmět je členěn na tři okruhy:

- jazyková výchova
- komunikační a slohová výchova
- literární výchova

V jazykové výchově si žáci osvojují užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě.

V komunikační a slohové výchově si rozvíjejí slovní zásobu, řečové schopnosti a komunikační dovednosti. Jsou vedeni k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Měli by se naučit správně a srozumitelně vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní a čtení s porozuměním.

V literární výchově si vytváří postupně základní čtenářské dovednosti a návyky, jsou vedeni k reprodukci přečteného textu dle svých schopností a možností. Prostřednictvím četby se seznamují se základními literárními formami a učí se rozlišovat představu od skutečnosti.

Prostřednictvím textu krásné, odborné literatury a s využitím vhodných forem a metod výuky, rozvíjíme smyslové, citové vnímání, rozumové schopnosti, emocionální inteligenci a přirozeně se do výuky prolínáme průřezová témata.

Upřednostňovanou formou realizace je vyučovací hodina, zařazujeme krátkodobé projekty a integrujeme předmět se vzdělávací oblastí „Člověk a jeho svět“ a „Informační a komunikační technologie“.

Jako stěžejní formy a metody volíme ty, které podporují spolupráci, vlastní aktivitu, samostatnost, tvořivost.

Průřezová témata:

OSV, MKV

Výchovné vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k osvojení a rozvíjení správné techniky čtení, psaní a vytváření čtenářských, psacích dovedností
- umožňujeme žákům získávání základních literárních poznatků důležitých pro pochopení čteného textu
- umožňujeme žákům zvládat orientaci v textu různého zaměření
- zadáváme žákům úkoly, k rozvoji pozitivní vztahu k mateřskému jazyku
- využíváme ve výuce aktivizující metody a formy práce
- rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojování učiva, využití mnemotechnických pomůcek, nabízíme konkrétní ustálené postupy učení a využívání jiných pomocných technik
- umožňujeme žákům častým opakováním upevňovat získané poznatky a dovednosti, přiměřeným způsobem je motivovat ke vzdělávání

Kompetence řešení problémů:

- vedeme žáky k rozvíjení logického uvažování, které je spjata s realitou
- systematicky rozvíjíme úroveň rozumových schopností, umožňujeme jim pracovat s chybou
- umožňujeme jim vnímat problémové situace a hledat nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní:

- navozujeme atmosféru přátelské a bezpečné komunikace
- rozvíjíme u žáků řečové schopnosti, myšlení, emocionální a estetické vnímání
- pomocí literárního, gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků
- vedeme žáky ke srozumitelnému dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování svých názorů, zážitků
- využíváme ve výuce metody a formy práce, které vedou k rozvoji komunikačních dovedností, sociálních vztahů na základě jejich osobních zkušeností a poznatků

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k vzájemnému respektu, zodpovědnosti, dodržování daných pravidel, vedeme je k vyjádření svých názorů, zážitků, myšlenek
- posilujeme sebedůvěru, sebevědomí žáků na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- vedeme žáky ke spolupráci, k respektování pravidel týmu, zodpovědnosti za tým, skupinu, za práci a úspěchy vlastní i druhých

Kompetence občanské:

- využíváme naučnou, krásnou literaturu k vytváření občanských postojů u žáků
- využíváme prvky pozitivní motivace
umožňujeme žákům umět vyjádřit své pocity, myšlenky, názory, využíváme prvky dramatické výchovy a prožitkové pedagogiky
- vytváříme společně s žáky kritéria, pravidla chování, spolupráce, hodnocení a vedeme je k dodržování daných pravidel

Kompetence pracovní:

- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k práci a podporujeme rozvoj jejich pracovních dovedností
- využíváme prvky činnostního učení ve výuce
- umožňujeme žákům své znalosti, dovednosti aplikovat při tvorbě daných úkolů, vedeme je k vytrvalosti, pečlivosti, k dokončení daných úkolů

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	1.
Týdenní hodinová dotace:	6 hodin

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- pečlivě vyslovovat jednotlivé hlásky v jednodušších skupinách, dbát na správnou výslovnost

Učivo:

- říkadla, krátké básničky, jazykolamy, písničky, mluvený projev

Výstup:

- uvědoměle pracovat s dechem při mluveném projevu

Učivo:

- základní techniky mluveného projevu

Výstup:

- dbát na správný slovní přízvuk, intonaci, tempo řeči

Učivo:

- základy techniky mluveného projevu říkadla, krátké básně, jazykolamy, mluvený projev

Výstup:

- v ústním projevu dbát na srozumitelné vyjadřování

Učivo:

- vyjadřovací schopnosti
- mluvený projev
- opakovat krátké sdělení, tvoření jednoduchých vět

Výstup:

- rozumět mluveným pokynům přiměřené složitosti

Učivo:

- aktivní naslouchání

Výstup:

- hlasitě, výrazně číst otevřené slabiky a z nich utvořená dvojslabičná slova

Učivo:

- čtení slabik, dvojslabičných slov – otevřených

Výstup:

- hlasitě, výrazně číst jednoduché věty

Učivo:

- čtení jednoduchých vět utvořených z otevřených slabik, dvojslabičných slov, z počátku doplněných obrázky

Výstup:

- zvládat základní hygienické návyky spojené s psaním, správné sezení, držení těla, náčiní, sklon, vzdálenost očí od sešitu, papíru

Učivo:

- písemný projev, hygienické návyky

Výstup:

- rozvíjet psychomotorické schopnosti a jemnou pohybovou koordinaci

Učivo:

- dětské hry, kreslené cviky, uvolňovací cviky, motivované přípravné cviky

Výstup:

- psát a číst číslice, písmena malá, velká, dle svých schopností a možností, grafomotorické nedostatky – obtížná písmena jen číst

Učivo:

- psaní písmen a, e, i, o, u, á, é, í, ó, ú, ů, A, O, m, l, v, t, s, j, M
- psaní číslic 1, 2, 3, 4, 5

Výstup:

- spojovat písmena do slabik, procvičovat písmena ve slabikách

Učivo:

- psaní písmen, slabik

Výstup:

- zvládat opis, přepis písmen, slabik a opis slov

Učivo:

- opis, přepis, diktát písmen, slabik, opis slov

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Poznávací schopnosti Komunikace Psychohygiena Sebepoznání a sebepojetí Kreativita
<i>MKV</i>	Lidské vztahy

Jazyková výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- rozvíjet a zpřesňovat zrakové a sluchové vnímání, rozvíjet fonemický sluch

Učivo:

- jazykové hry, diferenciační cvičení

Výstup:

- hlasitě přečíst hlásky – dlouhé, krátké, tiskací – malé, velké, psací – malé, velké

Učivo:

- hlásky A, E, I, O, U, M, L, V, T, S, J, a, e, i, o, u, m, l, v, t, s, j, á, é, í, ó, ú, ů, Á, É, Í, Ó, Ú

Výstup:

- provádět sluchovou analýzu a syntézu otevřených slabik a z nich utvořených slov

Učivo:

- zvuková podoba slabik, slov, grafická podoba slabik, slov

Výstup:

- poznávat rozdíl mezi zvukovou a grafickou podobou hlásky, slabiky, slova, věty

Učivo:

- hlásky, slabiky, slova, věty

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace
<i>MKV</i>	Lidské vztahy

Literární výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- číst obrázky zleva doprava, orientovat se na řádku, stránce

Učivo:

- knihy, učebnice, orientace v textu

Výstup:

- pamatovat a reprodukovat jednoduché říkadla, krátké básničky, písničky

Učivo:

- říkadla, básničky, písničky

Výstup:

- dokázat se koncentrovat na poslech pohádky, krátkého příběhu

Učivo:

- pohádky, krátké příběhy

Výstup:

- vyjádřit své pocity z předčítaného textu – radosti, smutek, strach, na základě svých schopností a možností

Učivo:

- pohádky, krátké příběhy

Výstup:

- reprodukovat krátkou pohádku pomocí otázek a ilustrace pohádky

Učivo:

- pohádka, dramatizace dialogu, reprodukce

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace Poznávací schopnosti
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Etnický původ
<i>EV</i>	Ekosystémy

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	2.
Týdenní hodinová dotace:	6 hodin

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- dbát na správnou výslovnost, pečlivě vyslovovat hlásky v jednoduchých i složitějších skupinách, procvičovat správnou výslovnost

Učivo:

- říkadla, básničky, jazykolamy, čtení slov, vět, písničky, mluvený projev

Výstup:

- uvědoměle pracovat s dechem při mluveném projevu a čtení

Učivo:

- základní techniky mluveného projevu, čtení textu

Výstup:

- dbát na správný slovní přízvuk, intonaci, tempo řeči při mluveném projevu a čtení textu

Učivo:

- mluvený projev, čtení textu

Výstup:

- v ústním projevu dbát na srozumitelné vyjadřování, užívat vhodné výrazové prostředky v různých komunikačních situacích

Učivo:

- prosba, poděkování, blahopřání, omluva, začátek a ukončení dialogu, srozumitelnost mluveného projevu

Výstup:

- hlasitě, výrazně číst dvojslabičná a víceslabičná slova utvořena z otevřených slabik

Učivo:

- otevřené slabiky a z nich utvořena víceslabičná slova

Výstup:

- hlasitě, výrazně číst zavřené slabiky jednoslabičných a dvojslabičných slov

Učivo:

- automatizace jednoslabičných slov typu les, čtení dvojslabičných slov se zavřenou slabikou

Výstup:

- hlasitě, výrazně číst věty jednoduché skladbou i obsahem (dle svých možností a schopností)

Učivo:

- čtení jednoduchého textu, vět

Výstup:

- při čtení krátkých textů, které mohou být doplněné obrázky, odpovídat na dané otázky z daného textu

Učivo:

- čtení s porozuměním pomocí daných otázek

Výstup:

- zvládat základní hygienické návyky spojené s psaním

Učivo:

- písemný projev, hygienické návyky

Výstup:

- psát správné tvary číslic a písmen

Učivo:

- 0, 6, 7, 8, 9, 10, písmena malé abecedy, písmena velké abecedy jen ta, která se neliší tvarem od písmen malých

Výstup:

- spojovat písmena do slabik, slov, psát krátké věty

Učivo:

- psaní slabik, slov, jednoduchých vět

Výstup:

- dodržovat správné pořadí písmen a úplnost slov

Učivo:

- psaní slabik, slov

Výstup:

- zvládat opis psacího písma, přepis slabik, slov, jednoduchých vět, diktát písmen, slabik, jednoslabičných slov

Učivo:

- opis, přepis písmen, slabik, slov, vět, diktát písmen, slabik, jednoslabičných slov

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Poznávací schopnosti
Komunikace
Psychohygienu
Sebepoznání a sebepojetí
Kreativita

MKV

Lidské vztahy

Jazyková výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozvíjet a zpřesňovat zrakové a sluchové vnímání, rozvíjet fonematický sluch

Učivo:

- Jazykové hry, diferenční cvičení

Výstup:

- znát všechna písmena malé abecedy – tiskací i psací a velké abecedy – tiskací

Učivo:

- Písmena malé abecedy, písmena velké abecedy, která se neliší od písmen malých

Výstup:

- provádět sluchovou analýzu a syntézu jednoslabičných a dvojslabičných slov se zavřenou slabikou

Učivo:

- zvuková podoba slabik, slov, grafická podoba slabik, slov

Výstup:

- rozlišit hlásky, slabiky, slova a věty

Učivo:

- hláska, slabika, slovo, věta

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace
<i>MKV</i>	Lidské vztahy

Literární výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- pamatovat si a reprodukovat říkadla, básničky, písničky, hádanky

Učivo:

- přednes říkadel, básniček, písničky

Výstup:

- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů

Učivo:

- pohádky, krátké příběhy

Výstup:

- vyjádřit své pocity z předčítaného textu

Učivo:

- pohádky, krátké příběhy

Výstup:

- reprodukovat krátký text pomocí otázek, ilustrace, pokoušet se o dramaturgii textu

Učivo:

- pohádky, krátké příběhy, dramaturgii

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace Poznávací schopnosti
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Etnický původ
<i>EV</i>	Ekosystémy

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	3.
Týdenní hodinová dotace:	8 hodin

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

Učivo:

- základy mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmizace)

Výstup:

- rozumět mluveným pokynům přiměřené složitosti, ve zjednodušené formě pokynům písemným

Učivo:

- aktivní naslouchání

Výstup:

- v ústním projevu dbát na srozumitelné vyjadřování, užívat vhodné výrazové prostředky a kulturu mluveného projevu

Učivo:

- srozumitelné vyjadřování, kultura mluveného projevu

Výstup:

- číst zřetelně, nahlas jednoduché texty s porozuměním, číst předložky se slovem

Učivo:

- čtení různých jednoduchých textů, čtení předložek se slovem

Výstup:

- připravovat se na nácvik tichého čtení, orientovat se tichým čtením ve větě

Učivo:

- tiché čtení, orientace ve větě

Výstup:

- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním, dodržovat čitelnost psaného projevu

Učivo:

- písemný projev, základní hygienické návyky

Výstup:

- psát správné tvary číslic, písmen

Učivo:

- číslice 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, písmena malé a velké abecedy

Výstup:

- spojování písmen ve slabiky, slova a psaní krátkých vět

Učivo:

- psaní písmen, slabik, slov, vět

Výstup:

- převádět slova z mluvené do psací podoby

Učivo:

- psaní slov dle mluveného projevu

Výstup:

- dodržovat správné pořadí písmen a úplnost slov

Učivo:

- správné psaní slov

Výstup:

- zvládat opis a přepis krátkých vět, diktát slov a jednoduchých krátkých vět

Učivo:

- opis, přepis vět, diktát slov a jednoduchých krátkých vět

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Poznávací schopnosti Komunikace Psychohygienu Sebepoznání a sebepojetí Kreativita
<i>MKV</i>	Lidské vztahy

Jazyková výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- znát všechna písmena malé a velké abecedy

Učivo:

- abeceda – malá, velká, tiskací, psací

Výstup:

- rozpoznat samohlásky – krátké, dlouhé a souhlásky

Učivo:

- samohlásky krátké, dlouhé, souhlásky

Výstup:

- tvořit slabiky, provádět analýzu a syntézu slabik, slov

Učivo:

- hlásky, slabiky, slova

Výstup:

- rozlišit věty, slova, slabiky, hlásky

Učivo:

- věty, slova, slabiky, hlásky

Výstup:

- psát velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Učivo:

- psaní vět a vlastních jmen

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace
<i>MKV</i>	Lidské vztahy

Literární výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- pamatovat si a reprodukovat jednoduché říkanky, básničky, písničky, hádanky

Učivo:

- přednášet říkanky, básničky, řešit hádanky

Výstup:

- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů

Učivo:

- výchova pozorného posluchače a čtenáře

Výstup:

- reprodukovat krátký text podle otázek a ilustrací

Učivo:

- vyprávění pohádek, krátkých textů pomocí otázek a ilustrací, dramatizace, ilustrace pohádek, krátkých textů dle svých možností a schopností

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace Poznávací schopnosti
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Etnický původ
<i>EV</i>	Ekosystémy

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	4.
Týdenní hodinová dotace:	7 hodin

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dbát na správnou výslovnost, tempo řeči, přízvuk, intonaci a pravidelné dýchání

Učivo:

- Základy techniky mluveného projevu

Výstup:

- Rozumět mluveným pokynům přiměřené složitosti, písemným pokynům v jednodušší a jednoznačné formě a reagovat na ně

Učivo:

- Vnímání, naslouchání, koncentrační cvičení

Výstup:

- V ústním projevu dbát na srozumitelné vyjadřování, užívat vhodné výrazové prostředky a dbát na kulturu mluveného projevu

Učivo:

- Srozumitelné vyjadřování, kultura mluveného projevu komunikační pravidla

Výstup:

- Mít vytvořenou odpovídající slovní zásobu k vyjadřování a nadále ji rozvíjet

Učivo:

- Rozvíjení slovní zásoby

Výstup:

- Domluvit se v běžných situacích, vyprávět vlastní zážitky

Učivo:

- Zdvořilé vystupování, dialog, vypravování, základní komunikační pravidla

Výstup:

- Dle ilustrace vyprávět jednoduchý příběh, pohádky

Učivo:

- Vypravování, rozvoj vyjadřovacích schopností

Výstup:

- Vytvořit jednoduché otázky a odpovídat na ně

Učivo:

- Kladení otevřených otázek

Výstup:

- Popsat jednoduché předměty, činnosti a děje

Učivo:

- Popis, rozvoj slovní zásoby, upevňování základů mluveného projevu, rozvoj pozornosti, soustředění, rozvoj pozorovacích schopností

Výstup:

- Zvládat a dodržovat základní hygienické návyky při psaní

Učivo:

- Hygienické návyky při psaní

Výstup:

- Dbát na úpravný a čitelný písemný projev, dodržovat vzdálenost mezer mezi slovy

Učivo:

- Písemný projev

Výstup:

- Zvládat opis, přepis krátkých vět

Učivo:

- Opis, přepis krátkých vět

Výstup:

- Nacvičovat psaní hůlkovým písmem

Učivo:

- Hůlkové písmo

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopnosti poznávání Poznávací schopnosti Komunikace Psychohygiena Kreativita Sebepoznávání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Hodnoty, postoje, praktické etika
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Kulturní rozdíly

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišit zvukovou a grafickou podobu věty, slova, slabiky, hlásky

Učivo:

- Věta, slovo, slabika, hláska

Výstup:

- Určovat samohlásky – krátké, dlouhé a dvojhásky

Učivo:

- Krátké, dlouhé samohlásky, psaní ů, ú, u

Výstup:

- Určovat souhlásky a rozlišovat tvrdé, měkké a obojetné souhlásky

Učivo:

- Druhy souhlásek

Výstup:

- Ovládat pravopis měkkých a tvrdých slabik

Učivo:

- psaní y, ý po tvrdých souhláskách
- psaní i, í po měkkých souhláskách

Výstup:

- Rozpoznat slova stejného a opačného významu

Učivo:

- Slova protikladná, synonyma

Výstup:

- Seznamovat se s podstatnými jmény a slovesy

Učivo:

- Podstatná jména, slovesa

Výstup:

- Dodržovat pořádek slov ve větě

Učivo:

- Pořádek slov ve větě

Výstup:

- Seznámit se s grafickou podobou věty a aplikovat daná pravidla při psaní vět

Učivo:

- Věta, psaní vět

Výstup:

- Určovat druhy vět dle postoje mluvčího

Učivo:

- Druhy vět

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita Komunikace Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>MKV</i>	Lidské vztahy
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Číst zřetelně, nahlas přiměřené texty s porozuměním

Učivo:

- Čtení různých textů, zážitkové čtení

Výstup:

- Nacvičovat tiché čtení, orientovat se v jednoduchém textu

Učivo:

- Nácvik tichého čtení a orientace v textu

Výstup:

- Reprodukovat krátké věty dle jednoduché osnovy

Učivo:

- Vyprávění pohádek, příběhů dle ilustrací, obrázkové osnovy, osnovy psané, dramatizace

Výstup:

- Určit v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

Učivo:

- Práce s textem, hlavní postava a její vlastnosti porozumění textu

Výstup:

- Rozlišit pohádkové prostředí od reálného

Učivo:

- Práce s textem, porozumění textu

Výstup:

- Rozlišuje prózu a poezii

Učivo:

- Různé druhy literárních žánrů: říkanky, básně, pohádky, povídky, bajky. Pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, ilustrátor

Výstup:

- Dramatizovat jednoduchý příběh

Učivo:

- Dramatizace, role, divadelní představení, herec

Výstup:

- Vyprávět zhlédnutý film, divadelní představení dle daných otázek

Učivo:

- Filmy, divadelní představení

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Seberegulace a sebeorganizace Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problému a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>VEG</i>	Jsme Evropané
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Kulturní rozdíly Etnická původ
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	5.
Týdenní hodinová dotace:	7 hodin

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- V mluveném projevu volit správnou intonaci, přízvuk, pauzu, tempo řeči

Učivo:

- Základy techniky mluveného projevu

Výstup:

- Porozumět složitosti mluveným pokynům, písemným pokynům a přiměřeně reagovat na ně

Učivo:

- Vnímání, naslouchání

Výstup:

- Dbát na srozumitelné vyjadřování, užívat vhodné výrazové prostředky a dbát na kulturu mluveného projevu

Učivo:

- Srozumitelné vyjadřování, kultura mluveného projevu, základní komunikační pravidla

Výstup:

- Mít vytvořenou odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování

Učivo:

- Rozvíjení slovní zásoby

Výstup:

- Domluvit se v běžných situacích, vyprávět vlastní zážitky

Učivo:

- Základní komunikační pravidla, monolog, dialog, mimojazykové prostředky řeči

Výstup:

- Podle přečtené předlohy nebo ilustrací vyprávět jednoduchý příběh

Učivo:

- Vypravování, rozvoj vyjadřovacích schopností

Výstup:

- Tvořit jednoduché otázky a odpovídat na ně

Učivo:

- Kladení otevřených otázek

Výstup:

- Popsat jednoduché předměty, činnosti děje

Učivo:

- Popis, rozvoj slovní zásoby, rozvoj pozorovacích schopností, pozornosti, soustředění

Výstup:

- V různých životních situacích umět používat základní formy společenského styku

Učivo:

- Pozdrav, poděkování, prosba, omluva, vzkaz

Výstup:

- Zvládat a dodržovat základní hygienické návyky při psaní

Učivo:

- Hygienické návyky

Výstup:

- Dbát na úpravný a čitelný písemný projev, dodržovat vzdálenost mezer mezi slovy

Učivo:

- Písemný projev

Výstup:

- Opisovat a přepisovat jednoduché texty

Učivo:

- Opisy, přepisy vět

Výstup:

- Napsat, správně a přehledně jednoduchá sdělení

Učivo:

- Blahopřání vzkaz, dopis, adresa

Výstup

- Ovládat psaní hůlkového písma

Učivo:

- Hůlkové písmo

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
Poznávací schopností
Mezilidské vztahy
Komunikace

MKV

Lidské vztahy
Kulturní rozdíly

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Správně vyslovovat a psát slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě

Učivo:

- Skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě

Výstup:

- Správně vyslovovat a psát znělé a neznělé souhlásky

Učivo:

- Vyslovovat a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova

Výstup:

- Řadit slova podle abecedy

Učivo:

- Abeceda – abecední řazení

Výstup:

- Poznat podstatná jména a slovesa

Učivo:

- Druhy slov – podstatná jména, slovesa

Průřez témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita Komunikace Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>MKV</i>	Lidské vztahy
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Číst krátké texty s porozuměním

Učivo:

- Čtení různých textů, zážitkové čtení, práce s textem, rozlišní místa, času, děje, hlavní myšlenka

Výstup:

- Dokázat krátké texty reprodukovat dle jednoduché osnovy

Učivo:

- Reprodukce podle dané osnovy

Výstup:

- Ovládat tiché čtení a orientovat se ve čteném textu

Učivo:

- Tiché čtení a orientace v textu

Výstup:

- Dramatizovat jednoduchý příběh

Učivo:

- Dramatizace podle dané osnovy

Výstup:

- Rozlišovat verše a prózu, utvářet si kladný vztah ke čtení knih

Učivo:

- Pohádka, povídka, pověsti, bajka, báseň, kniha, spisovatel, čtenář

Výstup:

- Vyprávět shlednutý filmový nebo divadelní příběh podle daných otázek

Učivo:

- Film, divadelní představení, herec

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Seberegulace a sebeorganizace Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problému a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje praktická etika
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>VEG</i>	Jsme Evropané
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Kulturní rozdíly Etnický původ
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních

5. 2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE NA 1. STUPNI

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět matematika a její aplikace se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Časová dotace je následující:

1. - 2. ročník	4 hodiny týdně
3. - 5. ročník	5 hodin týdně

Výuka je realizována v kmenových třídách a v učebně informatiky.

Předmět je členěn na 4 okruhy:

- Číslo a číselné operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Aplikační úlohy

Při výuce matematiky klademe důraz na rozvoj vědomostí, dovedností, které jsou potřebné v praktickém životě.

Směřujeme k tomu, aby si žáci osvojili matematické pojmy, symboly, dokázali používat početní operace při řešení běžných problémů v každodenním životě.

Realizační formou je vyučovací hodina, předmět integrujeme do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Jako stěžejní formy a metody práce volíme ty, které podporují myšlení tvořivost, spolupráci, radost z práce.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- postupně rozvíjíme žákovy schopnosti učit se pomocí ustálených postupů
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů
- častým opakováním upevňujeme získané poznatky a dovednosti
- umožňujeme žákům řešit úlohy individuálně, ve skupině, tak, aby jim rozuměli
- preferujeme metodu činnostní učení – učení s názornými pomůckami
- vedeme žáky k používání matematických symbolů
- umožňujeme žákům vytvářet, rozvíjet prostorovou představivost
- vedeme žáky k sebehodnocení, k získávání sebedůvěry
- umožňujeme žákům prožít pocit úspěchu
- využíváme aktivizující metody a formy práce

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k řešení problémů – rozboru problému, stanovení jeho řešení pomocí názoru
- umožňujeme jim pracovat s chybou, posuzovat správnost nalezeného řešení, provádět odhady, vyhodnocování
- vedeme je k řešení základních matematických operací

Kompetence komunikativní

- navozujeme atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- vedeme žáky k přesné a jasné jednoduché formulaci úkolů a jeho výsledku
- využíváme různé metody a formy práce, které podporují rozvoj komunikace
- vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci – skupinová, partnerská výuka

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k poznávání a pochopení vlastní osoby, posilujeme jejich sebevědomí
- vedeme žáky k spolupráci - pomoc, povzbuzení, ocenění

Kompetence občanské

- vytváříme společně s žáky pravidla, vedeme je k respektování daných pravidel a jejich dodržování
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svou práci

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků pečlivost, vytrvalost, přesnost
- vedeme je k tomu, aby uměli pracovat s matematickými pomůckami, dbali na grafický projev své práce
- vedeme je k tomu, aby využívali matematické dovednosti, znalosti v praktických životních situacích

Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět : Matematika a její aplikace
Ročník : 1.
Týdenní hodinová dotace : 4 hodiny

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vytvářet soubory s daným počtem prvků do 5, počítat prvky po jedné a řadit prvky souboru do 5

Učivo:

Vytvářet konkrétní představu čísla, přirozená čísla do 5

Výstup:

Číst, psát a používat číslice v oboru do 5

Učivo:

Číselná řada 1-5, zápis a čtení čísel v oboru do 5

Výstup:

- Porovnávat čísla na základě množství v oboru do 5, zapisovat je pomocí znaků $<$ $>$ $=$ (větší, menší, rovná se)

Učivo:

Porovnávání čísel 1-5, rovnost, nerovnost

Výstup:

Upevňovat činnostní a názornou představu početního výkonu- přidávání, ubírání

Učivo:

Početní operace sčítání, odčítání do 5

Výstup:

Znát a pracovat s matematickými symboly $+$ $-$ $=$, umět je zapsat

Učivo:

Matematické symboly $+$ $-$ $=$ (plus, mínus, rovná se)

Výstup:

- Provádět početní operace s přirozenými čísly 1-5 s pomocí znázornění a manipulačních činností

Učivo:

Sčítání, odčítání do 5

Výstup:

Rozložit číslo v oboru do 5

Učivo:

Rozklad čísla 1-5, dočítání, číslovky řadové (konkrétní situace)

Výstup:

- Řešit typově jednoduché slovní úlohy řešené jedním početním výkonem na aplikaci sčítání, odčítání

Učivo:

Slovní úlohy vycházející z reálného života

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita Poznávací schopnosti Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>EV</i>	Ekosystémy

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládat orientaci v prostoru a používat výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu

Učivo:

- Úlohy a hry na orientaci v prostoru, manipulační činnosti s využitím pomůcek, vztahy pod, nad, ... doplněné počtem, pojmy malý, velký, patří, nepatří, stejný.

Výstup:

- Modelovat jednoduché situace dle pokynů s využitím pomůcek

Učivo:

- Manipulační činnosti s konkrétními předměty (stavebnice, peníze, krychle, prsty, počítadla), využití názorného činnostního učení

Výstup:

- Doplnovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 5

Učivo:

- Jednoduché tabulky, číselná osa

Výstup:

- Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Učivo:

- Jednoduché slovní úlohy vycházející z reálného života řešené pomocí platidla, didaktické hry na obchod, banku

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Kreativita Spolupráce a soutěživost)
<i>VDO</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyhledávat, pojmenovat, třídít, rozlišovat, vybarvovat, kreslit podle předlohy základní jednoduché geometrické tvary

Učivo:

- Základní geometrické tvary čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání, Kreativita
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola

Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět : Matematika a její aplikace
Ročník : 2.
Týdenní hodinová dotace : 4 hodiny

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vytvářet si konkrétní představu o přirozeném čísle,
- Vytvářet soubory s daným počtem prvků do 10 dle daných kritérií,
- Počítat prvky po jedné a řadit je v souboru do 10

Učivo:

- Přirozená čísla 0-10

Výstup:

- Číst, psát a používat číslice v oboru do 10

Učivo:

- Číselná řada 0- 10, zápis a čtení čísel v oboru do 10

Výstup:

- Porovnávat čísla na základě množství v oboru do 10 a zapisovat je pomocí znaků $<$ $>$ $=$ (větší, menší, rovná se)

Učivo:

- Porovnávání čísel 0- 10, rovnost, nerovnost

Výstup:

- Upevňovat činnostní a názornou představu početního výkonu- přidávání, ubírání v oboru do 10

Učivo:

- Početní operace sčítání, odčítání do 10

Výstup:

- Znat a pracovat s matematickými symboly $+$ $-$ $=$, umět je zapsat

Učivo:

- Matematické symboly $+$ $-$ $=$

Výstup:

- Provádět početní operace s přirozenými čísly 0- 10 s pomocí znázornění a manipulačních činností, automatizace matematických spojů

Učivo:

- Sčítání, odčítání do 10, tabulka sčítání

Výstup:

- Rozložit číslo v oboru do 10

Učivo:

- Rozklad čísla 0- 10, dočítání, číslovky řadové (konkrétní situace)

Výstup:

- Řešit typově jednoduché slovní úlohy řešené jedním početním výkonem na aplikaci sčítání, odčítání do 10

Učivo:

- Jednoduché slovní úlohy vycházející z reálného života, manipulační činnosti v oboru do 10, didaktické hry

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita Poznávací schopnosti Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>EV</i>	Ekosystémy

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládat orientaci v prostoru a používat výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

Učivo:

- Úlohy a hry na orientaci v prostoru, manipulační činnosti s využitím pomůcek, vztahy pod, nad,....doplněné počtem, pojmy malý, velký, patří, nepatří, stejný

Výstup:

- Modelovat jednoduché situace dle pokynů s využitím pomůcek

Učivo:

- Manipulační činnosti s konkrétními předměty (stavebnice, peníze, krychle, prsty, počítadla), využití názorného činnostního učení

Výstup:

- Doplnovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10

Učivo:

- Jednoduché tabulky, číselná osa

Výstup:

- Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Učivo:

- Jednoduché slovní úlohy vycházející z reálného života řešené pomocí platidla, didaktické hry na obchod, banku

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Kreativita Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyhledávat, pojmenovat, třídít, rozlišovat, vybarvovat, kreslit podle předlohy základní jednoduché geometrické tvary

Učivo:

- Základní geometrické tvary čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh

Výstup:

- Zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, dbát na čistotu, úhlednost, přesnost rýsování

Učivo:

- Rýsování přímých čar, používání pravítka

Výstup:

- Vyhledat ve svém okolí křivé čáry- nakreslit je
- Vyhledat ve svém okolí přímé čáry- narýsovat je

Učivo:

- Křivé a přímé čáry

Výstup:

- Vytvářet si představu o jednorozměrném útvaru- přímka, narýsuje a označí přímku

Učivo:

- Přímka

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola

Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět : Matematika a její aplikace
Ročník : 3.
Týdenní hodinová dotace : 5 hodiny

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vytvářet si konkrétní představu o přirozeném čísle,
- Vytvářet soubory s daným počtem prvků do 20 dle daných kritérií,
- Počítat prvky po jedné a řadit je v souboru do 20
- Seznámit se s numerací do 100 po desítkách

Učivo:

- Přirozená čísla 0-20, seznámení s numerací do 100

Výstup:

- Číst, psát a používat číslice v oboru do 20

Učivo:

- Číselná řada 0- 20, zápis a čtení čísel v oboru do 20

Výstup:

- Porovnávat čísla na základě množství v oboru do 10 a zapisovat je pomocí znaků $<$ $>$ $=$ (větší, menší, rovná se)

Učivo:

- Porovnávání čísel 0- 20, rovnost, nerovnost

Výstup:

- Upevňovat činnostní a názornou představu početního výkonu- přidávání, ubírání v oboru do 20

Učivo:

- Početní operace sčítání, odčítání do 20

Výstup:

- Znat matematické symboly $+$ $-$ $=$,pracovat s nimi, umět je zapsat

Učivo:

- Matematické symboly $+$ $-$ $=$

Výstup:

- Provádět početní operace s přirozenými čísly 0 - 20 s pomocí znázornění a manipulačních činností bez přechodu i s přechodem desítky, automatizace matematických spojení v oboru do 10

Učivo:

- Sčítání, odčítání do 20 bez přechodu desítky, tabulka sčítání

Výstup:

- Rozložit číslo v oboru do 20

Učivo:

- Rozklad čísla 0- 20, dočítání, číslovky řadové (konkrétní situace)

Výstup:

- Řešit typově jednoduché slovní úlohy řešené jedním početním výkonem na aplikaci sčítání, odčítání do 20 slovní úlohy se vztahy o x více, o x méně s náměty reálných životních situací v oboru do 20

Učivo:

- Jednoduché slovní úlohy vycházející z reálného života, manipulační činnosti v oboru do 20, didaktické hry

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita Poznávací schopnosti Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>EV</i>	Ekosystémy

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládat orientaci v prostoru a používat výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahore, dole, vpředu, vzadu

Učivo:

- Úlohy a hry na orientaci v prostoru, manipulační činnosti s využitím pomůcek, vztahy pod, nad, ...doplněné počtem, pojmy malý, velký, patří, nepatří, stejný.

Výstup:

- Modelovat jednoduché situace dle pokynů s využitím pomůcek

Učivo:

- Manipulační činnosti s konkrétními předměty (stavebnice, peníze, krychle, prsty, počítadla), využití názorného činnostního učení

Výstup:

- Doplnovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

Učivo:

- Jednoduché tabulky, číselná osa

Výstup:

- Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Učivo:

- Jednoduché slovní úlohy vycházející z reálného života řešené pomocí platidla, didaktické hry na obchod, banku

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Kreativita Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyhledávat, pojmenovat, třídít, rozlišovat, vybarvovat, kreslit podle předlohy základní jednoduché geometrické tvary

Učivo:

- Základní geometrické tvary čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh

Výstup:

- Zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami, dbát na čistotu, úhlednost, přesnost rýsování

Učivo:

- Rýsování přímých čar, používání pravítka

Výstup:

- Vyhledat ve svém okolí křivé čáry- nakreslit je
- Vyhledat ve svém okolí přímé čáry- narýsovat je

Učivo:

- Křivé a přímé čáry

Výstup:

- Vytvářet si představu o jednorozměrném útvaru- přímka, úsečka
- Narýsovat a označit přímku, úsečku

Učivo:

- Přímka, úsečka

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola

Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět : Matematika a její aplikace
Ročník : 4.
Týdenní hodinová dotace : 5 hodiny

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vytvářet si konkrétní představu o přirozených číslech do 100

Učivo:

- Přirozená čísla v oboru do 100

Výstup:

- Číst psát a porovnávat čísla v oboru do 100 i na číselné ose

Učivo:

- Číselná řada do 100, rozklad a zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa, porovnávání čísel

Výstup:

- Rozeznávat sudá a lichá čísla

Učivo:

- Sudá a lichá čísla v oboru do 100

Výstup:

- Provádět z paměti i písemně početní operace sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku

Učivo:

- Sčítání, odčítání čísel v oboru do 100 bez přechodu přes desítku

Výstup:

- Provádět z paměti i písemně početní operace sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100

Učivo:

- Sčítání, odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100

Výstup:

- Zapsat a řešit typové jednoduché slovní úlohy na aplikaci sčítání a odčítání

Učivo:

- Jednoduché slovní úlohy

Výstup:

- Zaokrouhlovat čísla na desítky s využitím ve slovních úlohách

Učivo:

- Zaokrouhlování čísel, slovní úlohy

Výstup:

- Zvládnout s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

Učivo:

- Násobení a vyvození dělení v oboru malé násobilky

Výstup:

- Umět používat kalkulátor

Učivo:

- Práce s kalkulátorem

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekosystémy Základní podmínky života
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
<i>MV</i>	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládnout jednoduchou orientaci v čase, určit čas s přesností na celou a půl hodinu, převádět jednotky času v běžných situacích

Učivo:

- Úlohy na orientaci v prostoru a času, jednotky času

Výstup:

- Umět jednoduché převody jednotek, délky, hmotnosti a času

Učivo:

- Jednotky délky, hmotnosti, času

Výstup:

- Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

Učivo:

- Manipulace s penězi

Výstup:

- Roztřídit jednoduchá data podle návodu

Učivo:

- Práce s daty

Výstup:

- Orientovat se v jednoduché tabulce

Učivo:

- Práce s tabulkami

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Psychohygienu
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Připravit si pomůcky na rýsování, dbát na čistotu, úhlednost, přesnost rýsování

Učivo:

- Rýsování

Výstup:

- Znázornit, narýsovat a označit základní rovinné útvary

Učivo:

- Bod, úsečka, přímka – různoběžná, rovnoběžná

Výstup:

- Měnit a porovnávat délku úsečky

Učivo:

- Délka úsečky

Výstup:

- Poznat základní tělesa

Učivo:

- Krychle, koule, kvádr, válec

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Psychohygienu
------------	---

Aplikační úlohy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Řešit jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Učivo:

- Číselné, obrázkové řady, doplňovačky

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání

Kreativita

Poznávání schopností

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV

Ekosystémy

Základní podmínky života

Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět : Matematika a její aplikace
Ročník : 5.
Týdenní hodinová dotace : 5 hodiny

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vytvářet si konkrétní představu o přirozených číslech do 1 000

Učivo:

- Přirozená čísla v oboru do 1 000

Výstup:

- Číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 1 000

Učivo:

- Číselná řada do 1 000, rozklad a zápis čísla v desítkové soustavě, porovnávání čísel, číselná osa násobku 100

Výstup:

- Rozeznávat čísla sudá a lichá

Učivo:

- Sudá a lichá čísla do 1 000

Výstup:

- Zaokrouhlovat čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách

Učivo:

- Zaokrouhlování, slovní úlohy

Výstup:

- Provádět z paměti i písemně operace sčítání, odčítání bez přechodu v oboru do 1 000

Učivo:

- Sčítání, odčítání bez přechodu do 1 000

Výstup:

- Provádět písemně operace s přechodem do 1 000

Učivo:

- Sčítání, odčítání písemné s přechodem do 1 000

Výstup:

- Zapsat a řešit jednoduché slovní úlohy

Učivo:

- Jednoduché slovní úlohy

Výstup:

- Zvládnout s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

Učivo:

- Dělení v oboru malé násobilky, násobení v oboru malé násobilky

Výstup:

- Tvořit a zapisovat příklady na násobení a dělení v oboru do 100

Učivo:

- Malá násobilka

Výstup:

- Umět používat kalkulátor

Učivo:

- Práce s kalkulátorem

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekosystémy Základní podmínky života
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
<i>MV</i>	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Určit s přesností na čtvrt hodinu, převádět jednotky času v běžných situacích

Učivo:

- Orientace v čase, časové jednotky

Výstup:

- Umět jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času

Učivo:

- Jednotky hmotnosti, délky a času

Výstup:

- Vyhledat a roztřídit jednoduchá data dle návodu

Učivo:

- Manipulační činnosti s konkrétními předměty, třídění dat, pojmů, údajů

Výstup:

- Orientovat se a číst v jednoduché tabulce

Učivo:

- Práce s tabulkami

Výstup:

- Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

Učivo:

- Manipulace s penězi

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

Geometrie v rovině a prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Připravit si pomůcky na rýsování, dbát na čistotu, úhlednost, přesnost rýsování

Učivo:

- Rýsování

Výstup:

- Znázornit, narýsovat a označit základní rovinné útvary

Učivo:

- Bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, kružnice, kruh

Výstup:

- Sestrojit rovnoběžku a kolmice

Učivo:

- Vzájemná poloha přímek

Výstup:

- Vypočítat obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

Učivo:

- Obvod obdélníku, čtverce

Výstup:

- Určit osu souměrnosti překládáním papíru

Učivo:

- Osová souměrnost

Výstup:

- Poznat základní tělesa

Učivo:

- Krychle, kvádr, koule, válec

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Kreativita
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygienu

Aplikační úlohy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Řešit jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Učivo:

- Číselné, obrázkové řady, doplňovačky

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Kreativita
Poznávání schopností
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV

Ekosystémy
Základní podmínky života

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 1. ST.

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vzdělávací oblasti

Obsahové, časové a organizační vymezení

Informační a komunikační technologie se vyučuje jako samostatný předmět v učebně informatiky.

Časová dotace je následující:

4. ročník	1 hodina týdně
5. ročník	1 hodina týdně

Vzdělávací obsah je členěn na tři témata:

- Základy práce s počítačem - bezpečná práce s hardware a software, ochrana dat před poškozením.
- Vyhledávání informací a komunikace – používání nejvhodnější cesty k vyhledávání Informací, komunikace přes internet
- Zpracování a využití informací – práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV, MV, MKV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- na základě pochopení, propojení a systematizace vedeme žáky k efektivnímu využívání informací v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence řešení problému:

- umožňujeme žákům vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich podobné, odlišné znaky
- umožňujeme žákům porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních zdrojů a tím dosahovat věrohodnosti vyhledávaných informací

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme žákům účinně spolupracovat ve skupině, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhým při řešení problému.

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy.

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost.
- vedeme žáky k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- vedeme žáky k odpovědnému, etickému přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- vedeme žáky k šetrné práci s výpočetní technikou

Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět : Informační a komunikační technologie
Ročník : 4.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Základy a práce s počítačem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Ovládat základní obsluhu počítače
- Pracovat s výukovými a zábavnými programy podle pokynů
- Dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

Učivo:

- Pojmy - Informatika, informace, data, počítač, instrukce, program, hardware, software, jednotky informace, ikona, složka, soubor
- Základní části a popis počítače - myš, klávesnice, sluchátka, monitor, PC
- Základní uživatelská obsluha počítače - zapnutí, vypnutí, přihlášení a odhlášení
- Práce s výukovými programy - vyhledání, spuštění, ukončení
- Jednoduchá práce s textovým a grafickým editorem - WordPad, Malování
- Bezpečnost práce - bezpečná práce s PC, zraková hygiena, správné sezení

Průřezová témata:

<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<i>OSV</i>	Kreativita Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Multikulturalita Kulturní rozdíly

Mezipředmětové vztahy:

ČJ	referáty, zajímavosti, kvalita písemného projevu, gramatická a obsahová správnost, náměty z prózy, poezie, tvorba vlastních předloh
VV	tisk plakátů, náměty a inspirace k počítačové grafice, tvorba předloh, tvorba pozvánek, diplomů a ostatních příležitostních tiskovin
TV	protahovací a uvolňovací cviky
Další předměty	referáty, projekty, oborové práce a zajímavosti

Vzdělávací oblast :	Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět :	Informační a komunikační technologie
Ročník :	5.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Základy a práce s počítačem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Využívat základní standardní funkce počítače a jeho periferie
- Ovládat a respektovat pravidla bezpečné práce s hardware i software.
- Postupovat poučeně v případě jejich závad.
- Vysvětlit význam základních pojmů informatiky a výpočetní techniky, mít přehled o vývoji ICT.
- Chránit data před poškozením, ztrátou a zneužitím, pracovat se složkami a soubory.

Učivo:

- Základní pojmy - Informatika, informace, data, komunikace, počítač, instrukce, program, hardware, software, jednotky informace, historie počítačů, informační zdroje, informační instituce
- Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
- Operační systémy a jejich základní funkce, formáty souborů
- Využití počítače - multimediální
- Jednoduchá údržba, postupy při běžných problémech s hardware a software
- Zásady bezpečnosti práce, ochrana dat a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním ICT

Vyhledávání informací a komunikace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyhledávat informace na portálech, v knihovnách a databázích a zpracovávat je v jednoduchém graf. a text. editoru, používat vhodné cesty
- Komunikovat pomocí internetu

Učivo:

- Informace – vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce, ověřování
- Způsoby komunikace - email, chat, telefonování
- Metody a nástroje vyhledávání informací, formulace požadavku při vyhledávání na internetu

Zpracování a využití informací

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Ovládat práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívat vhodných aplikací.

Učivo:

- Zpracování textu – základní funkce textového editoru
- Základy práce s obrázkem – úprava obrázku (rastrovaného)

Průřezová témata:

<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Tvorba mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<i>OSV</i>	Kreativita Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Multikulturalita Kulturní rozdíly

Mezipředmětové vztahy:

ČJ	referáty, projekty, zajímavosti, kvalita písemného projevu, gramatická a obsahová správnost, náměty z prózy i poezie, tvorba vlastních předloh
VV	tisk plakátů, náměty a inspirace k počítačové grafice, tvorba předloh, tvorba pozvánek, diplomů a ostatních příležitostních tiskovin
TV	protahovací a uvolňovací cviky
Další předměty	referáty, projekty, oborové práce a zajímavosti

5. 4 PRVOUKA 1. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován v prvních třech ročnících. Součástí je vlastivědně-společenská část a část přírodovědná.

Časové dotace jsou následující:

1. ročník	2 hodiny týdně
2. ročník	2 hodiny týdně
3. ročník	3 hodiny týdně

Výuka je realizována v kmenové třídě, v učebně přírodovědy pro 1. stupeň a v učebně informatiky. Součástí jsou vycházky a exkurze.

Předmět je členěn do pěti celků:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Při výuce rozvíjí základní poznatky žáka o životě v společnosti, o živé a neživé přírodě a jejím významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáků, ze specifík místa, kde žijí. Nabyté znalosti a vědomosti učí žáky aplikovat v běžném životě.

Rozvíjí citový vztah žáků k rodině, k rodné zemi, k nejbližšímu okolí. Vytváří základy hodnotového systému a zdravého životního stylu.

Místo, kde žijeme

Žáci poznávají své nejbližší okolí, učí se v něm orientovat, cítit se v něm bezpečně.

Lidé kolem nás

Žáci se učí základům společenského chování, jednání, toleranci, spolupráci v rodině i ve společnosti. Seznamují se se základními právy dítěte, učí se chování v krizových situacích (jak jim předcházet, jak na ně reagovat).

Lidé a čas

Žáci se učí orientovat v čase, určovat ho, poznávají jak se život, věci vyvíjejí a mění. Rozlišují přítomnost, minulost, budoucnost. Důležitá je zde praktická složka poznávání.

Rozmanitost přírody

Žáci se seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku, čtvero ročními obdobími, učí se v praktických činnostech sledovat změny v přírodě, jak tyto změny ovlivňují činnost lidí a jejich život, jaký vliv má činnost lidí na přírodu. Vytvářejí si vztah k přírodě, poznávají, že pro další život lidí je důležitá ochrana životního prostředí a přírody.

Člověk a jeho zdraví

Žáci poznávají sami sebe, seznamují se se svým tělem, učí se poznávat jeho funkce. Jsou vedeni k dodržování hygienických návyků, k ochraně a zodpovědnosti za své zdraví. Poznávají, co jim prospívá a co jejich zdraví poškozuje. Jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

V předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

OSV, VDO, VEGS, MKV, EV.

Výchovně vzdělávací strategie k rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání přírody na základě jejich prvotních zkušeností, znalostí, vědomostí a rozvíjíme je
- vedeme žáky k rozvoji myšlení k chápání významů věcí, jevů a dějů, jejich vlastností vzájemných vztahů a souvislostí
- umožňujeme jim poznávat propojení mezi člověkem a přírodou, vedeme je ke vztahu k živé a neživé přírodě
- vedeme žáky k poznávání nejbližšího okolí, svého regionu, vlasti a k rozvíjení citového vztahu k nim
- vedeme žáky k pozorování, pojmenovávání poznatků a nabyté znalosti a vědomosti
- učíme žáky uplatňovat v běžném životě
- vedeme žáky k uplatňování preventivního chování, poznávání podstaty zdraví a příčiny nemoci
- vedeme žáky k hledání potřebných informací z různých informačních zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům nalézat problémy a dle svých možností nalézat jejich řešení
- upevňujeme u žáků účelné rozhodování v různých krizových nebo život ohrožujících situacích

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme žákům jejich slovní zásobu dle daných témat
- vedeme žáky k sebevědomému vystupování, jednání, k bezproblémové komunikaci
- umožňujeme žákům prezentaci své práce a prožití úspěchů
- podporujeme vyjadřování svých citů a chápání pocitů druhých
- umožňujeme žákům ústně hodnotit práci svou, týmu, druhých
- rozvíjíme u žáků nonverbální komunikaci

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině, spolupracovat, respektovat pravidla týmu
- posilujeme jejich sebevědomí na základě poznávání a chápání vlastní osoby
- vedeme žáky k rozpoznávání nevhodného a rizikového chování, k uvědomování si možného psychického, fyzického zneužívání vlastní osoby
- umožňujeme žákům navazovat vztahy s vrstevníky a vedeme je k respektování lidí
- posilujeme u žáků sociální chování a sebeovládání

Kompetence občanské

- pomáháme žákům utvářet ohleduplný vztah k přírodě, kulturním hodnotám, výtvorům
- motivujeme žáky, aby hledali aktivní uplatnění jako ochránci přírody
- vedeme žáky k respektování daných pravidel, na jejichž sestavování se podílejí

Kompetence pracovní

- utváříme u žáků základní pracovní návyky a pozitivní vztah k manuální činnosti
- vedeme žáky k používání různých nástrojů, materiálů a vybavení
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví, ochrany životního prostředí

Vzdělávací oblast:
Vyučovací předmět:
Ročník:
Týdenní hodinová dotace:

Člověk a jeho svět
Prvouka
1.
2 hodiny

Místo, kde žijeme

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se v místě svého bydliště, uvést svou adresu, vyjádřit, co má na místě svého bydliště rád, kam si chodí hrát a sportovat

Učivo:

- Domov, adresa, bydliště

Výstup:

- Orientovat se v prostoru školy, znát polohu a funkci vybraných místností ve škole.

Učivo:

- Škola, třída, šatna, tělocvična, pojmy pravá-levá strana, před, za, nahoře, dole

Výstup:

- Hovořit o tom, co od školy očekává, vyjmenovat školní potřeby a vědět k čemu slouží

Učivo:

- Činnosti ve škole, školní pomůcky

Výstup:

- Vysvětlit rozdíl mezi chováním v hodině a o přestávkách

Učivo:

- Školní pravidla

Výstup:

- Znat nejbezpečnější cestu do školy a zpátky domů, seznámit se se základy dopravní výchovy

Učivo:

- Cesta do školy a zpět, dopravní značky v okolí školy, domova, přechod, křižovatky

Průřezová témata:

OSV

Seberegulace a sebeorganizace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Psychohygiena
Rozvoj schopností

VDO

Občanská společnost a škola

Lidé kolem nás

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pojmenovat nejbližší příbuzenské vztahy, znát význam rodiny pro její členy, uvést příklady potřeb, které dětem zajišťuje jejich rodina

Učivo:

- Rodina - nejbližší příbuzní, rodinné vztahy

Výstup:

- Pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti v rodině, uvědomovat si svá práva a povinnosti

Učivo:

- Domácí pracovní činnosti

Výstup:

- Osvojovat si základní pravidla chování v jednání s dospělými, členy rodiny, spolužáky, kamarády

Učivo:

- Pravidla společenského chování

Výstup:

- Poznávat, že jsem jedinečná bytost, vyjmenovat své úspěchy, dovednosti, poznávat sám sebe

Učivo:

- Sebepoznávání

Výstup:

- Projevovat toleranci přirozeným odlišnostem dětí, jejich přednostem i nedostatkům

Učivo:

- Mezilidské vztahy, empatie, pomoc, solidarita, povzbuzení, pocity mé, druhých

Výstup:

- V modelové situaci odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, k modelovým situacím přiřadit možná nebezpečí a rozeznat situace, kdy je třeba požádat o pomoc

Učivo:

- Osobní bezpečí

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Seberegulace a sebeorganizace
Hodnoty, postoje, praktická etika

MKV

Lidské vztahy
Etnický původ
Kulturní rozdíly

Lidé a čas

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládnout orientaci v jednoduchých časových údajích v běžném životě

Učivo:

- Roční období, týden, dny v týdnu, pojmy spěcháme, čekáme

Výstup:

- Přiřadit k časovým údajům typické denní činnosti

Učivo:

- Ráno, poledne, večer, práce a odpočinek, volný čas

Výstup:

- Seznámit s křesťanskými svátky a jejich zvyky

Učivo:

- Vánoce, Velikonoce

Průřezová témata:

OSV

Kreativita

MKV

Lidské vztahy

Kulturní rozdíly

Rozmanitost přírody

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Poznávat rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody na podzim

Učivo:

- Podzim na poli, v sadu, na zahradě, dětské podzimní hry, bezpečnost

Výstup:

- Poznávat rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody v zimě

Učivo:

- Zima, zimní krajina, ptáci a zvířata v zimě, zimní hry a sporty, bezpečnost, zimní oblečení

Výstup:

- Poznávat rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody na jaře

Učivo:

- Jaro, jarní příroda, domácí zvířátka a mláďata, jarní rostliny, jarní hry dětí, bezpečnost

Výstup:

- Poznávat rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody v létě

Učivo:

- Léto, louka v létě, první ovoce a zelenina, obilí a jeho význam pro člověka, letní oblečení, letní hry a sporty, bezpečnost

Výstup:

- Na základě praktického pozorování pojmenovat nejznámější druhy ovoce a zeleniny

Učivo:

- Ovoce a zelenina

Výstup:

- Na základě praktického pozorování rozpoznat běžné stromy, keře, poznat jejich části listy, plod

Učivo:

- Dub, kaštan, šípková růže, list, plod

Výstup:

- Na základě praktického pozorování rozpoznat běžné luční květiny, poznat jejich části list a květ

Učivo:

- Jarní květiny, luční květiny, listy a květy

Výstup:

- Rozpoznat a pojmenovat běžná domácí zvířata a seznámit se s péčí o ně

Učivo:

- Domácí zvířata a jejich mláďata

Výstup:

- Seznámit se se základními zásadami chování v přírodě a učit se je dodržovat

Učivo:

- Ochrana přírody, sběr papíru, PET víček, třídění odpadu

Průřezová témata:

<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
<i>OSV</i>	Kreativita Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace

Člověk a jeho zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Na základě poznávání elementární znalosti o lidském těle uplatňovat zásady hygieny, zvládat sebeobsluhu

Učivo:

- Denní režim, pitný režim, osobní a intimní hygiena, péče o chrup, sebeobsluha

Výstup:

- Dokázat sdělit své potíže a pocity

Učivo:

- Běžné nemoci

Výstup:

- Seznámit se se složkami záchranného systému

Učivo:

- První pomoc, požárníci, policie, linka důvěry

Výstup:

- Reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo:

- Mimořádné události

Průřezová témata:

OSV

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Komunikace

Mezilidské vztahy

Hodnoty, postoje, praktická etika

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka
Ročník:	2.
Týdenní hodinová dotace:	2 hodiny

Místo, kde žijeme

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se v místě svého bydliště, znát svou adresu, uvést, co má rád a co by chtěl změnit v místě svého bydliště

Učivo:

- Domov, adresa bydliště

Výstup:

- Seznámit se s obchodní sítí v místě svého bydliště

Učivo:

- Obchodní síť, nakupování, hospodaření

Výstup:

- Vypravovat o bytě, kde žije se svou rodinou, o svém pokojíčku nebo místě, kde se učí, odpočívá, hraje si

Učivo:

- Domov, byt, dětský koutek, hračky

Výstup:

- Orientovat se v prostoru školy, znát jméno svého učitele, popsat svou třídu, vyjmenovat školní potřeby a vysvětlit k čemu je využívá

Učivo:

- Prostředí školy, třídy, školní pomůcky

Výstup:

- Znat bezpečnou cestu do i ze školy, seznamovat se se základy dopravní výchovy

Učivo:

- Cesta a zpět, dopravní značky, dopravní prostředky, chodec, účastník silničního provozu, bezpečnost

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VDO

Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát

Lidé kolem nás

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pojmenovat jednotlivé členy rodiny, znát jména svých rodinných příslušníků a jejich role

Učivo:

- Rodina, domácnost, trávení volného času, rodinné oslavy

Výstup:

- Poznávat, že já jsem jedinečná bytost, hovořit o svých pocitech, oblíbených činnostech

Učivo:

- Sebepoznání, sebepojetí

Výstup:

- Uvědomovat si, že je součástí společenství lidí, hledat jejich společné, rozdílné znaky, vědět, že lidé mohou mít ve stejných situacích odlišné pocity

Učivo:

- Každý máme něco společného, ale nikdo není jako já

Výstup:

- Osvojovat a postupně si upevňovat základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomovat si význam a podstatu tolerance, pomoci, solidarity, snášenlivosti, respektu

Učivo:

- Základní pravidla společnosti a jejich dodržování

Výstup:

- V modelových situacích odmítnout nepříjemnou komunikaci, k modelovým situacím přiřadit možná nebezpečí a rozeznat situace, kde je možné požádat o pomoc

Učivo:

- Osobní bezpečí

Průřezová témata:

MKV

Lidské vztahy
Etnický původ
Princip sociálního smíru a solidarity

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Mezilidské vztahy
Komunikace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

Lidé a čas

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládnout jednoduchou orientaci v čase

Učivo:

- Roční období, měsíce, názvy dnů v týdnu, části dne

Výstup:

- Poznat, kolik je hodin

Učivo:

- Určování času- celá hodina

Výstup:

- Přiřadit k časovým údajům své denní činnosti

Učivo:

- Režim dne, časové údaje- ráno, poledne, večer, den, noc

Výstup:

- Rozlišovat jevy v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Učivo:

- Časové pojmy – včera, dnes a zítra

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena

Rozmanitost přírody

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě na podzim

Učivo:

- Znaky podzimu, podzimní měsíce, podzim v sadě, na zahradě, na poli, stromy na podzim, stěhovaví ptáci, výlov rybníka

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné změny v přírodě v zimě

Učivo:

- Znaky zimy, zimní měsíce, ptáci v zimě, volně žijící zvířata v zimě, stromy v lese, smrk, borovice, zimní radovánky, vánoce

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné proměny přírody na jaře

Učivo:

- Znaky jara, jarní měsíce, jarní rostliny, v zahradě na louce a v lese, práce na zahradě, na poli, jarní zelenina a ovoce, kvetoucí stromy, keře, včely, přilet ptáků a jejich hnízdění, význam ptactva, svátky jara, jarní hry dětí

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné proměny přírody v létě

Učivo:

- Znaky léta, letní měsíce, letní rostliny v zahradě a na louce, ovoce, zelenina, obilí, letní hry

Výstup:

- Pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny a rozřadit je

Učivo:

- Ovoce a zelenina

Výstup:

- Rozpoznat listnaté stromy a keře v blízkosti školy

Učivo:

- Listnaté stromy dub, lípa, bříza, buk, kaštan a keře-šeřík

Výstup:

- Rozpoznat a pojmenovat rostliny

Učivo:

- Rostliny na zahradě- tulipán, růže

Výstup:

- Seznámit se a rozlišit louku, lán obilí

Učivo:

- Louka-senoseč, obilí- význam pro člověka

Výstup:

- Seznamovat se a uplatňovat základní zásady chování v přírodě

Učivo:

- Ochrana přírody, životního prostředí, sběr papíru, PET víček, třídění odpadu

Výstup:

- Provádět jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo:

- Jednoduché pokusy

Průřezová témata:

<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
<i>OSV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Rozvoj schopností poznávání Kreativita Hodnoty, postoje, praktická etika Seberegulace a sebeorganizace

Člověk a zdraví
ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Na základě poznávání elementární znalosti o lidském těle uplatňovat zásady hygieny, zvládat sebeobsluhu

Učivo:

- Denní režim, pitný režim, osobní a intimní hygiena, péče o chrup, sebeobsluha

Výstup:

- Poznávat sám sebe jako živou lidskou bytost, poznávat její funkce a potřeby

Učivo:

- Lidská bytost

Výstup:

- Pojmenovat hlavní části lidského těla, seznámit se se smyslovými orgány

Učivo:

- Hlavní části těla, smyslové orgány

Výstup:

- Získávat poznatky o zdraví, o zdravotní prevenci, uvědomovat si, že zdraví je nejcennější hodnota člověka

Učivo:

- Zdraví, zdravotní prevence

Výstup:

- Dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity

Učivo:

- Nemoc, chování v době nemoci, úraz, chování v době úrazu

Výstup:

- Získat základní poučení o první pomoci, o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí

Učivo:

- První pomoc, bezpečné chování, mimořádné události

Výstup:

- Reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo:

- Mimořádné události

Průřezová témata:

OSV

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Komunikace

Mezilidské vztahy

Hodnoty, postoje, praktická etika

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Prvouka
Ročník:	3.
Týdenní hodinová dotace:	3 hodiny

Místo, kde žijeme

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, znát svou adresu

Učivo:

- Domov, adresa, bydliště

Výstup:

- Seznámit se a znát nejvýznamnější místa našeho města, seznámit se s částmi města

Učivo:

- Město Karviná

Výstup:

- Zvládnout orientaci v okolí školy, ve škole

Učivo:

- Okolí školy, širší okolí školy, orientace ve školní budově

Výstup:

- Uvést některé profese potřebné pro chod školy

Učivo:

- Školní profese

Výstup:

- Připravit si pomůcky, udržet si pořádek na svém místě, ve svých věcech, rozlišit čas k práci, odpočinku, aktivně se podílet na vyučovacím procesu

Učivo:

- Příprava na vyučování, vyučovací proces

Výstup:

- Uplatňovat a dodržovat pravidla silničního provozu, uvědomit si, že nesprávným chováním může ohrozit sebe i druhé

Učivo:

- Pravidla silničního provozu

Průřezová témata:

OSV	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Seberegulace a sebeorganizace Psychohygienu
VDO	Občan, občanská společnost a stát

Lidé kolem nás

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Znat role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi

Učivo:

- Rodina, funkce rodiny, práva a povinnosti rodiny, svátek matek

Výstup:

- Rozlišovat blízké příbuzenské vztahy

Učivo:

- Příbuzenské vztahy

Výstup:

- Mít osvojená základní pravidla chování, jednání s dospělými, staršími lidmi, členy rodiny, spolužáky, kamarády

Učivo:

- Pravidla společenského chování

Výstup:

- Projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i jejich nedostatkům

Učivo:

- Pomoc, solidarita, empatie, pocity mé a druhých

Výstup:

- Poznávat sebe sama jako jedinečnou lidskou bytost, která má svá práva

Učivo:

- Sebepoznání, základní práva dítěte

Výstup:

- Vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi, v modelové situaci, rozpoznat možná nebezpečí, přivolat pomoc

Učivo:

- Nebezpečné situace

Výstup:

- Pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Učivo:

- Povolání, pracovní činnosti

Průřezová témata:

OSV	Poznávací schopnosti Mezilidské vztahy Rozvoj schopností poznávání Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO	Občan, občanská společnost a stát
MKV	Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ Princip sociálního smíru a solidarity

Lidé a čas

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládnout jednoduchou orientaci v čase

Učivo:

- Orientace v čase, kalendář, čtvero ročních období, jména měsíců, časové jednotky- hodina, den, týden, měsíc, rok

Výstup:

- Poznat, kolik je hodin

Učivo:

- Určování času, celá, čtvrt, půl

Výstup:

- Znat rozvržení svých denních činností

Učivo:

- Režim dne, časové vztahy a vazby- ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc

Výstup:

- Rozlišovat jevy v minulosti, přítomnosti, budoucnosti

Učivo:

- Časové pojmy, včera, dnes, zítra, tradiční svátky, návštěva významných historických památek v místě bydliště

Výstup:

- Poznávat různé lidské činnosti, povolání, řemesla

Učivo:

- Lidské činnosti, povolání, řemesla

Průřezová témata:

OSV	Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace
VDO	Občan, občanská společnost a stát

Rozmanitost přírody

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě na podzim

Učivo:

- Podzimní znaky a proměny přírody, kalendář přírody, rozlišování ovoce a zeleniny, stěhovaví ptáci, lesní zvířata- jezevec, veverka, stromy na podzim

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné změny v přírodě v zimě

Učivo:

- Zimní znaky a proměny přírody, kalendář přírody, péče o ptáky, kteří u nás přezimují, nejznámější lesní zvěř, péče člověka, o zimní přírodu

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné proměny přírody na jaře

Učivo:

- Jarní znaky a proměny přírody, kalendář přírody, význam včel, opylování květů, jarní stromy, části rostlin- květ, stonek, list, stěhovaví ptáci a jejich mláďata

Výstup:

- Popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v létě

Učivo:

- Letní znaky a proměny přírody, kalendář přírody, hmyz- včela, čmelák, motýl, mravenec, chroust, saranče, luční květiny a jejich části- stonek, list, květ, houby, ovoce a zelenina

Výstup:

- Poznat nejběžnější druhy volně žijících a domácích zvířat

Učivo:

- Volně žijící zvířata, zástupce hmyzu, ptáků, savců, domácí zvířata- chování a péče o ně

Výstup:

- Pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny

Učivo:

- Běžné druhy ovoce a zeleniny

Výstup:

- Rozpoznat rozdíl mezi bylinou a dřevinou

Učivo:

- Dřeviny, stromy listnaté a jehličnaté, ovocné, keře, byliny, části rostlin, obilí a význam pro člověka

Výstup:

- Seznamovat se a uplatňovat základní zásady chování v přírodě

Učivo:

- Ochrana přírody, životního prostředí, sběr papíru, PET víček, třídění odpadu

Výstup:

- Provádět jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo:

- Tání sněhu a ledu, sníh, led, mráz

Průřezová témata:

EV

Ekosystémy
Základní podmínky života
Vztah člověka k prostředí
Lidské aktivity a problémy životního

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Kreativita
Hodnoty, postoje, praktická etika
Seberegulace a sebeorganizace

Člověk a zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Na základě elementárních znalostí o lidském těle uplatňovat zásady hygieny, zvládat sebeobsluhu

Učivo:

- Denní režim, pitný režim, osobní a intimní hygiena, péče o chrup, otužování, zdravá strava, vitamíny, aktivní pohyb a sport

Výstup:

- Dodržovat zásady bezpečného chování, aby neohrožoval zdraví své a druhých, získat základní poučení o první pomoci, o bezpečném chování v mimořádných událostech

Učivo:

- Zásady bezpečného chování, důležitá telefonní čísla, mimořádné události

Výstup:

- Pojmenovat hlavní části lidského těla, seznámit se se smyslovým ústrojím člověka

Učivo:

- Části lidského těla, smyslová ústrojí

Výstup:

- Dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity

Učivo:

- Běžné nemoci, prevence nemocí a úrazů, chování u lékaře, péče o člena rodiny v případě nemoci, úrazu

Výstup:

- Zvládnout ošetření drobných poranění

Učivo:

- První pomoc

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

5. 5 VLASTIVĚDA 1. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět vlastivěda navazuje na předmět prvouka. Je vyučován jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku a je součástí oblasti Člověk a jeho svět.

Časová dotace je následující:

4. ročník	1,5 hodiny týdně
5. ročník	2 hodiny týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky, součástí jsou vycházky, exkurze, projekty, návštěva kulturních akcí.

Vzdělávací obsah je členěn na tři okruhy:

- Místo, kde žijeme- zeměpisná část- obec, ČR, Evropa
- Lidé kolem nás- učivo o etice a chování lidí, je integrováno do všech vzdělávacích oblastí a je jedním z pilířů našeho školního vzdělávacího programu.
- Lidé a čas- dějepisná část- orientace v minulosti až současnosti našeho stát

Při výuce klademe důraz na rozvoj čtení s porozuměním, práce s informacemi z různých zdrojů- encyklopedie, odborná literatura, časopisy, internet, rozvoj komunikačních schopností, spolupráce vzájemného učení, tvořivosti a umění učit se.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV

Výuka je integrována s oblastmi: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a svět práce.

Realizujeme tři celoroční projekty:

- Cestujeme v čase
- Jsem Evropan
- Česká republika - srdce Evropy

Jako stěžejní formy a metody práce volíme ty, které podporují myšlení, tvořivost, spolupráci, samostatnost, řešení problémů, práce s informacemi. Nejčastěji je výuka realizována prostřednictvím následujících metod a forem: komunitní kruh, skupinové vyučování, projektová výuka, aktivní učení, vycházky, exkurze.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní naučit se učit.
- Vedeme žáky k práci s odbornými texty, aktivnímu vyhledávání, třídění, zpracování informací.
- Vedeme je k ověřování výsledků své práce.
- Umožňujeme jim pracovat s náčrtky, plány, časovou osou.
- Umožňujeme jim realizovat dlouhodobé i krátkodobé ročníkové projekty.

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme žákům hledat odpovědi na otázky, které je v této oblasti zajímají
- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace a snažili se je řešit
- Ukazujeme žákům různé zdroje informací, které vedou k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme u žáků dovednost, správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidstvo, společnost, historické události.
- Umožňujeme jim prezentovat své práce, čímž rozvíjíme jejich kultivované, srozumitelné vyjadřování
- Vedeme je k tomu, aby řekli svůj názor, obhájili ho a diskutovali o něm.

Kompetence sociální a personální:

- Vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích, skupinách a vedeme je ke zpracování výstupů v oblasti vlastivědné.
- Předkládáme jim možnost sestavení pravidel za asistence učitele a vedeme je k jejich dodržování.
- Budujeme jejich sebedůvěru a jejich osobnostní rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vedeme žáky k respektování jedinečnosti každého člověka
- Vedeme je k pochopení demokratických principů dodržování lidských práv, k právní ochraně občanů, majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot.
- Vedeme je k sebehodnocení a umožňujeme jim zažít úspěch.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme u žáků vytrvalost, systematickosti a pečlivost.
- Učíme žáky pracovat podle návodu, postupu, umožňujeme jim nalézat svůj vlastní postup.
- Utváříme u žáků pracovní návyky v týmové činnosti.

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Ročník:	4.
Týdenní hodinová dotace:	1,5 hodiny

Místo, kde žijeme

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se v plánu, na mapě

Učivo:

- Plány, mapy – barvy, značky

Výstup:

- Určit světové strany

Učivo:

- Světové strany, směrová růžice, kompas

Výstup:

- Orientovat se dle plánu v místní krajině

Učivo:

- Orientace dle plánu

Výstup:

- Popsat polohu svého bydliště na mapě a začlenit své město do příslušného kraje

Učivo:

- Mapa místní krajiny, město, kraj

Výstup:

- Znat region, ve kterém bydlí a žije

Učivo:

- Region – charakteristické znaky, významné orientační body, působení lidí na krajinu, vliv krajiny na život lidí

Výstup:

- Znat pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti svého regionu

Učivo:

- Památkové objekty, regionální zvláštnosti a zajímavosti, místní pověsti, tradice a zvyky

Výstup:

- Sdílet a popsat poznatky z vlastních cest po regionu

Učivo:

- Poznávání regionu, ve kterém žijeme

Lidé kolem nás

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat pravidla soužití v rodině, ve škole

Učivo:

- Rodina a společnost, pravidla společenského chování, mezilidské vztahy

Výstup:

- Rozpoznat ve svém okolí nevhodné chování a jednání vrstevníků a dospělých

Učivo:

- Protiprávní jednání – krádeže, šikana, týrání, zneužívání a jeho postih

Výstup:

- Znat základní práva dítěte a základní práva a povinnosti žáka školy

Učivo:

- Základní práva dítěte, základní práva a povinnosti žáka

Výstup:

- Reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo:

- Osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení – požár, poplach, dopravní nehoda, důležitá telefonní čísla

Lidé a čas

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládnout orientaci v čase

Učivo:

- Den, týden, měsíc, rok, roční období

Výstup:

- Znat významné události a pověsti, které se vztahují k regionu, ke kraji

Učivo:

- Významné události regionu, kraje a jeho pověsti

Průřezová témata:

OSV	Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Poznávací schopnosti Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problému a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO	Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát
VEGS	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá
MKV	Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ Princip sociálního smíru a solidarity
EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Vlastivěda
Ročník:	5.
Týdenní hodinová dotace:	2 hodiny

Místo, kde žijeme

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se na mapě České republiky, určit světové strany

Učivo:

- Světové strany, mapa, druhy map, Česká republika – orientace na mapě, povrch, podnebí, orientovat se v místní oblasti

Výstup:

- Mít základní znalosti o České republice

Učivo:

- Česká republika, přírodní podmínky, Praha, Čechy, Morava a Slezsko

Výstup:

- Mít základní znalosti o zeměpisné poloze České republiky v Evropě

Učivo:

- Hranice států, naši sousedé, Evropská unie, Evropa

Výstup:

- Poznat státní symboly

Učivo:

- Státní symboly

Výstup:

- Sdělit a popsat poznatky z vlastních cest po republice a Evropě

Učivo:

- Cestování

Lidé kolem nás

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, ve městě

Učivo:

- Rodina a společnost, pravidla společenského chování, mezilidské vztahy

Výstup:

- Rozpoznat ve svém okolí nevhodné chování a jednání vrstevníků a dospělých

Učivo:

- Protiprávní jednání – krádeže, šikana, týrání, zneužívání a jeho postih

Výstup:

- Znat základní práva dítěte a základní práva a povinnosti žáka školy

Učivo:

- Základní práva dítěte, základní práva a povinnosti žáka

Výstup:

- Reagovat vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo:

- Osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení – požár, poplach, dopravní nehoda, důležitá telefonní čísla

Lidé a čas

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Znat významné události a pověsti, které se vztahují k regionu, ke kraji

Učivo:

- Významné události regionu, kraje a jeho pověsti

Výstup:

- Seznámit se se způsobem života v dávných dobách

Učivo:

- Pravěk, příchod Čechů, počátky českého státu a život ve středověku, život lidí v pravěku, staří Slované, Velkomoravská říše, Karel IV.

Výstup:

- Rozeznat rozdíl mezi životem dnes a v dávných dobách

Učivo:

- Současnost a minulost v našem životě – historické objekty ČR, státní svátky ČR, významné dny ČR, lidové svátky a proměny způsobu života

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Kreativita
Poznávací schopnosti
Mezilidské vztahy
Komunikace
Spolupráce a soutěživost
Řešení problému a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO

Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VEGS

Objevujeme Evropu a svět
Jsme Evropané
Evropa a svět nás zajímá

MKV

Kulturní rozdíly
Lidské vztahy
Etnický původ
Princip sociálního

EV
MV

Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5. 6 PŘÍRODOVĚDA 1. STUPNĚ **Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku, je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět.

Časové dotace jsou následující:

- 4. ročník   1,5 hodiny týdně
- 5. ročník   2   hodiny týdně

Výuka je realizována v kmenové třídě, učebně přírodovědy pro 1. stupeň a v učebně informatiky. Součástí jsou vycházky a exkurze.

Předmět je členěn do pěti celků:

- Místo, kde žijeme - okolní krajina, náš region
  - zemský povrch
  - rozšíření rostlin a živočichů
  - působení lidí na krajinu a životní prostředí
- Lidé kolem nás - základy vhodného chování, jednání mezi lidmi
  - principy demokracie
  - globální problému přírodního prostředí
- Lidé a čas - orientace v čase
  - vývoj člověka a vývoj Země
- Rozmanitost přírody - Země jako planeta Sluneční soustavy
- Člověk a jeho zdraví - lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka
  - vývoj jedince, základy lidské reprodukce
  - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
  - péče o zdraví, první pomoc
  - odpovědnost člověka za své zdraví
  - situace hromadného ohrožení

Součástí výuky je exkurze do planetária.

Při výuce klademe důraz na pozorování přírody, přírodních zákonů, které jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, včetně člověka.

Klademe důraz na pozorování přírody. Využíváme činnostní tvořivého učení, praktické jednoduché pokusy, experimenty a pozorování.

Realizujeme tato průřezová témata:

OSV, VDO, VEGS, MKV a zejména EV

K nejčastějším metodám a formám patří kooperativní, projektová výuka, vycházky, exkurze spojené s pozorováním, vyhledáváním informací z různých zdrojů, aktivní, tvořivé činnostní učení.

Jsou zde realizovány dlouhodobější projekty:

- Člověk a jeho zdraví
- Jsme součástí Vesmíru
- Ekosystémy
- Základní podmínky života

Krátkodobé jsou zaměřeny na ekologické aktivity.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Umožňujeme žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- Vedeme je získávání informací o přírodě, pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledku svého pozorování
- Umožňujeme jim vyhledávat, třídít a zpracovávat informace

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme metody a formy práce, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- Učíme žáky řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k používání správné terminologie
- Umožňujeme žákům rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností, k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- Učíme žáky vyjadřovat své myšlenky, poznatky, dojmy, reagovat na myšlenky a názory jiných

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme úkoly, ve kterých žáci mohou pracovat samostatně, ve dvojici, ve skupině
- Umožňujeme jim spolupracovat, vzájemně se učit, objevovat, pozorovat, řešit problémy daného úkolu
- Zajímáme se o náměty, názory zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- Pomáháme žákům utvářet ohleduplný vztah k přírodě
- Motivujeme je, aby hledali aktivní uplatnění jako ochránci přírody
- Vedeme je k respektování pravidel
- Učíme je poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, vedeme je k tolerantnímu chování a jednání bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci a k chápání situací, které ohrožují vlastní zdraví i zdraví a bezpečnost druhých
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- Umožňujeme žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- Vedeme je ke správnému způsobu využití pomůcek a vybavení a k dodržování pravidel bezpečnosti
- Utváříme u žáků pracovní návyky a vedeme je k dodržování daných pravidel, na jejichž sestavování se podílejí

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Přírodověda
Ročník:	4.
Týdenní hodinová dotace:	1,5 hodiny

Rozmanitost přírody

ŽÁK BY MĚL:

Výstup

- Poznat propojenost živé a neživé přírody

Učivo

- Živá, neživá příroda, základní podmínky života

Výstup:

- Orientovat se v čase na základě pohybu země

Učivo:

- Jak dělíme rok, čtyři roční období

Výstup:

- Popsat a charakterizovat roční období

Učivo:

- Roční období, chování živočichů, péče o zvířata, práce na poli a zahradě

Výstup:

- Třídít živou přírodu na rostliny a živočichy, houby

Učivo:

- Živá příroda – rostliny, houby, živočichové

Výstup:

- Uvést zástupce dřevin, bylin vyskytujících se v nejbližším okolí

Učivo:

- Dřeviny, byliny

Výstup:

- Popsat základní životní podmínky, průběh a způsob života, stavbu těla a zástupců dřevin a bylin

Učivo:

- Dřeviny, byliny

Výstup:

- Uvést zástupce hub jedlých, nejedlých

Učivo

- Houby jedlé, nejedlé

Výstup:

- Uvést zástupce živočichů vyskytujících se v nejbližším okolí

Učivo:

- Živočichové

Výstup:

- Zná způsob péče o drobná domácí zvířata

Učivo:

- Domácí zvířata

Výstup:

- Zvládat péči o pokojové rostliny

Učivo:

- Péče o pokojové rostliny

Výstup:

- Popsat základní životní podmínky, průběh a způsob života, stavbu těla vybraných živočišných druhů

Učivo:

- Živočichové

Výstup:

- Seznámit se s charakteristickými znaky ekosystémů

Učivo:

- Ekosystémy – les, louka, zahrada, pole, sad, voda

Výstup:

- Uplatňovat zásady ochrany přírody

Učivo:

- Ochrana přírody, ochrana chráněných a ohrožených druhů rostlin, živočichů, význam přírody pro člověka

Výstup:

- Uplatňovat zásady ochrany životního prostředí

Učivo:

- Péče o životní prostředí, třídění odpadů a jejich likvidace, živelné pohromy a ekologické katastrofy

Výstup:

- Popsat vliv činnosti lidí na přírodu a posoudit, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

Učivo:

- Vliv činnosti lidí na přírodu

Výstup:

- Provést jednoduchý pokus dle návodu

Učivo:

- Jednoduché pokusy

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>VDO</i>	Občan, občanská společnost a stát
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Člověk a jeho zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pojmenovat a popsat hlavní části lidského těla, vědět, že člověk je součástí živé přírody

Učivo:

- Člověk, hlavní části lidského těla

Výstup:

- Pojmenovat a popsat hlavní orgány a orgánové soustavy

Učivo:

- Srdce, dýchací, trávicí, vylučovací soustava, smyslová ústrojí

Výstup:

- Uplatňovat základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

Učivo:

- Péče o zdraví, zdravá výživa, zdravé zuby, hygiena, aktivní pohyb

Výstup:

- Poskytnout první pomoc při drobných úrazech a přivolat lékařskou pomoc

Učivo:

- První pomoc, lékařská pomoc

Výstup:

- Dodržovat režim v době nemoci a poskytnout základní péči o nemocného

Učivo:

- Nemoc

Výstup:

- Mít osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

Učivo:

- Druhy návykových látek a jejich nebezpečí

Výstup:

- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádat o pomoc

Učivo:

- Dětská práva, obezřetné chování, obrana proti agresi, šikaně, linka důvěry, odborná pomoc

Výstup:

- Reagovat adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích

Učivo:

- Mimořádné události

Výstup:

- Uplatňovat základní pravidla v silničním provozu

Učivo:

- Silniční pravidla pro chodce, cyklisty

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopnosti poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

MKV

Etnický původ
Multikulturalita

EV

Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Přírodověda
Ročník:	5.
Týdenní hodinová dotace:	2 hodiny

Rozmanitost přírody

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Poznat propojenost živé a neživé přírody, přizpůsobení organismů prostředí

Učivo:

- Živá, neživá příroda

Výstup:

- Poznat látky pevné, kapalné, plynné a jejich vlastnosti

Učivo:

- Látky a jejich vlastnosti, porovnávání látek

Výstup:

- Pracovat se základními jednotkami hmotnosti a objemu

Učivo:

- Hmotnost, objem

Výstup:

- Seznámit se se základními životními podmínkami a s jejich ochranou

Učivo:

- Voda, vzduch, půda

Výstup:

- Seznámit se s významem přírodních zdrojů pro člověka

Učivo:

- Vápenec, uhlí, zemní plyn, ropa, železná ruda, sůl kamenná

Výstup:

- Třídít živou přírodu na rostliny, živočichy a houby

Učivo:

- Živá příroda – rostliny, živočichové, houby

Výstup:

- Uvést zástupce nejznámějších dřevin a bylin

Učivo:

- Dřeviny, byliny

Výstup:

- Popsat základní životní podmínky, průběh a způsob života, stavbu těla dřevin a bylin

Učivo:

- Dřeviny, byliny

Výstup:

- Rozpoznat houby jedlé, nejedlé, jedovaté a smrtelně jedovaté

Učivo:

- Houby

Výstup:

- Uvést zástupce živočišné říše vyskytující se v nejbližším okolí

Učivo:

- Živočichové

Výstup:

- Popsat základní podmínky života, průběh a způsob života, stavbu těla u živočichů

Učivo:

- Zástupci živočišné říše – hmyz, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci

Výstup:

- Seznámit se u vybraných rostlin a živočichů s jejich významem a užitkem pro člověka

Učivo:

- Užitkové rostliny, léčivé rostliny

Výstup:

- Poznávat jednotlivé ekosystémy

Učivo:

- Ekosystém les, pole, voda, zahrada, louka

Výstup:

- Uplatňovat zásady ochrany životního prostředí

Učivo:

- Péče o životní prostředí, třídění odpadů a jejich likvidace, živelné pohromy a ekologické katastrofy

Výstup:

- Popsat vliv činnosti lidí na přírodu a posoudit, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

Učivo:

- Vliv činnosti lidí na přírodu

Výstup:

- Provést jednoduchý pokus dle návodu

Učivo:

- Jednoduché pokusy

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>VDO</i>	Občan, občanská společnost a stát
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Člověk a jeho zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pojmenovat a popsat orgánové soustavy

Učivo:

- Orgánové soustavy a jejich funkce

Výstup:

- Rozlišit jednotlivé etapy lidského života

Učivo:

- Etapy lidského života

Výstup:

- Uplatňovat základní dovednosti a návyky souvisejících a preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

Učivo:

- Zdraví životní styl, prevence, ochrana zdraví – denní režim, zdravá strava, pitný režim, hygiena, zdravé zuby, nemoci

Výstup:

- Poskytovat první pomoc při drobných úrazech a přivolat lékařskou pomoc

Učivo:

- První pomoc, předcházení úrazům

Výstup:

- Mít osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

Učivo:

- Návykové látky a jejich nebezpečí pro člověka, gamblerství

Výstup:

- Dbát na osobní bezpečí, chovat se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádat o pomoc

Učivo:

- Dětská práva, obrana proti agresivitě, šikaně, násilí, linka důvěry, odborná pomoc

Výstup:

- Reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných situacích

Učivo:

- Ochrana za mimořádných událostí

Výstup:

- Uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro cyklisty

Učivo:

- Cyklista

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>MKV</i>	Etnický původ Multikulturalita
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí

5. 7 HUDEBNÍ VÝCHOVA 1. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Časová dotace je následující:

1. ročník	1 hodina týdně
2. ročník	1 hodina týdně
3. ročník	1 hodina týdně
4. ročník	1 hodina týdně
5. ročník	1 hodina týdně

Učivo je členěno na tři tematické celky:

- vokální činnosti a instrumentální činnosti – hlasová hygiena, kultivace pěveckého i mluveného projevu, rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností- sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně tvořivých.
- poslechové činnosti – zprostředkování, poznávání a chápání hudebního bohatství našeho národa, světa, kultivace estetického a etického citění žáků, naslouchat s porozuměním hudbě
- hudebně pohybová činnost – rozvíjení pohybové kultury, ztvárnění hudby pohybem, gesty, tancem, kultivované vystupování a získávání sebevědomí a sebedůvěry.

Průřezová témata:

OSV, MKV, EV, MV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky, aby zpívali na základě svých dispozic rytmicky přesně a intonačně čistě
- umožňujeme žákům zažít úspěch a vytvořit kladný vztah k hudbě
- vedeme je k poznání, že hudba obohacuje život člověka
- rozvíjíme jejich tvořivé schopnosti, zprostředkováváme umělecké zážitky prostřednictvím vlastní tvorby
- podporujeme u žáků přirozenou potřebu projevit se

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům graficky zaznamenávat melodie, rytmizovat říkadla, rozlišovat sílu zvuku
- vedeme žáky k poznávání nejznámějších hudebních nástrojů pomocí smyslové citlivosti

Kompetence komunikativní

- zajímáme se o náměty, názory, zkušenosti žáků v tomto oboru
- umožňujeme jim rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci, k respektu daných pravidel
- vedeme je k vzájemnému naslouchání, toleranci
- vedeme žáky k posuzování různých hudebních forem
- vedeme žáky k posilování jejich sebevědomí, sebedůvěry a poznávání a pochopení vlastní osoby

Kompetence občanská

- seznamujeme žáky s hudebními formami, které rozvíjejí jejich občanské postoje - písně k lidovým slavnostem, křesťanským svátkům
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření jednoduchých kritérií hodnocení hudebních činností

Kompetence pracovní

- umožňuje žákům využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjádřit hudební náladu

Vzdělávací oblast :	Hudební výchova
Vyučovací předmět :	Hudební výchova
Ročník :	1.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Vokální a instrumentální činnosti:

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dbát na správné držení těla, dýchání, výslovnost, provádět hlasová a dechová cvičení, rozvíjet hlasový fond.

Učivo:

- Hlasová hygiena, pěvecký mluvený projev, intonační cvičení.

Výstup:

- Vytleskávat rytmus podle vzoru, vytleskat rytmus říkadla, graficky znázornit pohybem záznam melodie.

Učivo:

- Rytmizace říkadel, písniček, grafické znázornění melodie.

Výstup:

- Zpívat na základě svých dispozic v rozsahu kvinty.

Učivo:

- Intonační cvičení, zpěv lidových, umělých písní přiměřeného obsahu, zpěv jednoduchých písní k ročním dobám, k lidovým slavnostem, křesťanským svátkům.

Výstup:

- Využívat Orffovy nástroje k rytmickým cvičením a k jednoduché doprovodné hře.

Učivo:

- Hra na Orffovy nástroje (dřívka, bubínek, triangel, hůlky, tamburína,...).

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Psychohygiena
<i>MKV</i>	Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života

Poslechové činnosti:

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat sílu zvuku lidských hlasů.

Učivo:

- Rozlišování lidských hlasů.

Výstup:

- Soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby.

Učivo:

- Říkadla, jednoduché lidové umělé písně v provedení dětských interpretů, poslech krátkých výrazových skladeb pochodového charakteru.

Hudebně pohybové činnosti:

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Provádět pohybovou činnost dle hudby, rytmu, pokoušet se o pohybové improvizace

Učivo:

- Pohybové hry s říkadly, popěvky, chůze v různém tempu, improvizace

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání

Kreativita

MKV

Lidské vztahy

Etnický původ

Kulturní rozdíly

EV

Základní podmínky života

MV

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast :	Hudební výchova
Vyučovací předmět :	Hudební výchova
Ročník :	2.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Vokální a instrumentální činnosti:

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dbát na správné držení těla, správně a hospodárně dýchat, zřetelně vyslovovat, provádět hlasová a dechová cvičení, rozvíjet fond

Učivo:

- Hlasová hygiena, hospodárné dýchání, dechová cvičení, intonační cvičení

Výstup:

- Zpívat na základě svých dispozic jednoduché písně v rozsahu kvinty

Učivo:

- Zpěv lidových, umělých písní přiměřeného rozsahu, zpěv písní k ročním dobám, k lidovým slavnostem, křesťanským svátkům, intonační cvičení

Výstup:

- Vytleskávat rytmus říkadel, jednoduchých písní, graficky znázornit záznam melodie

Učivo:

- Rytmizace říkadel, písní, grafické znázornění melodie

Výstup:

- Hrát na Orffovy hudební nástroje

Učivo:

- Orffovy nástroje jako doprovod

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Psychohygiena
<i>MKV</i>	Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života

Poslechové činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat sílu, barvu zvuku hudebních nástrojů, výšku, sílu, délku tónů a zpěvních hlasových tónů
- soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby

Učivo:

- Poslech písní v provedení dětských i dospělých interpretů, poslech – ukolébavky v různém nástrojovém provedení, poslech skladeb nejvýznamnějších hudebních skladatelů.

Hudebně pohybové činnosti:

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pohybovat se podle jednoduchých rytmických doprovodů, měnit pohyb dle tempa, volným pohybem vyjádřit hudbu

Učivo:

- Chůze, pochod, klus v různém tempu, zrychlování, zpomalování, poskoky, pohybové hry s říkadly a popěvky, vyjádření hudby pohybem.

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Etnický původ Kulturní rozdíly
<i>EV</i>	Základní podmínky života
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast :	Hudební výchova
Vyučovací předmět :	Hudební výchova
Ročník :	3.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Vokální a instrumentální činnosti:

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dbát na správné držení těla, správně a hospodárně dýchat, zřetelně vyslovovat, rozvíjet hlasový fond, provádět hlasová dechová cvičení, rytmizací říkadel a zpěvu.

Učivo:

- Hlasová hygiena, pěvecký, mluvený projev, dechová cvičení, rytmizace říkadel, hra na tělo.

Výstup:

Zpívá na základě svých dispozic, jednoduché písně v rozsahu kvinty.

Učivo:

- Písně lidové, umělé, přiměřeného rozsahu, zpěv jednoduchých písní zaměřený k ročním dobám, svátkům, slavnostem, intonační cvičení.

Výstup:

- Vytleskávat rytmus říkadel, jednoduchých písní, graficky znázornit záznam melodie.

Učivo:

- Rytmizace říkadel, písní, grafické znázornění melodie.

Výstup:

- Hrát na Orffovy hudební nástroje.

Učivo:

- Hra na nástroje Orffovy instrumentáře.

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Psychohygiena
<i>MKV</i>	Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života

Poslechové činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat sílu, barvu zvuku hudebních nástrojů, výšku, sílu, délku tónů a zpěvních hlasových tónů

Učivo:

- Hudební nástroje, tóny a zpěvní hlasové tóny, tempo, rytmus.

Výstup:

- Soustředit se na poslech jednoduchých skladeb.

Učivo:

- Poslech písní v provedení dětských i dospělých interpretů, poslech krátkých výrazových skladeb tanečního charakteru (valčík, polka), slavné melodie a skladby nejvýznamnějších hudebních skladatelů.

Hudebně pohybové činnosti:

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pohybovat se podle jednoduchých rytmických doprovodů, měnit pohyb podle tempových a rytmických změn, volným pohybem vyjádřit hudbu,

Učivo:

- Pochod podle hudebního doprovodu, pohybové hry s říkadly, popěvky, vyjádření pocitu pohybem dle hudby

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Etnický původ Kulturní rozdíly
<i>EV</i>	Základní podmínky života
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast :	Hudební výchova
Vyučovací předmět :	Hudební výchova
Ročník :	4.-5.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOST

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dbát na správné držení těla, zřetelně vyslovovat, rozvíjet hlasový fond, provádět hlasová cvičení

Učivo:

- Hlasová hygiena, pěvecký, mluvený projev

Výstup:

- Naučit se správně hospodařit s dechem při interpretaci písní – frázování

Učivo:

- Dechová cvičení, frázování

Výstup:

- Zpívat písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

Učivo:

- Zpěv lidových a umělých písní, intonační, hra na tělo a rytmické ozvěny

Výstup:

- Doprovodit spolužáky na rytmické hudební nástroje

Učivo:

- Hra na nástroje Orffovy instrumentáře

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Odlížit tóny dle výšky, síly a barvy

Učivo:

- Tóny, zpěvní hlasové tóny, zvuky hudebních nástrojů

Výstup:

- Soustředit se na poslech skladeb

Učivo:

- Slavné melodie a skladby nejznámějších hudebních skladatelů, skladby určené dětem, hudební skladatelé

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Umět propojit vlastní projev s hudbou

Učivo:

- Hudebně pohybové hry, pohybové improvizace, relaxační techniky, pochody dle hudebního doprovodu, cvičení s hudbou

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita Seberegulace a sebeorganizace
<i>MKV</i>	Lidské vztahy Kulturní rozdíly Multikulturalita
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět
<i>EV</i>	Základní podmínky života
<i>MV</i>	Fungování a vliv médií ve společnosti

5.8 Výtvarná výchova 1. stupně

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah výtvarné výchovy provází žáky po celou dobu školní docházky. Kultivuje osobnost žáka tím, že rozvíjí jeho tvořivé schopnosti a zprostředkovává mu procítění své vlastní tvorby. Má rehabilitační, relaxační terapeutický charakter. Rozvíjí jejich osobnost, sebedůvěru, sebevědomí, prohlubuje jejich senzibilitu, smyslové vnímání a schopnost vyjadřovat a prezentovat své emoce, představy, pocity, zkušenosti a myšlenky. Vytváří příležitosti pro spolupráci, vede je k toleranci a napomáhá utvářet jejich postoje a hodnoty pomocí výtvarného projevu vlastního nebo pomocí výtvarných uměleckých děl. Je úzce spjata s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastech.

Časová dotace je následující:

1. ročník	1 hodina týdně
2. ročník	1 hodina týdně
3. ročník	1 hodina týdně
4. ročník	1 hodina týdně
5. ročník	1 hodina týdně

Výuka je realizována v:

kmenových třídách a v přírodě.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

VDO, VEGS, EV, MV, OSV.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k rozvoji smyslového a vnímání.
- vedeme je k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření svých emocí, představ, citů, zkušenosti, myšlenek.
- umožňujeme žákům využívat poznatky v dalších výtvarných činnostech
- Umožňujeme žákům vytvářet svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k tvořivému přístupu při tvoření výtvarných děl
- umožňujeme žákům přemýšlet o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného
- vyjádření a k vyjádření svého postoje k nim.
- umožňujeme žákům kombinovat vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření

Kompetence komunikativní:

- umožňujeme žákům zapojovat se do diskuse, vedeme je k respektování názorů jiných
- vedeme je k obohacování slovní zásoby o termíny z výtvarné oblasti
- umožňujeme žákům pojmenovávat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je a umět ocenit vizuálně obrazná vyjádření.
- rozvíjíme v žáku neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, k rozvoji sebedůvěry
- umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat, respektovat nápady druhých a společně se snažit o dosažení kvalitního výsledku
- vedeme je k respektování různorodosti téhož vizuálně obrazného vyjádření

Kompetence občanská:

- vytváříme u žáků pozitivní postoj k výtvarným dílům a jeho vnímání
- vedeme je k chápání a respektování estetických požadavků na životní prostředí
- vedeme je k úctě k umění, poznávání národní kultury, kultury jiných národů, etnik a jejich akceptování.

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci
- vedeme je k užívání vizuálně obrazné techniky
- rozvíjíme u žáků motoriku
- vedeme je k rozvíjení, využívání tvořivých dovedností
- umožňujeme každému žákovi úspěch a radost z práce, vedeme je k vytrvalosti při plnění pracovních úkolů a ke správným způsobům užití materiálů, pracovních nástrojů
- vedeme žáky k poznávání výtvarných činností, které napomáhají k využití jejich volného času

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	1. – 3.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodin

Rozvíjení smyslové citlivosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládnout základní dovednosti pro vlastní tvorbu

Učivo:

- Základní výtvarné techniky – malba, kresba, modelování, dekorativní práce, kombinované techniky, netradiční techniky

Výstup:

- Rozpoznávat, pojmenovat, porovnat linie, barvy, tvary, objekty pomocí smyslové citlivosti.

Učivo:

- Linie, barvy, tvary, objekty ve vlastní tvorbě, v tvorbě ostatních.

Výstup:

- Linie, tvary, barvy, objekty rozpoznat, pojmenovat, porovnat s pomocí učitele na příkladech z běžného života.

Učivo:

- Přírodniny, lidské výtvary v našem světě, malba, kresba, ilustrace, hračky, plastiky, objekty, comicsy, návštěva galerie, výstav, vycházky do přírody.

Výstup:

- Při tvůrčích činnostech rozvíjet a využívat fantazií, experimentovat s barvou, liniemi, s různými běžnými i neobvyklými materiály.

Učivo:

- Experimenty s různými výtvarnými technikami, materiály, pohybem, manipulace s objekty v prostoru

Výstup:

- Vytvářet při tvůrčích činnostech obrazové znaky na základě vlastních emocí, pocitů, nálad, fantazie, prožitků, zkušeností.

Učivo:

- Kresba, malba, práce s netradičním materiálem

Výstup:

- Zkoušet si volit sociální formy práce a výtvarné vyjadřovací prostředky.

Učivo:

- Individuální skupinová práce, výtvarné techniky

Výstup:

- Vnímat, hodnotit výsledky své tvůrčí práce a sdělit je svým spolužákům

Učivo:

- Interpretace vlastní tvorby výtvarného vizuálního vyjádření.

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace
<i>MKV</i>	Kulturní rozdíly Lidské vztahy
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova
Ročník:	4. – 5.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodin

Rozvíjení smyslové citlivosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu a realizovat svůj záměr

Učivo:

- Základní výtvarné techniky – kresba, malba, modelování, dekorativní práce, kombinované techniky, netradiční techniky

Výstup:

- Rozlišovat, porovnávat, třídít a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty

Učivo:

- Přírodniny, lidské výtvořiny, ilustrace, hračky, plastiky, výtvarná díla, comics

Výstup:

- Rozpoznávat základní vlastnosti a vztahy tvarů objektů, linií, barev a uplatňovat je ve vlastní tvorbě

Učivo:

- Barevný kontrast, velikost, různorodost tvaru v tvůrčích činnostech

Výstup:

- Smyslové prožitky - zrak, hmat, sluch, vlastní prožitky, fantazii, zkušenosti ztvárnit nejrozmanitějšími výtvarnými technikami

Učivo:

- Zobrazení smyslových vjemů různými technikami

Uplatňování subjektivity

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Tvůrčím způsobem experimentovat s barvou, linií

Učivo:

- Experimenty s barvou, liniemi

Výstup:

- Vytvářet obrazové znaky na základě svých emocí, pocitů, nálady, fantazijních představ

Učivo:

- Malba, kresba v prostoru, experimenty s různými technikami

Výstup:

- Volit si sociální formy práce – individuální, skupinová, projektová, formátovou formu a volbu výtvarných vyjadřovacích prostředků

Učivo:

- Sociální formy práce, výtvarné prostředky

Ověřování komunikačních účinků

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyjádřit slovně, mimoslovně, graficky pocity z vnímání tvůrčích činností vlastních, ostatních a uměleckých

Učivo:

- Tvůrčí činnosti

Výstup:

- Prezentovat výsledky vlastních tvůrčích činností ve třídě i škole

Učivo:

- Prezentace práce

5.9 PRACOVNÍ ČINNOSTI 1. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Proto byl pro 1. stupeň zvolen název **Pracovní činnosti**.

Vyučovací předmět je stěžejní vzdělávací oblast. Zahrnuje manuální činnosti, činnosti rozvíjející klíčové kompetence a vede žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti.

Cíleně rozvíjí komunikační, motorické, tvořivé schopnosti, zdokonaluje kognitivní funkce, stimuluje řeč a myšlení.

Vyučuje se jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Časová dotace je následující:

1. ročník	3 hodiny týdně
2. ročník	3 hodiny týdně
3. ročník	3 hodiny týdně
4. ročník	3 hodiny týdně
5. ročník	3 hodiny týdně

Výuka je realizována v kmenových třídách, pěstitelské práce na školním pozemku a příprava pokrmů se realizuje ve cvičné kuchyňce.

Předmět je členěn na 4 tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
  - žáci jsou vedeni k zvládnutí základních manuálních dovedností
  - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
  - seznamují se s užíváním vhodných pomůcek a náradí
  - učí se pracovat dle jednoduchých postupů, plánů
  - jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti při práci
- Práce montážní a demontážní
  - žáci jsou vedeni k zvládnutí dovedností a činností při práci se stavebnicemi, k práci dle slovního návodu, předlohy, náčrtů
  - jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti při práci
- Pěstitelské práce
  - žáci jsou vedeni k pozorování přírody, k péči o pokojové rostliny
  - seznamují se s postupy při pěstování vybraných rostlin a jejich pozorování
  - jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci
- Příprava pokrmů
  - žáci jsou vedeni k tomu, aby zvládali pravidla stolování
  - přípravu jednoduchých pokrmů, pohoštění, k uplatňování zásad správné výživy
  - seznamují se se základním vybavením kuchyně a jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci a k bezpečné obsluze spotřebičů

Průřezová témata:

OSV, EV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků motoriku, manuální zručnost, zmírňujeme motorické poruchy
- přispíváme k vytváření postojů k životní a profesní orientaci žáků
- respektujeme u žáků jejich individuální schopnosti, dovednosti
- vedeme žáky k vytváření pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí,
- zdokonalujeme kognitivní funkce, myšlení
- umožňujeme žákům osvojení dovedností při používání a zacházení se zvolenými nástroji,
- pomůckami, drobným nářadím - pozorujeme u žáků pokrok a vedeme je k radosti z práce

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k porozumění pojmů, návodů, orientaci v jednoduché technické orientaci
- vedeme je k zvládnutí pracovních postupů a dovedností při řešení nejrůznějších praktických situací
- rozvíjíme u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastní fantazie, nápadů

Kompetence komunikativní:

- stimulujeme řeč žáků, vedeme je k užívání správných pojmů
- umožňujeme žákům rozumět návodům, postupům, orientaci v jednoduché dokumentaci
- umožňujeme žákům zapojovat se do diskuse, vedeme je k respektování názorů jiných

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- umožňujeme žákům pracovat v týmu, vytvářet společná díla, při kterých se učí respektovat nápady druhých, vážit si práce své i druhých
- rozvíjíme u žáků sebedůvěru, toleranci

Kompetence občanské:

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci
- vedeme žáky k zodpovědnosti za své i společné výsledky práce
- umožňujeme žákům orientaci v různých oborech lidské činnosti
- vedeme žáky k osvojení potřebných poznatků a dovedností a k následnému uplatnění při volbě povolání
- vedeme žáky k respektování daných pravidel, umožňujeme jim hodnocení své činnosti i činnosti druhých dle daných kritérií

Kompetence pracovní:

- umožňujeme žákům zažít úspěch a radost z práce, vedeme je k pozitivnímu vztahu k práci
- vedeme žáky k přesnosti, systematičnosti, vytrvalosti při plnění pracovních úkolů
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálů, pracovních nástrojů
- vedeme žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků, podle potřeby v činnostech pomáháme
- vedeme žáky k poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	1.
Týdenní hodinová dotace:	3 hodiny

Práce s drobným materiálem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru.

Učivo:

- Práce s drobným materiálem- papír.

Výstup:

- Třídít, aranžovat, navlékat přírodní materiály.

Učivo:

- Práce s drobným materiálem- přírodniny.

Výstup:

- Stříhat, nalepovat textilní materiály.

Učivo:

- Práce s drobným materiálem- textil, koláž.

Výstup:

- Pracovat s modelovací hmotou, hlinou, vytvářet různé výrobky.

Učivo:

- Práce s drobným materiálem- modelovací hmota, hlína, těsto

Výstup:

- Pracovat podle slovního návodu nebo předlohy.

Učivo:

- Porozumění návodům.

Výstup:

- Dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla při práci

Učivo:

- Práce s pracovními pomůckami a nástroji

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Seberegulace a sebeorganizace
	Kreativita
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí

Konstrukční činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Sestavit stavebnicové díly, montovat, demontovat stavebnici.

Učivo:

- Práce se stavebnicí.

Výstup:

- Dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla při práci

Učivo:

- Práce s pracovními pomůckami a nástroji

Průřezová témata:

OSV Seberegulace a sebeorganizace
Kreativita

Pěstitelské práce

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pečovat o pokojové květiny- otírat listy, zalévat je.

Učivo:

- Pěstitelské činnosti, péče o květiny.

Výstup:

- Dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla při práci

Učivo:

- Práce s pracovními pomůckami a nástroji

Průřezová témata:

OSV Seberegulace a sebeorganizace
Kreativita

Příprava pokrmů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- seznamovat se se základy správného stolování a společenského chování.

Učivo:

- stolování, společenské chování.

Výstup:

- dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla při práci

Učivo:

- práce s pracovními pomůckami a nástroji

Průřezová témata:

OSV Rozvoj schopností poznávání
Kreativita

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	2.,3.
Týdenní hodinová dotace:	3 hodiny

Práce s drobným materiálem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Mačkat, trhat, lepit, stříhat, překládat a skládat papír, vytvářet jednoduché prostorové tvary, papírové koláže

Učivo:

- Práce s drobným materiálem – papír, karton, používání pracovních pomůcek a nástrojů (nůžky, lepidlo)

Výstup:

- Třídit, aranžovat, navlékat, dotvářet, opracovávat přírodní materiály dle návodu, ukázky, své vlastní fantazie a tvůrčích schopností

Učivo:

- Práce s přírodninami

Výstup:

- Navlékat jehlu, udělat uzlík, stříhat a slepit textil, vyrobit jednoduchý textilní výrobek

Učivo:

- Práce s drobným materiálem – textil, textilní koláž, jednoduchý textilní výrobek, práce s jehlou s tupou špičkou, s nitěmi

Výstup:

- Pracovat s modelovací hmotou, hlínou, těstem a vytvářet základní tvary a výrobky dle své vlastní fantazie, tvořivosti

Učivo:

- Práce s drobným materiálem- modelovací hmota, hlína, těsto, válení, hnětení

Výstup:

- Rozlišovat přírodní a technické materiály, v praktických činnostech je zpracovávat a kombinovat

Učivo:

- Přírodní, technické materiály

Výstup:

- Pracovat dle praktické předlohy, jednoduchého slovního návodu

Učivo:

- Návody, jednoduché předlohy

Výstup:

- Využívat ve své tvorbě lidové zvyky, tradice a řemesla, rozvíjet manuální zručnost a seznámit se s kulturním dědictvím našeho národa

Učivo:

- Lidové zvyky, tradice a řemesla

Výstup:

- Dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla při práci

Učivo:

- Práce s pracovními pomůckami a nástroji

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>EV</i>	Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí

Práce montážní a demontážní

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, sestavit, montovat a demontovat stavebnice

Učivo:

- Práce se stavebnicemi

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita Spolupráce a soutěživost Rozvoj schopností poznávání Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
------------	---

Pěstitelské práce

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě

Učivo:

- Péče o pokojové rostliny, pěstitelské činnosti- kypření, sázení, pletí, zalévání

Výstup:

- Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a tato popsat

Učivo:

- Vycházky do přírody, výukové programy na PC

Výstup:

- Chránit a pečovat o životní prostředí

Učivo:

- Ochrana přírody, třídění odpadu, úklid okolí školy, domu

Výstup:

- Dodržovat základní hygienická pravidla, bezpečně používat zahradnické náčiní

Učivo:

- Hygienická a bezpečnostní pravidla

Průřezová témata:

OSV

Seberegulace a sebeorganizace

Kreativita

Rozvoj schopností poznávání

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV

Ekosystémy

Základní podmínky života

Vztah člověka k prostředí

Příprava pokrmů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- chovat se v hodině při stolování, dodržovat základy společenského chování

Učivo:

- stolování, společenské chování

Výstup:

- upravit stůl pro jednoduché stolování

Učivo:

- jednoduchá úprava stolu

Výstup:

- připravit jednoduchý pokrm

Učivo:

- výběr a nákup potravin, příprava pokrmu

Výstup:

- dodržovat základní hygienická pravidla, bezpečně používat kuchyňské náčiní

Učivo:

- základní hygienická pravidla, bezpečnost práce

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání

Kreativita

Komunikace

Mezilidské vztahy

Spolupráce a soutěživost

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti
Ročník:	4., 5.
Týdenní hodinová dotace:	3 hodina

Práce s drobným materiálem

ŽÁK BY MĚL

Výstup:

- Vytvářet lineární, prostorové výrobky z papíru a kartonu dle návodů, fantazie, svých tvůrčích schopností

Učivo:

- Práce s drobným materiálem- papír, karton

Výstup:

- Seznámit se se základy aranžování, využívá k práci nasbírané přírodniny.

Učivo:

- Práce s přírodninami.

Výstup:

- Zpracovávat různé materiály s využitím prvků lidových tradic, seznamuje se s kulturním dědictvím našeho národa

Učivo:

- Lidové tradice- malování kraslic, malování na sklo, zdobení pomerančů,....

Výstup:

- Zvládat dle svých tvůrčích schopností a fantazie práci s textilním materiálem

Učivo:

- Vyšívání, textilní koláže

Výstup:

- Pracovat s hlinou, modelovací hmotou a vytvářet různé výrobky dle daných postupů, fantazie, rozvíjet si své tvůrčí schopnosti

Učivo:

- Keramika, práce s modelovací hmotou

Výstup:

- Vytvářet různé výrobky z netradičních materiálů přiměřenými pracovními postupy, využívá vlastní fantazii a svou tvůrčí činnost

Učivo:

- Práce s netradičními materiály

Výstup:

- Volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

Učivo:

- Pracovní pomůcky a nástroje

Výstup:

- Udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce
- poskytnout první pomoc při úrazu

Učivo:

- Bezpečnost práce

Výstup:

- Poskytnou první pomoc při drobném poranění

Učivo:

- První pomoc
-

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Seberegulace a sebeorganizace Kreativita
<i>MKV</i>	Lidské vztahy
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí

Práce montážní a demontážní

ŽÁK BY MĚL

Výstup:

- Znat funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek

Učivo:

- Pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a využití

Výstup:

- Provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

Učivo:

- Práce montážní a demontážní, stavebnice- plošné, prostorové, konstrukční

Výstup:

- Pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

Učivo:

- Práce s návodem, předlohou, náčrtem

Výstup:

- Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, udržovat pořádek na svém pracovním místě
- Poskytne první pomoc při úrazu.

Učivo:

- Bezpečnost

Výstup:

- Poskytnout první pomoc při drobném úrazu

Učivo:

- První pomoc

Průřezová témata:

OSV Seberegulace a sebeorganizace
Kreativita
Rozvoj schopností poznávání
Psychohygienu

Pěstitelské práce

ŽÁK BY MĚL

Výstup:

- Znat základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin

Učivo:

- Základní podmínky pro pěstování rostlin

Výstup:

- Ošetřovat a pěstovat podle daných zásad pokojové a jiné rostliny

Učivo:

- Ošetřování a pěstování rostlin

Výstup:

- Provádět pozorování přírody a pěstitelská pozorování

Učivo:

- Pozorování přírody, ochrana před jedovanými rostlinami, drogami, ochrana před alergickými reakcemi

Výstup:

- Podle druhů pěstitelských činností volí správné pomůcky, nástroje, náčiní

Učivo:

- Pomůcky, nástroje, náčiní

Výstup:

- Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Učivo:

- Zásady bezpečné práce s rostlinami

Výstup:

- Poskytnout první pomoc při úrazu při práci na zahradě

Učivo:

- Bezpečnost při úrazu, první pomoc

Průřezová témata:

OSV Seberegulace a sebeorganizace
Kreativita
EV Ekosystémy
Základní podmínky života
Vztah člověka k prostředí

Příprava pokrmů

ŽÁK BY MĚL

Výstup:

- Znat základní vybavení kuchyně a orientovat se v ní

Učivo:

- Základní vybavení kuchyně

Výstup:

- Připravit samostatně jednoduché pohoštění

Učivo:

- Výběr, nákup a skladování potravin, příprava pokrmů

Výstup:

- Uplatňovat zásady správné výživy

Učivo:

- Správná výživa

Výstup:

- Chovat se vhodně při stolování, dodržovat pravidla správného stolování a základy společenského chování.

Učivo:

- Stolování, jednoduchá úprava stolu, společenské chování

Výstup:

- Udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce

Učivo:

- Hygiena bezpečnost práce, bezpečná obsluha spotřebičů

Výstup:

- Poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni

Učivo:

- První pomoc

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání

Kreativita

Hodnoty, postoje praktická etika

VDO

Občanská společnost a škola

VEGS

Evropa a svět nás zajímá

5. 10 TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících, žáci jsou vyučováni dle svých individuálních schopností a možností s pomocí pedagogických pracovníků, pedagogických asistentů.

Časová dotace je následující:

1. ročník	3 hodiny týdně
2. ročník	3 hodiny týdně
3. ročník	3 hodiny týdně
4. ročník	3 hodiny týdně
5. ročník	3 hodiny týdně

Učivo je členěno na 3 tematické okruhy:

1. činnosti ovlivňující zdraví
2. činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. činnosti podporující pohybové učení

Činnosti ovlivňující zdraví

– význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

– pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení a další pohybové činnosti

Činnosti podporující pohybové učení

– komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje o pohybových činnostech.

Vzdělávací obor Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách tělesné výchovy všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV, VDO, VEGS,

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k osvojování základního tělocvičného názvosloví
- učíme je reagovat na základní pokyny, povely, signály k osvojované činnosti
- umožňujeme žákům seznamovat se a dodržovat pravidla při pohybových činnostech
- seznamujeme je se způsobem měření a vedeme je k posuzování své pohybové dovednosti a činnosti dle daných kritérií
- vedeme žáky k orientaci v informačních zdrojích o sportovních akcích

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k uplatňování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí
- vedeme je k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím, náčiním a nářadím
- vedeme žáky k tomu, aby adekvátně reagovali v situaci úrazu – dokázali přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- vedeme žáky k odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a sportem

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné komunikaci, domluvě na taktice při hrách a soutěžích.
- učíme žáky používat základní povely a pokyny a reagovat na ně.
- umožňujeme žákům, aby sami nebo s pomocí pedagoga, asistenta si organizovali jednoduché soutěže a činnosti
- vedeme žáky k aktivnímu naslouchání, oceňování výkonu, sebehodnocení

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k jednání v duchu fair-play, dodržování daných pravidel
- rozvíjíme spolupráci, podporujeme pohybové činnosti ve skupině, týmu
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- vedeme je k vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu
- vedeme žáky k pochopení, že sport je jedním z prostředků k navazování sociálních kontaktů

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů, pohybových možností a omezení, vedeme je k rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vedeme žáky k uvědomění, že pohybové činnosti souvisejí se zdravím člověka
- společně se žáky vytváříme pravidla chování, spolupráce, kritéria pro hodnocení činnosti, výkonu
- nabízíme žákům dle jejich zdravotního omezení pedagogickou asistenci dle rozhodnutí speciálně pedagogických center

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech jak ve škole, tak v běžném životě
- umožňujeme žákům užívat tělocvičné nářadí a náčiní

Vzdělávací oblast:
Vyučovací předmět:
Ročník:
Týdenní hodinová dotace:

Výchova ke zdraví
Tělesná výchova
1. – 3.
3 hodiny

Činnosti ovlivňující zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Získat kladný postoj k motorickému učení, pohybovým aktivitám na základě spontánní pohybové činnosti, řízené pohybové aktivity

Učivo:

- Význam pohybu pro zdraví, pohybové činnosti, hry, pohybové aktivity

Výstup:

- Zvládnout podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou a uklidnění po zátěži

Učivo:

- Protahovací cviky a uvolňovací cvičení

Výstup:

- Spojovat pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím

Učivo:

- Správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná cvičení

Výstup:

- Dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách v tělocvičně, na hřišti, ve vodě

Učivo:

- Pravidla bezpečnosti, první pomoc

Výstup:

- Mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

Učivo:

- Osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení, obutí

Průřezová témata:

OSV

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Sebepoznání a sebepojetí

Činnosti podporující pohybové učení

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Reagovat na základní pokyny, povely, signály k osvojované činnosti

Učivo:

- Pokyny, povely, signály základní tělocvičná terminologie

Výstup:

- Zvládat základní organizační činnosti při TV

Učivo:

- Základní organizační činnosti

Výstup:

- Seznamovat se se zjednodušenými pravidly při pohybových činnostech

Učivo:

- Zjednodušená sportovní pravidla, upravená dle zdravotního stavu cvičence

Výstup:

- Spolupracovat při týmových pohybových činnostech

Učivo:

- Kolektivní hry

Výstup:

- Utvářet si základy jednání a chování v duchu fair play

Učivo:

- Jednání v duchu fair play, olympijské ideály a symboly

Výstup:

- Být seznámeni se způsobem měření, posuzování své pohybové dovednosti

Učivo:

- Pohybové testy, měření výkonu

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Mezilidské vztahy
Komunikace
Spolupráce a soutěživost

VDO

Občan, občanská společnost a stát

VEGS

Evropa a svět nás zajímá

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Osvojit si pohybové hry s různým zaměřením bez náčiní nebo s využitím tradičního i netradičního náčiní

Učivo:

- Pohybové hry s náčiním, bez náčiní

Výstup:

- Osvojit si nápodobivé, tvořivé, motivační hry a vytvářet vlastní modifikace těchto pohybových her

Učivo:

- Nápodobivé, tvořivé, motivační hry a jejich modifikace

Výstup:

- Osvojit si dle svých individuálních předpokladů základní manipulace s míčem a orientovat se v prostoru při pohybové činnosti s míčem

Učivo:

- Průpravné hry s míčem, základní manipulace s míčem

Výstup:

- Osvojit si dle svých individuálních předpokladů základy gymnastiky a prostorovou orientaci při cvičení jednoduchých akrobatických prvků, při cvičení s náčiním a náradím

Učivo:

- Průpravná gymnastická cvičení, kotoul vpřed, chůze po lavičce, skoky prosté z malé trampolíny, jednoduchá cvičení na žebřinách a modifikace těchto pohybových činností

Výstup:

- Vyjádřit rytmus pohybem, sladit jednoduchý pohyb s hudbou

Učivo:

- Tance, rytmus

Výstup:

- Osvojit si dle svých individuálních předpokladů průpravné atletické činnosti a orientaci v prostoru, seznámí se s technikou hodů kriketovým míčkem, skoku do dálky, s technikou rychlostního, vytrvalostního běhu

Učivo:

- Rychlostní, vytrvalostní běh, skok do dálky, hod kriketovým míčkem

Výstup:

- Mít osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů v přírodních podmínkách

Učivo:

- Turistika, pobyt v přírodě, chůze v terénu, hry na sněhu, na ledě, bezpečnost při jízdě na sáňkách, bobech

Výstup:

- Osvojit si dle svých individuálních předpokladů techniku jednoho plaveckého stylu

Učivo:

- Základní plavecká výuka- kurz

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Mezilidské vztahy
Komunikace

VDO

Spolupráce a soutěživost,
Občan, občanská společnost a stát

VEGS

Evropa a svět nás zajímá

Vzdělávací oblast:
Vyučovací předmět:
Ročník:
Týdenní hodinová dotace:

Výchova ke zdraví
Tělesná výchova
4. – 5.
3 hodiny

Činnosti ovlivňující zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Znat význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snažit se začleňovat pohyb do denního režimu

Učivo:

- Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti, hry a aktivity

Výstup:

- Zvládnout podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou a uklidnění organismu po ukončení činnosti (zátěži) a umět využívat cviky k odstranění únavy

Učivo:

- Příprava před pohybovou činností – příprava organismu: protahovací cviky a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění

Výstup:

- Zařazovat do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením

Učivo:

- Správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení

Výstup:

- Uplatňovat bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti v různém prostředí

Učivo:

- Pravidla bezpečnosti, první pomoc při úrazech v podmínkách TV

Výstup:

- Uplatňovat hygienické návyky při pohybových aktivitách

Učivo:

- Osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení, obutí

Průřezová témata:

OSV   Seberegulace a sebeorganizace
                                    Psychohygiena
                                    Sebepoznání a sebepojetí

Činnosti podporující pohybové učení

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Reagovat na základní pokyny, povely, signály k provádění vlastní **pohybové** činnosti

Učivo:

- Pokyny, povely, signály, základní tělocvičná terminologie (názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní)

Výstup:

- Zvládat základní organizační činnosti při TV

Učivo:

- Základní organizační činnosti

Výstup:

- Dodržovat pravidla her při pohybových činnostech, seznamovat se s pravidly nových her a soutěží

Učivo:

- Zjednodušená sportovní pravidla her a soutěží, upravená dle zdravotního stavu cvičence

Výstup:

- Spolupracovat při jednoduchých týmových a pohybových činnostech, jednat v duchu fair play

Učivo:

- Jednání v duchu fair play, olympijské ideály a symboly, týmová spolupráce

Výstup:

- Zvládnout dle pokynů jednoduché měření a posuzování své pohybové dovednosti

Učivo:

- Základní pohybové testy, měření výkonu,

Výstup:

- Získávat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, seznámit se sportovním děním u nás i ve světě

Učivo:

- Vztah ke sportu, sportovní dění v ČR a ve světě

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Mezilidské vztahy
Komunikace
Spolupráce a soutěživost

VDO

Občan, občanská společnost a stát

VEGS

Evropa a svět nás zajímá

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - pohybové hry s různým zaměřením bez náčiní nebo s využitím tradičního i netradičního náčiní, napodobivé, tvořivé, motivační hry a vytváření vlastní modifikací těchto pohybových her

Učivo:

- Pohybové hry s náčiním, bez náčiní, napodobivé, tvořivé, motivační hry a jejich modifikace

Výstup:

- Zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - základy sportovních her, základní manipulaci s míčem a orientaci v prostoru při pohybové činnosti s míčem, pálkou či jiným herním náradím odpovídající velikosti a hmotnosti

Učivo:

- Přípravné hry, základní manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náradím odpovídající velikosti a hmotnosti, základní herní činnosti jednotlivce (přihrávky, dribling, střelba), hry se zjednodušenými pravidly

Výstup:

- Zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - základy gymnastiky a prostorovou orientaci při cvičení jednoduchých akrobatických prvků, při cvičení s náčiním a náradím

Učivo:

- Přípravná gymnastická cvičení, napojované kotouly, kotoul vpřed a vzad s různým zakončením, stoj na lopatkách, chůze po lavičce a její modifikace (rovnovážné postoje, změny poloh, obraty, náskoky a seskoky), skoky prosté z malé trampolíny, odraz z můstku, roznožka a skrčka přes kozu a bednu, šplh s přírazem na tyči, přitahování do výše čela na hrazdě, správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, cvičení na švédské bedně a cvičení na ostatním náradí – kruhy, žebřiny, lavičky

Výstup:

- Zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - základy atletických činností a orientace v prostoru- hod kriketovým míčkem, princip štafetového běhu, běh na 400m a 800m, skok do dálky, správnou techniku při skoku z místa, taktiku při běhu- k metě, sprintu, vytrvalostního běhu terénem a překážkami

Učivo:

- Základy atletiky, rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem a rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu

Výstup:

- Zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla

Učivo:

- Zdravotně zaměřené činnosti, kondiční formy cvičení pro děti, pohybové aktivity v tělocvičně, na hřišti, v přírodě

Výstup:

- Zdokonalovat základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností vyjádřit rytmus pohybem, sladit jednoduchý pohyb s hudbou, zvládnout základní kroky některých lidových tanců, seznámit se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou

Učivo:

- Lidové tance, aerobik, cvičení s hudbou, vyjádření rytmu pohybem

Výstup:

- Mít osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů v přírodních podmínkách

Učivo:

- Turistika, pobyt v přírodě (chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu), hry na sněhu, na ledě, bezpečnost při jízdě na sáňkách, bobech

Výstup:

- Zvládnout jízdu na kole na dopravním hřišti, seznámit se základními pravidly silničního provozu

Učivo:

- Výchova chodce, cyklisty a základní pravidla silničního provozu

Výstup:

- Osvojit si dle svých individuálních předpokladů základní techniky pohybu a bezpečnosti při jízdě na bruslích v podmínkách zimního stadionu

Učivo:

- Bruslení na ledě

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Seberegulace a sebeorganizace
Mezilidské vztahy
Komunikace
Spolupráce a soutěživost

VDO

Občan, občanská společnost a stát

VEGS

Evropa a svět nás zajímá

5.11 ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Zdravotní tělesná výchova, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina) na základě doporučení lékaře, je formou povinné tělesné výchovy.

Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního oslabení. Ve Zdravotní tělesné výchově se využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zdravotního oslabení žáků. Cílem je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

Prvky Zdravotní tělesné výchovy (korektivní a speciální vyrovnávací cvičení) jsou preventivně zařazovány a využívány v hodinách tělesné výchovy všech žáků.

Časová dotace je následující:

1. – 5. ročník   1 hodina týdně

Speciální cvičení prováděné v hodinách zdravotní tělesné výchovy je rozděleno podle typů zdravotního oslabení na tyto skupiny:

- A   *Oslabení podpůrně pohybového systému*
- B   *Oslabení vnitřních orgánů*
- C   *Oslabení smyslových a nervových funkcí*

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k osvojování základního tělocvičného názvosloví
- učíme je reagovat na základní pokyny, povely, signály k osvojované činnosti
- umožňujeme žákům seznamovat se a dodržovat pravidla při pohybových činnostech
- seznamujeme je se způsobem měření a vedeme je k posuzování své pohybové dovednosti a činnosti dle daných kritérií
- vedeme žáky k orientaci v informačních zdrojích o sportovních akcích

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k uplatňování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí
- vedeme je k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím, náčiním a nářadím
- vedeme žáky k tomu, aby adekvátně reagovali v situaci úrazu – dokázali přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- vedeme žáky k odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím a sportem

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné komunikaci, domluvě na taktice při hrách a soutěžích.
- učíme žáky používat základní povely a pokyny a reagovat na ně.
- umožňujeme žákům, aby sami nebo s pomocí pedagoga, asistenta si organizovali jednoduché soutěže a činnosti
- vedeme žáky k aktivnímu naslouchání, oceňování výkonu, sebehodnocení

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k jednání v duchu fair-play, dodržování daných pravidel
- rozvíjíme spolupráci, podporujeme pohybové činnosti ve skupině, týmu
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- vedeme je k vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu
- vedeme žáky k pochopení, že sport je jedním z prostředků k navazování sociálních kontaktů

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů, pohybových možností a omezení, vedeme je k rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vedeme žáky k uvědomění, že pohybové činnosti souvisejí se zdravím člověka
- společně se žáky vytváříme pravidla chování, spolupráce, kritéria pro hodnocení činnosti, výkonu
- nabízíme žákům dle jejich zdravotního omezení pedagogickou asistenci dle rozhodnutí speciálně pedagogických center

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech jak ve škole, tak v běžném životě
- umožňujeme žákům užívat tělocvičné nářadí a náčiní

Vzdělávací oblast:	Výchova ke zdraví
Vyučovací předmět:	Zdravotní tělesná výchova
Ročník:	1. - 3.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení

Žák by měl:

Výstup:

- Získat důležité informace o svém zdravotním oslabení, seznámit se s nevhodnými cvičeními a činnostmi, které jsou kontraindikací jeho zdravotního stavu

Učivo:

- Informace o konkrétním zdravotním oslabení, vhodném pohybovém režimu, oblečení a obutí pro zdr. TV, informace a ukázky nevhodných cvičení a činností (kontraindikace zdravotního stavu)

Výstup:

- Získat informace o správném způsobu dýchání, dbát na správné dýchání při provádění cviků

Učivo:

- Informace a ukázka dechových cvičení, nácvik dechového cvičení – správný dechový stereotyp

Výstup:

- Dbát na správné držení těla při provádění cviků i při jiných činnostech

Učivo:

- Zásady správného držení těla, základní cvičební polohy

Výstup:

- Rozvíjet vnímání pocitů při cvičení

Učivo:

- Relaxační cvičení – celková a lokální, vyjadřování melodie rytmem pohybu

Průřezová témata:

OSV

Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygienu

Speciální cvičení

Žák by měl:

Výstup:

- Zvládat jednoduchá speciální cvičení skupiny A související s oslabením podpůrně pohybového aparátu (A1 poruchy funkce svalových skupin, A2 poruchy páteře, A3 vybočení páteře do strany, A4 poruchy stavby dolních končetin)

Učivo:

- Cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve
- Protahování šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře
- Protahování zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen
- Zlepšování fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech
- Spinální cvičení
- Posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu

Výstup:

- Zvládat jednoduchá speciální cvičení skupiny B související s oslabením vnitřních orgánů (B1 oslabení oběhového a dýchacího systému, B2 oslabení endokrinního systému, B3 obezita, B4 oslabení vnitřních orgánů)

Učivo:

- Cvičení zaměřená na protažení a posílení svalstva – viz skupina A
- Cvičení na rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů
- Cvičení na zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži
- Koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu
- Rovnovážná a koordinační cvičení

Výstup:

- Zvládat jednoduchá speciální cvičení skupiny C související s oslabením smyslových a nervových funkcí (C1 oslabení zraku, C2 oslabení sluchu, C3 neuropsychická onemocnění)

Učivo:

- Cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové nerovnováhy- viz skupina A
- Cvičení na vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně- cévního a dýchacího systému
- Cvičení na rozvíjení pohybové a prostorové koordinace
- Cvičení na rozvíjení rovnovážných postojů
- Cvičení na rozvíjení sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu
- Cvičení na rozvíjení orientace v prostoru a zrakovou lokalizaci
- Cvičení vhodná pro neuropsychická onemocnění (omezení je třeba zvažovat individuálně)

Průřezová témata:

OSV

Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace

Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti
(pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy)

Žák by měl:

Výstup:

- Rozvíjet taktilně kinestetické vnímání, využívat jej k relaxaci

Učivo:

- Cílený pohyb i relaxace v bazénu s míčky

Výstup:

- Rozvíjet rovnováhu a schopnost koordinace pohybu pomocí náčiní

Učivo:

- Balanční cvičení s různými druhy gymballů
- Pohybové hry pro osvojení různých druhů lokomoce, cvičení na trampolíně

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena

Vzdělávací oblast:	Výchova ke zdraví
Vyučovací předmět:	Zdravotní tělesná výchova
Ročník:	4. - 5.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení

Žák by měl:

Výstup:

- Jednoduchou formou reprodukovat důležité informace o svém zdravotním oslabení, vyjmenovat nevhodná cvičení a činnosti, které jsou kontraindikací jeho zdravotního stavu

Učivo:

- Informace o konkrétním zdravotním oslabení, vhodném pohybovém režimu, oblečení a obutí pro zdr. TV, informace a ukázky nevhodných cvičení a činností i prostředí (kontraindikace zdravotního stavu)

Výstup:

- Zvládat správný způsob dýchání, dbát na správné dýchání při provádění cviků

Učivo:

- Samostatná dechová cvičení, upevňování správného dechového stereotypu při provádění speciálních cvičení

Výstup:

- Dbát na správné držení těla při provádění cviků, korigovat je podle pokynů učitele

Učivo:

- Zásady správného držení těla, základní cvičební polohy

Výstup:

- Rozvíjet cvičením vnímání svých pocitů

Učivo:

- Relaxační cvičení – celková a lokální (využívání multisenzorického vnímání – sluchové, čichové, taktilně – kinestetické), vyjadřování melodie rytmem pohybu, vyjadřování pocitů z hudby pohybem,

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Sebepoznání a sebepojetí
	Seberegulace a sebeorganizace
	Psychohygienu

Speciální cvičení

Žák by měl:

Výstup:

- Zvládat základní techniku speciálních cvičení skupiny A související s oslabením podpůrně pohybového aparátu (A1 poruchy funkce svalových skupin, A2 poruchy páteře, A3 vybočení páteře do strany, A4 poruchy stavby dolních končetin), korigovat techniku těchto cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- Zařazovat pravidelně do svého pohybového režimu jednoduchá speciální cvičení skupiny A související s oslabením podpůrně pohybového aparátu v dostatečném počtu opakování

Učivo:

- Cvičení zaměřená na správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve
- Protahování šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře
- Protahování zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen
- Zlepšování fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech
- Spinální cvičení
- Posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu

Výstup:

- Zvládat základní techniku speciálních cvičení skupiny B související s oslabením vnitřních orgánů (B1 oslabení oběhového a dýchacího systému, B2 oslabení endokrinního systému, B3 obezita, B4 oslabení vnitřních orgánů), korigovat techniku těchto cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- Zařazovat pravidelně do svého pohybového režimu jednoduchá speciální cvičení skupiny B související s oslabením vnitřních orgánů (B1 oslabení oběhového a dýchacího systému, B2 oslabení endokrinního systému, B3 obezita, B4 oslabení vnitřních orgánů) v dostatečném počtu opakování

Učivo:

- Cvičení zaměřená na protažení a posílení svalstva – viz skupina A
- Cvičení na rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů
- Cvičení na zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži
- Koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu
- Rovnovážná a koordinační cvičení

Výstup:

- Zvládat základní techniku speciálních skupiny C související s oslabením smyslových a nervových funkcí (C1 oslabení zraku, C2 oslabení sluchu, C3 neuropsychická onemocnění), korigovat techniku některých cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- Zařazovat pravidelně do svého pohybového režimu jednoduchá speciální cvičení skupiny C související s oslabením smyslových a nervových funkcí (C1 oslabení zraku, C2 oslabení sluchu, C3 neuropsychická onemocnění)

Učivo:

- Cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové nerovnováhy- viz skupina A
- Cvičení na vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně- cévního a dýchacího systému
- Cvičení na rozvíjení pohybové a prostorové koordinace
- Cvičení na rozvíjení rovnovážných postojů
- Cvičení na rozvíjení sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu
- Cvičení na rozvíjení orientace v prostoru a zrakovou lokalizaci
- Cvičení vhodná pro neuropsychická onemocnění (omezení je třeba zvažovat individuálně)

Průřezová témata:

OSV   Sebepoznání a sebepojetí
                                    Seberegulace a sebeorganizace

Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti
(pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy)

Žák by měl:

Výstup:

- Rozvíjet taktilně kinestetické vnímání, využívat jej k relaxaci

Učivo:

- Cílený pohyb i relaxace v bazénu s míčky

Výstup:

- Rozvíjet rovnováhu a schopnost koordinace pohybu pomocí náčiní

Učivo:

- Balanční cvičení s různými druhy gymballů
- Pohybové hry pro osvojení různých druhů lokomoce, cvičení na trampolíně

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Spolupráce a soutěživost
<i>EV</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Základní podmínky života

5. 12 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný povinný předmět.

Časová dotace je následující:

6. ročník	5 hodin týdně
7. ročník	5 hodin týdně
8. ročník	4 hodiny týdně
9. ročník	5 hodin týdně

Výuka probíhá ve třídách, literární výchova se vyučuje v odborné učebně, je možné využívat učebnu informatiky.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu
- vyjádření pocitů žáka
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- porozumění různým druhům psaných a mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Mezipředmětové vztahy:

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** je spjat především s dějepísem (Velká Morava a mise Cyrila a Metoděje, doba husitská, období národního obrození, světové války) s informačními a komunikačními technologiemi (komunikace pomocí elektronické pošty), s hudební výchovou (lidová slovesnost, písničkáři.), s občanskou výchovou (morální vlastnosti, postoje)

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV, VDO, VEGS, MKV, EV, MV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- bere ohled na rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje pokrok všech žáků
- vede žáky k užívání výpočetní techniky
- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- rozhodují uvážlivě

Kompetence komunikativní

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci
- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory výstižně, v logickém sledu, vyjadřují se kultivovaně ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse, vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel
- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- respektují názory a přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vede žáky k užívání znalostí v běžné praxi
- vede žáky k dodržování bezpečnosti při práci s výpočetní technikou
- dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá znalostí v běžné praxi

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět : Český jazyk a literatura
Ročník : 6.
Týdenní hodinová dotace : 5 hodin

Jazyková výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Znat vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis

Učivo:

- Tvarosloví - vyjmenovaná slova a slova příbuzná

Výstup:

- Správně třídit slovní druhy, tvořit spisovné tvary a vědomě je používat

Učivo:

- Tvarosloví - podstatná jména (rod, číslo, životnost a neživotnost u mužského rodu), přídavná jména, zájmena (osobní – pomoc při časování sloves), číslovky, slovesa (osoba, číslo, čas, časování v přítomném čase)

Výstup:

- Samostatně pracovat s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

Učivo:

- Práce s jazykovými příručkami

Výstup:

- Odlišovat větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnit větu jednoduchou v souvětí

Učivo:

- Věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

Výstup:

- Rozlišovat spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodnit jejich užití

Učivo:

- Zvuková stránka jazyka, rozvrstvení národního jazyka, jazykověda a její složky

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Odlišovat spisovný a nespisovný projev a vhodně užívat spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- ovládat koncepci a úpravu běžných písemností

Učivo:

- Dopis (osobní, úřední), adresa, poštovní poukázka, popis a jeho funkce (popis pracovního postupu)

Výstup:

- Odlišovat spisovný a nespisovný projev a vhodně užívat spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

Učivo:

- Jednoduché komunikační žánry

Výstup:

- Orientovat se v ději povídek a pověstí, bajek a členění dějů na části, reprodukovat přečtený text podle jednoduché osnovy, vyhledat hlavní myšlenku krátkého díla

Učivo:

- Vypravování (dějová posloupnost, osnova vypravování, jazykové prostředky při vypravování, vypravování podle obrázku, dokončení vypravování)

Výstup:

- Číst s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

Učivo:

- Návčik uvědomělého tichého čtení, čtení uměleckých textů, čtení s přirozenou intonací a přízvukem, čtení vět podle smyslu

Průřezová témata:

OSV

Kreativita
Mezilidské vztahy
Komunikace

MV

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Literární výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat základní literární žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele (pohádka, báje, pověst)
- Reprodukovat přečtený text, jednoduše popsat strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla

Učivo:

- Můj domov: A to je ta krásná země, Otec vlasti, Učitel národů, Bejvávalo

Výstup:

- Reprodukovat přečtený text, jednoduše popsat strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla
- Rozlišovat základní literární žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele (pohádka, báje, pověst)

Učivo:

- Za dobrodružstvím
  - v nebezpečí
  - v zahradě, v lese, na horách

Výstup:

- Reprodukovat přečtený text, jednoduše popsat strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla.
- Rozlišovat základní literární žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele. (pohádka, báje, pověst)

Učivo:

- Nevšední příběhy
  - ve škole, doma mezi kamarády
  - ve škole fantazie

Výstup:

- Vyhledávat informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo:

- Knihovnické lekce

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Komunikace
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>EV</i>	Ekosystémy

Mezipředmětové vztahy:

D (Jan Amos Komenský, Národní obrození, Národní divadlo, starověké Řecko a Řím)

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět : Český jazyk a literatura
Ročník : 7.
Týdenní hodinová dotace : 5 hodin

Jazyková výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládat pravopis slov s předponami a předložkami

Učivo:

- Nauka o slově - slovní základ, předpona, přípona
- Pravopis slov s předponami od-, nad-, pod-, před-, bez-, roz-, vy/vý-, ob-, v
- Výrazy s předložkami od, nad, pod, před, bez
- Pokračování v procvičování pravopisu po obojetných souhláskách uvnitř slova

Výstup:

- Skloňovat podstatná jména, rozvíjet slovní zásobu
- Časovat slovesa

Učivo:

- Tvarosloví – podstatná jména, pojmenování vlastností a činností, pojem skloňování podstatných jmen
- Pořadí pádů a pádové otázky, nácvik určení pádu podstatného jména, vzory podstatných jmen
- Slovesa – časování sloves v oznamovacím způsobu všech časů

Výstup:

- Rozlišovat a příklady v textu dokládat nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznávat přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh

Učivo:

- Význam slov
  - sousloví, rčení
  - jednoznačná, mnohoznačná slova
  - synonyma
  - odborné názvy
- Slovní zásoba a tvoření slov
  - odvozování
  - skládání
  - zkracování

Výstup:

- Rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí

Učivo:

- Seznámení se základními větnými členy – podmět a přísudek
- Shoda podmětu a přísudku – nácvik správného psaní koncovek přičestí minulého

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Používat jazykové prostředky pro daný slohový útvar

Učivo:

- Popis
  - popis pracovního postupu
  - charakteristika
- Vypravování
- Životopis

Výstup:

- Využívat základů studijního čtení, vyhledávat klíčová slova, formulovat hlavní myšlenky textu

Učivo:

- Výtah

Výstup:

- Zvládat souvislý jazykový projev, reprodukovat a vyprávět texty podle kolektivně sestavené osnovy.
- Rozlišovat jazykové prostředky spisovné a nespisovné.

Učivo:

- Členění jazykového projevu na úvod, hlavní část a zakončení. Nácvik forem společenského styku – telefonický rozhovor, vyplňování tiskopisů.

Průřezová témata:

OSV

Kreativita
Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí

MV

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Literární výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uceleně reprodukovat přečtený text, jednoduše popsat strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretovat smysl díla.

Učivo:

- Bible
- Bajky
- Kroniky
- Pověsti (Staré pověsti české)
- Karel IV.
- Cestopisy

Výstup:

- Formulovat vlastní názory na přečtený text
- Formulovat ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy filmového nebo divadelního představení

Učivo:

- Práce s textem, komunikace, vyjadřovací schopnosti, dramatizace a recitace, spojení čteného textu s ilustrací

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Mezilidské vztahy
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá
<i>MV</i>	Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy:

D (Cyril a Metoděj, křesťanství, bible, Jan Amos Komenský, Český stát)

OV (morální rozvoj – hodnoty, postoje)

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět : Český jazyk a literatura
Ročník : 8.
Týdenní hodinová dotace : 4 hodiny

Jazyková výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- V písemném projevu zvládat pravopis

Učivo:

- Nauka o slově – dokončení výcviku pravopisu i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova
- Pravopis bje – bě, vje – vě, mně – mě

Výstup:

- Spisovně vyslovovat česká a běžně užívaná cizí slova

Učivo:

- Skloňování obecných jmen přejatých a cizích jmen vlastních

Výstup:

- Skloňovat podstatná jména

Učivo:

- Tvarosloví – Podstatná jména, tvary podstatných jmen, ve kterých se často chybuje, pravopis koncovek 1. a 4. pádu vzoru pán, hrad, žena

Výstup:

- Rozlišuje slovní druhy

Učivo:

- Číslovky základní a řadové, přídavná jména – rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých (informativně)

Výstup:

- Rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí

Učivo:

- Skladba – pravopis přídavných jmen minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Odlišovat spisovný a nespisovný projev a vhodně užívat spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- Ovládat koncepci a úpravu běžných písemností

Učivo:

- Formy společenského styku
- Pokračování ve výcviku psaní dopisu, vyplňování tiskopisů, vyplnění jednoduchého dotazníku, sestavení žádosti, stručný životopis
- Využití informační technologie

Výstup:

- Reprodukovat přečtený text podle jednoduché osnovy, vyhledá hlavní myšlenku krátkého díla

Učivo:

- Vypravování (ústní nebo písemné) podle připravené osnovy

Výstup:

- Používat jazykové prostředky pro daný slohový útvar

Učivo:

- Popis (krajiny, osoby, pracovního postupu)

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kreativita

MV

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Literární výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat základní literární druhy a žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvést jejich výrazné představitele

Učivo:

- Román, drama, muzikál, opereta

Výstup:

- Číst s porozuměním

Učivo:

- Čtení uměleckých a naukových textů, uvědomělé tiché čtení. Užití vhodné síly, intonace a zabarvení hlasu se zřetelem k obsahu textu. Čtení novin, časopisů a orientace v nich

Výstup:

- Vyhledávat informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo:

- Knihovnické lekce

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy:

D, OV – umělecké směry

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět : Český jazyk a literatura
Ročník : 9.
Týdenní hodinová dotace : 5 hodin

Jazyková výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- V písemném projevu zvládat pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí

Učivo:

- Tvoření slov, procvičování známých jevů ve složitějších, frekventovaných případech

Výstup:

- Správně třídit slovní druhy, tvořit spisovné tvary slov a vědomě je používat ve vhodné komunikační situaci

Učivo:

- Tvarosloví – přehled slovních druhů, podstatná jména, přídavná jména – rozlišování tvrdých a měkkých, shoda přídavného jména s podstatným jménem

Výstup:

- Rozlišovat významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

Učivo:

- Skladba – pravopis přičestí minulého ve větách s podmětem. Rozlišování jednotlivých vět v nesložitých souvětích. Nejběžnější spojky (a, i, ale, aby, že)

Komunikační a slohová výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyjádřit ústně či písemně své zážitky, názory, nálady, pokoušet se o vlastní literární texty

Učivo:

- Vypravování

Výstup:

- Dorozumívat se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

Učivo:

- Popis a charakteristika

Výstup:

- Dorozumívat se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

Učivo:

- Tiskopisy, životopis, úřední písemnosti, objednání si jídla v restauraci, krátké příležitostné projevy, přivítání a zakončení

Výstup:

- Rozpoznat manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímat k ní kritický postoj

Učivo:

- Publicistické útvary

Výstup:

- Zapojovat se do diskuze, řídit ji a využívat zásad komunikace a pravidel dialogu

Učivo:

- Diskuse, dialog, komunikace, dodržování komunikačních pravidel

Průřezová témata:

OSV

Kreativita
Komunikace
Hodnoty, postoje, praktická etika

MKV

Lidské vztahy

MV

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

VDO

Občan, občanská společnost a stát

Literární výchova

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat základní literární druhy a žánry, porovnávat je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

Učivo:

- Prohlubování a upevňování získaných návyků správného tichého i hlasitého čtení ukázky divadelních her, četba dětské literatury

Výstup:

- Tvořit vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

Učivo:

- Výše uvedené

Průřezová témata:

OSV

Kreativita

VEGS

Evropa a svět nás zajímá

5.13 ANGLICKÝ JAZYK 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Anglický jazyk je vyučován v šestém až devátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů. Cílem je vytváření pozitivního vztahu k cizímu jazyku.

Důraz je kladen na osvojení zvukové podoby jazyka, základních výslovnostních návyků, základní slovní zásoby a jednoduchá komunikace na běžná témata.

Žáci získávají schopnost číst s porozuměním jednoduché texty.

Znalost cizího jazyka přispívá k pochopení cizojazyčných kultur a tolerance a porozumění mezi zeměmi.

Formy realizace:

Vyučovací hodina

Časová dotace je následující:

6. ročník	1 hodin týdně
7. ročník	1 hodin týdně
8. ročník	2 hodiny týdně
9. ročník	1 hodin týdně

Dělení na skupiny:

Probíhá v rámci ročníku

Místo realizace:

Jazyková učebna, kmenová třída

Průřezová témata

VEGS, MKV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům zhodnotit vlastní pokroky
- vedeme žáky k vyhledávání informací

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k rozpoznání a pochopení problému
- vedeme žáky k vyjádření vlastního názoru

Kompetence komunikativní

- umožňujeme jim naslouchat ostatním a adekvátně reagovat
- umožňujeme jim využívat získané komunikační dovednosti pro navazování vztahů

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme jim účinně spolupracovat v rámci skupiny

Kompetence občanské

- vedeme je k respektu k tradicím, kulturním hodnotám, zdravému životnímu stylu

Kompetence pracovní

- vedeme je k plnění svých povinností

Vzdělávací oblast :	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět :	Anglický jazyk
Ročník :	6.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Vyslovovat a číst foneticky správně v rozsahu dané slovní zásoby
- Rozumět jednoduchým pokynům a větám a reagovat na ně
- Rozumět jednoduché, pomalu a pečlivě vyslovované konverzaci
- Rozumět známým slovům
- Rozlišovat grafickou a mluvenou podobu slova
- Psát slova
- Zazpívat písničku

Učivo:

- Pozdraví, představí se
- Pokyny ve škole
- Školní potřeby
- Číslovky1 - 10
- Barvy
- Vyjadřování pocitů, nálad

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá
MKV Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy:

M, Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast :	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět :	Anglický jazyk
Ročník :	7.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Vyslovovat a číst foneticky správně v rozsahu dané slovní zásoby
- Rozumět jednoduchým pokynům a větám a reagovat na ně
- Rozumět jednoduché, pomalu a pečlivě vyslovované konverzaci
- Rozumět známým slovům
- Rozlišovat grafickou a mluvenou podobu slova
- Psát jednotlivá slova a věty
- Zazpívat písničku, přednést říkanku

Učivo:

- Číslovky 11 - 20
- Popíše části lidského těla
- Mluví o členech rodiny
- Názvy oblečení
- Názvy jídel
- Mluví o tom, co má rád
- Abeceda – spelling

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá
MKV Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy:

Člověk a kultura, Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast :	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět :	Anglický jazyk
Ročník :	8.
Týdenní hodinová dotace :	2 hodiny

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Vyslovovat foneticky správně a srozumitelně
- Rozlišovat grafickou a mluvenou podobu slova
- Rozumět jednoduché, pomalu a pečlivě vyslovované konverzaci
- Číst přiměřeně dlouhé texty
- Aktivně se zapojit do jednoduché konverzace
- Psát jednotlivá slova a věty
- Zaspívat písničku, recitovat říkanku

Učivo:

- Informuje o sobě, o svých schopnostech
- Pojmenuje hudební nástroje, předměty
- Mluví o sportovních schopnostech
- Pojmenuje místnosti v domě
- Mluví o nemocech
- Dává příkazy
- Abeceda – spelling

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá
MKV Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy:

HV, VV, Člověk a jeho svět, VZ

Vzdělávací oblast :	Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět :	Anglický jazyk
Ročník :	9.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Vyslovovat a číst foneticky správně a srozumitelně
- Rozlišovat grafickou a mluvenou podobu slova
- Rozumět jednoduché, pomalu a pečlivě vyslovované konverzaci
- Sestavit jednoduché písemné sdělení
- Číst přiměřeně dlouhé texty
- Obměňovat krátké texty
- Aktivně se zapojit do jednoduché konverzace
- Zazpívat písničku, recitovat říkanku

Učivo

- Mluví o městě, udává směry
- Mluví o počasí
- Vyjádří čas, zeptá se na čas
- Mluví o škole, školním rozvrhu
- Mluví o televizních programech
- Číslovky 1 - 100
- Pojmenuje svátky

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá
MKV Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy:

HV, VV, Člověk a jeho svět

5.14 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE NA 2. STUPNI

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vzdělávací oblasti

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět. Je založena především na praktických činnostech, sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci si osvojují základní matematické pojmy a symboly, matematické postupy a způsoby jejich užití. Učí se přesnosti a uplatňování matematických pravidel, používání kalkulátoru a matematických výukových programů. Prolíná se celým základním vzděláváním, pomáhá žákům získávat matematickou gramotnost a učí je dovednostem využitelným v praktickém životě. Důležitou součástí je osvojení rýsovacích technik.

Obsahové, časové a organizační vymezení na 2. stupni

6. ročník	4 hodiny týdně
7. ročník	5 hodin týdně
8. ročník	5 hodin týdně
9. ročník	6 hodin týdně

Výuka probíhá ve třídách (dle možnosti je využita i učebna vybavena počítači).

Vzdělávací oblast je rozdělena na 4 tematické okruhy:

- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a prostoru
- Aplikační úlohy

Tematický okruh Čísla a početní operace je zařazený na prvním stupni a dále se rozvíjí na 2. stupni. Seznamuje postupně žáky s čísly, vytváří konkrétní představu o číslech a číselné ose, osvojují si postupy matematických operací, jejich důležitost a užití. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení a dělení, měření, odhadování a zaokrouhlování.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty se žáci učí uvědomovat si, jaký má význam třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, vzájemné souvislosti a závislosti mezi nimi. Získávají číselné údaje různými způsoby, např. měřením. Osvojují si převody jednotek délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času. Sestavují jednoduché tabulky a grafy.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a prostoru žáci rozeznávají, pojmenovávají a znázorňují základní geometrické útvary. Hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují kolem nás a popisují vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru. Učí se porovnávat, měřit a zdokonalovat svůj grafický projev.

V tematickém okruhu Aplikační úlohy žáci hledají řešení úloh, které může být nezávislé na matematických znalostech a dovednostech. Žáci si rozvíjejí logické myšlení a podle míry rozumové vyspělosti se snaží řešit problémové situace a úlohy z běžného života a hledat více možných řešení. Řeší různé zábavné úlohy, kvízy atd. a učí se samostatně pracovat s různými pomůckami a prostředky výpočetní techniky.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty:

(F převody jednotek, rovnice, objem, hmotnost..., Z, ČSP měřítko, výpočty..., Ch řešení rovnic, převody jednotek, poměr..., práce s daty ve všech předmětech)

Projekty:

6. ročník: obchodník
7. ročník: práce s jízdním řádem, ceník
8. ročník: zpracování dat
9. ročník: daně, mzdy, měřítko map a plánů, nákresy, schémata

Průřezová témata:

OSV, VEGS, EV, MV, VDO

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme je k osvojování a chápání matematických postupů a schopnosti zpracovávání poznatků
- umožňujeme jim využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech (odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace)
- rozvíjíme u nich paměť, logické myšlení prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů, symbolů
- vedeme je k utváření prostorové představivosti

Kompetence k řešení problému:

- umožňujeme jim rozbor problému, stanovení postupu řešení, odhadu výsledku a vyhodnocení správnost výsledků
- vedeme je k řešení základních matematických operací, přesné a jasné formulace úkolu a jeho výsledku

Kompetence komunikativní:

- umožňujeme jim vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
- vedeme je k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací)
- vedeme je k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, ke zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme jim rozvíjet spolupráci při společném řešení stanovených úkolů
- vedeme je k využití řešení v praxi
- umožňujeme jim poznávat možnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby.

Kompetence občanská:

- vedeme je k respektování přesvědčení druhých
- vedeme je k rozhodování se podle dané situace
- vedeme je k poskytování pomoci druhým dle vlastních možností.

Kompetence pracovní:

- vedeme je k rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- vedeme je k soustavné sebekontrolě, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k samostatnosti

Vzdělávací oblast :	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět :	Matematika
Ročník :	6.
Týdenní hodinová dotace :	4 hodiny

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Číst, zapisovat, zaokrouhlovat s danou přesností a porovnávat přirozená čísla v oboru do 10 000
- Orientovat se na číselné ose
- Provádět písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení víceciferných čísel, dělit se zbytkem
- Provádět odhady výsledku, zaokrouhlovat čísla

Učivo:

- Obor přirozených čísel do 10 000
- Čtení a zápis čísel
- Zaokrouhlování na 10 a 100 a porovnávání přirozených čísel
- Zobrazování na číselné ose
- Rozklad čísla
- Sčítání a odčítání do 10 000 - ústně i písemně
- Násobení 10, 100, 1000
- Dělení se zbytkem v oboru do 100, pojem neúplný podíl, zbytek
- Na praktických příkladech provádět odhad a zaokrouhlování

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopností poznávání
                                 Kreativita
                                 Komunikace

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami dle geometrických pravidel
- Pojmenovat a rýsovat základní rovinné útvary a zobrazovat jednoduchá tělesa
- Odhadovat délku úsečky, určovat délku lomené čáry, graficky sčítat a odčítat úsečky
- Sestrojovat základní rovinné útvary v osové souměrnosti a středové souměrnosti

Učivo:

- Správné používání pomůcek - kružítko, trojúhelník s ryskou, pravítko, tužka č. 3, přesnost, pečlivost, základní druhy čar
- Rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - definice, rýsování
- Úsečka - měření a odhad, přenášení, porovnávání, součet a rozdíl, násobek, osa, střed
- Přímky - vzájemná poloha přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky - kolmice), vzdálenost bodu od přímky
- Osová a středová souměrnost - princip, útvary osově a středově souměrné
- Vystřihování tvarů v osové souměrnosti

Průřezová témata:

OSV   Psychohygienu
                                 Kreativita

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Užívat a ovládat převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu
- Zvládat početní úkony s penězi
- Vyhledávat, třídit a porovnávat data

Učivo:

- Jednotky délky, času a hmotnosti
- Převody jednotek délky a hmotnosti
- Poznávání hodin, převody jednotek času (rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta, sekunda)
- Nominální hodnoty bankovek, druhy bankovek a mincí, rozklady čísla na peníze, početní úkony s penězi
- Tabulka a graf - řádek, sloupec, čtení, třídění, vyhledávání a porovnávání dat v tabulce, orientace v jednoduchých grafech

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopností poznávání
                                 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

Různé předměty - práce s daty, převody jednotek

Aplikační úlohy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Samostatně řešit praktické úlohy
- Hledat různá řešení předložených situací
- Aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- Využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo:

- Slovní úlohy zaměřené na praktický život
- Praktické geometrické úlohy
- Různé postupy řešení úloh, problém a analýza
- Číselné a logické řady
- Práce se zdroji, počítačové programy

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání,
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Vzdělávací oblast :	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět :	Matematika
Ročník :	7.
Týdenní hodinová dotace :	5 hodin

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Číst, zapisovat, zaokrouhlovat s danou přesností a porovnávat přirozená čísla v oboru do 1000000
- Orientovat se na číselné ose
- Provádět písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení víceciferných čísel, dělit se zbytkem
- Provádět odhady výsledku, zaokrouhlovat čísla

Učivo:

- Celá čísla - obor přirozených čísel do 1000000
- Čtení a zápis čísel
- Zaokrouhlování a porovnávání čísel
- Zobrazování na číselné ose
- Rozklad čísla
- Sčítání a odčítání do 1000000 - písemně, kalkulátor
- Násobení 10, 100, 1000
- Dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, složené číslo, násobek, dělitel, nejmenší spol. násobek, největší spol. dělitel, kritéria dělitelnost
- Písemné dělení i se zbytkem jednociferným dělitelem do 10000
- Písemné násobení maximálně trojiciferným činitelem
- Jednoduché příklady na dělení dvojciferným dělitelem se zkouškou
- Na praktických příkladech provádět odhad a zaokrouhlování
- Římské číslice

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace
<i>VEGS</i>	Spolupráce a soutěživost Objevujeme Evropu a svět

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami dle geometrických pravidel
- Vyznačovat, rýsovat a měřit, provádět jednoduché konstrukce s úhly
- Pojmenovat a rýsovat základní rovinné útvary a zobrazovat jednoduchá tělesa
- Vypočítat obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka a kruhu

Učivo:

- Správné používání pomůcek - kružítko, trojúhelník s ryskou, pravítko, tužka č. 3, úhloměr, druhy čar
- Úhel - definice, pojmenování a označení, velikost ve stupních, úhloměr, měření, druhy úhlů, osa úhlu, konstrukce úhlů 30°, 60°, 120°
- Rýsování základních rovinných útvarů - čtverec, obdélník, trojúhelník - ze tří stran, kruh
- Trojúhelník - dělení podle stran a úhlů, výška
- Čtyřúhelníky - seznámení s rovnoběžníky a lichoběžníky
- Pravidelný šesti a osmiúhelník
- Obvod - zavedení pojmu, vzorce pro výpočet obvodu čtverce, trojúhelníku, obdélníku, řešení úloh z praktického života

Průřezová témata:

OSV

Psychohygiena, Kreativita, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Spolupráce a soutěživost

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Užívat a ovládat převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu
- Zvládat početní úkony s penězi
- Vyhledávat, třídit a porovnávat data

Učivo:

- Jednotky délky, času, hmotnosti, obsahu a objemu
- Převedení jednotek délky a hmotnosti, času, obsahu a objemu
- Práce s váhami, metrem, hodinami
- Nominální hodnoty bankovek, druhy bankovek a mincí, měna, Euro, početní úkony s penězi v Kč i hal., řešení praktických úloh
- Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností (např. úměrnost)
- Aritmetický průměr
- Práce s údaji - tabulka a graf, jízdní řád, ceník

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

Různé předměty - práce s daty

Aplikační úlohy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Samostatně řešit praktické úlohy
- Hledat různá řešení předložených situací
- Aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- Využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo:

- Slovní úlohy zaměřené na praktický život - maximálně dva početní úkony, problémové úlohy
- Praktické geometrické úlohy
- Různé postupy řešení úloh, problém a analýza
- Číselné a logické řady
- Číselné a obrázkové analogie
- Práce se zdroji, počítačové programy, vyhledávání informací na internetu

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Spolupráce a soutěživost Kreativita
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Vzdělávací oblast :	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět :	Matematika
Ročník :	8.
Týdenní hodinová dotace :	5 hodin

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Číst, zapisovat, zaokrouhlovat s danou přesností a porovnávat přirozená čísla v oboru do 1000000
- Orientovat se na číselné ose
- Provádět písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení víceciferných čísel, dělit se zbytkem
- Pracovat se zlomky a smíšenými čísly, používat vyjádření vztahu celek - část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- Číst desetinná čísla, zapisovat je, provádět s nimi základní operace
- Provádět odhady výsledku, zaokrouhlovat čísla

Učivo:

- Celá čísla - obor přirozených čísel do 1000000
- Celá čísla - čtení a zápis čísel
- Celá čísla - zaokrouhlování a porovnávání čísel
- Celá čísla - zobrazování na číselné ose
- Celá čísla - operace, dělení dvojciferným dělitelem se zkouškou
- Zlomky - základní pojmy, zápis, čtení, využití, část celku, smíšené číslo
- Desetinná čísla - zápis, čtení, užití, jednoduché operace s nimi
- Odhady výsledků, zaokrouhlování celých a desetinných čísel

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace Spolupráce a soutěživost
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami dle geometrických pravidel
- Pojmenovat a rýsovat základní rovinné útvary a zobrazovat jednoduchá tělesa
- Vypočítat obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka a kruhu
- Vypočítat povrch a objem krychle, kvádrů a válce
- Číst s porozuměním jednoduché technické výkresy
- Načrtnout základní tělesa a sestrojít jejich síť
- Používat technické písmo

Učivo:

- Rýsování základních rovinných útvarů a jejich vlastnosti - trojúhelník, čtyřúhelník, kruh - správné použití pomůcek
- Obsah - zavedení pojmu, vzorce pro výpočet obsahu čtverce, trojúhelníku, obdélníku, řešení úloh z praktického života
- Obvod a obsah kruhu - vzorce
- Povrch - zavedení pojmu, vzorce pro výpočet povrchu krychle a kvádrů, řešení úloh z praktického života
- Konstrukční úlohy - druhy čar a jejich použití, kótování, technické písmo, šablony
- Síť kvádrů a krychle, čtvercová síť, praktické úkoly

Průřezová témata:

OSV

Psychohygienu

Kreativita

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Spolupráce a soutěživost

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Užívat a ovládat převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu
- Zvládat početní úkony s penězi
- Vyhledávat, třídit a porovnávat data
- Vypracovat jednoduchou tabulku

Učivo:

- Jednotky délky, času, hmotnosti, obsahu a objemu
- Převody jednotek délky a hmotnosti, času, obsahu a objemu
- Měna, Euro, početní úkony s penězi v Kč i hal., řešení praktických úloh
- Příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti (např. úměrnost)
- Práce s údaji - tabulka a graf, jízdní řád, ceník
- Třídění dat do tabulky, vypracování jednoduché tabulky, výpočty cen zboží dle jednotkové ceny a množství

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

Různé předměty - práce s daty

Aplikační úlohy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Samostatně řešit praktické úlohy
- Hledat různá řešení předložených situací
- Aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- Využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo:

- Slovní úlohy zaměřené na praktický život - maximálně dva početní úkony, problémové úlohy
- Praktické geometrické úlohy
- Různé postupy řešení úloh, problém a analýza
- Číselné a logické řady
- Číselné a obrázkové analogie
- Práce se zdroji, počítačové programy, vyhledávání informací na internetu

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Spolupráce a soutěživost Kreativita
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

Různé předměty - práce s daty

Vzdělávací oblast :	Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět :	Matematika
Ročník :	9.
Týdenní hodinová dotace :	6 hodin

Číslo a početní operace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pracovat se zlomky a smíšenými čísly, používat vyjádření vztahu celek - část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- Číst desetinná čísla, zapisovat je, provádět s nimi základní operace
- řešit jednoduché úlohy na procenta

Učivo:

- zlomky - základní pojmy, sčítání a odčítání zlomků se stejnými jmenovateli, smíšené číslo
- desetinná čísla - zápis, čtení, užití, operace s nimi, až dělení desetinného čísla desetinným - dvojciferným, odhady výsledků, zaokrouhlování desetinných čísel
- procenta - základní pojmy, určení 1% z celku, základní výpočty - č, z, p, jednoduché slovní úlohy, úrok, praktické příklady
- jednoduchá lineární rovnice

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Komunikace Spolupráce a soutěživost
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>VDO</i>	Formy participace občanů na politickém životě

Geometrie v rovině a v prostoru

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pojmenovat a rýsovat základní rovinné útvary a zobrazovat jednoduchá tělesa
- Vypočítat obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka a kruhu
- Vypočítat povrch a objem krychle, kvádrů a válce
- Číst s porozuměním jednoduché technické výkresy
- Načrtnout základní tělesa a sestrojí jejich síť
- Používat technické písmo

Učivo:

- Rýsování základních rovinných útvarů a jejich vlastnosti - trojúhelník, čtyřúhelník, kruh, zobrazení těles - krychle, kvádr, válec, jehlan, koule, kužel
- Obvody a obsahy - vzorce, slovní úlohy z praxe
- Povrch a objem - zavedení pojmu objem, vzorce pro výpočet povrchu a objemu krychle, kvádrů a válce, řešení úloh z praktického života
- Konstrukční úlohy - druhy čar a jejich použití, kótování, technické písmo, šablony, kreslení náčrtů, čtení technických výkresů
- Síť kvádrů, krychle a válce, čtvercová síť, základy pravoúhlého promítání - kvádr a krychle, praktické úkoly
- Technické písmo - psaní od ruky a podle šablony

Průřezová témata:

OSV

Psychohygiena

Kreativita

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Spolupráce a soutěživost

Závislosti, vztahy a práce s daty

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Užívat a ovládat převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu
- Používat měřítko mapy a plánu
- Vyhledávat, třídit a porovnávat data
- Vypracovat jednoduchou tabulku

Učivo:

- Převody jednotek délky a hmotnosti, času, obsahu a objemu
- Poměr - definice a zápis, dělení v daném poměru, měřítko mapy a plánu
- Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, jednoduché grafy
- Třídění dat do tabulky, vypracování jednoduché tabulky

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Spolupráce a soutěživost
<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<i>VDO</i>	Formy participace občanů v politickém životě
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

Různé předměty - práce s daty

Aplikační úlohy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Samostatně řešit praktické úlohy
- Hledat různá řešení předložených situací
- Aplikovat poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- Využívat prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo:

- Slovní úlohy zaměřené na praktický život
- Praktické geometrické úlohy
- Různé postupy řešení úloh, problém a analýza
- Číselné a logické řady
- Číselné a obrázkové analogie
- Práce se zdroji, počítačové programy, vyhledávání informací na internetu

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Spolupráce a soutěživost Kreativita
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

Různé předměty - práce s daty

5.15 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 2. ST.

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vzdělávací oblasti

Obsahové, časové a organizační vymezení

Informační a komunikační technologie se vyučuje jako samostatný předmět v učebně informatiky.

Časová dotace je následující:

6. ročník	1 hodina týdně
7. ročník	1 hodina týdně
8. ročník	1 hodina týdně
9. ročník	1 hodina týdně

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, získávat informace prostřednictvím internetu a výukových programů a orientovat se ve světě informací. Získané dovednosti se stávají pro žáky výhodou v praktickém životě i při pracovním uplatnění.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV, VEGS, MV, MKV, EV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k poznávání možností výpočetní techniky, osvojení znalostí a dovedností práce s PC
- rozvoj myšlení a logického uvažování
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- na základě pochopení, propojení a systematizace je vedeme k efektivnímu využívání v procesu učení a v praktickém životě, k sebevzdělávání

Kompetence řešení problému:

- umožňujeme jim vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich podobné, odlišné znaky
- umožňujeme jim porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních zdrojů a tím dosahovat věrohodnosti vyhledávaných informací

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme jim účinně spolupracovat ve skupině, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhým při řešení problému.

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy.

Kompetence pracovní:

- vedeme je k využívání znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost.
- vedeme je k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- vedeme je k odpovědnému, etickému přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- vedeme je k šetrné práci s výpočetní technikou
- k využití PC k prezentaci výsledků práce
- k soustavné sebekontrolě, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k samostatnosti

Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět : Informační a komunikační technologie
Ročník : 6.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Základy a práce s počítačem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Ovládat základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni pracovat s textovým editorem, využívat vhodné aplikace
- Pracovat s výukovými programy
- Vyhledávat potřebné informace na internetu
- Dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou

Učivo:

- Klávesnice - hlubší orientace, význam jednotlivých kláves
- Základní části a popis počítače - PC, přídatná zařízení počítače (vstupní a výstupní zařízení) - jejich účel, použití, obsluha
- Textový editor - formátování textu
- Grafický editor - užití nástrojů, úprava, prohlížení
- Výukové programy - pokročilejší práce s programy, jednoduché hry, kvízy ...
- Internet - seznámení s internetem - význam, využití, orientace v prohlížeči, vyhledávání informací, ověřování, pravidla pro psaní adres
- Bezpečnost práce - bezpečná práce s PC, zraková hygiena, správné sezení, nevhodné stránky na internetu, ochrana PC před viry

Průřezová témata:

<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<i>OSV</i>	Kreativita, Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Mezilidské vztahy
<i>MKV</i>	Lidské vztahy, Multikulturalita, Kulturní rozdíly
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

ČJ	Využití na referáty a zajímavosti, kvalita písemného projevu, gramatická a obsahová správnost, náměty z prózy i poezie, tvorba vlastních předloh, životopis
M	Využití tabulek, náměty na tabulky – návrh vlastního originálního rozvrhu, vytváření vzorců
VV	Tisk plakátů, náměty a inspirace k počítačové grafice, tvorba předloh, tvorba pozvánek, diplomů a ostatních příležitostních tiskovin
TV	Protahovací a uvolňovací cviky

Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět : Informační a komunikační technologie
Ročník : 7.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Základy a práce s počítačem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Ovládat základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni pracovat s textovým editorem, využívat vhodné aplikace
- Pracovat s výukovými programy
- Vyhledávat potřebné informace na internetu
- Dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou

Učivo:

- Textový editor - formátování textu, úpravy (kopírování atd.), tisk, panel nástrojů
- Grafický editor - užití nástrojů, úprava, prohlížení, vložení do textového editoru
- Ukládání dat
- Užití kalkulačky
- Výukové programy - pokročilejší práce s programy, jednoduché hry, kvízy...
- Internet - vyhledávání informací, ověřování, pravidla pro psaní adres
- Bezpečnost práce - bezpečná práce s PC, zraková hygiena, správné sezení, nevhodné stránky na internetu, ochrana PC před viry

Průřezová témata:

<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<i>OSV</i>	Kreativita, Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Mezilidské vztahy
<i>MKV</i>	Lidské vztahy, Multikulturalita, Kulturní rozdíly
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

ČJ	Využití na referáty a zajímavosti, kvalita písemného projevu, gramatická a obsahová správnost, náměty z prózy i poezie, tvorba vlastních předloh, životopis
M	Využití tabulek, náměty na tabulky – návrh vlastního originálního rozvrhu, vytváření vzorců
VV	Tisk plakátů, náměty a inspirace k počítačové grafice, tvorba předloh, tvorba pozvánek, diplomů a ostatních příležitostních tiskovin
TV	Protahovací a uvolňovací cviky

Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět : Informační a komunikační technologie
Ročník : 8.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Základy a práce s počítačem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Ovládat základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni pracovat s textovým editorem, využívat vhodné aplikace
- Pracovat s výukovými programy
- Vyhledávat potřebné informace na internetu
- Dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou

Učivo:

- Textový editor - pokročilejší formátování - odstavec, odrážky, tab. zarážky, sloupce
- Grafický editor - užití všech nástrojů k úpravě, vložení do textového editoru
- Seznámení s dalšími programy pro tvorbu textů a obrázků i animací - využít open source
- Další získávání dat - skener, fotoaparát
- Výukové programy - pokročilejší práce s programy, jednoduché hry, kvízy ...
- Internet - vyhledávání informací, ověřování, pravidla pro psaní adres, důležité stránky
- E-mail - založení adresy, ovládání klienta, pravidla pro psaní adres emailových
- Bezpečnost práce - bezpečná práce s PC, zraková hygiena, správné sezení, nevhodné stránky na internetu, ochrana PC před viry, ochrana osobních údajů

Průřezová témata:

<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<i>OSV</i>	Kreativita, Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Mezilidské vztahy
<i>MKV</i>	Lidské vztahy, Multikulturalita, Kulturní rozdíly
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

ČJ	Využití na referáty a zajímavosti, kvalita písemného projevu, gramatická a obsahová správnost, náměty z prózy i poezie, tvorba vlastních předloh, životopis
M	Využití tabulek, náměty na tabulky – návrh vlastního originálního rozvrhu, vytváření vzorců
VV	Tisk plakátů, náměty a inspirace k počítačové grafice, tvorba předloh, tvorba pozvánek, diplomů a ostatních příležitostních tiskovin
TV	Protahovací a uvolňovací cviky

Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět : Informační a komunikační technologie
Ročník : 9.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Základy a práce s počítačem

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Ovládat základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni pracovat s textovým editorem, využívat vhodné aplikace
- Pracovat s výukovými programy
- Vyhledávat potřebné informace na internetu
- Elektronicky komunikovat
- Dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou

Učivo:

- Textový editor - pokročilejší formátování (pravidla pro psaní životopisu, formuláře...)
- Tabulkový kalkulátor - orientace v programu, tvorba tabulek
- Grafický editor - užití všech nástrojů k úpravě
- Seznámení s dalšími programy pro tvorbu textů a obrázků i animací - využít open source, další získávání dat - skener, fotoaparát, zvuk
- Výukové programy - pokročilejší práce s programy, jednoduché hry, kvízy ...
- Internet - vyhledávání informací, ověřování, pravidla pro psaní adres, důležité stránky
- E-mail - založení adresy, ovládání klienta, pravidla pro psaní adres emailových
- Mobilní telefon - ovládání, funkce
- Bezpečnost práce - bezpečná práce s PC, zraková hygiena, správné sezení, nevhodné stránky na internetu, ochrana PC před viry, ochrana osobních údajů

Průřezová témata:

<i>VEGS</i>	Objevujeme Evropu a svět
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Tvorba mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<i>OSV</i>	Kreativita, Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Mezilidské vztahy
<i>MKV</i>	Lidské vztahy, Multikulturalita, Kulturní rozdíly
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

ČJ	Využití na referáty a zajímavosti, kvalita písemného projevu, gramatická a obsahová správnost, náměty z prózy i poezie, tvorba vlastních předloh, životopis
M	Využití tabulek, náměty na tabulky – návrh vlastního originálního rozvrhu, vytváření vzorců
VV	Tisk plakátů, náměty a inspirace k počítačové grafice, tvorba předloh, tvorba pozvánek, diplomů a ostatních příležitostních tiskovin
TV	Protahovací a uvolňovací cviky

5.16. DĚJEPIS 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je zařazen do výuky na 2. stupni. Vyučovacími metodami je podněcován zájem o další činnosti a bádání. Důraz je zejména kladen na získání základních poznatků z historického vývoje lidstva, které by žáci měli pochopit. Výuka se zaměří také na dějiny vlastního národa, seznámí žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život v minulosti, a žáci by měli pochopit, jaký mají význam pro současnost. Předmět by měl vést žáky k poznání, že umělecké, kulturní a architektonické památky obohacují život a dávají příklady pro život i v současnosti.

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný povinný předmět

Časová dotace je následující:

6. ročník	1 hodina týdně
7. ročník	1 hodina týdně
8. ročník	1 hodina týdně
9. ročník	1 hodina týdně

Výuka probíhá ve třídách, v odborné učebně dějepis – zeměpisu, je možné využívat učebnu informatiky a multimediální společenskou místnost.

Průřezová témata

MKV, OSV, VEGS, MV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učíme je vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme jim vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- vedeme je při řešení problémů objevovat paralely s historií

Kompetence komunikativní

- umožňujeme jim souvisle a výstižně formulovat své názory na historické dění
- vedeme je k pochopení potřeby vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- umožňujeme jim osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- vedeme je k využívání získaných komunikačních dovedností k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme jim chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
- umožňujeme jim uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách
- seznamujeme je s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- učíme je diskutovat

Kompetence občanské

- umožňujeme jim poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit
- umožňujeme jim nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- učíme je, jak nacházet způsoby a využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj

Vzdělávací oblast : Člověk a společnost
Vyučovací předmět : Dějepis
Ročník : 6.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Člověk v dějinách

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

Učivo:

- Proč a jak poznáváme minulost
- Příklady poučení z dějin

Výstup:

- S pomocí učitele uvádět příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenovat instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

Učivo:

- Hmotné a písemné prameny
- Archivy, muzea, galerie, knihovny

Mezipředmětové vztahy:

ČJ Vývoj písma
OV Naše obec, region, kraj, vlast

Počátky lidské společnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dokázat uvést rozdíly způsobu života pravěkých a současných lidí
- Popsat s pomocí učitele pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Učivo:

- Období prisvojovacího hospodářství – základní charakteristika
- Vývoj člověka: člověk zručný, člověk vzpřímený, člověk rozumný, člověk dnešního typu
- Život v pravěku – sběračsko – lovecký způsob života, počátky zemědělství, kultura, počátky náboženství

Výstup:

- Popsat život v době nejstarších civilizací, posoudit souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států

Učivo:

- Starověké civilizace – Egypt, Řecko, Řím – informativně obecné znaky a specifické zvláštnosti
- Přínos pro rozvoj světové kultury, vznik písma, významné osobnosti, historické památky

Průřezové téma:

VEGS Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

ČJ Starověká literatura

VV Počátky výtvarného umění

Vzdělávací oblast : Člověk a společnost
Vyučovací předmět : Dějepis
Ročník : 7.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Středověk a Křesťanství

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Popsat první státní útvary na našem území, mít základní poznatky z období počátku českého státu
- Znat úlohu a postavení církve ve středověké společnosti

Učivo:

- Slované v době stěhování národů
- Velkomoravská říše
- Počátky Českého státu, Svatý Václav a první Přemyslovci
- Náboženský a kulturní přínos Cyrilometodějské misie

Výstup:

- Být seznámen s obdobím rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské

Učivo:

- Změny ve feudální společnosti, rozvoj měst
- Přemysl Otakar II.
- Lucemburkové na českém trůnu, Karel IV.
- Rozvoj kultury, stavitelství a vzdělání

Výstup:

- Charakterizovat příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí

Učivo:

- Rozpory ve společnosti rozvinutého feudalismu, Jan Hus, Jan Želivský
- Jan Žižka a válečné úspěchy husitů
- Prokop Holý, bitva u Lipan
- Doba vlády Jiřího z Poděbrad

Průřezové téma:

VEGS

Jsme Evropané

VDO

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Mezipředmětové vztahy:

ČJ

Počátky českého písemnictví, Jan Hus

VV

Rozvoj výtvarného umění, románský a gotický sloh

Z

Makroregiony světa (vznik měst)

Vzdělávací oblast :	Člověk a společnost
Vyučovací předmět :	Dějepis
Ročník :	8.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Novověk

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dokázat vysvětlit důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací

Učivo:

- Změny názorů na svět ve 14. a 15. století
- Zámořské cesty, objevy a jejich důsledky, Kryštof Kolumbus, poznávání nových civilizací, důležité objevy a vynálezy

Mezipředmětové vztahy:

Z Světadíly a oceány

Výstup:

- Vysvětlit rozdíly způsobu života společnosti jednotlivých historických etap
- Mít přehled o zásadních historických událostech v naší zemi

Učivo:

- České země za vlády Habsburků – příčiny a vznik Habsburské monarchie, doba Rudolfa II., bitva na Bílé hoře a její důsledky
- J. A. Komenský jako politik, vědec a humanista
- Život v pobělohorské době
- Kultura a stavitelství pozdního feudalismu

Mezipředmětové vztahy:

VV barokní kultura, klasicismus

Výstup:

- Mít přehled o zásadních historických událostech v naší zemi
- Získávat povědomí o význačných osobnostech našich dějin

Učivo:

- Osvícenství – osvícenský absolutismus v našich zemích
- Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II.
- Odpor proti nevolnictví, počátky revoluce v zemědělství a průmyslu
- Národní obrození – utváření novodobého českého národa, František Palacký
- Revoluční rok 1848
- Česká politika a kultura na konci 19. století

Průřezová témata:

VEGS Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

ČJ Národní obrození

VV umění konce 19. století

Vzdělávací oblast : Člověk a společnost
Vyučovací předmět : Dějepis
Ročník : 9.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Nejnovější dějiny

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Seznámit se s příčinami a politickými, sociálními a kulturními důsledky 1. světové války
- Získávat základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky

Učivo:

- 1. světová válka, její příčiny a důsledky
- Vznik československého státu, první prezident T. G. Masaryk
- Období 1. republiky, hospodářská krize a 30. léta v Československu
- Nárůst fašismu, prezident Edvard Beneš, Mnichovská zrada

Mezipředmětové vztahy:

ČJ   Literatura 20. století
OV   Principy demokracie

Výstup:

- Znat průběh a důsledky 2. světové války a nový politický a hospodářský vývoj v Evropě

Učivo:

- 2. světová válka, Protektorát Čechy a Morava, Slovenský stát, průběh a důsledky války, domácí a zahraniční odboj, holocaust
- Poválečný vývoj – období zápasu o demokracii, únor 1948, totalitní režim, rok 1968, Pražské jaro, normalizace, Charta 77

Průřezové téma:

VDO   Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
MKV   Princip sociálního smíru a solidarity, Etnický původ

Mezipředmětové vztahy:

ČJ   Literatura 20. století
OV   Lidská setkání a vztahy mezi lidmi, Lidská práva
VV   Výtvarné umění 20. století

Výstup:

- Pochopit význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Učivo:

- Nové společenské poměry v Evropě, události 1989, vznik České republiky a vstup do EU

Průřezové téma:

OSV Mezilidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

ČJ Samizdatová a exilová literatura

OV Evropská integrace, mezinárodní spolupráce, globalizace

5.17 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výchova k občanství probíhá v jednotlivých třídách.

Časová dotace je následující:

- 6. ročník 1 hodina týdně
- 7. ročník 1 hodina týdně
- 8. ročník 1 hodina týdně
- 9. ročník 1 hodina týdně

Projekty

- 6. ročník Město, ve kterém žijeme (učivo: naše obec, region, kraj)
- 6. ročník Nejsme všichni stejní (učivo: lidská setkání)
- 7. ročník Můj svět (učivo: vnitřní svět člověka)
- 7. ročník Den duševního zdraví
- 8. ročník Šikana a nenávisť (učivo: lidská práva)
- 8. ročník Trestní odpovědnost (učivo: protiprávní jednání)
- 9. ročník Evropská integrace
- 9. ročník Významné globální problémy

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

OSV, VDO, EV, MV, VEGS

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky se základními právy a povinnostmi občanů, vedeme je k respektu společenských norem a pravidel soužití
- na modelových i praktických situacích učíme žáka chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob, vedeme je k uplatnění již osvojených dovedností a postupů

Kompetence komunikativní

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáka naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- žákovi vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření, usměrňujeme jeho reakce tak, aby byly přiměřené

Kompetence k řešení problémů

- průběžným monitorováním a rozбором problémových situací učíme žáka rozpoznávat a pojmenovat konkrétní problémy a jejich závažnost, hledat nejvhodnější způsob řešení
- umožňujeme žákům řešit samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonávat životní překážky
- s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáka k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využívání vhodných naučených metod, strategií učení a jiné pomocné techniky
- učíme žáka posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy, které mu brání v učení
- vedeme žáka k samostatnému vyhledávání dílčích i ucelených informací a orientací v informačních zdrojích, v praktických a opakovaných činnostech ho učíme odlišovat podstatné od nepodstatného
- předkládáme žákovi širokou škálu učebních a doplňujících materiálů
- seznamujeme žáky se základními pojmy z různých vzdělávacích oblastí, vedeme je k jejich používání

Kompetence sociální a personální

- seznamujeme žáky se základními mravními hodnotami v rodině i ve společnosti
- vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjíme u žáka schopnost zastávat ve skupině různé role a uvědomovat si odlišnou míru odpovědnosti, respektovat pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňovat kvalitu společné práce
- jednotným a jednoznačným výkladem jeho práv a povinností učíme žáka přijímat důsledky vlastních rozhodnutí (nevhodné a rizikové chování)
- vedeme žáka k posilování svého sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k sebehodnocení, k reálnému posouzení vlastních znalostí a zkušeností a k vytváření reálné představy o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství
Ročník:	6.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Člověk ve společnosti

Rodina, škola

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Posoudit a na příkladech doložit přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Učivo:

- Život ve škole, práva a povinnosti žáků
- Význam a činnost žákovské samosprávy
- Výhody spolupráce lidí

Výstupy:

- Zdůvodnit nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupovat

Učivo:

- Morálka a mravnost
- Pravidla chování
- Svoboda a vzájemná závislost

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Poznávací schopnosti, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita
<i>VDO</i>	Občanská společnost a škola

Mezilidské vztahy ve společnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řešit nenásilným způsobem

Učivo:

- Konflikty v mezilidských vztazích
- Mezilidská komunikace

Výstupy:

- Rozpoznávat netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímat aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Učivo:

- Osobní a neosobní vztahy
- Problémy lidské nesnášenlivosti

Průřezová témata:

OSV

Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetence, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

Lidská setkání

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Objasnit potřebu tolerance ve společnosti, respektovat kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímat tolerantní postoje k menšinám

Učivo:

- Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi
- Rovnost a nerovnost
- Rovné postavení mužů a žen

Výstupy:

- Zhodnotit a na příkladech doložit význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádřit své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení

Učivo:

- Lidská solidarita
- Pomoc lidem v nouzi
- Potřební lidé ve společnosti

Průřezová témata:

OSV

Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

Obec, region, kraj

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Uvést účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání

Učivo:

- Významné osobnosti, významní rodáci
- Státní symboly, svátky a významné dny
- Důležité instituce

Výstupy:

- Rozlišovat projevy vlastenectví od projevů nacionalismu

Učivo:

- Pojem vlasti a vlastenectví
- Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Komunikace
<i>VDO</i>	Občan, občanská společnost a stát
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

D, Z

Člověk a volný čas

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Zhodnotit nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírat akce, které ho zajímají

Učivo:

- Rozmanitost kulturních projevů
- Kulturní hodnoty, tradice a instituce

Výstupy:

- Kriticky přistupovat k mediálním informacím, vyjádřit svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

Učivo:

- Masová kultura
- Prostředky masové komunikace
- Masmédia

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Komunikace
<i>MV</i>	Tvorba mediálního sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy:

IKT

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství
Ročník:	7.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Člověk ve společnosti

Mezilidské vztahy ve společnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Rozpoznat projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotit a vhodně korigovat své chování a jednání

Učivo:

- Projevy chování
- Rozdíly v prožívání, myšlení a jednání

Výstupy

- Popsat, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Učivo:

- Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter
- Vrozené předpoklady, osobní potenciál

Průřezová témata:

OSV Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Komunikace, Hodnoty, postoje, praktická etika

Vnitřní svět člověka

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Seznámit se, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

Učivo:

- Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí
- Systém osobních hodnot, sebehodnocení
- Stereotypy v posuzování druhých lidí

Průřezová témata:

OSV Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Komunikace, Mezilidské vztahy

MV Lidské vztahy

Stát a právo

Majetek, vlastnictví – Člověk a právo

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Rozlišovat a porovnávat různé formy vlastnictví, uvést jejich příklady

Učivo:

- Formy vlastnictví

Výstupy:

- Objasnit potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání

Učivo:

- Hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana

Průřezová témata:

OSV Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Komunikace

Peníze a jejich funkce

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Dodržovat zásady hospodárnosti, popsat a objasnit vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbat se rizikům v hospodaření s penězi

Učivo:

- Funkce a podoby peněz, formy placení
- Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví

Výstupy:

- Rozlišovat, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvést příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané

Učivo:

- Rozpočet rodiny, státu
- Význam daní

Průřezová témata:

OSV Komunikace

VDO Občan, občanská společnost a stát

Výroba, obchod, služby

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Seznámit se jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí

Učivo:

- Výroba, obchod, služby a jejich funkce

Výstupy:

- Rozlišit a porovnat úlohu výroby, obchodu a služeb, seznámit se s příklady jejich součinnosti

Učivo:

- Výroba, obchod, služby a jejich návaznost

Průřezová témata:

OSV

Komunikace

VDO

Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

ČSP

Péče o občana

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných situací

Učivo:

- Varovné signály
- Evakuace
- První pomoc

Průřezová témata:

MV

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství
Ročník:	8.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Stát a právo

Právní základy státu

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Rozlišovat nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnávat jejich znaky

Učivo:

- Znaky státu, typy a formy státu
- Státní občanství ČR
- Ústava ČR
- Složky státní moci, jejich orgány a instituce

Průřezová témata:

OSV

Komunikace

VDO

Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Mezipředmětové vztahy:

D, Z

Státní správa a samospráva

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Rozlišit a porovnávat úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvést příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

Učivo:

- Orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly

Průřezová témata:

OSV

Komunikace

VDO

Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě

Mezipředmětové vztahy:

D, Z

Lidská práva

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Přiměřeně uplatňovat svá práva a respektovat práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudit význam ochrany lidských práv a svobod

Učivo:

- Základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana
- Úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech
- Poškození lidských práv, šikana, diskriminace

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací schopnosti, Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>VDO</i>	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<i>MV</i>	Lidské vztahy, Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy:

D

Právní základy státu (Právní řád České republiky)

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Rozlišit a porovnávat úkoly orgánů právní ochrany občanů, seznámit se s příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

Učivo:

- Význam a funkce právního řádu
- Orgány právní ochrany občanů
- Soustava soudů
- Právní norma, předpis, publikování právních předpisů

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
<i>VDO</i>	Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

D

Člověk a právo

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Dodržovat právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomovat si rizika jejich porušování

Učivo:

- Trestní postižitelnost
- Porušování práv k duševnímu vlastnictví

Výstupy:

- Rozpoznat protiprávní jednání, rozlišit přestupek a trestný čin, uvést jejich příklady

Učivo:

- Druhy a postihy protiprávního jednání
- Porušování předpisů v silničním provozu

Průřezová témata:

OSV Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO Občan, občanská společnost a stát

Člověk a právo (právo v každodenním životě)

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Objasnit význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství

Učivo:

- Význam právních vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství

Výstupy:

- Seznámit se s jednoduchými právními úkony a chápat jejich důsledky, uvést příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci

Učivo:

- Důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající
- Styk s úřady

Průřezová témata:

OSV Mezilidské vztahy, Komunikace

VDO Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

D, ČSP

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství
Ročník:	9.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Člověk ve společnosti

Osobní rozvoj

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

Učivo:

- Životní cíle a plány
- Životní perspektiva
- Adaptace na životní změny
- Význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

Průřezová témata:

OSV Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Komunikace, Kooperace a kompetence

Mezipředmětové vztahy:

ČSP

Principy tržního hospodářství, péče o občana

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyložit podstatu fungování trhu
- Uvědomovat si význam sociální péče o potřebné občany

Učivo:

- Nabídka, poptávka, trh
- Podstata fungování trhu
- Nejčastější právní formy podnikání
- Instituce sociální péče

Průřezová témata:

OSV Komunikace
VDO Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

ČSP

Stát a právo

Lidská práva

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Znat výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů

Učivo:

- Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu
- Politický pluralismus

Výstupy:

- Vyložit smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a seznámit se s příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

Učivo:

- Význam a formy voleb do zastupitelstev

Průřezová témata:

OSV Komunikace

VDO Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Mezipředmětové vztahy:

D

Mezinárodní vztahy

Evropská integrace

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Uvést příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

Učivo:

- Postata evropské integrace, její význam, výhody
- Evropská unie a ČR

Průřezová témata:

OSV Komunikace

VDO Občan, občanská společnost a stát

VEGS Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

D, Z

Mezinárodní spolupráce

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Uvést některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudit jejich význam ve světovém dění a popsat výhody spolupráce mezi státy

Učivo:

- Významné mezinárodní organizace (RE, NATO, OSN aj.)

Výstupy:

- Uvést příklady mezinárodního terorismu

Učivo:

- Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody

Průřezová témata:

OSV

Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti,
Hodnoty, postoje, praktická etika

VEGS

Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

Mezipředmětové vztahy:

D, Z

Globalizace

ŽÁK BY MĚL:

Výstupy:

- Seznámí se s příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory

Učivo:

- Projevy globalizace, její klady a zápory

Výstupy:

- Uvést některé globální problémy současnosti, vyjádřit na ně svůj osobní názor

Učivo:

- Významné globální problémy

Průřezová témata:

OSV

Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti,
Hodnoty, postoje, praktická etika

VEGS

Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

Z

5.18 FYZIKA 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Fyzika, jakožto samostatný předmět pro 2. stupeň základní školy, je v Rámcově vzdělávacím programu zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Tato oblast svým vzdělávacím obsahem volně navazuje na základní znalosti přírodovědného poznání žáků 1. stupně základní školy ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Časová dotace je následující:

- 6. ročník 1 hodina týdně
- 7. ročník 1 hodina týdně
- 8. ročník 1 hodina týdně
- 9. ročník 1 hodina týdně

Do vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou vřazeny i další přírodovědné obory, a to Chemie, Přírodopis a Zeměpis, které v kooperaci s badatelským charakterem Fyziky umožňují hlubší poznání přírody.

Obsah vyučovacího předmětu Fyzika je navržen tak, aby směřoval k podpoře hledání a poznání faktů, zkoumání fyzikálních procesů a jejich kauzálních závislostí. Vede k rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, měřit a vyvozovat správné fyzikální závěry. Usnadňuje osvojení základních fyzikálních pojmů na základě konkrétních představ. Podporuje rozvoj kritického myšlení, umožňuje vytvářet a ověřovat si hypotézy atd., avšak v neposlední řadě nabízí žákům spojení teorie s praxí každodenního života.

Ke kvalitnímu naplnění výchovně vzdělávacích strategií klíčových kompetencí napomáhá vhodné zařazení jednotlivých průřezových témat, a to jak formou integrace tematických okruhů průřezových témat do vyučovacího obsahu, tak i formou projektů.

V předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV, EV, VEGS

Výchovně vzdělávací strategie rozvíjející klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- zařazujeme do výuky samostatné či skupinové zkoumání přírodních zákonitostí s využitím teoretických i empirických metod výuky (modelování, myšlenkový experiment, pozorování, měření, pokusy atd.)
- poskytujeme žákům dostatek prostoru k prezentaci či k diskuzi o hypotézách, výsledcích a závěrech fyzikálního měření, pozorování, experimentování atd.
- vhodně propojujeme teorii s praxí tak, aby žáci chápali smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů:

- rozvíjíme schopnost žáků získávat informace při řešení fyzikálních problémů a pracovat s nimi
- vedeme žáky k porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a jejich využití v praktickém životě
- vedeme žáky k hledání odpovědí na otázky o způsobu a příčinách přírodních procesů

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině i celém třídním kolektivu
- upevňujeme zdravou sebedůvěru žáků tím, že respektuje jejich názor, zkušenost a dodává jim pocit seberealizace a uspokojení

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie a seznamuje je s možnými způsoby efektivního hospodaření s energií
- vedeme žáky k environmentálnímu pohledu na fyziku a její využití v mnoha oblastech života s ohledem na trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti na Zemi (globální problémy)
- předkládáme historické souvislosti vývoje fyzikálního vědění

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k respektování a dodržování předem stanovených pravidel bezpečné a efektivní práce ve fyzikální učebně s přístroji a fyzikálním zařízením

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Fyzika
Ročník:	6.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Látky a tělesa

Vlastnosti látek a těles

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat fyzikální pojmy látka a těleso, dokázat uvést jejich konkrétní příklady

Učivo:

- Tělesa a látky (základní rozlišení)

Výstup:

- Být schopen rozlišit jednotlivá skupenství látek a rozhodnout, které věci jsou z látky pevné, kapalné a plynné, uvést příklady využití fyzikálních vlastností látek v praxi

Učivo:

- Látkové skupenství - pevné
- kapalné
- plynné (a jejich vlastnosti)

Výstup:

- Osvojit si charakter látek, znát druh elektrického náboje
- Vysvětlit elektrické a magnetické vlastnosti látek, určit, zda se dvě tělesa odpuzují či přitahují (elektricky, magneticky) a experimentálně své vysvětlení prokázat
- Experimentální metodou určit póly tyčového magnetu

Učivo:

- Elektrické vlastnosti látek - elektrování těles
- Magnetické vlastnosti látek - magnet

Výstup:

- Popsat magnetické pole Země a uvést možnosti jeho využití

Učivo:

- Pole (gravitační, elektrické, magnetické)

Průřezová témata:

OSV

Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost, Komunikace

EV

Ekosystémy

Mezipředmětové vztahy:

CH, PŘ, Z, TV

Měření fyzikálních veličin

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pochopit význam fyzikálních veličin a jejich jednotek

Učivo:

- Pojem fyzikální veličina – porovnávání a měření

Výstup:

- Zvládnout experimentálně určit jednotlivé fyzikální veličiny, dokázat používat základní metody měření, pracovat dle návodu za využití základních pravidel měření s ohledem na přesnost

Učivo:

- Fyzikální veličina: délka - značka, jednotky, měřidla, postup měření
- Fyzikální veličina: objem – značka, jednotky, postup měření
- Fyzikální veličina: hmotnost – značka, jednotky, postup měření
- Fyzikální veličina: hustota – porovnávání hustoty
- Fyzikální veličina: čas – značka, jednotky, měření času (hodiny, kalendáře)
- Fyzikální veličina: teplota – značka, jednotka, měření teploty, teplotní roztažnost, měření změny venkovní teploty v průběhu a její zaznamenávání

Průřezová témata:

OSV Rozvoj schopností poznávání, Spolupráce a soutěživost

VEGS Evropa a svět nás zajímá

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

M, PŘ, CH Z, D, ČSP, IKT, TV

Elektromagnetické a světelné děje

Elektrický obvod

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dokázat použít schematické značky při zakreslení elektrického obvodu, dle schematického nákresu zvládne elektrický obvod správně sestavit

Učivo:

- Elektrický obvod
- Schematické značky jednotlivých součástí obvodu

Výstup:

- Chápat rozdíl mezi izolantem a vodičem elektrického proudu, uvést příklady vodičů a izolantů

Učivo:

- Vodiče elektrického proudu a izolanty, konkrétní příklady

Výstup:

- Znat využití tepelného účinku el. proudu

Učivo:

- Zahřívání vodiče při průchodu elektrického proudu

Výstup:

- Osvojit si návyky pro správné používání elektrických spotřebičů

Učivo:

- Zásady správného užívání elektrických spotřebičů
  - zkrat
  - pojistky
  - automatické jističe

Výstup:

- Vědět, jak se zachovat v případě poranění elektrickým proudem

Učivo:

- První pomoc při úrazu elektrickým proudem

Průřezová témata:

OSV Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

M, PŘ, VZ

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda
Vyučovací předmět : Fyzika
Ročník : 7.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Pohyb těles

Síly

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat mechanický pohyb či klid vůči vztažným tělesům

Učivo:

- Klid a pohyb těles

Výstup:

- Rozeznat jednotlivé druhy pohybů a dokázat popsat pohybové stavy těles
- Vysvětlit pojem průměrná rychlost pohybu

Učivo:

- Druhy pohybů
  - rovnoměrný pohyb
  - nerovnoměrný pohyb

Výstup:

- Vysvětlit pojem fyzikální veličiny síla, znát její značení a jednotku, na konkrétních příkladech určit druh, velikost, působiště, směr a účinek působících sil

Učivo:

- Pojem fyzikální veličiny: síla
- Druhy sil (gravitační síla)

Výstup:

- Posoudit rovnováhu sil, uvést její využití v souvislosti s jednoduchými stroji

Učivo:

- Rovnováha sil (jednoduché stroje)

Výstup:

- Nalézt těžiště geometricky pravidelných i nepravidelných těles, rozeznat stabilní, indiferentní a labilní rovnovážnou polohu

Učivo:

- Těžiště tělesa – rovnovážná poloha

Výstup:

- Předpovědět účinky působící síly na těleso, ať už pohybové nebo deformační, využívat Newtonových zákonů pro popis pohybových stavů těles

Učivo:

- Účinky síly (pohybové, deformační)
- Pohybové zákony

Průřezová témata:

- OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita
MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy:

M, PR, VZ, Z, TV

Mechanické vlastnosti tekutin

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat vlastnosti kapalin a plynů a na základě částicové struktury být schopen je objasnit (návaznost na 6. ročník)

Učivo:

- Pojem kapaliny a plyny

Výstup:

- Slovně formulovat Pascalův zákon a aplikovat ho na konkrétní příklady

Učivo:

- Pascalův zákon a jeho využití v praxi

Výstup:

- Pohlížet na hydrostatický tlak v návaznosti na hloubku a hustotu kapaliny, uvědomovat si působení atmosférického tlaku

Učivo:

- Hydrostatický a atmosférický tlak (hydrostatický a aerostatický paradox)

Výstup:

- Reprodukovat definici Archimédova zákona a popsat jeho důsledky v běžném životě

Učivo:

- Archimédův zákon

Výstup:

- Zhodnotit vliv vztlakové síly na tělesa v kapalinách v návaznosti na objem těles a hustotu kapalin, porovnat vztlakovou a gravitační sílu působící na tělesa ponořená do kapaliny a rozhodnout o působení výslednice těchto sil

Učivo:

- Vztlaková síla (potápění, plavání a vznášení se těles v tekutině)

Průřezová témata:

- OSV Kreativita, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

M, PR, D

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda
Vyučovací předmět : Fyzika
Ročník : 8.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Energie

Práce a výkon

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Chápat pojem práce z fyzikálního hlediska, dokázat správně určit, zda se práce koná a které těleso koná práci

Učivo:

- Práce

Výstup:

- Rozeznat jednoduché stroje a dokázat vhodně navrhnout jejich aplikaci, porovnat práci vykonanou za použití různých jednoduchých strojů

Učivo:

- Práce a jednoduché stroje

Výstup:

- Rozumět fyzikálnímu pojmu výkon, zvládnout jednoduché myšlenkové operace na určení výkonu tělesa

Učivo:

- Výkon

Průřezová témata:

VDO - Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

M, PŘ, D, ČSP, TV

Formy a přeměny energie**ŽÁK BY MĚL:**

Výstup:

- Pochopit rozdíl mezi pohybovou a polohovou energií tělesa, na praktických příkladech určit, na čem závisí velikost pohybové a polohové energie, porovnat velikost pohybové energie těles v závislosti na rychlosti a hmotnosti těles, porovnat velikost polohové energie těles v závislosti na výšce nad nulovou hladinou a hmotností těles, na konkrétních příkladech polohové a pohybové energie objasnit souvislost se schopností konat práci,
- Vysvětlit přeměny pohybové energie na polohovou a naopak

Učivo:

- Formy energie
  - pohybová a polohová energie
- Přeměny energie
  - přeměna pohybové a polohové energie

Výstup:

- Uvést jevy, na jejichž základě je schopen dokázat, že látky se skládají z částic, které se neustále a neuspořádaně pohybují a vzájemně na sebe působí, definovat vnitřní energii jakožto energii částic, ze kterých se těleso skládá

Učivo:

- Vnitřní energie

Výstup:

- Vysvětlit závislost vnitřní energie na teplotě tělesa, potažmo na pohybu částic
- Uvést možné změny vnitřní energie těles z praxe

Učivo:

- Změna vnitřní energie: konáním práce tepelnou výměnou

Výstup:

- Rozlišovat a správně používat pojmy teplo, teplota a nezaměňovat je, chápat teplo jako míru přenosu energie, porovnat látky podle tepelné vodivosti (izolace),
- Vysvětlit rozdíl mezi tepelnou výměnou vedením, prouděním, zářením a být schopen rozhodnout, jakým způsobem tepelná výměna probíhá u konkrétních příkladů

Učivo:

- Míra přenosu energie = teplo
  - teplo přijaté či odevzdané při tepelné výměně
  - tepelná výměna prouděním, vedením a zářením

Výstup:

- Porovnat jednotlivá látková skupenství (částicová struktura – návaznost na 6. ročník)

Učivo:

- Rozdělení látek na základě kinetické teorie látek

Výstup:

- Uvést jednotlivé způsoby změny skupenství a jejich konkrétní příklady z každodenního života, rozhodnout, u kterých změn skupenství se energie spotřebovává a u kterých je naopak energie uvolňována,
- Uvést pokusem ověřitelné podmínky zvýšení či snížení rychlosti vypařování a znát jejich využití v každodenním životě,
- Předpovědět změnu teploty varu v závislosti velikosti atmosférického tlaku

Učivo:

- Změny skupenství
  - tání a tuhnutí
  - vypařování
  - var
  - kapalnění
  - sublimace a desublimace

Výstup:

- Rozumět fyzikálním jevům: anomálie vody, změny objemu ledu při tuhnutí, tepelná izolace ledu atd. a být obeznámen s jejich důsledky pro udržení života na

Zemi

Učivo:

- Speciální vlastnosti vody
  - anomálie vody
  - změna objemu vody při tuhnutí (ledu při tání)
  - tepelné vlastnosti ledu

Průřezová témata:

EV - Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

M, PŘ, CH, VZ, Z, IKT, ČSP, TV

Fyzika zemské atmosféry

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat a charakterizovat jednotlivé vrstvy atmosféry

Učivo:

- Atmosféra Země a její chemické složení
- Jednotlivé vrstvy atmosféry

Výstup:

- Uvést hlavní látky znečišťující atmosféru Země a jejich hlavní přírodní a lidské zdroje, naznačit možné cesty vedoucí ke snížení znečišťujících látek v atmosféře,

Učivo:

- Znečišťování atmosféry

Průřezová témata:

OSV	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika
EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
VEGS	Evropa a svět nás zajímá
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy:

Z, PŘ, CH, VZ, ITK

Tepelné motory

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vysvětlit podstatu funkčnosti tepelných motorů a provést jejich kategorizaci, porovnat zážehový a vznětový motor, co do funkčnosti, účinnosti a škodlivosti provozu obou spalovacích motorů, demonstrovat pomocí jednoduchého pokusu princip funkčnosti proudového motoru (zákon akce a reakce)

Učivo:

- Tepelné motory
  - parní stroj
  - parní turbína
  - spalovací motory (zážehové a vznětové)
  - proudový motor
  - raketový motor

Průřezová témata:

EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
----	---

Mezipředmětové vztahy:

M, PŘ

Zvukové jevy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozeznat ve svém okolí jednotlivé zdroje zvuku

Učivo:

- Zdroje zvuku (zvukový rozruch)

Výstup:

- Vysvětlit, proč je existenční podmínkou pro šíření zvuku látkové prostředí, porovnat látková prostředí podle rychlosti šíření zvuku, provést srovnání rychlosti světla a zvuku na příkladu bouřky (blesk a hrom)

Učivo:

- Šíření zvukového rozruchu v prostředí (rychlost)

Výstup:

- Využívat znalostí o rezonanci zvuku (ladička) ve spojitosti s vydáváním zvuků živými organismy (člověk, žáby ...), rozlišovat pojmy ozvěna a dozvuk

Učivo:

- Zvukové jevy
  - rezonance
  - odraz (ozvěna)
  - pohlcování

Výstup:

- Popsat lidský zdroj zvuku

Učivo:

- Hlasivky – zdroj zvuku

Výstup:

- Popsat lidský přijímač zvuku, kategorizovat jednotlivé zdroje zvuku podle hlasitosti a být schopen určit, který zvuk je zdraví škodlivý v závislosti nejen na hlasitosti, ale i podmínkách prostředí (vzdálenost ucha od zdroje, typ prostředí, citlivost sluchového ústrojí, navrhuje možná opatření proti nadměrnému hluku, aj.)

Učivo:

- Ucho – přijímač zvuku

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí

OSV Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiéna

Mezipředmětové vztahy:

PŘ, VZ, HV

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda
Vyučovací předmět : Fyzika
Ročník : 9.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Elektromagnetické a světelné děje

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozhodnout, zda se budou dvě zelektrizovaná tělesa přitahovat či odpuzovat, uvést konkrétní využití zelektrizovaných těles v praxi - odpuzování těles, vyjmenovat možnosti zmírnění či zabránění elektrostatického přitahování těles vzhledem k praktickému využití
- Objasnit podstatu el. proudu, změřit v určitém místě obvodu elektrický proud ampérmetrem
- Na základě fyzikálních vlastností roztřídit látky na izolanty a vodiče
- Změřit el. napětí voltmetrem mezi dvěma místy v el. obvodu, předpovědět změnu proudu ve vodiči při změně napětí mezi jeho konci
- Vypočítat elektrickou práci z elektrického příkonu spotřebiče a doby průchodu elektrického proudu, vyjádřit el. práci v J, W.s a jejich násobcích a dílech, kategorizovat jednotlivé domácí spotřebiče podle spotřebované elektrické energie (odhadnout jejich ekonomičnost, navrhnout způsoby úspor elektrické energie)

Učivo:

- Elektrické pole
  - elektrování těles (vodiče x izolanty)
  - elektrická síla
  - elektrický náboj
  - elektrický proud a jeho tepelné účinky
  - elektrické napětí a jeho zdroje
  - elektrická práce, energie a výkon el. proudu

Výstup:

- Uvědomovat si možná rizika související s každodenním používáním el. spotřebičů, uvést možnosti vzniku zkratu, jeho nebezpečnost a způsoby jak mu předcházet, pracovat s el. zařízeními dle pravidel pro bezpečné zacházení, být schopen poskytnout základní první pomoc při úrazu el. proudem

Učivo:

- Bezpečnost při zacházení s elektrickými přístroji

Výstup:

- Prokázat za pomoci pokusu existenci magnetického pole v okolí přímého vodiče s el. proudem a v okolí cívky s el. proudem a okomentovat použití v praxi
- Vysvětlit činnost elektromotoru a uvést jeho využití v praxi
- Pokusem demonstrovat vznik indukovaného proudu v cívce

Učivo:

- Magnetické pole
  - v okolí přímého vodiče s el. proudem
  - v okolí cívky s el. proudem
  - působení magnetického pole na cívku s el. proudem
  - magnet
  - elektromotor
  - elektromagnetická indukce

Výstup:

- Objasnit vznik střídavého proudu, změřit střídavý proud nebo napětí
- Objasnit princip činnosti alternátoru v závislosti na přeměnách energie
- Seznámit se způsobem výpočtu transformačního poměru a uvést praktické využití transformace dolů a nahoru

Učivo:

- Vznik střídavého elektrického proudu
  - měření střídavého proudu a střídavého napětí
  - alternátor
  - transformátor

Výstup:

- Vyjmenovat základní druhy elmag. vln s ohledem na jejich vlnovou délku, praktické využití a nebezpečnost, charakterizovat zdroje elmag. vln

Učivo:

- Elektromagnetické vlnění a záření
  - zdroje elmag. vlnění

Výstup:

- Uvést velikost šíření světla ve vakuu a porovnat ji s rychlostmi šíření světla v různých typech prostředí, rozlišovat pojem zdroj světla a osvětlené těleso, rozumět pojmům čiré, průhledné, průsvitné či neprůhledné prostředí
- Slovně formulovat, matematicky zapisovat a geometricky konstruovat zákon odrazu světla na rozhraní dvou opticky různých prostředí
- Demonstrovat lom světla ke kolmici a od kolmice a být schopen jej vysvětlit na základě odlišných rychlostí světla v pozorovaných prostředích
- Uvést příklad úplného odrazu světla
- Pokusem dokázat, že sluneční světlo je složeno z barevných světél (duha)
- Vysvětlit funkci čočky v lidském oku, popsat krátkozraké a dalekozraké oko

Učivo:

- Optické vlastnosti světla
  - zdroje světla
  - rychlost světla ve vakuu a jiných prostředích
  - odraz světla
  - rozptyl světla
  - lom světla
  - úplný odraz
  - optické vlastnosti oka

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí
VEGS Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

M, CH, PŘ, VZ, Z, D, ČSP, VV

Energie

Elektroenergetika (v ČR i ve světě)

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat zdroje energie dle jejich opakovatelného využití a dostupnosti nejen v ČR

Učivo:

- Obnovitelné a neobnovitelné zdroje elektrické energie

Výstup:

- Charakterizovat jednotlivá elektrárenská zařízení podle použitého paliva a cyklu výroby el. energie, vysvětlit, k jakým přeměnám energie dochází v jednotlivých typech elektráren při výrobě elektrické energie
- Zhodnotit použitelnost alternativních zdrojů pro výrobu elektrické energie (množství vyrobené elektrické energie x ochrana životního prostředí)

Učivo:

- Výroba elektrické energie v různých typech elektrárenských zařízeních
  - tepelné elektrárny
    - klasické tepelné elektrárny
    - jaderné elektrárny (atomy, radioaktivita, jaderná energie)
  - alternativní elektrárenské zařízení
    - vodní elektrárny
    - sluneční elektrárny
    - větrné elektrárny

Výstup:

- Popsat přenos elektrické energie od elektrárenského zařízení ke spotřebitelům

Učivo:

- Přenos elektrické energie (rozvodné sítě)

Výstup:

- Porovnat vhodnost elektrárenského zařízení z hlediska vlivu na životní prostředí člověka (klady i zápory vlivu výroby elektrické energie – životní prostředí – rostoucí spotřeba elektrické energie atd.)

Učivo:

- Dopad energetických zařízení na životní prostředí člověka - environmentalistika

Průřezová témata:

EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
VDO	Formy participace v politickém životě
VEG	Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

PŘ, CH, Z, IKT

Vesmír

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyjmenovat jednotlivé součásti Sluneční soustavy a jednotlivé planety seřadit podle jejich vzrůstající vzdálenosti od Slunce,
- Uvést hlavní rozdíly mezi planetou a hvězdou, meteorom a meteoritem
- Rozeznat jednotlivé měsíční fáze
- Vysvětlit vznik zatmění Měsíce a Slunce s ohledem na optické vlastnosti světla

Učivo:

- Sluneční soustava
  - vesmírné objekty
  - měsíční fáze
  - zatmění Slunce a Měsíce

Výstup:

- Orientovat se v základních souhvězdích na obloze

Učivo:

- Galaxie
  - hvězdy

Průřezová témata:

EV	Základní podmínky života
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
VEGS	Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy:

Z, PŘ, D, IKT

5.19 PŘÍRODOPIS 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v šestém až devátém ročníku.

Časová dotace

6. ročník	1,5 hodiny týdně
7. ročník	2 hodiny týdně
8. ročník	2 hodiny týdně
9. ročník	1 hodina týdně

Výuka probíhá v odborné učebně přírodopisu, jejíž nedílnou součástí jsou pravidla uvedená v řádu odborné učebny přírodopisu. Dodržování uvedených pravidel je pro žáka i vyučující závazné.

Charakteristika výuky přírodopisu

Přírodopis je zařazen do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Zvláště zdůrazňujeme poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě. Rovněž je kladen důraz na rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Velmi důležité je pochopení souvislosti vztahů mezi živou a neživou přírodou, mezi organizmy navzájem v různých ekosystémech a uvědomění si, že člověk je svou existencí závislý na přírodě a je její nedílnou součástí. Značná pozornost je věnována získání osobního vztahu k přírodě, nutnosti její ochrany a udržitelnosti vývoje. Přírodopis učí žáky využívat přírodovědné znalosti ve prospěch ochrany přírody. Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** navazuje na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** vyučovanou na prvním stupni.

Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje výuku ještě specificky:

- k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- umožňuje žákům poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší a komplexnější porozumění přírodním dějům a jejich využití v praktickém životě
- vede k řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických životních situacích, situacích ohrožující životy, zdraví a životní prostředí
- k vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat přírodní děje, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využít k rozvíjení zodpovědných občanských postojů
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností a závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se základem systému rostlin a živočichů a stavbou živých organizmů
- vede k porozumění vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím

Předmět přírodopis je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, a to s chemií, fyzikou a zeměpisem. Přesahy učiva a mezipředmětové vztahy se uplatňují v dalších předmětech – matematika a její aplikace, pracovní činnosti, výchova ke zdraví, výchova k občanství, dějepis, tělesná výchova, informační a komunikační technologie.

Důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví, zdraví ostatních, seberegulující jednání, aplikaci odpovědného jednání a angažovaný přístup k prostředí – **OSV** a **VDO**.

Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti a spoluzodpovědnosti za stav přírodního prostředí, porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidské činnosti na prostředí, jsou seznamováni s evropskými a globálními problémy ekologie - **EV** a **VEGS**. Rovněž jsou vedeni ke komunikaci, vzájemnému respektování a vnímání mediálních sdělení a k interpretaci vztahu mediálních sdělení a reality – **MV** a **MKV**.

Průřezová témata:

OSV, VDO, EV, VEGS, MV, MKV

Mezipředmětové vztahy:

CH, F, Z, M, ČSP, VZ, OV, D, TV, IKT

Výchovně vzdělávací strategie rozvíjející klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- umožňujeme jim různými metodami poznávat přírodní jevy, procesy a objekty
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací a hledání souvislosti mezi jevy a jejich vysvětlení
- vedeme je ke zpracovávání informace z hlediska důležitosti i objektivitu a jejímu využití k dalšímu učení
- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie, znaků a symbolů
- dáváme žákům možnost samostatně, či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a experimentů

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- vedeme žáky k zobecňování poznatků a jejich aplikaci v různých oblastech života
- směřujeme žáky k uvážlivým rozhodnutím, schopnosti je obhájit a uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí, a ke zhodnocení výsledků svých činů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k srozumitelnému ústnímu projevu a schopnosti vést dialog
- vedeme žáky k tomu, aby stručně, přehledně a objektivně sdělovali postup a výsledky svých pozorování a experimentů
- rozvíjíme vzájemnou komunikaci žáků při řešení úkolu
- umožňujeme prezentaci práce žáků, tito mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce, vhodnou formou obhájit svůj názor, reagovat na hodnocení ostatních, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- podněcujeme žáky k diskuzi
- vedeme je ke vzájemné spolupráci a společnému hledání optimálních řešení problémů
- vedeme žáky k umění respektovat názory jiných
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a pocitu zodpovědnosti a upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování a uvědomělému dodržování řádu odborné učebny
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví a ochraně zdraví svých blízkých
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti a globální environmentální problémy
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vhodnému plánování své práce, umožňujeme jim provádět pozorování a experimenty
- vedeme žáky ke zpracovávání a vyhodnocování získaných dat a jejich využití v praxi
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci
- vedeme žáky k reálnému posouzení výsledků své práce a práce ostatních

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	6.
Týdenní hodinová dotace:	1,5 hodiny

Obecná biologie a genetika

Země – živá planeta

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Získat základní vědomosti o utváření Země a vzniku života na Zemi
- Orientovat se v typech ekosystémů
- Vysvětlit druhy organismů a objasnit základní princip některého ekosystému
- Vysvětlit pojem jednoduchých potravních řetězců v ekosystému
- Chápat ekosystém jako přírodní společenstvo v závislosti na neživé přírodě a jeho význam

Učivo:

- Planeta Země
- Vzájemné vztahy organismů v přírodě

Průřezová témata:

EV Ekosystémy

OSV Rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy:

Z – planeta Země, ICT

Výstup:

- Vysvětlit, co zkoumají jednotlivé biologické vědy
- Uvést rozmanitosti přírody
- Seznámit se s lupou a mikroskopem

Učivo:

- Uspořádání živého světa

Mezipředmětové vztahy:

F

Výstup:

- Získat základní informace o buňce,
- Uvést rozdíl mezi jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvést příklady
- Vysvětlit základní rozdíly mezi buňkami
- Uvést hlavní součásti buňky a jejich význam

Učivo:

- Jednobuněčnost, mnohobuněčnost
- Uvnitř buňky

Mezipředmětové vztahy:

F

Výstup:

- Uvést základní projevy života a vysvětlit jejich význam

Učivo:

- Projevy života – fotosyntéza, dýchání, výživa, rozmnožování, růst, pohyb, dráždivost, dědičnost

Průřezová témata:

EV Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy:

CH

Přehled organismů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Roztřídit organismy do říší
- Uvědomit si význam rostlin a živočichů pro člověka
- Uvést na příkladech z běžného života význam bakterií a virů v přírodě a pro člověka

Učivo:

- Bakterie a viry

Průřezová témata:

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje,
praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

VZ

Biologie hub

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozpoznat naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi (i s pomocí atlasu) podle charakteristických znaků
- Vysvětlit význam hub v přírodě a pro člověka, rozlišit parazitizmus a symbiózu
- Vysvětlit rozdíl ve stavbě hub a rostlin
- Vysvětlit jednoduchým způsobem rozmnožování hub
- Orientovat se v zásadách sběru hub a první pomoci při otravě houbami
- Poznat lišejníky a jejich význam

Učivo:

- Houby mnohobuněčné – s plodnicemi a bez plodnic
- Lišejníky

Průřezová témata:

<i>EV</i>	Ekosystémy, Základní podmínky života
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá
<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy:

VZ

Biologie rostlin

Nižší rostliny

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést zástupce řas
- Vysvětlit jejich význam

Učivo:

- Řasy jednobuněčné a mnohobuněčné

Biologie živočichů

Jednobuněční živočichové

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Porovnat vnější a vnitřní stavbu jednobuněčných živočichů
- Vysvětlit funkci jednotlivých organel
- Uvést hlavního zástupce jednotlivých skupin
- Pochopit a vysvětlit význam pro přírodu a člověka

Učivo:

- Prvoci – jednobuněční živočichové

Průřezová témata:

<i>EV</i>	Základní podmínky života
-----------	--------------------------

Mezipředmětové vztahy:

CH

Mnohobuněční živočichové – bezobratlí

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Popsat vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlit funkci jednotlivých orgánů
- Jednoduše vysvětlit způsob rozmnožování
- Rozlišit vnitřní a vnější parazity

Učivo:

- Ploštěnci – ploštěnka, tasemnice
- Hlísti – škrkavka dětská

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika, Poznávací schopnosti

Mezipředmětové vztahy:

VZ

Výstup:

- Podle charakteristických znaků rozlišit plže, mlže
- Na příkladech objasnit způsob života a přizpůsobení se danému prostředí
- Poznat hlavní vybrané zástupce

Učivo:

- Měkkýši - plži – hlemýžď zahradní, slimák
- mlži – škeble rybníčná

Průřezová témata:

OSV Psychohygiena

Výstup:

- Popsat tělo žížaly a vysvětlit funkci jednotlivých orgánů
- Znat způsob rozmnožování
- Vysvětlit význam žížaly v přírodě

Učivo:

- Kroužkovci – žížala obecná, pijavka, nitěnka

Průřezová témata:

EV Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy:

ČSP

Výstup:

- Popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců
- Rozlišit základní třídy členovců podle charakteristických znaků
- Uvést hlavní zástupce tříd
- Orientovat se v nejnámějších řádech hmyzu a poznat vybrané zástupce i s pomocí atlasu a klíčů
- Zařadit hmyz podle životního prostředí – pole, půda, les, voda domácnost
- Zhodnotit pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu
- Uplatňovat zásady bezpečného chování ve styku s živočichy

Učivo:

- Členovci - třída pavoukovi – pavouk křížák, klíště obecné, zákožka
- třída korýši – rak říční, krab, humr
- třída hmyz – motýli, brouci, blanokřídli – vosa, včela, bezkřídli - vši, blechy

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika, Rozvoj schopností poznávání
EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

VZ, CH

Základy ekologie

Člověk a příroda

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést zásahy člověka do přírodního prostředí
- Uvést některé chráněné přírodní oblasti
- Uvést některé chráněné rostliny a živočichy

Učivo:

- Jak zasahuje člověk do přírody
- Ochrana přírody

Průřezová témata:

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
OSV Psychohygienu
VDO Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

Z, CH, F

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	7.
Týdenní hodinová dotace:	2 hodiny

Biologie rostlin

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vysvětlit čím se zabývá botanika
- Vysvětlit význam rostlin pro život na Zemi

Učivo:

- Botanika

Výstup:

- Rozlišit nižší a vyšší rostlinu
- Rozlišit vybrané zástupce mechorostů a kaprad'orostů
- Vysvětlit jejich stavbu, rozmnožování

Učivo:

- Mechorosty - ploník obecný
- Kaprad'orosty - kaprad' samec, přeslička lesní

Průřezová témata:

EV Ekosystémy

OSV Rozvoj schopností poznávání

Výstup:

- Rozlišovat podle charakteristických znaků hlavní zástupce nahosemenných rostlin
- Porovnat stavbu těla hlavních zástupců
- Znat význam lesa pro člověka a život na Zemi
- Vysvětlit patrovitost lesa

Učivo:

- Nahosemenné rostliny
- Zástupci jehličnanů – borovice, smrk, jedle, modřín, jalovec, tis
- Les jako ekosystém
- Význam lesů

Průřezová témata:

EV Ekosystémy

VEGS Evropa a svět nás zajímá

OSV Psychohygienu, Seberegulace a sebeorganizace

Mezipředmětové vztahy:

Z, ČSP

Biologie živočichů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Porovnat vnitřní a vnější stavbu živočichů a vysvětlit funkci jednotlivých orgánů
- Uvést hlavní znaky obratlovců a vysvětlit přizpůsobení živočichů danému prostředí
- Dokázat rozdělit zástupce do základních tříd
- Rozlišit známé mořské a sladkovodní ryby a využívat atlasu
- Vysvětlit význam ryb pro výživu člověka

Učivo:

- Obratlovci
- Paryby – žralok, rejnok
- Ryby – kapr, štika, sumec, pstruh, sled', sardinka

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá
OSV Rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy:

Z, VZ, D – rybníkářství

Výstup:

- Vysvětlit přizpůsobení obojživelníků vodnímu a suchozemskému prostředí
- Poznat vybrané zástupce obojživelníků i s pomocí atlasu

Učivo:

- Obojživelníci – mlok, čolek, žába

Průřezová témata:

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
VDO Občan, občanská společnost a stát

Výstup:

- Rozlišit podle hlavních znaků základní řády plazů – želvy, krokodýli, šupinatí
- Uplatňovat zásady bezpečného chování ve styku s živočichy.
- Poznat vybrané zástupce plazů i s pomocí atlasu

Učivo:

- Plazi
- Želvy
- Krokodýli
- Šupinatí – ještěři a hadi - ještěrka, slepýš, užovka, zmije

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

Výstup:

- Porovnat stavbu těla ptáků a jejich přizpůsobení k letu
- Poznat vybrané zástupce a rozdělit je podle znaků do nejznámějších řádů
- Znat význam ptáků v potravním řetězci, význam pro člověka

Učivo:

- Ptáci, chování ptáků
- jídelníček ptáků a co s tím souvisí
- přehled vybraných řádů ptáků

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí

VDO Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

ČSP, Z

Biologie rostlin

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Porovnat vnější a vnitřní stavbu jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, květenství, plod) a jejich funkci
- Uvést základní druhy jednotlivých rostlinných orgánů
- Vysvětlit význam pojmu opylení, oplození, pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin
- Znat druhy plodů a uvést základní příklady
- Pochopit význam charakteristických znaků pro určování rostlin

Učivo:

- Části rostlinného těla
- Stavba rostlin (buňka, pletivo, orgán)
- Kořen, stonek, list, květ, plod, semeno
- Rozmnožování rostlin

Mezipředmětové vztahy:

M, ČSP

Výstup:

- Porovnat rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou
- Rozlišit podle morfologických znaků základní čeledi rostlin
- Znat významné zástupce jednotlivých čeledí a dokázat je určit pomocí klíče a atlasu
- Znat příklady a užití kulturních a léčivých rostlin a jejich význam pro člověka

Učivo:

- Krytosemenné rostliny
- Listnaté stromy a keře
- Nejběžnější čeledi krytosemenných rostlin
- Nejběžnější čeledi jednoděložných rostlin
- Rostliny a lidé

Průřezová témata:

EV   Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy
MV   Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy:

Z

Základy ekologie

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se v oblasti chráněných druhů rostlin a živočichů
- Uvést chráněná území

Učivo:

- Ochrana přírody
- Ekologie
- Chráněná území ČR

Průřezová témata:

VEGS   Evropa a svět nás zajímá
EV   Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Z, OV

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	8.
Týdenní hodinová dotace:	2 hodiny

Biologie živočichů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vysvětlit základní znaky savců, jejich stavbu těla, přizpůsobení prostředí
- Rozlišit podle charakteristických znaků základní řády savců a správně roztřídit vybrané zástupce
- Poznat vybrané zástupce i s pomocí atlasu
- Znat význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka

Učivo:

- Vejcorodí
- Živorodí
- Placentálové

Průřezová témata:

<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy:

Z

Biologie člověka

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zařadit člověka do systému živočišné říše
- Vymezit základní charakteristické biologické znaky lidského druhu
- Charakterizovat základní odlišné znaky od ostatních živočišných organismů

Učivo:

- Čím se člověk odlišuje od ostatních savců
- Co má s nimi společného

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí
------------	---

Výstup:

- Poznat lidské rasy
- Vysvětlit charakteristické znaky

Učivo:

- Lidské rasy

Průřezová témata:

MKV Etnický původ, Lidské vztahy

VDO Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

D, OV

Výstup:

- Vysvětlit pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus
- Znat druhy, funkci a stavbu jednotlivých tkání lidského těla

Učivo:

- Buňky, tkáň, orgány

Výstup:

- Znat význam soustav tvořících oporu a tvar těla a umožňujících pohyb
- Pojmenovat základní kosti a svaly
- Znat příčiny nemocí těchto soustav, jejich prevenci a zásady první pomoci

Učivo:

- Opora a pohyb
- Soustava opěrná
- Soustava pohybová
-

Průřezová témata:

OSV Sebepoznání a sebepojetí, Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

F, TV, VZ

Výstup:

- Vyjmenovat a popsat části trávicí soustavy
- Vysvětlit funkci jednotlivých částí
- Uvést příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci

Učivo:

- Energie
- Trávicí soustava
-

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá

OSV Sebepoznání a sebepojetí, hodnoty, postoje, praktická etika

EV Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy:

VZ, F, CH

Výstup:

- Pojmenovat a popsat části dýchací soustavy
- Vysvětlit hlavní funkce dýchací soustavy
- Vysvětlit činnost dýchací soustavy při práci a při zátěži
- Znat příčiny nemocí dýchací soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci

Učivo:

- Dýchací soustava

Průřezová témata:

EV Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

CH, F, Z, VZ

Výstup:

- Znat složení krve a funkci jednotlivých složek
- Pojmenovat krevní skupiny a znát jejich význam
- Popsat stavbu srdce a druhů cév, činnost srdce a celé oběhové soustavy
- Vysvětlit příčiny nemocí oběhové soustavy a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci,

Učivo:

- Oběhová soustava
- Transport, obnova a obrana těla

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO Občan, občanská společnost a stát

Mezipředmětové vztahy:

VZ

Výstup:

- Znat stavbu, funkci a části vylučovací soustavy
- Uvést příčiny nemocí vylučovací soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci

Učivo:

- Soustava vylučovací – močová
-

Průřezová témata:

EV Základní podmínky života, Ekosystémy

Mezipředmětové vztahy:

CH, VZ

Výstup:

- Znat stavbu kůže a její význam
- Uvést příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevenci a zásady první pomoc

Učivo:

- Soustava kožní

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

CH, F

Výstup:

- Znat stavbu nervové soustavy
- Umět popsat činnost centrální nervové soustavy a obvodové nervové soustavy
- Uvést příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevenci, zásady první pomoci

Učivo:

- Řízení, vnímání a koordinace
- Nervová soustava

Průřezová témata:

OSV Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygienu

Výstup:

- Znat stavbu a funkci zrkového ústrojí, sluchového a rovnovážného ústrojí, chuťového a čichového ústrojí
- Vysvětlit druhy kožních čidel a jejich funkci
- Uvést příčiny nemocí a jejich prevenci, zásady první pomoci

Učivo:

- Smyslové orgány

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

F, CH

Výstup:

- Uvést žlázy s vnitřní sekrecí
- Vysvětlit význam nejdůležitějších hormonů lidského těla a uvést jejich vliv na řízení celého lidského organismu

Učivo:

- Žlázy s vnitřní sekrecí
-

Mezipředmětové vztahy:

CH

Výstup:

- Umět popsat stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy
- Vysvětlit způsob oplození, vznik a vývin nového jedince od početí do stáří
- Popsat jednotlivé etapy lidského života
- Uvědomit si nebezpečí přenosu pohlavních chorob
- Pochopit nutnost odpovědného sexuálního chování
- Orientovat se v základních antikoncepčních metodách

Učivo:

- Pohlavní soustava
- Oplození a vývoj jedince
- Růst a vývin jedince
- Sexualita a partnerské vztahy
- Plánované rodičovství
-

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MKV Lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

OV, VZ

Výstup:

- Znat vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka
- Uvědomit si nebezpečí plynoucí ze zneužití návykových látek
- Uvést základní druhy návykových látek

Učivo:

- Člověk a zdraví

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika, Seberegulace a sebeorganizace

Mezipředmětové vztahy:

CH, OV, VZ

Výstup:

- Znat zásady poskytování první pomoci při úrazech

Učivo:

- První pomoc

Obecná biologie a genetika

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Poznat podstatu dědičnosti

Učivo:

- Za všechno mohou geny – genetika

Průřezová témata:

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života

OSV Sebepoznání a sebepojetí, Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

CH, F

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Přírodopis
Ročník:	9.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Neživá příroda

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vysvětlit obor geologické vědy, možnosti využití pro lidstvo

Učivo:

- Geologické vědy

Výstup:

- Získat základní vědomosti o teoriích vzniku Země
- Popsat jednotlivé vrstvy Země

Učivo:

- Jak vznikl svět

Mezipředmětové vztahy:

Z

Výstup:

- Vysvětlit rozdíl mezi horninou a nerostem
- Vysvětlit základní vlastnosti nerostů
- Podle charakteristických vlastností poznat vybrané nerosty i s pomocí atlasu, uvést význam

Učivo:

- Mineralogie
- Vlastnosti nerostů
- Mineralogický systém

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopností poznávání

EV   Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

F, CH, Z, ČSP

Výstup:

- Rozlišit vybrané vyvřelé, usazené a přeměněné horniny

Učivo:

- Petrologie
- Třídění hornin
-

Průřezová témata:

EV Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí,
Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

Z, ČSP

Výstup:

- Rozlišit vnitřní a vnější geologické děje
- Uvést konkrétní příklady vnějších a vnitřních geologických dějů a jejich důsledky
- Poznat vliv podnebí a počasí na život na Zemi

Učivo:

- Geologické děje vnitřní
- Pohyb kontinentů, tektonika, sopečná činnost
- Vnější geologické děje
- Zvětrávání, eroze
- Podnebí a počasí

Průřezová témata:

MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

EV Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy:

F, CH, Z

Výstup:

- Porovnat význam půdotvorných činitelů
- Rozlišit hlavní typy půd
- Vysvětlit péči o půdu

Učivo:

- Půda jako zrcadlo krajiny
- Pedologie
-

Průřezová témata:

EV Vztah člověk k prostředí, Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy:

ČSP, Z

Výstup:

- Popsat vznik života na Zemi
- Rozlišit geologické éry podle charakteristických znaků a typických organizmů

Učivo:

- Historická geologie
- Geologické éry
-

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání, třídění a získávání informací

Mezipředmětové vztahy:

Z

Základy ekologie

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést vztahy a souvislosti mezi živou a neživou přírodou
- Uvést příklady kladných i záporných vlivů člověka na přírodní prostředí a jejich důsledky
- Orientovat se v globálních problémech biosféry

Učivo:

- Koloběh prvků a hmoty v přírodě
- Co přináší zvyšování počtu lidí
- Blahodárná a nebezpečná voda
- Vzdušný oceán
- Přírodní katastrofy
-

Průřezová témata:

VEGS   Evropa a svět nás zajímá

MV   Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

OSV   Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO   Občan, občanská společnost a stát

EV   Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

CH, F

5. 20 ZEMĚPIS 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávací obor zeměpis je vyučován jako samostatný předmět pro 2. stupeň základní školy v 6.,7.,8. a 9. ročníku. Zeměpis se vyučuje podle rozvrhu hodin buď v odborné učebně nebo ve třídě. Řád učebny je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka závazné.

Časová dotace

6. ročník	1,5 hodiny týdně
7. – 9. ročník	2 hodiny týdně

Charakteristika výuky předmětu

Vzdělávací obor zeměpis je zařazen v rámci vzdělávacím programu do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- rozvíjení schopností získávat informace při řešení geografických problémů a pracovat s nimi
- porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a jejich využití v praktickém životě,
- hledání odpovědí na otázky o způsobu a příčinách geografických procesů,
- porozumění vztahům a souvislostem mezi činnostmi lidí, přírodním a životním prostředím
- získávání základních informací o geografických a socioekonomických poměrech ve vybraných státech
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- využití interaktivní tabule
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie - znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...
- fyzika - sluneční soustava, vesmír,...
- přírodopis - rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, NP,...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika - měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy,...
- informatika - zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis - kultura národů, historie států,...

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO, OSV, EV, MV, VEGS, MKV

Výchovně vzdělávací strategie rozvíjející klíčové kompetence

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- vedeme žáky k používání odborné terminologie
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům komunikaci mezi sebou a učitelem a vedeme je k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- vedeme žáky k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- umožňujeme žákům využívat metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům
- vedeme žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- vedeme žáky k odpovědím na otevřené otázky
- umožňujeme žákům pracovat s chybou

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům využívat skupinové a problémové vyučování
- vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vedeme žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- umožňujeme žákům spoluúčast na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- vedeme žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- vedeme žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vedeme žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- vedeme žáky k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Vzdělávací oblast :	Člověk a příroda
Vyučovací předmět :	Zeměpis
Ročník :	6.
Týdenní hodinová dotace :	1,5 hodiny

Přírodní obraz Země

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Objasnit důsledky pohybů Země
- Charakterizovat přirozenou družici Země – Měsíc, objasnit postavení Slunce ve vesmíru, popsat tělesa sluneční soustavy

Učivo:

- Země jako vesmírné těleso – tvar a pohyby Země, důsledky pohybů Země na život lidí a organismů, střídání dne a noci, střídání ročních období
- Slunce a vesmír – Měsíc, Slunce, planety sluneční soustavy

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání
<i>EV</i>	Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy:

F	sluneční soustava, skupenství látek,
M	jednotky vzdáleností, porovnání velikostí planet,
Př	život ve vesmíru,
OV	kalendář

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozumět základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Učivo:

- Glóbus a mapa – světadíly a oceány, světové zeměpisné rekordy, časová pásma
- Geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, měřítko a obsah plánů a map

Průřezová témata:

<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá
<i>MV</i>	Tvorba mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

M	práce s měřítkem, poměr
ČJ	skloňování slova glóbus
PŘ	tematické mapy

Přírodní obraz Země**ŽÁK BY MĚL:**

Výstup:

- Vědět o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost
- Vědět o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Učivo:

- Krajinná sféra Země – přírodní sféra a její základní složky, nitro planety Země, zemětřesení, sopečná činnost, vznik pohoří, počasí, podnebí, vodstvo na pevninách, půda
- Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti (tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, subtropická biota, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, lesotundra a tundra, polární pustiny)

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Spolupráce a soutěživost
<i>EV</i>	Základní podmínky života, Ekosystémy
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy:

Př	vznik krajinných sfér
M	aritmetický průměr
ČJ	synonyma – podnebí, klima

Životní prostředí**ŽÁK BY MĚL:**

Výstup:

- Umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišit na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- Znat příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- Uvést na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo:

- Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- Vztah příroda a společnost – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání
<i>EV</i>	Ekosystémy, Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy:

PŘ	ekosystémy, horniny a nerosty
OV	šetření vodou, čistota ovzduší

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- Ovládat základy praktické topografie a orientace v terénu

Učivo:

- Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom
- Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny – orientační body, pomůcky a přístroje, určování světových stran, pohyb podle mapy, jednoduché náčrtky krajiny

Průřezová témata

OSV

Spolupráce a soutěživost

EV

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

M

práce s měřítkem

PŘ

živelné pohromy

VV

náčrtky map

Vzdělávací oblast :	Člověk a příroda
Vyučovací předmět :	Zeměpis
Ročník :	7.
Týdenní hodinová dotace :	2 hodiny

Regiony světa

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vyhledat na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- Charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů a oceánů

Učivo:

- Světadíly a oceány
- Polární oblasti

Průřezová témata:

EV	Vztah člověka k prostředí
VDO	Občan, občanská společnost a stát
VEGS	Jsme Evropané
MKV	Kulturní rozdíly, Etnický původ
MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy:

D	význam objevných plaveb, dobývání pólů
PŘ	vliv geografické polohy na život ve světadílech a v oceánech
OV	lidská práva, význam vzdělání pro člověka
VZ	rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa

Výstup:

- Rozlišit zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- Charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů a států

Učivo:

- Makroregiony světa – Afrika, Austrálie a Oceánie, Amerika, Asie, Evropa
- Regionální společenské a politické útvary – národní a mnohonárodnostní státy, části států, hospodářské oblasti, města
- Regiony – vybrané přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení ve vybraných regionech

Průřezová témata:

EV	Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
VEGS	Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané
OSV	Mezilidské vztahy
VDO	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, Formy participace občanů v politickém životě
MKV	Kulturní rozdíly, Etnický původ

Mezipředmětové vztahy:

M	určování hustoty zalidnění, jednotky plochy
CH	využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie
F	typy elektráren
PŘ	lidská populace, lidské rasy, vliv osídlení na krajinu
D	vznik prvních měst, průmyslový pokrok

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda
Vyučovací předmět : Zeměpis
Ročník : 8.
Týdenní hodinová dotace : 2 hodiny

Česká republika

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Určit zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- Znat přírodní podmínky České republiky, popsat povrch a jeho členitost
- Uvést hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva

Učivo:

- Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry; obyvatelstvo; hospodářství; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě

Průřezová témata:

EV	Vztah člověka k prostředí
VEGS	Objevujeme Evropu a svět
OSV	Poznávání lidí, Mezilidské vztahy
MKV	Multikulturalita, Kulturní diference
MV	Fungování a vliv medií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy:

PŘ	geologická stavba, ochrana přírody, obživa obyvatelstva
M	porovnávání rozlohy, hustota obyvatelstva
F	atmosférické prvky
CH	chemický průmysl, využití nerostných surovin
D	historie průmyslu, historie regionů ČJ – významné osobnosti, nářečí

Výstup:

- Vyhledat na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizovat hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Učivo:

- Regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, spolupráce se sousedními státy

Průřezová témata:

EV	Vztah člověka k prostředí
OSV	Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VEGS	Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

D	historie regionů
CH	průmysl regionů
ČJ	významné osobnosti
PŘ	krajina, stav přírody

Výstup:

- Vymezit a lokalizovat území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Charakterizovat přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Učivo:

- Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, rozloha a ohraničení vzhledem k okolním regionům

Průřezová témata:

VDO	Občan, občanská společnost a stát
VEGS	Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

D	historie místního regionu
CH	průmysl místního regionu
ČJ	významné osobnosti
M	práce s daty

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda
Vyučovací předmět : Zeměpis
Ročník : 9.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodiny

Společenské a hospodářské prostředí

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vědět, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
- Vyhledat na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Učivo:

- Obyvatelstvo světa – struktura a rozložení světové populace, její růst, pohyb národů, jazykových skupin a náboženství
- Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa
- Světové hospodářství – odvětvová struktura, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně, hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- Státy světa – politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států, významné rekreační lokality

Průřezová témata:

OSV	Mezilidské vztahy , Řešení problémů a rozhodovací dovedností
MKV	Kulturní diference, Etnický původ
EV	Vztah člověka k prostředí
VEGS	Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
VDO	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
MKV	Princip sociálního smíru a solidarity

Mezipředmětové vztahy:

PŘ	lidská populace, lidské rasy, osídlení krajiny, produkty rostlinné a živočišné výroby
D	nejstarší osídlené oblasti, demografická revoluce, průmyslová revoluce, význam zemědělství v historii, rozvoj služeb
OV	lidská práva, pokrok lidstva, konzumní způsob života, šetření surovinami, význam vzdělání pro člověka
M	určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy
VZ	rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa
CH	chemizace v zemědělství, využití nerostných surovin, chemický průmysl
F	typy elektráren
PČ	suroviny pro přípravu pokrmů

Životní prostředí

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Umět pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišit na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- Znat příklady přírodních a kulturních krajinných složek

Učivo:

- Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin

Průřezová témata:

OSV	Mezilidské vztahy
MV	Tvorba mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

PŘ	podvýživa, hlad, AIDS, kyselá dešť, oteplování, ekologické katastrofy, rozšiřování pouští, vyčerpávané nerostné suroviny, kácení tropických deštných lesů
CH	skleníkový efekt, kyselá dešť, složení atmosféry, ozon, oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, znečištění pitné vody
F	alternativní zdroje energie, rozvoj techniky
OV	mezinárodní spolupráce, pokrok lidstva, šetření surovinami

Výstup:

- Uvést na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo:

- Vztah příroda a společnost – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

Průřezová témata:

EV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
VEGS	Objevujeme Evropu a svět

Mezipředmětové vztahy:

D	rozvoj společnosti, změny krajiny a života lidí v průběhu času
PŘ	životní prostředí

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozumět základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- Získat osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umět ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádřit, co mu prospívá a škodí

Učivo:

- Komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické pojmy; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky

Průřezová témata:

VDO	Občanská společnost a škola
MV	Práce v realizačním týmu
EV	Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

M	měřítko, poměr
PŘ	příroda v místní krajině

5.21 HUDEBNÍ VÝCHOVA 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávací obor Hudební výchova je vyučován jako samostatný předmět.

Časová dotace je následující:

6. ročník	1 hodina týdně
7. ročník	1 hodina týdně
8. ročník	1 hodina týdně
9. ročník	1 hodina týdně

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání a jsou voleny na základě možností a schopností žáků:

- skupinová zaměstnání
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Předmět je zařazen do oblasti Umění a kultura.

Oblast se vyučuje na obou stupních. Klade si za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě a kolem sebe. Směřuje k chápání tradic, nabízí osobní postoje a osobní objevování. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti.

Postupy umělecké tvorby jsou blízké projektovým pracovním postupům (příprava, zrání, inspirace, vypracování, sebereflexe, korekce). Jde o cestu k objevování tělesné i duševní pohody a vnímání prožitku.

Vzdělávání v oboru hudební výchova by měla směřovat k tomu, aby žák

- vnímal hudbu jako důležitou součást života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, poslechových i jiných aktivit
- chápal hudební jazyk jako specifickou formu komunikace
- získal orientaci v spektru hudebních stylů a žánrů současnosti i minulosti
- pochopil různorodé hudební kultury různých národů
- rozvíjel svou celkovou hudebnost

Do tohoto vyučovacího předmětu jsme zařadili některé části průřezových témat:

MV, OSV, MKV, VEGS, EV

Při realizaci tohoto předmětu upřednostňujeme návštěvy kulturních akcí, besed v knihovně, krátkodobé projekty, v jejichž rámci se žáci seznamují s jedním uměleckým obdobím, hudebním žánrem apod

Žáky zpravidla nerozdělujeme do skupin, při řadě akcí naopak dochází ke spojování tříd.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, třídit a porovnávat informace
- vedeme k používání odborné terminologii dle svých možností
- podporujeme je v nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi
- umožňujeme jim využívat vlastní zkušenosti a poznatky z jiných předmětů

Kompetence k řešení problému

- vytváříme situace, ve kterých mohou žáci samostatně nebo s pomocí nalézt vhodné způsoby řešení problémů
- necháváme žáky pracovat s chybou
- vedeme žáky, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, aby svůj názor byli schopni obhájit
- seznamujeme žáky s dostatečným množstvím estetických prožitků a poskytujeme jim dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke spolupráci při plnění zadaných úkolů
- podporujeme je, aby se zajímali o náměty a názory svých spolužáků
- umožňujeme jim vnímat i mimojazykové vyjadřování a vedeme je k tomu, aby sami tuto komunikaci používali
- učíme žáky vyslechnout názor druhých na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat

Kompetence sociální a personální

- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vytváříme situace, ve kterých žák má možnost zažít úspěch
- poukazujeme na zkušenosti druhých lidí, které žáci mohou použít pro vlastní zdokonalování

Kompetence občanské

- brát ohled na druhé
- seznamování žáka s kulturními tradicemi a jejich vysvětlováním a vedeme žáky k respektu, potřebě chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- rozvíjíme žákův pozitivní postoj k uměleckým dílům
- snažíme se aktivně zapojovat žáky do kulturního dění

Kompetence pracovní

- průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků prostřednictvím dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
- umožňujeme jim osvojit si techniku hry na jednoduché rytmické nástroje
- seznamujeme žáky se základními pravidly pro grafický záznam hudby

Vzdělávací oblast : Umění a kultura
Vyučovací předmět : Hudební výchova
Ročník : 6. – 7.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Vokální činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Využívat své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

Učivo:

- Vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, hlasová hygiena

Výstup:

- Uplatňovat získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, měl by zpívat dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase (kánon), dokázat ocenit kvalitní vokální projev druhého

Učivo:

- Tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny, reprodukce písní, hra na tělo a rytmické ozvěny

Výstup:

- Seznámit se s grafickým záznamem melodie

Učivo:

- Notový záznam (houslový klíč, notová osnova, taktová čára, hodnoty not a pomlk).

Instrumentální činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Reprodukovat na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytvářet a volit jednoduché doprovody, provádět jednoduché hudební improvizace

Učivo:

- Rytmické a melodické zákonitosti - Orffův instrumentář, hra na dirigenta

Hudebně pohybové činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozpoznat některé z tanců různých stylových období, zvolit samostatně nebo s pomocí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvést jednoduchou pohybovou vazbu

Učivo:

- Taneční kroky, pantomima, pochod, polka, valčík, mazurka

Poslechové činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se v proudu znějící hudby, vnímat užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápat jejich význam v hudbě a vytvářet si pozitivní přístup k hudbě

Učivo:

- Analýza významných prvků skladby, hudební formy – variace, rondo, melodram, opera, muzikál

Výstup:

- Samostatně nebo s pomocí zařadit na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnávat ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami

Učivo:

- Nejvýznamnější skladatelé a jejich díla, život autora, baroko, klasicismus, romantismus

Výstup:

- Vyhledávat souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo:

- Módnost a modernost

Průřezová témata:

<i>MV</i>	Fungování a vliv médií ve společnosti
<i>OSV</i>	Rozvoj schopnosti poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
<i>MKV</i>	Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Multikulturalita
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

ČJ, VV

Vzdělávací oblast : Umění a kultura
Vyučovací předmět : Hudební výchova
Ročník : 8. – 9.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Vokální činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Využívat své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

Učivo:

- Vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, rytmický výcvik, hlasový výcvik

Výstup:

- Uplatňovat získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívat dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase (kánon), dokázat ocenit kvalitní vokální projev druhého

Učivo:

- Tóniny, hudební improvizace, reprodukce lidových i umělých písní

Výstup:

- Seznámit se s grafickým záznamem melodie

Učivo:

- Notový záznam (houslový klíč, notová osnova, taktová čára hodnoty not a pomlk, stupnice C dur).

Instrumentální činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Reprodukovat na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytvářet a volit jednoduché doprovody, provádět jednoduché hudební improvizace

Učivo:

- Rytmické zákonitosti

Hudebně pohybové činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozpoznat některé z tanců různých stylových období, zvolit vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvést jednoduchou pohybovou vazbu

Učivo:

- Taneční kroky, pantomima

Poslechové činnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se v proudu znějící hudby, vnímat užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápat jejich význam v hudbě

Učivo:

- Analýza významných prvků skladby, hudební formy – symfonie, symfonická báseň, balet, rocková opera

Výstup:

- Být seznámen s hudbou různých stylových období a porovnávat ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti dalšími skladbami

Učivo:

- Hudební dílo, jeho autor, gotika, renesance, impresionismus, 20. století

Výstup:

- Vyhledávat souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo:

- Módnost a modernost, kýč, provázanost, inspirace, divadla malých forem

Průřezová témata:

MV

Fungování a vliv médií ve společnosti

OSV

Rozvoj schopnosti poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygienu, Kreativita

MKV

Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Multikulturalita

VEGS

Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

EV

Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

ČJ, VV

5. 22 VÝTVARNÁ VÝCHOVA 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Časová dotace je následující:

6. a 7. ročník 1 hodina týdně

8. a 9. ročník 1 hodina týdně

Charakteristika výuky:

Výtvarná výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých je veden k uplatnění vlastního vnímání, myšlení, citění, prožitků, představivosti a fantazie. Umožňuje mu vyjadřovat se v rámci jeho možností k různým tématům a situacím. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory a zároveň říci svůj názor na práci ostatních. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálního vyjádření. Žák by si měl postupně vytvářet vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, zaujímat k nim svůj postoj. Dále by měl být veden k všimání si okolního světa.

Cíle výuky:

- Rozvíjet tvořivé schopnosti a tvůrčí potenciál žáků, jejich výtvarné vyjadřování, pěstovat jejich estetické citění
- Uplatňovat ve vlastní výtvarné činnosti základní teoretické a praktické poznatky s výtvarnými výrazovými prostředky
- Rozvíjet představivost, fantazii ve vlastním výtvarném projevu
- Prezentovat výtvarný projev
- Výtvarně experimentovat
- Pracovat s různými výtvarnými materiály
- Seznamovat se s netradičními výtvarnými technikami
- Za použití výtvarných výrazových prostředků ztvárnit konkrétní a částečně i abstraktní téma
- Vytvářet vstřícné a podnětné prostředí pro vlastní tvorbu žáků

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání a jsou pečlivě vybírány dle možností a schopností žáků – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebně výpočetní techniky, ve společenské místnosti a mimo budovu školy.

Průřezová témata:

<i>EV</i>	Vztah člověka k přírodě, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané
<i>OSV</i>	Poznávání lidí, Komunikace, Hodnoty, postoje, praktická etika, Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita
<i>MV</i>	Práce v realizačním týmu, Tvorba mediálního sdělení
<i>MKV</i>	Lidské vztahy

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům při své tvorbě poznávat vlastní pokroky
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení k jejich efektivnímu využívání
- umožňujeme žákům samostatně pozorovat a experimentovat

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům dostatek námětů ke zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu vedeme žáky, aby rozpoznali samostatně nebo s pomocí výtvarný problém a hledali nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby při práci ve skupině i mimo ni uměli dokázat vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Kompetence sociální a personální

- důsledně vyžadujeme, aby žáci respektovali pravidla při práci v týmu, dodržovali je a svou pracovní činností kladně ovlivňovali kvalitu práce

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat názor druhých
- umožňujeme jim prezentovat výsledky své práce a účastnit se výtvarných soutěží, školních projektů a akcí
- podporujeme schopnost žáků samostatně nebo s pomocí vytvářet plakáty a upoutávky, kterými mohou prezentovat školu

Kompetence pracovní

- při práci vedeme žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel
- podporujeme vytváření pozitivního vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem jsou vedeni k dodržování hygienických pravidel

Vzdělávací oblast :	Umění a kultura
Vyučovací předmět :	Výtvarná výchova
Ročník :	6. – 7.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Uplatňování subjektivity

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Prohlubovat a uplatňovat ve vlastní výtvarné činnosti základní teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky.

Učivo:

- Kresba, grafika, malba temperovými a vodovými barvami, pastelem, křídou, koláží, mozaikou, textilní aplikací.

Průřezová témata:

OSV Kreativita, Komunikace, Rozvoj schopností poznávání

Výstup:

- Používat běžné pojmy z nauky o barvě

Učivo:

- Teorie barev, rozlišení barev, míchání a použití barev.

Průřezová témata:

OSV Kreativita

Výstup:

- Být seznámen s proporcemi lidského těla

Učivo:

- Modelování, kresba, malba
- Lidská figura

Průřezová témata:

OSV Sebepoznání a sebepojetí

Mezipředmětové vztahy:

PŘ

Výstup:

- Porovnávat a používat základní tvary lineárního a kresleného písma.

Učivo:

- Písmo

Průřezová témata:

OSV Kreativita, Komunikace

Mezipředmětové vztahy:

JČ

Výstup:

- Využívat dekorativní postupy – rozvíjet si estetické cítění.

Učivo:

- Dekorační práce – využití tvaru, linie, kombinace barev, pravidelné a nepravidelné střídání lineárních symbolů.

Průřezová témata:

OSV

Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

M

Výstup:

- Poznávat různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti

Učivo:

- Malba- figura, portrét, krajina, zátiší
- Sochařství – socha, plastika, sousoší, busta, reliéf
- Volná grafika

Průřezová témata:

OSV

Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Hodnoty, postoje, praktická etika

Výstup:

- Seznámit se s některými netradičními výtvarnými postupy

Učivo:

- Papírořez, ubrousková technika, batika, rytí do voskového papíru, tkaní, malba na sklo

Průřezová témata:

OSV

Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

F

Výstup:

- Výtvarně se umět vyjádřit k lidovým tradicím

Učivo:

- Tematické práce – Vánoce, Velikonoce
- Dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru

Průřezová témata:

OSV

Kreativita, Rozvoj schopností poznávání, Hodnoty, postoje, praktická etika, Komunikace

MKV

Lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

ČJ, HV

Rozvíjení smyslové citlivosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zobrazovat vlastní fantazijní představy a zkušenosti získané ostatními smysly

Učivo:

- Práce s netradičními materiály

Průřezová témata:

OSV Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

HV

Ověřování komunikačních účinků

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Seznámit se s uměním současnosti i minulosti.

Učivo:

- Základy dějin výtvarného umění

Průřezová témata:

OSV Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Hodnoty, postoje, praktická etika

VEGS Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

D

Výstup:

- Vnímat a porovnávat výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádřit své pocity a postřehy.

Učivo:

- Komunikace nad díly
- Porovnávání se spolužáky

Průřezová témata:

OSV Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

ČJ

Vzdělávací oblast :	Umění a kultura
Vyučovací předmět :	Výtvarná výchova
Ročník :	8. – 9.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Rozvíjení smyslové citlivosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozeznávat a používat pomůcky a materiály v různých výtvarných technikách, různými výtvarnými výrazovými prostředky by měli vyjádřit konkrétní a částečně i abstraktní téma, měl by pracovat s linií, barvou, tvary a objekty v ploše i v prostoru.

Učivo:

- Linie, tvary, objemy, barvy, objekty, - jejich rozvržení v obrazové ploše, v prostoru
- Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů – spirály, elipsy, rytmus, řazení, množení, přímka, křivka
- Teorie barev a míchání barev
- Malba, kresba, grafika, modelování

Průřezová témata:

OSV Kreativita, Komunikace, Rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy:

M, PR, HV

Výstup:

- Žák by měl užívat vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie

Učivo:

- Malba, kresba, grafika, modelování, prostorové kompozice
- Rozvíjení smyslové citlivosti
- Plastická tvorba

Průřezová témata:

OSV Kreativita, Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Poznávací schopnosti, Hodnoty, postoje, praktická etika, Sebepoznání a sebepojetí

EV Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

VEGS Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

MKV Lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

M, PR, F, CH

Uplatňování subjektivity

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- K tvorbě užívat některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích.

Učivo:

- Práce s počítačem
- Práce s digitální fotografií
- Použití nových výtvarných technik

Průřezová témata:

MV Tvorba mediálního sdělení
MKV Lidské vztahy

Ověřování komunikačních účinků

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Seznámit se s uměním současnosti i minulosti.

Učivo:

- Základy dějin výtvarného umění
- Současné trendy výtvarného umění

Průřezová témata:

OSV Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Hodnoty, postoje, praktická etika,
VEGS Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

D,

ČJ

Výstup:

- Porovnávat a hodnotit práce své i ostatních, vytvářet si postoje k výtvarnému umění okolního světa i svému.

Učivo:

- Komunikace nad díly
- Porovnávání se spolužáky

Průřezová témata:

OSV Komunikace, Rozvoj schopností poznávání, Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy:

ČJ

Výstup:

- Svými pracemi se podílet na dotváření svého okolního prostředí a prezentovat své práce.

Učivo:

- Výstavy prací

Průřezová témata:

OSV Kreativita, Komunikace

5.23 TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Žáci jsou rozdělení na chlapce a dívky. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné a duševní pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje citlivost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti a pohybové dovednosti. Vzdělávací obsah se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují a rozšiřují.

Časová dotace je následující:

6. ročník	3 hodiny týdně
7. ročník	3 hodiny týdně
8. ročník	3 hodiny týdně
9. ročník	3 hodiny týdně

Předmět je členěn na dva obory:

- tělesná výchova
- zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací obor Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, v blízkém lesoparku. Činnosti v terénu (přírodě) jsou propojovány s environmentální výchovou (ochrana přírody) a s dopravní výchovou. Učivo se cyklicky opakuje ve všech ročnících, je tak možné sledovat zlepšení osobních výkonů.

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina) na základě doporučení lékaře.

Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního oslabení. Cílem je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

Průřezová témata:

OSV, EV, MV, VEGS

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme je k poznávání smyslů a cílů pohybových aktivit
- umožňujeme jim poznávat vlastní pokrok, zhodnotit své výsledky
- vedeme je k užívání osvojeného názvosloví a pravidel

Kompetence k řešení problémů

- učíme je přiměřeně ke svým možnostem překonávat životní překážky
- nenecháváme je se odradit svými případným nezdarem
- učíme je dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- vedeme je k chápání fyziologické, psychické a sociální změny spojené s dospíváním

Kompetence komunikativní

- umožňujeme jim srozumitelně se vyjadřovat, vést dialog
- umožňujeme jim vyjadřovat své názory a postoje a vhodnou formou obhájit svůj názor
- umožňujeme jim využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme jim respektovat pravidla práce v týmu, dodržovat pravidla fair play
- umožňujeme jim posilovat své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- umožňujeme jim chápat potřebu efektivně spolupracovat ve skupině
- učíme je v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učíme je chápat potřebu dodržování hygieny při tělesných aktivitách

Kompetence občanské

- vedeme je k ochraně svého zdraví a uvědomění si významu zdravého životního stylu
- umožňujeme jim se podílet na ochraně životního prostředí
- vedeme je k umění se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy
- vedeme je k odmítání škodlivé látky neslučitelné se zdravím a sportem
- umožňujeme jim chápat sport jako jeden z prostředků k navazování sociálních kontaktů

Kompetence pracovní

- vedeme je k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňovat je při pracovních činnostech
- rozvíjíme u nich schopnost výdrže a koncentrace
- umožňujeme jim vnímat prožitky z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova
Ročník:	6. – 9.
Týdenní hodinová dotace:	3 hodiny

Činnosti ovlivňující zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Chápat zásady zatěžování,
- Úroveň své tělesné zdatnosti by měl umět změřit jednoduchými zadanými testy

Učivo:

- Zdravotně orientovaná zdatnost: kondiční programy, manipulace se zatížením

Výstup:

- Usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

Učivo:

- Rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností.
- Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí: průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla, a jiná zdravotně zaměřená cvičení, zásady hygieny, vhodný výběr oblečení a obutí

Výstup:

- Cíleně se připravovat na pohybovou činnost a její ukončení

Učivo:

- Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací a strečinková cvičení

Výstup:

- Využívat základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

Učivo:

- Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí : dechová, vyrovnávací, psychomotorická, jógová, motivační a tvořivá cvičení

Výstup:

- Odmítat drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

Učivo:

- Drogy a jiné škodliviny, význam pohybu pro zdraví, relaxační a výkonnostní sport, pohybové aktivity

Výstup:

- Reagovat vhodně na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobovat pohybové aktivity

Učivo:

- Reakce těla při zhoršených rozptylových podmínkách, vhodná úprava pohybových aktivit

Výstup:

- Znat základní zásady poskytování první pomoci a zvládat zajištění odsunu raněného

Učivo:

- Bezpečnost při pohybových činnostech, improvizované ošetření o odsun raněného

Výstup:

- Uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu

Učivo:

- Vhodné a bezpečné chování na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu, v přírodě a v silničním provozu

Průřezová témata:

OSV

Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygienu , Mezilidské vztahy

Mezipředmětové vztahy:

PŘ, VZ

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikovat je ve hře, soutěži a při rekreačních činnostech
- Posoudit provedení osvojené pohybové činnosti, označit příčiny nedostatků

Učivo:

- Pohybové hry s různým zaměřením: hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů, pohybové hry soutěživé, bojové, s netradičním náčiním, pohybové hry pro osvojování různých druhů lokomoce, hry pro rozvíjení pohybových dovedností
- Gymnastika: akrobacie, rovnovážné pohyby, kotouly, přeskoky, cvičení s náradím a na náradí, šplh
- Rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem
- Průpravné úpoly : přetahy, přetlaky, úponové hry
- Atletika: atletická abeceda, rychlé starty, sprint na 60 m, vytrvalostní běh, štafetový běh, skok daleký, skok vysoký, hod kriketovým míčkem, hod granátem (CH), vrh koulí
- Sportovní hry: základní manipulace s míčem, přihrávka, střelba, herní kombinace, průpravné hry, hry podle upravených pravidel pro danou věkovou kategorii
- Turistika a pohyb v přírodě: základní turistické dovednosti, přesun a chůze v terénu, ochrana přírody, pobyt v zimní přírodě

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Psychohygiena, Spolupráce a soutěživost, Komunikace
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Tvorba mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

VZ, M, HV

Činnosti podporující pohybové učení

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Užívat osvojenou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka

Učivo:

- Odborná tělocvičná terminologie, povely, signály, gesta, vzájemná komunikace

Výstup:

- Naplňovat ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

Učivo:

- Historie a současnost sportu, významní sportovci a soutěže
- jednání fair - play, olympijské ideály a symboly, pomoc handicapovaným
- význam pohybu a sportu ve zdravé přírodě

Výstup:

- Dohodnout se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržovat ji

Učivo:

- Týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel

Výstup:

- Rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

Učivo:

- Pravidla osvojených pohybových her, závody, soutěže

Výstup:

- Sledovat určené prvky pohybové činnosti, výkony a hodnotit je

Učivo:

- Měření výkonů

Výstup:

- Spolurozhodovat osvojené hry a soutěže

Učivo:

- Aktivní, samostatná organizace pohybových činností

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Kooperace a kompetence, Komunikace
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Lidské vztahy
<i>VEGS</i>	Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

PŘ, VZ, Z, D

5.24 ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Žáci jsou rozdělení na chlapce a dívky. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné a duševní pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje citlivost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti a pohybové dovednosti. Vzdělávací obsah se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují a rozšiřují.

Časová dotace je následující:

6. ročník	3 hodiny týdně
7. ročník	3 hodiny týdně
8. ročník	3 hodiny týdně
9. ročník	3 hodiny týdně

Předmět je členěn na dva obory:

- tělesná výchova
- zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací obor Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, v blízkém lesoparku. Činnosti v terénu (přírodě) jsou propojovány s environmentální výchovou (ochrana přírody) a s dopravní výchovou. Učivo se cyklicky opakuje ve všech ročnících, je tak možné sledovat zlepšení osobních výkonů.

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina) na základě doporučení lékaře.

Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního oslabení. Cílem je odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

Průřezová témata:

OSV, EV, MV, VEGS

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme je k poznávání smyslů a cílů pohybových aktivit
- umožňujeme jim poznávat vlastní pokrok, zhodnotit své výsledky
- vedeme je k užívání osvojeného názvosloví a pravidel

Kompetence k řešení problémů

- učíme je přiměřeně ke svým možnostem překonávat životní překážky
- nenecháváme je se odradit svými případným nezdarem
- učíme je dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby
- vedeme je k chápání fyziologické, psychické a sociální změny spojené s dospíváním

Kompetence komunikativní

- umožňujeme jim srozumitelně se vyjadřovat, vést dialog
- umožňujeme jim vyjadřovat své názory a postoje a vhodnou formou obhájit svůj názor
- umožňujeme jim využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme jim respektovat pravidla práce v týmu, dodržovat pravidla fair play
- umožňujeme jim posilovat své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- umožňujeme jim chápat potřebu efektivně spolupracovat ve skupině
- učíme je v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učíme je chápat potřebu dodržování hygieny při tělesných aktivitách

Kompetence občanské

- vedeme je k ochraně svého zdraví a uvědomění si významu zdravého životního stylu
- umožňujeme jim se podílet se na ochraně životního prostředí
- vedeme je k umění se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy
- vedeme je k odmítání škodlivé látky neslučitelné se zdravím a sportem
- umožňujeme jim chápat sport jako jeden z prostředků k navazování sociálních kontaktů

Kompetence pracovní

- vedeme je k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňovat je při pracovních činnostech
- rozvíjíme u nich schopnost výdrže a koncentrace
- umožňujeme jim vnímat prožitky z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci a aktivnímu vztahu ke sportu

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví
Vyučovací předmět:	Zdravotní tělesná výchova
Ročník:	6. – 9.
Týdenní hodinová dotace:	3 hodiny

Činnosti ovlivňující zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uplatňovat odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení

Učivo:

- Činnosti a informace podporující korekce zdravotního postižení, základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení

Výstup:

- Zařazovat pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usilovat o jejich optimální provedení

Učivo:

- Cvičení zaměřená na správné držení těla, na protažení svalů, na zlepšení fyziologického rozsahu, na posílení oslabených svalů, na osvojení techniky správného dýchání a celkové relaxace, na zvýšení pružnosti a pohyblivosti, na vyrovnání svalové nerovnováhy a na rozvíjení prostorové a pohybové koordinace

Výstup:

- Vyhýbat se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Učivo:

- Nevhodná cvičení: zvedání a nošení těžkých předmětů, déle trvající vzpory a visy, násobené skoky a přeskoky, doskoky na tvrdou podložku, kotouly, rychlý a vytrvalostní běh, šplh opakovaně nebo na výkon, déle trvající nebo opakovaná silová a rychlostní cvičení, cvičení se zadržováním dechu, prudké změny poloh

Průřezová témata:

OSV

Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace,
Psychohygienu

5.25 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávací obor Člověk a svět práce je vyučován jako samostatný předmět. Výuka probíhá ve třídě, ve školní kuchyňce, v dílnách nebo na školní zahradě.

Časová dotace je následující:

6. ročník	5 hodin týdně
7. ročník	5 hodin týdně
8. ročník	5 hodin týdně
9. ročník	5 hodin týdně

Člověk a svět práce se zaměřuje především na:

- rozvíjení komunikačních, motorických a tvořivých schopností
- získávání širokého spektra nejen manuálních činností, ale i získávání souboru vědomostí a návyků v různých oblastech
- vedení k pozitivnímu vztahu k práci a k vytváření profesní orientace
- vedení k samostatné práci i k práci v týmu
- vedení k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce

Vzdělávací obor je rozdělen na 7 tematických okruhů:

- práce s technickými materiály
- práce s ostatními materiály
- práce montážní a demontážní
- pěstitelské práce
- provoz a údržba domácnosti
- příprava pokrmů
- Svět práce (pro 8. a 9. ročník)

Výukou prolínají tato průřezová témata:

VDO, EV, OSV

Mezipředmětové vztahy:

M, F, PŘ, OV, VZ

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání smyslů a cílů učení
- umožňujeme jim rozumět pojmům, návodům, a orientaci se v jednoduché technické dokumentaci
- vedeme je k posouzení vlastního pokroku
- zadáváme úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vedeme žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pomáháme žákům dle potřeby k zvládnutí úkolu

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům promýšlet pracovní postupy zadaného úkolu
- vedeme žáky k řešení, kde se učí chápat, že při práci může být více než jen jedno správné řešení
- umožňujeme žákům teoretické poznatky aplikovat v praxi
- navozujeme situace, ve kterých sám žák hledá řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k používání správného technického názvosloví
- podporujeme u žáků rozvoj komunikace (např. ve skupině)
- zadáváme žákům úkoly, při kterých spolupracují
- dbáme na správné a srozumitelné vyjadřování žáků

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat ve skupinách a spolupracovat při řešení problémů
- umožňujeme žákům respektovat názory ostatních a diskutovat
- necháváme žákům dostatečný prostor pro vyjádření názorů
- dohlížíme, aby argumentace žáka byla věcná

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování daných pravidel
- rozvíjíme u žáků kladný postoj k výsledkům práce a k ochraně majetku
- umožňujeme u žáků seznamovat se s činnostmi pro využití volného času (záliby)
- vedeme je k dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k rozvoji sebedůvěry, jsme pomocníci a rádci

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci
- umožňujeme jim rozvíjet motoriku, získávat základní manuální zručnost a vytvářet si pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních činností
- vedeme je k osvojování dovednosti při používání a zacházení s nástroji, pomůckami a náradím
- umožňujeme žákům osvojit si pracovní postupy a dovednosti, řešit různé praktické situace
- vedeme žáky k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti při práci
- rozvíjíme u žáků motoriku různými pracovními činnostmi
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- dbáme na dodržování technologických postupů při práci a směřujeme činnosti ke stanovenému cíli
- dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- umožňujeme žákům prožívat radost ze své práce i práce druhých

Vzdělávací oblast :	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět :	Člověk a svět práce
Ročník :	6.
Týdenní hodinová dotace :	5 hodin

Práce s technickými materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Získávat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce
- Provádět jednoduché práce s technickými materiály
- Používat vhodné pracovní nářadí
- Užívat základy technického kreslení

Učivo:

- Materiál - vlastnosti, užití v praxi (dřevo)
- Bezpečnostní předpisy, hygiena práce
- Pracovní pomůcky - nářadí a nástroje pro ruční opracování
- Jednoduché pracovní operace a postupy
- Základy technického kreslení

Průřezová témata:

VDO Občanská společnost a škola

Mezipředmětové vztahy:

M technické kreslení
F druhy materiálů

Práce s ostatními materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti
- Volit vhodný pracovní postup
- Vybrat a používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky

Učivo:

- Práce s různým materiálem
- Technologické postupy
- Základní dovednosti ručních prací

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

F vlastnosti materiálů

Práce montážní a demontážní

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Ovládat montáž a demontáž jednoduchého zařízení
- Dodržovat zásady bezpečnosti a poskytnout první pomoc při úrazu
- Provádět údržbu jednoduchých předmětů

Učivo:

- Stavebnice – sestavování modelů a jejich demontáž
- Práce s návodem, plánem

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

M   geometrie- představivost

Pěstitelské práce

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při práci
- Volit vhodné pracovní postupy
- Pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru
- Používat vhodné pracovní pomůcky a nářadí

Učivo:

- Základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa a ochrana rostlin a půdy
- Zelenina - osivo, sadba, výpěstky
- Okrasné rostliny – pokojové a jejich využití

Průřezová témata:

EV   Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

PŘ   složení půdy, zdraví člověka

Provoz a údržba domácnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat bezpečnost a hygienu při práci
- Provádět jednoduché operace platebního styku
- Ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- Správně zacházet s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením

Učivo:

- Finance a provoz domácnosti (příjmy, výdaje)
- Údržba v domácnosti (údržba a úklid, bezpečnost při práci)

Průřezová témata:

VDO Občanská společnost a škola

Mezipředmětové vztahy:

OV rozpočet rodiny

VZ vzájemné vztahy a pomoc rodinných příslušníků

Příprava pokrmů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Používat základní kuchyňský inventář
- Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce
- Připravit jednoduchý pokrm
- Dodržovat základní principy stolování

Učivo:

- Kuchyně - základní vybavení, hygiena a bezpečnost
- Potraviny - základní rozdělení na zdravé a nezdravé, sestavení jídelníčku, skladování potravin
- Příprava pokrmů - za studena, tepelná úprava, zásady zdravé výživy
- Stolování - prostírání, obsluha a chování u stolu

Průřezové témata:

MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Mezipředmětové vztahy:

PŘ zdraví člověka

RV vzájemná spolupráce rodinných příslušníků

Vzdělávací oblast :	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět :	Člověk a svět práce
Ročník :	7.
Týdenní hodinová dotace :	5 hodin

Práce s technickými materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce
- Provádět i kombinované práce s technickými materiály
- Prohlubovat vědomosti o materiálech a pracovních postupech
- Používat správné pracovní nářadí
- Použít jednoduchý technický výkres

Učivo:

- Bezpečnostní předpisy, hygiena práce
- Vlastnosti a užití různých materiálů
- Pracovní operace a postupy
- Pracovní pomůcky pro ruční opracování
- Technického kreslení

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy:

M   rýsování
F   vlastnosti látek

Práce s ostatními materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Užívat netradiční materiály
- Volit vhodné využití materiálu
- Používat vhodné pomůcky při práci

Učivo:

- Práce s různými materiály
- Technologické postupy při práci
- Uplatnění fantazie při promýšlení námětů

Průřezová témata:

EV   Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

F   Výhody použití určených materiálů

Práce montážní a demontážní

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat bezpečnost a hygienu práce
- Sestavit podle návodu jednoduchý model
- Provádět přiměřenou údržbu předmětů

Učivo:

- Jednoduché stavebnice – sestavování modelů a jejich demontáž
- Práce s návodem

Průřezová témata:

OSV Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita, Spolupráce a soutěživost

Mezipředmětové vztahy:

M geometrie- představivost

Pěstitelské práce

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při práci
- Pěstovat základní druhy zeleniny
- Používat vhodné pracovní pomůcky a nářadí

Učivo:

- Základní podmínky pro pěstování zeleniny
- Doba výsevu a sadby jednotlivých druhů zeleniny
- Způsoby uskladnění zeleniny

Průřezová témata:

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

PŘ Vztah zeleniny na zdraví člověka

Provoz a údržba domácnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat bezpečnost a hygienu při práci
- Rozumět rozpočtu v domácnosti
- Provádět potřebné pracovní postupy v domácnosti
- Orientovat se v návodech k obsluze domácích spotřebičů

Učivo:

- Finance v domácnosti (rozpočet)
- Údržba v domácnosti
- Bezpečnost při styku s čisticími prostředky

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Rozvoj schopností poznávání
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

F	nebezpečí úrazu elektrickým proudem
ON	rozpočet rodiny
RV	dělba v rodině

Příprava pokrmů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- dodržovat bezpečnost a hygienu práce
- umět bezpečně používat kuchyňské spotřebiče
- připravit pokrm podle daného postupu
- znát zásady zdravé výživy

Učivo:

- kuchyně – účelné vybavení, hygiena a bezpečnost
- potraviny - význam zdravých potravin, skladování potravin
- příprava pokrmů – způsoby tepelné úpravy

Průřezové témata:

<i>MV</i>	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
-----------	--

Mezipředmětové vztahy:

RV	individuální potřeby jednotlivých členů rodiny
PŘ	vztah potravy a zdraví člověka

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Člověk a svět práce
Ročník:	8.
Týdenní hodinová dotace:	5 hodin

Práce s technickými materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- dodržovat technologickou kázeň při práci s jednoduchými technickými materiály
- orientovat se v pracovních postupech a návodech
- při práci umět vybrat vhodný materiál, pracovní nástroje i nářadí
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci

Učivo:

- materiál, další druhy (plasty)
- technika v životě člověka, možnost jejího zneužití
- životní prostředí a technika
- technologické postupy, technické náčrty, práce dle návodu
- ochrana zdraví při práci, zásady 1. pomoci, prevence

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

VZ   zdraví jako hodnota

Práce s ostatními materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti
- dodržovat technologickou kázeň
- dodržovat zásady bezpečnosti

Učivo:

- pracovní pomůcky
- výroba drobných bytových a oděvních doplňků
- význam bezpečnosti a hygieny práce

Průřezová témata:

VEGS   Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

F   vlastnosti látek

Práce montážní a demontážní

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- sestavit podle náčrtku daný model
- ovládat montáž a demontáž jednoduchého zařízení
- provádět údržbu jednoduchých předmětů

Učivo:

- papírové modely, stavebnice
- drobné opravy v bytě
- montážní a demontážní práce v praxi

Průřezová témata:

EV Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

M geometrie (představivost, kombinační schopnosti)

Pěstitelské práce, chovatelství

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- pěstovat základní druhy zeleniny
- provádět údržbu pracovního nářadí
- prokázat základní znalosti chovu některých drobných zvířat
- znát zásady bezpečnosti kontaktu s drobnými zvířaty
- dodržovat hygienu a bezpečnost práce

Učivo:

- význam pěstování zeleniny pro zdraví
- sklizeň zeleniny
- okrasné rostliny
- chovatelství
- zásady bezpečnosti

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

PŘ význam zeleně

Provoz a údržba domácnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- umět sestavit jednoduchý rozpočet domácnosti
- dodržovat bezpečnost a hygienu práce
- poskytnout 1. pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Učivo:

- první pomoc při úrazech v domácnosti
- bezhotovostní platební styk

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí
OSV Seberegulace a sebeorganizace

Mezipředmětové vztahy:

PŘ vztah potravy a zdraví člověka
VZ potraviny

Svět práce

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- znát pracovní činnosti vybraných profesí
- mít přehled o učebních oborech a středních školách
- posoudit své možnosti s přihlédnutím ke svému uplatnění v běžném životě
- využívat profesní informace a poradenské služby

Učivo:

- trh práce
- volba profesní orientace
- informace o dalším vzdělávání

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

OV uplatnění na trhu práce

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce
Vyučovací předmět:	Člověk a svět práce
Ročník:	9.
Týdenní hodinová dotace:	5 hodin

Práce s technickými materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pracovat s jednoduchou technickou dokumentací, orientovat se v pracovních postupech a návodech
- Organizovat svoji pracovní činnost
- Zhotovit jednoduchý technický výkres
- Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce

Učivo:

- Materiál, možnosti kombinace (dřevo, kov)
- Organizace práce- stanovení postupu, výběr materiálu a nářadí
- Ochrana zdraví při práci – první pomoc, bezpečnostní předpisy
- Řemesla a tradice

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy:

M rýsování

Práce s ostatními materiály

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Správně vybrat vhodný materiál a pracovní postup
- Dodržovat technologickou kázeň
- Dodržovat bezpečnost a hygienu práce
- Pracovat ve skupině na daném úkolu

Učivo:

- Práce s různým materiálem
- Technologické postupy podle daného materiálu
- Bezpečnost a hygiena práce

Průřezová témata:

VEGS Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy:

Z těžby surovin

Práce montážní a demontážní

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Sestavit podle jednoduchého plánu daný model
- Ovládat montáž a demontáž určených zařízení
- Provádět údržbu jednoduchých zařízení

Učivo:

- Konstrukční stavebnice, elektrostavebnice
- Údržba jízdního kola
- Jednoduché instalatérské práce

Průřezová témata:

EV Lidské aktivity v životním prostředí

Mezipředmětové vztahy:

M geometrie- představivost

Pěstitelské práce, chovatelství

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Pěstovat více druhů zeleniny, znát základní léčivé rostliny
- Znat základy chovu drobných zvířat a bezpečného kontaktu s nimi
- Provádět údržbu pracovního nářadí
- Znat a dodržovat hygienu a bezpečnost práce

Učivo:

- Význam zeleniny pro zdraví člověka
- Léčivé rostliny
- Péče o zeleň
- Chovatelství
- Hygiena a bezpečnost práce

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

OSV Kreativita, Rozvoj schopností poznávání, Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

Z význam chovu zvířat

Provoz a údržba domácnosti

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat bezpečnost a hygienu práce
- Umět hospodařit dle daného rozpočtu domácnosti
- Umět provádět jednoduchou údržbu bytového zařízení

Učivo:

- Elektrické spotřebiče
- Zásady bezpečnosti a hygieny práce

Průřezová témata:

OSV Kreativita, Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygienu, Seberegulace a sebeorganizace

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy:

F nebezpečí úrazu elektrickým proudem

VZ ekologické čisticí prostředky

Příprava pokrmů

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat základy hygieny a bezpečnosti
- Umět si práci zorganizovat, aby ji zvládl v daném čase
- Připravit pokrm dle receptu s ohledem na zdraví

Učivo:

- Bezpečnost a hygiena provozu domácnosti
- Zdravá výživa
- Tepelná příprava pokrmů bez pečení a smažení
- Údržba a úklid kuchyně

Průřezová témata:

OSV Seberegulace a sebeorganizace, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita

Mezipředmětové vztahy:

VZ skladování potravin

Svět práce

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Být seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- Prokázat v modelových situacích prezentaci své osoby
- Být seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci

Učivo:

- Trh práce
- Zaměstnávání (způsoby hledání práce)
- Podnikání (nejčastější formy)

Průřezová témata:

VDO Občanská společnost a škola

OSV Komunikace, Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita, Poznávací schopnosti

MKV Lidské vztahy, Princip solidárního smíru a solidarity

Mezipředmětové vztahy:

OV trh práce, podnikání

5.26 CHEMIE 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v osmém a devátém ročníku.

8.ročník	1 hodina týdně
9.ročník	1 hodina týdně

Výuka probíhá v odborné učebně chemie, jejíž nedílnou součástí jsou pravidla uvedená v řádu odborné učebny chemie. Dodržování uvedených pravidel je pro žáka i vyučující závazné.

Charakteristika výuky chemie

Chemie je zařazena do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Zvláště zdůrazňujeme poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě. Rovněž je kladen důraz na rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Velmi důležité je i učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** navazuje na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** vyučovanou na prvním stupni.

Vzdělávání v předmětu chemie směřuje výuku ještě specificky:

- podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých pokusů
- řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické děje, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda, a to s přírodopisem, fyzikou a zeměpisem. Přesahy učiva a mezipředmětové vztahy se uplatňují v dalších předmětech – matematika a její aplikace, člověk a svět práce, výchova ke zdraví, výchova k občanství.

Předmětem prolínají **průřezová témata**.

Důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví, zdraví ostatních **OSV** a **VDO**, na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav přírodního prostředí **EV** a **EGS**. Žáci jsou vedeni ke kritickému čtení a vnímání mediálních sdělení a k interpretaci vztahu mediálních sdělení a reality **MV**.

Výchovně vzdělávací strategie rozvíjející klíčové kompetence

Kompetence k učení

- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů včetně mnemotechnických pomůcek a jiné pomocné techniky
- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn, hledání souvislosti mezi jevy a jejich vysvětlení
- učíme je zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení
- vedeme žáky ke správnému používání odborných chemických termínů, znaků a symbolů
- dáváme žákům možnost samostatně, či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a experimentů

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme u žáků schopnost objevovat a formulovat problém a hledat řešení
- dáváme jim možnost obhajovat svá rozhodnutí a promýšlet praktické postupy řešení
- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech praktického života
- vedeme žáky k základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů na základě přírodovědných zákonů
- směřujeme žáky k uvážlivým rozhodnutím, schopnosti je obhájit a uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování a argumentaci
- učíme žáky stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování
- rozvíjíme u žáků vzájemnou komunikaci žáků při řešení úkolu

Kompetence sociální a personální

- podněcujeme žáky k smysluplné diskuzi
- vedeme žáky ke vzájemné spolupráci a společnému hledání optimálních řešení problémů
- učíme žáky respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- vedeme žáky uvědoměle respektovat pravidla pro práci s chemickými látkami a dodržovat řád odborné učebny
- vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- učíme je odpovědnosti za zachování životního prostředí
- učíme je chápat základní ekologické souvislosti a globální environmentální problémy
- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

- učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování
- vedeme je ke zpracovávání a vyhodnocování získaných dat a jejich využití v praxi
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zásadami hygieny práce a ochrany životního prostředí
- vedeme žáky k reálnému posouzení výsledku své práce a práce ostatních

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Chemie
Ročník:	8.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

Čím se chemie zabývá

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést, čím se chemie zabývá a její význam
- Rozlišit fyzikální tělesa a látky
- Rozpoznat u běžně známých dějů, zda dochází k přeměně látek
- Umět reagovat na případy úniku nebezpečných látek

Učivo:

- Vymezení chemie
- Látky a tělesa
- Fyzikální a chemické děje
- Chemická výroba

Průřezová témata:

VDO Občan, občanská společnost a stát

EV Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

F

Jak správně provádět pokusy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést zásady bezpečné práce v chemické pracovně, umět poskytnout a přivolat první pomoc
- Uvést příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi
- Posoudit nebezpečnost vybraných dostupných látek a výrobků, které se běžně prodávají, vysvětlit význam R – vět a S - vět

Učivo:

- Zásady bezpečné práce v laboratoři
- První pomoc při úrazu v laboratoři - poleptání, pořezání, popálení

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy

VZ

Vlastnosti látek

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Určit společné a rozdílné vlastnosti látek
- Rozlišit známé látky podle jejich vlastností
- Rozpoznat skupenství látek
- Vyhledat v tabulkách fyzikálně-chemické veličiny

Učivo:

- Čím se látky liší
- Jak zjišťujeme vlastnosti látek

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj poznávání schopností

Mezipředmětové vztahy

F

Směsi

Které látky jsou směsi

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišit směsi a chemické látky
- Rozlišit směsi stejnorodé a různorodé
- Vysvětlit základní faktory ovlivňující rozpouštění látek a aplikovat na situace z běžného života
- Navrhnout postupy oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace a krystalizace)
- Sestavit jednoduchou filtrační aparaturu

Učivo:

- Které látky jsou směsi
- Vznik roztoků a jejich složení – koncentrace, roztok nasycený a nenasycený
- Které metody používáme k oddělování složek směsí, usazování, filtrace, destilace, krystalizace

Mezipředmětové vztahy

M, PR, F

Voda a vzduch

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišit různé druhy vod a uvést příklady jejich výskytu a použití
- Uvést znečišťovatele vodních zdrojů
- Zhodnotit význam vody pro život na Zemi

Učivo:

- Životodárná kapalina

Průřezová témata:

EV Základní podmínky života

MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

PŘ, F

Výstup:

- Rozlišit hlavní složky vzduchu
- Uvést příklady znečišťování vzduchu v pracovním prostředí a v domácnosti, navrhnout opatření pro omezení a likvidaci znečištění
- Charakterizovat kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek

Učivo:

- Oceán, v němž žijeme
- Životodárný plyn
- Dobrý sluha, a zlý pán

Průřezová témata:

VEGS Evropa a svět nás zajímá

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EV Základní podmínky života

Mezipředmětové vztahy

PŘ, F

Částicové složení látek a chemické prvky

Z čeho jsou látky složeny

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Užívat pojmy atom – molekula, ve správných souvislostech
- Vysvětlit na základě částic skupenství pevné, plynné a kapalné
- Používat pojmy chemická látka, prvek, sloučenina

Učivo:

- Atom, molekula, prvek, sloučenina
- Značka, vzorec, rozdělení látek

Mezipředmětové vztahy

F

Chemické prvky a periodická soustava prvků

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Používat značky a názvy základních prvků z PSP
- Vysvětlit a vyhledat protonové číslo
- Znát princip uspořádání prvků v PSP
- Rozlišit periody a skupiny v PSP
- Rozlišit kovy, nekovy a polokovy, uvést příklady, vlastnosti a praktické užití

Učivo:

- Přírodní zákony
- Periodická soustava prvků
- Kovy: Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au, Pb, Sn
- Nekovy: H, O, C, S, N, Cl

Průřezová témata:

EV Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

ČSP, PŘ, F

Chemické reakce

Jak probíhají chemické reakce

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Znát význam symbolů v chemické rovnici
- Pojmenovat výchozí látky a produkty

Učivo:

- Chemické reakce
- Chemický děj
- Chemická rovnice

Mezipředmětové vztahy

M, F

Anorganické sloučeniny

Oxidy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vysvětlit pojem oxid
- Určit oxidační číslo atomu prvku v oxidech
- Zapsat názvy a vzorce nejobvyklejších oxidů
- Popsat vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudit vliv těchto látek na ŽP

Učivo:

- Vznik oxidů a názvosloví nejobvyklejších
- Některé významné oxidy
- Skleníkový efekt

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

PŘ, Z, F

Kyseliny

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vysvětlit pojem kyselina
- Popsat vlastnosti a užití vybraných kyselin, jejich ředění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami (sírová, dusičná, chlorovodíková)
- Zhodnotí vliv kyselin na ŽP

Učivo:

- Kyselina chlorovodíková, sírová, dusičná

Průřezová témata:

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

PŘ, VZ

Hydroxidy

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vysvětlit pojem hydroxid (zásada)
- Popsat vlastnosti a použití vybraných hydroxidů (sodný, draselný, vápenatý)
- Znat zásady bezpečné práce s hydroxidy
- Znat zásady první pomoci při poleptání

Učivo:

- Které látky jsou hydroxidy
- Významné hydroxidy (sodný, draselný, vápenatý)

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

Mezipředmětové vztahy

PŘ, Z, VZ

Kyselost a zásaditost roztoků, pH

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Orientovat se na stupnici pH
- Znat pojem indikátor
- Změřit reakci roztoku univerzálním indikátorem a uvést příklady uplatnění v praxi

Učivo:

- Kyselost, zásaditost roztoků
- Indikátory
- Měření pH

Průřezová témata:

EV Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

PŘ, Z, F, ČSP, VZ

Neutralizace, soli

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést reaktanty a produkty neutralizace
- Vysvětlit podstatu neutralizace
- Umět vysvětlit pojem sůl
- Uvést vlastnosti a použití soli v praxi (chlorid sodný, uhličitan sodný a vápenatý, síran měďnatý)

Učivo:

- Neutralizace
- Které látky jsou soli
- K čemu jsou soli užitečné

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

PŘ, Z, VZ, ČSP

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda
Vyučovací předmět:	Chemie
Ročník:	9.
Týdenní hodinová dotace:	1 hodina

Organické sloučeniny

Z čeho získáváme energii

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvést příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popsat jejich základní vlastnosti a zhodnotit jejich využívání jako zdrojů energie
- Uvést příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- Rozlišit obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
- Posoudit vliv spalování různých paliv na životní prostředí
- Rozpoznat označení hořlavých látek, uvést zásady bezpečné manipulace
- Uvést postup při likvidaci požáru, znát telefonní číslo hasičů, poskytnout první pomoc při popálení

Učivo:

- Fosilní paliva
- Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
- Průmyslově vyráběna paliva

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MKV Lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy

Z, PŘ, F, VZ

Nejpočetnější látky v přírodě – uhlovodíky

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Rozlišit organické sloučeniny
- Znat pojem uhlovodík
- Rozlišit nejjednodušší uhlovodíky, jejich zdroje, vlastnosti a užití (metan, etan, propan, butan, aromatické uhlovodíky)
- Uvést příklady produktů průmyslového zpracování ropy (nafta, benzín, petrolej)

Učivo:

- Poznáváme organické sloučeniny
- Základní organické sloučeniny – uhlovodíky
- Uhlovodíky a automobilismus

Průřezová témata:

<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
<i>MV</i>	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<i>OSV</i>	Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy

PŘ, F, Z

Deriváty uhlovodíků

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Znat vlastnosti, užití alkoholů (etanol, metanol)
- Vysvětlit působení alkoholu na lidský organizmus
- Uvést vlastnosti a užití nejznámější organické kyseliny (kyselina octová)
- Uvést základní druhy plastů a syntetických vláken, jejich vlastnosti užití, likvidaci a recyklaci (polyvinylchlorid, polyetylén, polystyrén, silon)

Učivo:

- Poznáváme deriváty uhlovodíku
- Alkoholy
- Karboxylové kyseliny
- Látky stvořené člověkem

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Seberegulace a sebeorganizace, Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí
<i>VDO</i>	Občan, občanská společnost a stát
<i>VEGS</i>	Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

PŘ, F, Z, ČSP, OV, VZ

Přírodní látky

Výstupy:

- Orientovat se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a dýchání
- Uvést podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi
- Rozlišit jednoduché a složité sacharidy, bílkoviny
- Uvést příklady tuků
- Znat zdroje bílkovin
- Uvést základní vitamíny a jejich vliv na zdraví člověka
- Uvést u přírodních látek příklady zdrojů pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska uznávaných zásad zdravé výživy

Učivo:

- Fotosyntéza
- Cukry a jejich příbuzní
- Které látky nazýváme tuky
- Látky znamenající život
- Katalyzátory přírodních dějů

Průřezová témata:

EV Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

OSV Sebekontrola a sebeorganizace, Hodnoty, postoje, praktická etika

MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

PŘ, VZ

Chemie a společnost

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Umět vysvětlit pojem chemizace
- Uvést významné chemické závody v ČR
- Vysvětlit pojem léčiva a některé jejich druhy
- Vysvětlit pojem pesticidy a jejich význam pro člověka a ŽP
- Uvést příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popsat příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument
- Uvést příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim

Učivo:

- Žijeme v období chemizace
- Látky zachraňující život
- Látky zachraňující úrodu
- Člověk proti sobě

Průřezová témata:

OSV Hodnoty, postoje, praktická etika, Seberegulace a sebeorganizace

EV Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

ČSP, OV, Z, PŘ, VZ

5.27 SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ PÉČE

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět speciálně pedagogická péče je realizován jako samostatný předmět ve všech ročnících. Byl vytvořen pouze pro integrované žáky s lehkým mentálním postižením (případně pro žáky s kombinovaným postižením), kteří jsou vzděláváni formou individuální integrace v běžných třídách naší základní školy.

Časová dotace je následující:

1.- 9. ročník   1 hodina týdně

Výuka probíhá individuálně (v odůvodněných případech v malé skupině o 2-3 žácích) v pracovních školního speciálního pedagoga nebo ve třídě daného žáka. Je-li integrovaný žák vzděláván za podpory pedagogické asistence, pak je výuce přítomen i asistent pedagoga, který tak získává možnost osvojit si speciálně pedagogické postupy a vhodné metody a formy práce pro daného žáka.

Předmět byl vytvořen, aby podpořil úspěšné vzdělávání žáků se zdravotním postižením (lehké mentální postižení, kombinované postižení, popř. kombinace lehkého mentálního postižení se zdravotním znevýhodněním). Umožnil lépe uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby žáka.

Speciálně pedagogická péče je předmět kompenzačního a reedukačního charakteru.

Níže uvedené výstupy a učivo tedy vycházejí z obecných charakteristik lehkého mentálního postižení.

Konkrétní obsah předmětu pro jednotlivé ročníky je zpracován individuálně pro každého žáka na základě důkladného poznávání jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností a je součástí jeho individuálního vzdělávacího plánu.

Formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Dle pokynů RVP ZV – LMP bude předmět hodnocen známkami, slovním hodnocením či kombinací obou forem, vždy na základě doporučení SPC.

Do výuky se přirozeně prolínají tato průřezová témata:

OSV- Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace, Komunikace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk a literatura, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Hudební výchova, Tělesná výchova, Člověk a svět práce

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- ovlivňujeme vztah integrovaného žáka k učení vytvářením vhodného klimatu založeném na maximální podpoře a pomoci žákovi
- při práci s žákem uplatňujeme individuální přístup zohledňující jeho úroveň a míru znevýhodnění
- vedeme žáka k osvojování vhodných metod a postupů, k vytváření vlastních strategií učení
- využíváme speciálně pedagogické metody, rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojování učiva
- motivujeme integrovaného žáka k dalšímu učení kladným hodnocením a důrazem na jeho výkony, pokroky a další možnosti
- společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáka k poznávání vlastních možností, schopností i limitů
- připravujeme pro integrovaného žáka individuální vzdělávací plán, který průběžně doplňujeme a modifikujeme

Kompetence řešení problému:

- žáka s nižší úrovní rozumových schopností nebo s jiným znevýhodněním motivujeme a podporujeme jeho spoluúčastí při rozhodování o postupech a řešeních problému
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme žákovu sebevědomí a důvěru k vlastním rozhodnutím
- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor ke sdělování vlastních problémů
- umožňujeme žákovi otevřeně se vyjadřovat k problémům a navrhopat společná řešení
- vedeme žáky k vyhledávání problémů, určení toho, čeho se problém týká, klademe problémové otázky (Jak lze použít? Co si myslíš? Srovnej! Jak bys vysvětlil? Čím se liší?) a vyhledávání různých řešení daných problémů

Kompetence komunikativní:

- navozujeme atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- nacvičujeme se žáky mluvní projev s důrazem na správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáka naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- rozšiřujeme pasivní i aktivní slovní zásobu žáka, v případě nutnosti využíváme alternativní a augmentativní komunikace
- žákovi vždy poskytujeme dostatečný prostor k vyjádření
- kladením otevřených otázek vedeme žáka k vyjadřování celými větami a tento způsob vyjadřování, pokud mu nebrání zdravotní postižení žáka, důsledně vyžadujeme
- nácvikem a praktickými činnostmi učíme žáka správně používat technické a komunikační prostředky (používání PC k psaní, telefonování,)

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáka spoluprací ke spolupráci (pomoc, povzbuzení, ocenění, hodnocení, kooperativní výuka)
- vedeme žáky k vzájemnému respektu, k prezentaci svých myšlenek a názorů, vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- jednotným a jednoznačným výkladem jeho práv a povinností učíme žáka přijímat důsledky vlastních rozhodnutí
- žákovi vždy přesně objasňujeme, zač je chválen nebo kárán, kladná i záporná hodnocení práce i chování následují vždy bezprostředně
- pozitivním hodnocením a soustavným vyzdvihováním kladných osobnostních vlastností žáka vytváříme a upevňujeme pocit jeho vlastní jedinečnosti
- posilováním sebeúcty a základního právního povědomí se snažíme eliminovat možnosti psychického a fyzického tárání ve škole i v rodině

Kompetence občanské:

- využíváme naučné i krásné literatury k vytváření občanských postojů u žáků
- využíváme prvky pozitivní motivace, umožňujeme žákům umět vyjádřit své pocity myšlenky, svůj názor, využíváme prvky dramatické výchovy
- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel soužití daných řádem školy vytváříme základní rámec školních i společenských norem
- na modelových i praktických situacích učíme žáka rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování

Kompetence pracovní:

- průběžně vedeme žáka k získávání základních pracovních návyků a postupů
- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k práci a podporujeme rozvoj pracovních dovedností
- umožňujeme žákům své znalosti, dovednosti aplikovat při tvorbě daných úkolů
- manuální činnosti žáka diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu
- vedeme žáky k systematickosti při práci, výdrži, koncentraci na práci a její dokončení

Vzdělávací oblast:	Speciálně pedagogická péče
Vyučovací předmět :	Speciálně pedagogická péče
Ročník :	1.- 9.
Týdenní hodinová dotace :	1 hodina

Konkrétní obsah předmětu pro jednotlivé ročníky je zpracován individuálně pro každého žáka na základě důkladného poznávání jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností a je součástí jeho individuálního vzdělávacího plánu. Níže uvedené výstupy a učivo se zaměřují na problémové oblasti žáka s lehkým mentálním postižením, vycházejí z obecných charakteristik daného handicapu.

Rozvoj zrakového vnímání

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Postřehovat zrakem rozdíly a shody (úroveň se vždy zvyšuje podle věku a schopností žáka)

Učivo:

- Porovnávání obrázků, písmen, slabik, slov
- Postřehování zadaných písmen, slabik nebo slov a slovních spojení v textu

Výstup:

- Rozvíjet schopnost zrakové analýzy a syntézy

Učivo:

- Skládání rozstříhaných obrázků, puzzle, písmena ve slovech
- Hlasité i tiché čtení s porozuměním (různé typy a velikosti písma)
- Nácvik opisu a přepisu (práce s předlohou i chybou ve vlastním zápise)

Výstup:

- Rozšiřovat si zrakové rozpětí

Učivo:

- Cvičení na rozšiřování zrakového rozpětí (čtení speciálně upravených textů)

Výstup:

- Rozvíjet schopnost diferenciací figury a pozadí

Učivo:

- Cvičení zaměřená na diferenciaci figury a pozadí

Výstup:

- Rozvíjet vizuomotorické schopnosti

Učivo:

- Nácvik vedení záložky popř. čtecího okénka nebo zástřihu
- Nácvik opisu a přepisu (práce s předlohou i chybou ve vlastním zápise)
- Nácvik soustředění při opisu z tabule – zaostřování pohledu na sešit a na tabuli

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání

Mezipředmětové vztahy:

ČJ

Rozvoj sluchového vnímání

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Rozvíjet schopnost sluchové diferenciacce

Učivo:

- Hry na rozlišování původu zvuku (Orffovy nástroje, audionahrávky, zvuky kolem nás)
- Jednoduché hudebně pohybové hry (vykonávání domluveného pohybu na určitý zvuk)
- Sluchová cvičení na rozlišování měkkých a tvrdých slabik ve slovech (práce s mačkadlem)

Výstup:

- Vnímat a opakovat slyšený rytmus

Učivo:

- Cvičení percepce a reprodukce rytmu (práce s bzučákem, Orffovým instrumentářem, nácvik rytmických sestav, nácvik diferenciacce délek ve slově)

Výstup:

- Rozvíjet fonemický sluch

Učivo:

- Cvičení sluchové analýzy a syntézy slov – (rozlišování podobně znějících slov, určování pozice hlásky ve slově, hláskování slov)
- Nácvik zápisu slyšeného (hláskování do pera, průběžný zápis diakritiky, diktát slov a vět)

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání

Mezipředmětové vztahy:

ČJ, HV

Rozvoj taktilně-kinestetického vnímání

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Vnímat doteky a správně je lokalizovat

Učivo:

- Cvičení na vnímání doteků a jejich správnou lokalizaci (hry s prsty, určování polohy předmětu pomocí hmatu, pojmenování dotýkané části těla (s vyloučením zraku)

Výstup:

- Rozvíjet schopnost hmatové diferenciaci

Učivo:

- Cvičení zaměřená na zlepšení schopnosti hmatové diferenciaci – vyhledávání a rozlišování předmětů podle tvaru a povrchu materiálu (hmatový pytel, látkové krabice podle Montessori, písmena vyřezaná ze dřeva, pěny apod.)

Výstup:

- Uvědomovat si tělesné schéma

Učivo:

- Cvičení zaměřená na uvědomování si tělesného schématu: pojmenovávání části těla (hadrová panenka, pojmenování dotýkané části těla, malování a vybarvování postavy dítěte v reálné velikosti, jednoduché hudebně pohybové hry typu „Hlava, ramena,..“)

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí

Mezipředmětové vztahy:

PR, PŘ

Rozvoj funkce seriality

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Správně vnímat a pochopit jevy a skutečnosti tak, jak následují po sobě

Učivo:

- Řazení předmětů či navlékání korálek podle daného vzoru, kresba podle zadaného vzoru, řazení písmen ve slově, řazení čísel do číselné řady, jednoduché grafické vyjádření posloupnosti slyšených zvuků, vytleskávání jednoduchých rytmů (hra na ozvěnu), sestavování příběhů podle obrázků – tvorba textu, sestavování krátkých obrázkových příběhů

Výstup:

- Umět plánovat a koordinovat svou činnost a chování

Učivo:

- Práce v krocích podle návodu (receptu), nácvik vytváření postupů při plnění zadaného úkolu, tvoření osnov ke slohovým cvičením, dodržování pravidel her např. stolních

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání, Seberegulace, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

ČJ, M, HV, ČSP

Rozvoj motoriky

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Vnímát a udržovat rovnováhu svého těla

Učivo:

- Cvičení zaměřená na vnímání rovnováhy (přenášení váhy z jedné končetiny na druhou, nácvik chůze po schodech (střídání končetin), balancování na gymballech různých velikostí a tvarů, skoky přes švihadlo)

Výstup:

- Rozvíjet hrubou motoriku

Učivo:

- Jednoduchá koordinační cvičení
- Nácvik používání kompenzačních pomůcek u žáků se sníženou pohyblivostí v důsledku kombinovaného postižení (ovládání vozíků, nácvik chůze v chodítku, využívání madel, zdvižných plošin, používání výtahu, relaxační polohování, přetáčení trupu, nácvik dopomoci žáka při manipulaci s jeho tělem asistentem)

Výstup:

- Rozvíjet jemnou motoriku

Učivo:

- Cvičení jemné motoriky (malování, vystřihování, práce s plastelínou, tvarování drátků, vkládání dřevěných, plastových nebo papírových tvarů, kolíčků, písmen nebo číslic do podložky, dřevěné a papírové puzzle, navlékání korálků, třídění drobných předmětů, udržování pořádku v pouzdře, využívání konstruktivních stavebnic)
- Nácvik používání kompenzačních pomůcek k psaní (počítač, individuálně upravené klávesnice a maxitruckbally)

Výstup:

- osvojit si správnou techniku psaní

Učivo:

- nácvik správné techniky psaní s využitím speciálních psacích potřeb (trojhranný program, speciálně tvarovaná pera, apod.)

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání

Mezipředmětové vztahy:

TV, ČSP, ČJ, IKT

Rozvoj orientace

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Rozlišovat pravou a levou stranu

Učivo:

- Cvičení pravolevé orientace (na sobě samém, v prostoru, na druhé osobě, PC Programy Dys Edice (Hledej cesty)

Výstup:

- Pochopit a umět používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

Učivo:

- Návčik orientace v prostoru pomocí výrazů pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

Výstup:

- Rozvíjet schopnost orientace nutnou ke vzdělávání základní škole

Učivo:

- Návčik orientace na řádku, stránce (učebnice, pracovní sešity, písanka, sešity), v přehledu pravidel, na číselné ose, na ploše obrazovky, na mapě
- Orientace v knize (vyhledávání stránek, hesel)
- Návčik praktické orientace v prostoru třídy, budovy školy a venkovním areálu školy

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí

Mezipředmětové vztahy:

ČJ, IKT

Rozvoj komunikace

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

Učivo:

- Návčik správného dýchání, tempa řeči, zacházení s hlasem, větné intonace (dechová cvičení, rozhovory – jednoduché dramatizace, čtení textu, vyprávění zážitků, pohádek nebo vymyšlení příběhů, kladení důrazu na artikulační obratnost)
- Návčik správné výslovnosti (spolupráce s logopedem, procvičování skupin slov se zaměřením na vadnou hlásku – práce se zrcadlem, PC logopedické programy)

Výstup:

- Rozvíjet schopnost dorozumívání

Učivo:

- Rozšiřování aktivní i pasivní slovní zásoby (práce s textem, návčik rozhovoru, jednoduché dramatizace, tvoření slov, vět, příběhů, kladení otevřených otázek a správné formulování otázek a odpovědí, PC logopedické programy,)
- Neverbální způsoby komunikace (zvládat je formou her a cvičení, porozumět běžně užívaným gestům, výrazům obličeje)

- Návčik alternativních a augmentativních způsobů komunikace (VOKS, znaková řeč, apod.)

Průřezová témata:

OSV   Komunikace

Mezipředmětové vztahy:

ČJ

Rozvoj pozornosti

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Rozvíjet a posilovat záměrnou pozornost

Učivo:

- Cvičení a hry na posilování záměrné pozornosti (PC programy Dys Edice, rozčlenění činností na krátké sekvence, přestávky vyplněné pohybem, učení pomocí pohybu, průběžná motivace, návčik udržování očního kontaktu při zadávání instrukcí, podpora pomocí symbolů, obrázků a signálů, podpora doprovodným slovem při psaní, trénink zaměření pozornosti)

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání

Mezipředmětové vztahy:

ČJ

Rozvoj paměti

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Rozvíjet a posilovat zrakovou paměť

Učivo:

- Cvičení a hry zaměřené na posilování zrakové paměti (pexesa, navlékání korálků podle vzoru, domalování jednoduchých vzorů v řadě, mnemotechnické pomůcky – využití pohybu, znamení rukou, obrázků, práce s předlohou – obkreslování, kreslení z paměti, PC programy Dys Edice (Kimovka, pexeso), používání zjednodušených barevných přehledů pravidel)

Výstup:

- Rozvíjet a posilovat sluchovou paměť

Učivo:

- Cvičení a hry zaměřené na posilování sluchové paměti (vytleskávání jednoduchých rytmů, učení se z paměti dětské rýmy, říkanky a básničky, PC programy Dys Edice (texaso), přečítávání vět a jednoduchých příběhů, čtení spojené s následnou reprodukcí obsahu samostatně nebo s pomocí otázek (důraz na detaily), mnemotechnické pomůcky – využití slov a vět)

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání

Mezipředmětové vztahy:

ČJ

Rozvoj myšlení

ŽÁK BY MĚL (dle svých možností, schopností a postižení):

Výstup:

- Rozvíjet schopnost myšlení

Učivo:

- Podněcování zvědavosti (využití motivace, názorných pomůcek)
- Návčik rozlišování podstatných znaků předmětů či jevů (pozorování, otázky a odpovědi)
- Rozvíjení logického myšlení při manipulaci s konkrétně vnímanými a představovanými předměty a jevy (slovní úlohy, sestavování krátkých obrázkových příběhů)
- Rozvíjení schopnosti zobecňování – návčik užívání naučených pravidel (např. gramatických) v praxi

Průřezová témata:

OSV   Rozvoj schopnosti poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy:

ČJ, M

5.28 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ 2. STUPNĚ

Pro vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Obsah a náplň tohoto předmětu je zaměřen na zdravý životní styl, upevňování návyků souvisejících s ochranou zdraví, vztahy v rodině, sexuální výchovu, seznámení s návykovými látkami, jejich škodlivostí, vytváření návyků na jejich odmítání.

Časová dotace:

6. ročník	1 hodina týdně
8. – 9. ročník	1 hodina týdně

Vzdělávání je zaměřeno na:

Upevňování znalostí z oblasti rodiny, její funkce a jejího vlivu na upevňování zdraví a vytváření návyku soužití v kolektivu:

- získávání znalostí o vývinu lidského těla v průběhu života
- preventivní ochranu zdraví
- upevňování hygienických, stravovacích, pracovních návyků v průběhu života jednotlivce i společnosti
- vytváření návyku odmítání škodlivých látek
- předcházení situacím ohrožujícím zdraví
- získávání orientace v základních otázkách sexuality
- upevňování návyků poskytnutí základní první pomoci

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

OSV, VDO, MKV, EV, MV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- efektivita učení
- vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- třídění informací vedoucích k řešení problému
- schopnost obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- pokus o zapojení do komunikace s okolím
- uplatňování v praxi bezpečného a odpovědného chování
- neohrožovat svým chováním ostatní

Kompetence sociální a personální

- umět požádat o pomoc
- podíl na příjemné atmosféře při práci v týmu

Kompetence občanské

- respektování názoru jiných
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

- předvádění estetického cítění
- efektivita vlastní práce
- využívání ICT při vyhledávání informací

Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví
Vyučovací předmět : Výchova ke zdraví
Ročník : 6.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- Seznámit se s právy dítěte
- Seznámit se s pozitivním vlivem úplné rodiny na člověka

Učivo:

- Práva dítěte
- Základní rodokmen
- Členové rodiny

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Sebepoznání a sebepojetí
<i>VDO</i>	Občan, občanská společnost a stát
<i>MKV</i>	Lidské vztahy

Zdravý způsob života a péče o zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvědomovat si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- Dodržovat správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy a zdravého stravování
- Dokázat vytvořit svůj režim dne
- Rozlišit pojmy částí zábava, práce, odpočinek
- Porovnávat svůj jídelníček s odbornými názory na výživu

Učivo:

- Režim dne
- Způsoby odpočinku
- Potravinová pyramida

Průřezová témata:

<i>MV</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
<i>EV</i>	Základní podmínky života

Změny v životě člověka a jejich reflexe

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usilovat o aktivní podporu zdraví
- Rozlišovat vývojové etapy v životě člověka
- Chápat změny chování, postojů i fyzické změny v období puberty
- Dbát na zvýšenou hygienu v tomto období

Učivo:

- Vývojové etapy v životě člověka, jejich odlišnosti
- Období puberty, změny a příčiny
- Hygiena v pubertě
- Základy péče o dítě

Průřezová témata:

MV	Kulturní diferenciacce, lidské vztahy
----	---------------------------------------

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Návykové látky – zaměření na nikotin

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- Dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- Pojmenovat návykové látky
- Poznat vliv na zdraví člověka
- Pokusit se vyvodit vlastní závěry

Učivo:

- Co jsou návykové látky
- Příčiny jejich škodlivosti
- Způsoby ochrany proti jejich vlivu

Průřezová témata:

MV	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
----	---

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Usilovat v rámci svých možností o aktivní podporu svého zdraví
- Využívat všech dostupných informací o ochraně zdraví
- Přehodnocovat postoje k ochraně vlastního zdraví

Učivo:

- Očkování
- Preventivní prohlídky
- Druhy lékařské péče

Výstup:

- Uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc
- Respektovat pravidla soužití mezi lidmi
- Přijímat vlastní pravidla bezpečného soužití
- Dokázat požádat o pomoc

Učivo:

- Bezpečné chování venku a doma
- Jednoduchá první pomoc

Průřezová témata:

OSV	Sebepoznání a sebepojetí Hodnoty, postoje, praktická etika
-----	---

Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví
Vyučovací předmět : Výchova ke zdraví
Ročník : 8.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Vztahy mezi lidmi a formy soužití

Rodina a širší rodinné prostředí

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- Zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- Seznámit se s možnostmi náhradní rodičovské péče

Učivo:

- Druhy náhradní rodičovské péče
- Týrané děti a šikana

Průřezová témata:

MKV	Lidské vztahy
-----	---------------

Zdravý způsob života a jejich prevence

Tělesná a duševní hygiena

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Uvědomovat si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- Respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usilovat o aktivní podporu zdraví
- Seznámit se s hygienickou péčí o všechny části svého těla
- Aktivně se zajímá o prvky duševní hygieny
- Aktivně se zapojuje do péče o životní prostředí

Učivo:

- Osobní a duševní hygiena
- Životní prostředí a jeho ochrana

Průřezová témata:

OSV	Psychohygiena Sebepoznání a sebepojetí
EV	Vztah člověka a prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Zdravá výživa

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dodržovat správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy a zdravého stravování
- Rozpoznávat odlišné způsoby výživy
- Uvědomovat si důsledky nezdravé výživy na své zdraví
- Pojmenovat civilizační choroby a znát jejich základní příčiny

Učivo:

- Alternativní způsoby výživy
- Poruchy výživy a jejich následky
- Způsob přípravy stravy
- Produkty živočišného a rostlinného původu

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Návykové látky – zaměření na alkohol

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- Pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu

Učivo:

- Současná nabídka trhu
- Vznik chorob následkem užívání alkoholu
- Nebezpečí pro společnost

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Seberegulace a sebeorganizace
<i>EV</i>	Vztah člověka k prostředí
<i>MV</i>	Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality

Ochrana člověka za mimořádných situací

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Vědět o centrech odborné pomoci a vyhledat a použít jejich telefonní čísla
- Chovat se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívat základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel
- Pojmenovat mimořádné situace
- Rozumět pojmu záchrana

Učivo:

- Mimořádné životní situace
- Tísňová volání
- Pojem evakuace

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Hodnoty, postoje, praktická etika
<i>EV</i>	Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví
Vyučovací předmět : Výchova ke zdraví
Ročník : 9.
Týdenní hodinová dotace : 1 hodina

Změny v životě člověka a jejich reflexe

Sexuální dospívání a reprodukční zdraví

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Znat základní informace o lidské sexualitě
- Znat pravidla hygieny při pohlavním styku
- Vysvětlit pojem početí, vývoj plodu, porod
- Orientovat se ve způsobech ochrany při sexuálním styku
- Orientovat se v informacích o HIV a AIDS
- Vyjádřit své názory na pořady v médiích

Učivo:

- Slovníček pojmů
- Anatomie pohlavních orgánů
- Početí, těhotenství, porod
- Antikoncepce
- Pohlavní choroby
- HIV, AIDS
- Promiskuita

Průřezová témata:

<i>OSV</i>	Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika
------------	--

Manželství

ŽÁK BY MĚL:

Výstup:

- Projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
- Uznávat instituci manželství z hlediska vztahu dvou jedinců k výchově dětí
- Popsat předčasné a nezralé manželství
- Seznámit se s právními a ekonomickými otázkami manželství

Učivo:

- Druhy sňatků, požadavky na partnera
- Nevhodní partneři
- Ekonomické a právní otázky manželství a výchovy dětí

Průřezová témata:

OSV	Hodnoty, postoje, praktická etika. Sebepoznání a sebepojetí.
VDO	Občan, občanská společnost a stát

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**Návykové látky – tvrdé a měkké drogy****ŽÁK BY MĚL:**

Výstup:

- Uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- Dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- Rozpoznat situace ohrožující život
- Seznámit se zákony zaměřenými na problematiku drog
- Posoudit vliv médií na člověka

Učivo:

- Rozdělení drog
- Nebezpečí pro člověka
- Návykové látky a zákon
- Počítače a hazardní hry

Průřezová témata:

OSV	Hodnoty, postoje, praktická etika
-----	-----------------------------------

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1 HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6.1.1 Pravidla pro hodnocení žáků:

Pravidelné hodnocení je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a upravuje ho vyhláška č. 48/2005 Sb.

Termín hodnocení se vztahuje ke každé činnosti, která slouží k rozvoji vědomostí, dovedností a postojů žáků. Aby žáci mohli rozvíjet své motivační strategie, potřebují vedení, zpětnou vazbu, jak se jim v jejich učení daří.

- Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je
  - Jednoznačné
  - Srozumitelné
  - Věcné
  - Individuální
  - Konkrétní
  - Z předem stanovených kritérií

Cílem a základem hodnocení je poskytovat žákům zpětnou vazbu o jejich pokroku
Žák může porovnat svůj výkon s očekávaným standardem, zjistí, co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybje, a umožnuje mu odstranit nedostatky a zlepšit svou školní práci.

Cílem a základem hodnocení je poskytovat učitelům zpětnou vazbu o vědomostech žáků
Umožnuje posoudit, jak úspěšně se nám učitelům podařilo dosáhnout zamýšlených výsledků, a plánovat budoucí činnosti.

Hodnocení má žáky motivovat

Hodnotící aktivity pobízejí naše žáky, aby si dobře zorganizovali svou práci, aby se naučili, co se po nich žádá. Pobídka může být založena na vnější, vnitřní motivaci nebo na vyvážené kombinaci obou.

Klademe důraz

na pozitivní hodnocení (vyjádření), což je účinný zdroj žakovy motivace a je v souladu se základní filozofií našeho programu „Všichni toužíme být úspěšní“.

Při hodnocení

uplatňujeme pedagogický takt a přiměřenou náročnost. Soustředujeme se na individuální pokrok každého žáka bez srovnávání výkonů s ostatními spolužáky.

Hodnotíme

jen probrané a důkladně procvičené učivo, žáci mají dostatek času k procvičení a zažití učební látky, významným prvkem je práce s chybou – chyba je příležitost naučit se to lépe.

Hodnotící činnosti

zahrnují různé typy a formy hodnocení tak, aby do hodnocení byl zahrnut celý rozsah výukových cílů, které sledujeme, a aby tyto cíle byly hodnoceny rozdílnými způsoby.

Žáci jsou informováni

o povaze a účelu hodnotících činností a také o kritériích, které charakterizují výkon jako úspěšný.

Hodnotící činnosti

pečlivě navrhujeme, aby se zajistilo, že zadání není víceznačné a že žákům bude jasný typ a povaha výkonu, který se od nich očekává.

Žáci mají možnosti

při ověřování svých dovedností bez vysvětlení důvodů říci, že nejsou připraveni 5x za pololetí (toto neplatí při souhrnných písemných pracích).

Žákům dáváme

možnost zapojit se jako partneři do procesu hodnocení a tím je vedeme k sebehodnocení, které je nedílnou součástí procesu hodnocení a je považováno za významnou kompetenci, kterou chceme děti naučit.

6.1.2 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naším cílem při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je vytváření situací, ve kterých se snažíme eliminovat nepříznivé dopady handicapu. Naším cílem je objektivně zjistit skutečné vědomosti a dovednosti žáků, ale také podpořit a ocenit hodnocením rozvoj žákovy osobnosti a jeho lidské kvality.

- ❖ Specifické obtíže plynoucí z handicapu do hodnocení, klasifikace nezahrnujeme.
- ❖ Hodnotíme výkon, který není zkreslen žakovým handicapem.
- ❖ Oceňujeme snahu žáka, oceňujeme i malé dílčí úspěchy.
- ❖ Preferujeme ústní formu ověřování znalosti žáků před formou písemnou.
- ❖ Zadáváme i doplňovací nebo testové formy práce, umožňujeme jim používat vhodné kompenzační pomůcky (počítač, přehledy pravidel, kalkulačtor apod.).
- ❖ Využíváme možnost redukovat množství zadávané práce.
- ❖ Umožňujeme žákům pracovat bez časové zátěže.
- ❖ Umožňujeme jim pracovat v kratších střídajících se úsecích, odreagování se pohybem nebo relaxací.
- ❖ Žáky s poruchou chování nehodnotíme, netrestáme a nekáráme za projevy, které z dané poruchy vyplývají.
- ❖ Uvědomujeme si, že cesta žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je dlouhá a nelehká. Důležité je naučit žáky se svými obtížemi žít tak, aby se zařadili dle svých možností mezi své vrstevníky.

6.1.3 Způsob hodnocení, získávání podkladů:

Formativní hodnocení

Ve výchovně-vzdělávacím procesu klademe důraz na *formativní hodnocení*, které je zaměřeno na podporu efektivního učení, poskytuje užitečnou zpětnou vazbu učiteli i žáku. Hodnotí dílčí výsledky a projevy našich žáků, poskytuje informace o hodnotící činnosti, která právě probíhá, o učebních úspěších, ale i o obtížích žáků. Navrhuje řešení, jak si žáci mohou výsledky svého učení zlepšit, a učiteli, jak má postupovat v další výuce.

Finální hodnocení

Stanovuje úroveň dosažených znalostí v určitém časovém období. Na konci 1. pololetí a 2. pololetí způsob hodnocení výsledků vzdělávání žáka je dán *klasifikačním řádem*.

Pro klasifikaci používáme:

- Diagnostické pozorování
- Sledování výkonů žáka a jeho připravenost na výuku
- Různé druhy úkolů – písemné, ústní, grafické, pohybové, praktické
- Ústní, písemné procvičování cvičení – vzájemná oprava, oprava žákem
- Práce s chybou (návyk zpětné kontroly vlastní práce, vzájemná kontrola, označení typu chyby, vysvětlení, náprava).
- Testy, prověrky připravované učitelem – sestavené tak, aby byly přínosem pro žáka i učitele

Tyto práce jsou podkladem pro klasifikaci a slouží také pro zhodnocení pokroku našich žáků.

Různé činnosti žáků:

- Kvízy, křížovky, doplňovačky apod.
- Práce s textem, tabulkami, dokumenty a informačními technologiemi
- Práce s přírodninami a fyzikálními tělesy, mapou,
- Hodnocení práce ve dvojicích, skupinách
- Referáty, zapojování v diskusi
- Prezentace své práce před spolužáky ve třídě, v ročníku, ve škole
- Zapojení do soutěží, práce a aktivity pro školu
- Shromažďování a vyhodnocování žákovského portfolia
- Sebehodnocení, využití komunitního kruhu

6.1.4 Kritéria hodnocení:

- Vedeme žáky k tomu, aby pochopili, že se učí pro sebe – vzdělání je jejich bohatství.
- Hodnocení vychází ze zvolených strategických přístupů – metod a forem práce, které směřují k vytváření klíčových kompetencí.
- Hodnotíme zvládnutí výstupu jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dětí.
- Kritéria hodnocení budeme v průběhu realizace našeho vzdělávacího programu průběžně dopracovávat.

Kritéria hodnocení ve vztahu ke strategickým postojům:Ústní projev

1. **Monolog** – týká se všech ústních projevů žáka. Může jít o prezentaci práce, referát, aktualitu, o shrnutí textu vlastními slovy atd. (dle svých možností a schopností)

Sledované oblasti	Zaměřujeme se na	Hodnotíme
Zvuková stránka projevu	1. Výslovnost, Srozumitelnost 2. Spisovnost mluvy 3. Hlasitost, melodie, intonace 4. Tempo	Kultivované srozumitelné vyjadřování dle svých možností (ohled na logopedické vady)
Kontakt s posluchači	1. Udržování kontaktu 2. Přizpůsobení se publiku 3. Přiměřená gestikulace 4. Odpovědi na dotazy	Přiměřenost kontaktu s posluchači, jak posluchače promluva zaujala
Obsahová stránka projevu	1. Výběr informací 2. Uspořádání informací 3. Dodržení času a rozsahu	Smysl, srozumitelnost, logičnost promluvy

2. **Dialog (rozhovor, interview)** – žáci se ho učí postupně, jde o střídání projevů.

Zaměřujeme se na	Hodnotíme
1. Střídání rolí	Jeden hovoří, druhý naslouchá
2. Reakci na obsah sdělení	Mluví na stejné téma
3. Hledání společného významu	Snahu porozumět si a dohodnout se
4. Aktivní naslouchání	Sledování partnera očima Přítakání, mimika, gesta – nonverbální komunikace Parafrázování – zopakování vlastními slovy Vyjadřování pochopení pocitu mluvčího Vhodné otázky na doplnění informace

1. **Diskuse** – komunikace učitelů a žáků, výměna názorů na dané téma na základě svých znalostí (dle svých možností a schopností)

Zaměřujeme se na	Hodnotíme
1. Příprava na diskusi	Seznámení se s problematikou, promyšlení argumentů
2. Postup podle jednacího řádu	Vymezení tématu, neodbíhání od problematiky
3. Zvládnutí řečnické techniky	Výslovnost, srozumitelnost, spisovnost mluvy, hlasitost, melodie, intonace, tempo
4. Aktivní zapojení	Sledování diskuse, vhodné reakce
5. Argumentaci	Zdůvodňování tvrzení
6. Aktivní naslouchání	Sledování partnera očima Přítakání, mimika, gesta – nonverbální komunikace Parafrázování – zopakování vlastními slovy Vyjadřování pochopení pocitu mluvčího

	Vhodné otázky na doplnění informace
7. Dodržování základ diskuse	Respektování názoru jiných, čas i pro ostatní
8. Shrnutí výsledků diskuse	Formulace závěru

Kritéria pro hodnocení ústní prezentace

Kritéria pro hodnocení ústní prezentace

Žákovi se daří vzbudit a udržet pozornost posluchačů
 Žák hovoří v celých větách
 Žákům projev není monotónní (vhodně užívá zvukových prostředků)
 Žák je schopen reagovat na dotazy a připomínky posluchačů
 Žák je schopen hovořit vyjádřit své myšlenky
 Na žákovi nejsou patrné známky trémy

Téměř vždy   Často   Někdy   Zřídka kdy

Skupinová práce

Za skupinovou práci žáky nehodnotíme známkou. Kritéria hodnocení vyjadřují požadavky na práci skupiny, vytváříme je společně se žáky, v průběhu roku se k nim vracíme a doplňujeme je.

Sledujeme tyto aspekty:

Podíl na práci skupiny

Podíl na práci skupiny

Bez zaváhání se účastnil diskuse ve skupině
 Na práci skupiny se podílel odpovídající měrou (neulívá se)
 Svou snahu ve skupině stále dominovat narušoval
 činnost ostatních, spolupráci ve skupině
 Účastnil se skupinových aktivit

Téměř vždy   Často   Někdy   Zřídka kdy

Držení se tématu

Držení se tématu

Dával pozor, poslouchal, co bylo řečeno a uděláno
 Svými poznámkami se snažil vracet členy skupiny zpět k tématu
 Utíkal od tématu nebo měnil téma
 Držel se tématu

Téměř vždy   Často   Někdy   Zřídka kdy

Navrhování užitečných nápadů a myšlenek**Navrhování užitečných nápadů a myšlenek****Téměř
vždy****Často****Někdy****Zřídka
kdy**

Přicházet s myšlenkami a nápady, které pomáhaly skupině v její práci

Přicházet s užitečnou kritikou a komentáři

Ovlivnil rozhodnutí skupiny a jejich plány

Přišel s užitečnými nápady

Uznání**Uznání****Téměř
vždy****Často****Někdy****Zřídka
kdy**

Vyjadřoval se pozitivním a povzbuzujícím způsobem o členech skupiny a jejich nápadech

Vyjadřoval ostatním uznání a pochvalu za jejich nápady

Vyjadřoval se znevažujícím nebo nepřátelským způsobem o členech skupiny

Vyjadřoval druhým uznání

Zapojování druhých**Zapojování druhých****Téměř
vždy****Často****Někdy****Zřídka
kdy**

Snažil se zapojit ostatní členy skupiny kladením otázek, dotazováním se na jejich názor a vybízením je ke spolupráci

Snažil se docílit, aby skupina spolupracovala a dosáhla konsensu

Vážně se zabývá nápady, se kterými přišli ostatní

Snažil se zapojit ostatní

Komunikace**Komunikace****Téměř
vždy****Často****Někdy****Zřídka
kdy**

Mluvil jasně a srozumitelně

Vyjadřoval své myšlenky jasně a efektivně

Komunikoval jasně a srozumitelně

Celkový dojem**Celkový dojem****Téměř
vždy****Často****Někdy****Zřídka
kdy**

Pracovní skupina mi pomohla zlepšit porozumění problému a způsobu jeho řešení lépe, než kdybych pracoval sám.

Práce v této skupině byla velmi příjemnou zkušeností.

Podle uvedených kritérií hodnotí svou práci buď žák sám, nebo ho hodnotí jeho spolupracovníci, učitel.

Exkurze

- ❖ Aktivní účast na přípravě exkurze
- ❖ Zájem o téma exkurze
- ❖ Příprava prezentace pro ústní moderování (dle svých schopností a možností)
- ❖ Zpracované materiály, článek

Hodnotíme slovně.

Slohové práce

- ❖ Grafická úroveň
- ❖ Pravopis
- ❖ Dodržení osnovy, struktura práce

Hodnocení klasifikačním stupněm.

Kratší samostatné práce

- ❖ Úroveň vědomostí
- ❖ Aplikace teoretických vědomostí při řešení konkrétního problému
- ❖ Úroveň vyjádření
- ❖ Věcná správnost

Hodnocení klasifikačním stupněm, body, procenty.

Referáty

- ❖ Práce se zadanými informačními zdroji
- ❖ Obsahová stránka
- ❖ Ústní prezentace
- ❖ Vlastní myšlenky
- ❖ Motivace pro využití

6.1.5 Sebehodnocení:

Žáci jsou k sebehodnocení (dle svých schopností a možností) vedeni od prvního ročníku. Sebehodnocení probíhá nejčastěji v komunikativním kruhu

K sebehodnocení využíváme i týdenní plány, kde děti dle svých schopností provedou krátké sebehodnocení své práce – co se jim podařilo, v čem musí přidat, co se jim líbilo, nelíbilo atd. Na druhém stupni ve všech ročnících probíhá sebehodnocení v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně ústně a písemně po ukončení tematického celku.

Sebehodnocením vedeme žáky k posouzení úrovně kompetencí:

- ❖ Schopnost aplikovat získané kompetence v praxi
- ❖ Schopnost orientovat se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností
- ❖ Schopnost prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu
- ❖ Schopnost samostatné prezentace svých znalostí
- ❖ Schopnost pracovat s informacemi
- ❖ Schopnost využívat mezipředmětové vazby
- ❖ Schopnost změnit své sociální role v kolektivu vrstevníků
- ❖ Schopnost aplikovat etické principy v praxi
- ❖ Schopnost pochopit rovnováhu práv a povinností

Sebehodnocení žáka na 1. stupni – Otevřené učení

Zlepšení vlastní práce

Od 2. ročníku se žáci učí hodnocení své práce – sebehodnocení ve zjednodušené formě.

Každý týden začínáme v kruhu. Seznámíme se s plánem práce na daný týden. Poslední den v týdnu se věnujeme hodnocení naší práce a sebehodnocení. Toto probíhá ústně – učíme žáky konkrétně pojmenovat úspěchy či neúspěchy práce své i druhých nebo při sebehodnocení používáme symboly:

Umím, výborně rozumím učivu, pracuji samostatně

Umím, ale potřebuji procvičovat, občas chybují

Zatím neumím, nerozumím učivu, potřebuji učivo znovu vysvětlit

6.2 AUTOEVALUACE ŠKOLY

Pokud má na naší škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola musí nutně věnovat velkou pozornost procesu autoevaluace vzdělávacího procesu jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – zjištění informací o tom, jak funguje školní vzdělávací program a jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, jejímž prostřednictvím jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě České školní inspekce, hodnoceny zřizovatelem nebo krajem.

Komplexní zhodnocení práce školy

Evaluace

Cíl	Indikátory	Nástroj	Četnost
Soulad ŠVP s RVP	Hodnocení hodin, znalostí a dovedností žáků, aktivita, vědomostní a dovednostní testy.	Česká školní inspekce – zpráva ČSI (komplexní, orientační).	Škola neovlivní
Úroveň pedagog. a výchov. procesu, plnění cílů ŠVP	Úroveň pedagog. sboru a jeho složení.	Hodnocení zřizovatelem. Hodnocení krajem	
Personální obsazení	Plnění školního kurikula, organizace školy, otevřenost školy, personalistika, image, kultura, klima, humanistická pedagogika		
Management	Rozbory výkazů, smlouvy, personalistika, plnění rozpočtů a závazných ukazatelů		
Hospodaření	Technický stav, předpisy, dokumentace	Revizní zprávy odborných firem a kontrolorů, prověrky	Revize dle plánů, škola neovlivní
Odborné oblasti – revize Kontroly BOZP, PO apod.	Výsledky dlouhodobé práce, druh vyžádaných podkladů	Hodnocení zřizovatelem	Pololetní podklady

Komplexní zhodnocení práce školy

Autoevaluace

Cíl	Indikátory	Nástroj	Četnost
Komplexní rozbor marketingu	Prostředí, demografický vývoj, analýzy, příležitosti, rizika	Audit vnitřní (v případě fin. prostředků vnější)	5 let
Image	Dle jednotlivých dotazníků	Dotazníky – učitelé, žáci, rodiče, zřizovatel	1 x za 3 roky
Kultura	Dle jednotlivých dotazníků	Dotazníky – učitelé, žáci, rodiče, zřizovatel	1 x za 3 roky
Klima	Dle jednotlivých dotazníků	Dotazníky – učitelé, žáci, rodiče, zřizovatel	1 x za 2 roky
SWOT analýza	Silné a slabé stránky, příležitosti, rizika	Přehledy – učitelé, žáci, rodiče, zřizovatel, příležitostně k dílčím otázkám	1 x za 3 roky
Vyhodnocení strategického plánu školy	Vyhodnocení jednotlivých dílčích oblastí	Kombinace evaluačních nástrojů podle typu oblasti	Každoročně
Sponzoring a fundraising	Získání prostředků od sponzorů. Úspěšnost grantů.	Vedení přehledu	Každoročně
Zhodnocení práce školy ve šk. roce, plnění cílů ŠVP	a. úroveň pedagogického procesu – jednotlivé části výroční zprávy školy	a. výroční zpráva o výsledcích pedagog. působení, vlastní hodnocení školy	Každoročně
	b. hospodaření – čerpání rozpočtu, doplňková činnost, hlavní činnost	b. výroční zpráva o hospodaření školy	
Úroveň pedagog. procesu a práce jednotlivých pracovníků, uplatňování strategických postupů ŠVP	Průběh pedagog. procesu, příprava na výuku, úroveň prací, vedení dokumentace, aktivita a iniciativa práce pro školu	Hospitace, pohospitační rozhovor, vedení přehledů o vzdělávání pracovníků, kontrola dokumentace, vedení přehledů, zhodnocení osobním pohovorem při přidělování osobního příplatku	Dle potřeby Každoročně 4 x ročně Každoročně
Úspěšnost absolventů	Zhodnocení relativního úspěchu	Vedení přehledu zpráva vých. porad.	Každoročně

Výchovné problémy	Neomluvená absence	Vedení přehledu – výchovná poradkyně	Průběžně
	Šikana – prevence	Metodik primární prevence a třídní učitel	Aktuálně dle situace
	Monitoring - drogy	Metodik primární prevence a třídní učitel	Aktuálně dle situace, vždy v 8. a 9. ročníku
Postoj rodičů ke škole	Dle dotazníku, spolupráce na akcích	Dotazník, akce školy	Každoročně
Postoj žáků ke škole	Dle dotazníku	dotazník	Každoročně
Hodnocení školy pedagogy a ostatními pracovníky školy	Dle dotazníku	dotazník	Každoročně
Sebehodnocení učitelů	Dle dotazníku	dotazník	Každoročně
Úspěšnost jednotlivých akcí	Stupeň hodnocení pedagogy, ostatními pracovníky, rodiči, žáky	Zhodnocení jednotlivými pedagogy, ostatními pracovníky, rodiči, žáky, doporučení, nedoporučení	Do týdne po ukončení akce

Plán evaluace učitele

Cíl	Indikátory	Nástroj	Četnost
Kvalita vyučovacího procesu	Záznam z hospitací vedení školy, výsledky ČSI	Hospitace + pohospitační rozhovor	Dle potřeb
	Vztah učitel a žák	Pozorování	Průběžně
	Nové metody a formy práce	Pozorování	Průběžně
	Klima třídy	Pozorování	Průběžně
	Integrovaní žáci	Kontrola individuálních plánů	Každoročně
	Úroveň vědomostí	Pozorování	Průběžně
Rozvoj osobnosti učitele, studium	Výběr školení, DVPP	Přehledy, záznamy	Každoročně
Přínos pro školu, motivace	Větší šíře úkolů, aktivita, práce pro školu, mimo vyučování	Pozorování, osobní kontakty	Průběžně
Vedení pedagogické dokumentace	Vedení pedagogické dokumentace	Kontroly třídních knih, výkazů, záznamů	4 x ročně
Komplexní hodnocení pedagogického pracovníka, osobní ohodnocení	Všechny předchozí indikátory	Záznamy, pohovory s učiteli	Dle potřeby

Plán autoevaluace učitele

Cíl	Indikátory	Nástroj	Četnost
Výsledek pedagog. působení (okamžitý)	Jak žáci rozumí nebo nerozumí, proč jsme nestihli, co se nám líbilo, nelíbilo, co se nám podařilo, nepodařilo	Diskuse se žáky, pohovor se žáky	Průběžně v hodině
Úroveň vědomostí, dovedností, výstupů	Schopnost aplikovat učivo	Viz. způsoby hodnocení	Průběžně
Zpětná vazba učitel x žák	Dle dotazníku	Dotazník hodnocení učitele žákem (doporučení 8. a 9. ročník)	Dle uvážení
Komplexní osobní růst	Sebevzdělávání, DVPP, hodnocení nových metod a forem práce	Autoevaluace, dotazník	Každoročně – květen

Plán autoevaluace vedení školy

Cíl	Indikátory	Nástroj	Četnost
Tvoří zázemí učitelům a ostatním zaměstnancům pro jejich práci	Dle dotazníku	Dotazník – učitelé, asistenti, ostatní pracovníci	Každoročně
Vytváří podmínky a klima ke kvalitní práci učitelů a ostatních zaměstnanců	Dle dotazníku, společné akce, semináře s odborníky, komunikace	Dotazník, společné akce, semináře s odborníky, komunikace – učitelé, asistenti, ostatní pracovníci	Každoročně
Efektivní nakládání s danými prostředky a zdroji	Rozbory hospodaření	Rozbory hospodaření	Každoročně
Spolupráce s rodiči, organizacemi, úřady	Spolupráce s rodiči. Školskou radou, Dobrodiní o.p.s., úřady	Záznamy	Průběžně

Použité zkratky:

OSV	Osobnostní a sociální výchova
MKV	Multikulturní výchova
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VEGS	Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech
ČK	Člověk a kultura
ČS	Člověk a jeho svět
ČZ	Člověk a zdraví
ČP	Člověk a příroda
ČSP	Člověk a společnost
UK	Umění a kultura
VZ	Výchova ke zdraví
M	Matematika a její aplikace
ČJ	Český jazyk a literatura
AJ	Anglický jazyk
NJ	Německý jazyk
D	Dějepis
Z	Zeměpis
PŘ	Přírodopis
CH	Chemie
F	Fyzika
IKT	Informační a komunikační technologie
OV	Výchova k občanství
VV	Výtvarná výchova
HV	Hudební výchova
TV	Tělesná výchova
ZTV	Zdravotní tělesná výchova
PČ	Pracovní činnosti
PR	Prvouka
PAS	Žáci s poruchami autistického spektra

Příloha č. 1. – Hodnotící zpráva založená na výsledcích vlastního hodnocení školy podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v Základní škole U Lesa, Karviná-Ráj, verze_3

MODEL ZVYŠOVÁNÍ KVALITY ŠKOLY

Škola: **Základní škola U Lesa 713, Karviná Ráj, 734 01**

Ředitel: **Mgr. Tomas Vlachopulos**

Datum: **20. 9. 2008**

Hodnotitel: **Mgr. Eva Szwedová**
Mgr. Zdeňka Böhmová

Základní informace o škole

Historický vývoj

Základní škola U Lesa byla otevřena v roce 1965. Učilo se v přeplněných třídách, do nichž usedalo i 42 žáků. Vyučovalo se i v suterénních místnostech. Ve škole se vždy pořádalo mnoho aktivit pro děti. V zimě se u školy zřizovalo kluziště, v létě pak radovánky a různé sportovní akce. Ve školním roce 1981 – 82 začalo pro školu zcela nové období. Byla zde otevřena první třída v okrese Karviná s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů. V dalších letech vzniklo mnoho odborných učeben, začalo se s výukou anglického jazyka, do školy přicházely první počítače. Éra specializovaných tříd skončila po otevření osmiletého gymnázia. V roce 1996 nastoupil do školy první žák s tělesným postižením. V roce 2001 se stal ředitelem školy Mgr. Tomas Vlachopulos. Pod jeho vedením se změnilo mnoho. Upevnily se vstupy do tříd a učeben, byl uveden do provozu výtah, upravilo se sociální zařízení, začaly přicházet další postižené děti a jejich asistenti. Byl zaveden internet, ve škole působí dětský parlament, také o.p.s. Dobrodiní. Cílem této společnosti je shromažďovat finance na realizaci mimoškolních aktivit žáků. Ve škole i v družině pracuje řada kroužků. Rodiče mohou kdykoliv navštěvovat své děti přímo ve výuce, konají se zde různé akce za vydatné pomoci rodičů. Ve škole byla zřízena také autistická třída.

Současné zaměření školy

Základní škola poskytuje základní vzdělání, zabezpečuje rozumovou výchovu ve smyslu vědeckého poznání, poskytuje mravní, estetickou, pracovní, zdravotní, tělesnou a environmentální výchovu žáků, a to v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie. Základní škola umožňuje integrace zdravotně postiženým žákům, kteří jsou vhodní pro integrační program, protože škola je kompletně bezbariérová.

Škola připravuje všechny své žáky pro další studium a praxi na středních školách.

Rovněž umožňuje vzdělávání mentálně a zdravotně postiženým žákům ve speciální třídě (žáci postižení autismem) od 1. 1. 2008.

Oblast: 1. Podmínky ke vzdělávání

Podoblast: 1.1. Lidské zdroje

V učitelském sboru je rovnoměrné zastoupení učitelů s různou délkou pedagogické praxe. Většina učitelů má plnou kvalifikaci. Kvalifikační předpoklady nesplňují 3. Jedna učitelka v současné době studuje, další 2 mají sice vysokoškolské vzdělání, ale jiný obor. Personálně je škola stabilizována. Počet pracovníků odpovídá potřebám školy. **Pedagogický sbor je stabilizovaný, neprojevuje se fluktuace zaměstnanců.**

Jednotlivým předmětům vyučují aprobovaní učitelé, jen ve zvláštních případech předmět vyučuje učitel s příbuznou aprobací.

Ve škole pracují výchovný poradce, 2 koordinátoři ŠVP pro 1. i 2. stupeň, speciální pedagog, environmentalista, ICT koordinátoři (2) a metodik prevence sociálně patologických jevů. Metodik prevence a environmentalista nemá požadovanou kvalifikaci, studium tohoto oboru jim však bude umožněno v nejbližším termínu. Jejich kvalita práce je i přesto na dobré úrovni.

Termíny plánovaných a uskutečněných akcí je možno doložit a vyplývá z jejich plánu práce.

Na škole pracuje 9 pedagogických asistentů, z toho je plně kvalifikovaných 9.

Podoblast: 1.2. Materiální zdroje

Technický stav budov odpovídá příslušným požadavkům a normám. Škola má dostatečný počet odborných učeben, které jsou dobře vybaveny pomůckami. Dílenské vybavení je sice funkční a umožňuje bezpečnou výuku, ale zastaralé.

Školní pozemek a zahrada je nově vybudována a splňuje jak funkční tak estetické podmínky.

Vybavení ICT je s ohledem na potřeby výuky dostačující. V nejbližší době proběhne inovace a zasíťování školy.

Škola je v dostatečné míře zásobena učebními pomůckami a didaktickou technikou, která je udržována v dobrém stavu a pravidelně modernizována.

Škola je přiměřeně vybavena učebnicemi a studijními texty, které jsou žáky využívány ve výuce.

Škola má jednu tělocvičnu, umělohmotné a travnaté hřiště.

Škola umožňuje místní komunitě přiměřeně využívat volné kapacity svého materiálního vybavení (tělocvična, hřiště, jazyková učebna).

Podoblast: 1.3. Finanční zdroje

Škola dostává finanční prostředky na přímé náklady. Je však nedostačující přísun finančních prostředků na ONIV.

Zřizovatel přispívá v dostatečné míře na běžný provoz školy (energie, topení, odpisy, opravy, spotřební a kancelářský materiál, služby spojené s provozem školy, ...)

Škola získává další finanční prostředky od sponzorů, vlastní činností (pronájmy tělocvičny, jazykové učebny, doplňkovou činností (kuchyň – cizí strážníci), z dotací a jiných zdrojů. Aktivně vypracovává žádosti o granty (FVČ, Fond primátora, FŽP, příhraniční spolupráce, Nadace OKD.....)

Návrhy na opatření:

- doplnit vzdělání pedagogických asistentů
- doplnit vzdělání učitelů
- doplnit vzdělání metodika prevence a environmentalisty
- nalézt nové sponzory
- ze získaných prostředků modernizovat učebnu pro pracovní činnosti

Oblast: 2. Průběh vzdělání

Hodnocení ŠVP

Podoblast: 2.1. Charakteristika učících se

Škola zná schopnosti a úroveň svých žáků i předpoklady jejich rozvoje a systematicky je sleduje, o čemž informuje i rodiče.

Vymezené cíle v jednotlivých předmětech odpovídají předpokladům a schopnostem žáků.

Škola v souladu se ŠVP respektuje vývojové zvláštnosti žáků, rozvíjí jejich individualitu, osobnost a talent. Nabídla volitelných a nepovinných předmětů je dostačující.

Podoblast: 2.2. Cíle a Školní vzdělávací program

ŠVP obsahuje jasně a srozumitelně formulované krátkodobé cíle, které jsou v souladu s vizí školy.

Všichni učitelé znají cíle školy a cíle ŠVP a mají odpovědnost za jejich naplňování. S cíli ŠVP je přiměřeně seznámena Školská rada.

Cíle ŠVP jsou rozpracovány a strukturovány. Je navržena jejich obsahová realizace.

Ve ŠVP jsou jasně vymezeny klíčové kompetence, kterými budou žáci disponovat.

Ve ŠVP jsou zajištěny mezipředmětové vztahy, vzdělávací obsah je logicky strukturován.

Podoblast: 2.3. Organizace vzdělávacího procesu školy

Rozvrh hodin respektují zásady školní psychohygieny vzhledem k daným podmínkám školy, optimálně využívá materiálních a personálních možností školy (odborných učeben, informačních a komunikačních technologií...) Rozvrh hodin je stabilní, nedochází k častým změnám.

Školní řád podporuje realizaci ŠVP, je dobře zpracován a akceptován žáky, rodiči a pracovníky školy. Byl schválen pedagogickou radou a Školskou radou.

Podoblast 2.4. Vzdělávací proces

Vyučovací jednotky mají vymezeny výukové cíle. Zvolené formy a metody výuky umožňují efektivní učení se žáků a jsou adekvátní cílům, obsahu a schopnostem žáků, daným časovým možnostem a materiálním podmínkám školy.

Škola zabezpečuje potřebný počet vhodných učebnic a didaktických pomůcek.

Učitelé komunikují efektivně s celou třídou, skupinami i jednotlivými žáky. Učební úkoly podporují učení žáků. Hodnocení žáků je součástí vyučovací činnosti učitele. Hodnocení žáků je objektivní a pravidelné. Odpovídá klasifikačnímu a zkušebnímu řádu.

Podoblast 2.5. Učení se žáků

Žáci mají zodpovědnost za své učení. Žákům se dostává podpory v procesu učení se. Učitelé systematicky probírají s žáky přiměřené formy a metody domácí přípravy.

Většina žáků je v procesu učení aktivní. Dokáží úspěšně pracovat v týmech, ale i samostatně. Žáci dokáží pracovat s učebnicemi, informačními a komunikačními technologiemi a jinými výukovými materiály a pomůckami. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení i k hodnocení celého kolektivu třídy.

Návrhy na opatření:

- zavést pravidelné sebehodnocení žáků
- vybrat vhodné školení pro pedagogy v rámci samostudia nebo spolupracující sborovna

Oblast: 3. Kultura školy

Podoblast: 3. 1. Podpora školy žákům

Škola prostřednictvím učitelů podporuje sebedůvěru žáků. Žáci vnímají úspěch jako pozitivní motivaci. Škola se snaží předcházet konfliktům. Všechny konflikty škola řeší a vyvozuje z nich důsledky.

Podoblast: 3. 2. Spolupráce s rodiči

Škola má vypracovaný systém komunikace s rodiči. Rodiče jsou pravidelně informováni o výsledcích učení dětí a úspěších školy jako celku. Rodiče podporují a účastní se aktivit školy. Zapojují se do činností na úrovni třídy i školy, účastní se mimoškolních akcí.

Škola má fungující Školskou radu, její podněty a oznámení jsou vedením školy v rámci zákonných mezí akceptovány. Školská rada se vyjadřuje k návrhům ŠVP a ostatním dokumentům školy.

Spolupráce s rodiči je na vysoké úrovni, jsou pořádány různé akce, např. Velikonoční a Vánoční jarmarky, noční čtení, pilotní projekt – „Bezpečnost dětí je zájem nás všech“, besídky, pasování prvňáků, slavnostní vyřazení žáků 5. a 9. tříd, sportovní akce, apod.

Podoblast: 3. 3. Vzájemné vztahy

Škola nabízí příjemné a podnětné prostředí pro žáky i učitele. Absence učitelů je nízká a zřídka dochází k odchodu učitele na jinou školu jako vyústění vzájemných vztahů.

Vedení školy respektuje a akceptuje návrhy a aktivity žáků, včetně jejich zájmových organizací a uskupení.

Ze strany žáků žakovského parlamentu i žáků je snaha o vstřícnou komunikaci s vedením školy i učiteli. Většina žáků respektuje vedení školy i jednotlivé učitele.

Vzájemné vztahy jsou testovány dotazníkovými šetřeními

Podoblast: 3. 4. Výchovné poradenství

Škola pravidelně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a se speciálními pedagogickými centry

Na škole působí výchovný poradce, preventista a speciální pedagog, kteří podporují učitele i rodiče ve výchovné práci.

Škola má plán prevence sociálně-patologických jevů, který se realizuje. Je pravidelně jednou ročně vyhodnocován.

Škola poskytuje svým žákům vysoce profesionální poradenství a informace k přípravě na budoucí povolání. Výběr školy je adekvátní schopnostem a studijním předpokladům žáků.

Škola spolupracuje plánovitě s úřady práce.

Podoblast: 3. 5. Práce třídního učitele

Práce třídních učitelů je na naší škole brána jako klíčová a proto je také odpovídajícím způsobem podporována.

Třídní učitel sleduje a koordinuje výuku ve třídě. Žákům ve třídě poskytuje včasné a nezbytné informace ke komplexnímu životu třídy ve škole, organizaci vzdělávacího procesu (divadlo, mimoškolní aktivity, výlety, projektové dny, apod.).

Třídní učitel komunikuje s jinými učiteli, kteří učí v „jeho“ třídě, s cílem předcházet nedorozuměním a zabezpečit co nejvyšší efektivnost učení žáků. Vzájemná komunikace je na profesionální úrovni. Stejným způsobem komunikuje i s ostatními žáky školy.

Podoblast 3.6. Image školy

Škola má fungující systém prezentace na veřejnosti a v médiích, díky kterému roste prestiž školy. Škola má logo, které ji charakterizuje.

Škola má webové stránky, za které zodpovídají správci ICT.

Škola postupně dotváří v rámci možností vkusně a esteticky vnitřní a vnější prostory (nové kabinety, učebny, školní pozemek a zahrada, nový bezbariérový chodník k jídelně).

Podoblast 3.7. Vztahy s regionem a okolím

Vedení prosazuje zájmy školy a zřizovatel ji účinně podporuje v jejích aktivitách. Škola aktivně spolupracuje se subjekty v okolí (mateřské školy, stacionář Eunika...).

Škola spolupracuje se školou v zahraničí (Wodzislaw v Polsku – grant přeshraniční spolupráce).

Návrhy na opatření:

- Do programu zařadit družební akci pro rodiče a pedagogy

Oblast: 4. Řízení školy

Podoblast 4. 1. Vize a vnitřní hodnoty školy

Škola má zpracovanou koncepci rozvoje školy na léta 2007 – 2010. Jedná se o další zkvalitnění výuky zdravotně postižených žáků, zvýšení zájmu rodičovské veřejnosti o školu, stabilizace a zvýšení kvalifikovanosti pedagogického sboru, spolupráce se SPC, PPP a stacionářem Eunika, prevence kriminality, boj proti drogám, vybavení výškově stavitelným nábytkem ve všech třídách, zasítování školy a kabinetů do internetové sítě.

Podoblast: 4. 2. Plánování

Pedagogický sbor je doplňován dle potřeb školy, kvalifikace a věkového složení. Plánování materiálních a finančních zdrojů vychází z dlouhodobé koncepce školy, je prováděno na poradách jednotlivých úseků, vedení školy, pedagogické rady, odborové organizace a Školské rady. Vzdělávání pracovníků v rámci DVPP probíhá dle směrnic a nabídek poskytovatelů školení a dle finančních možností školy.

Podoblast: 4. 3. Organizace školy

Škola má funkční organizační strukturu včetně organizačního řádu. Pracovníci školy jsou pravidelně na poradách informováni o správních úkonech vedení školy. Poradní, metodické a samosprávné orgány včetně žákovských jsou funkční, mají možnost vstupovat do řešení problémů, které se jich týkají.

Podoblast: 4. 4. Vedení lidí

Jsou podporovány zdravé mezilidské vztahy na pracovišti. Týmová práce je základem úspěchu. Jednotlivé týmy spolupracují a jsou nositeli změn.

Na škole funguje systém uvádění začínajících učitelů.

Hospitace vedení školy a vzájemné hospitace učitelů vedou k profesnímu růstu.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků uvnitř školy, jakož i mimo školu, je považováno za velmi důležité a je vedením školy podporováno. Uvnitř školy jsou organizovány workshopy vedené učiteli školy.

Při přípravě a zpracování ŠVP probíhalo pravidelné školení učitelů vlastními koordinátory ŠVP.

Hodnoceno na základě ankety podle výsledků:

- týmová práce v 72 % hodnocena kladně
- komunikace hodnocena kladně v 81 %
- zavádění změn hodnoceno kladně v 68 %

Podoblast: 4. 5. Kontrola

Škola má stanovené kompetence v plánu kontroly pro jednotlivé oblasti: BOZP, PO a hygienické podmínky. Kontroly jsou prováděny pravidelně, nedostatky odstraňovány podle závažnosti tak, aby nedocházelo k úrazům.

Vedení školy zná možné rizikové faktory pro školu a informuje pracovníky školy i žáky. Opatření prevence jsou vytvářena plánovitě a jsou pravidelně kontrolována.

BOZP a PO je prováděna firmou.

Podoblast 4.6. Vlastní hodnocení školy

Škola má naplánovaný cyklus autoevaluačních aktivit tak, aby se podařilo zmapovat všechny oblasti.

Škola získává a shromažďuje data od rodičů, provádí dotazníková šetření ve vybraných ročnících tak, aby z těchto materiálů bylo možno čerpat při dalším zkvalitňování vyučovacího procesu a při vylepšování klimatu školy.

Návrhy na opatření:

- výstupy z vlastního hodnocení projednávat v MS
- zainteresovat všechny pracovníky školy na vytváření plánu rozvoje školy

Oblast: 5. Výsledky vzdělávání

Podoblast: 5. 1. Zjišťování výsledků vzdělávání

Na systematickém hodnocení výsledků školy se podílejí všichni pracovníci školy, využívají vhodných nástrojů k měření výsledků vzdělávání vzhledem k vymezeným ukazatelům kvality (testy, písemky, pozorování, rozhovory, dotazníky...).

Výsledky vzdělávání jsou zjišťovány pravidelně. Údaje využívají vyučující a ped. asistenti k srovnávání a sledování pokroku jednotlivých žáků a celých tříd.

Zároveň používáme standardizovaných testů CERMAT a SCIO.

V tomto školním roce se škola přihlásila do projektu „Diagnostika stavu znalostí a dovedností žáků v ČR – SR příhraniční oblasti se zaměřením na jejich rozvoj“.(2007 – 2013).

Podoblast: 5. 2. Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci školy dosahují podle předmětů průměrného až mírně nadprůměrného hodnocení. Ve srovnání s předchozím obdobím je úroveň přibližně stejná. Výsledky přijímacího řízení našich žáků na SŠ: ze 49 žáků 9. tříd bylo přijato na gymnázia 26%, na SOŠ čtyřleté 74%. Udržela se úspěšnost žáků v přijímacím řízení.

Podoblast: 5. 3. Další výsledky vzdělávání

Žáci se zapojují do různých soutěží. V odborných soutěžích dosahují průměrných výsledků, ve sportovních průměrných i velmi dobrých, v olympiádách průměrných výsledků.

Návrhy na opatření:

- začít sledovat výsledky vzdělávání individuálně
- zlepšit aktualizaci a vzhled webových stránek školy

Oblast: 6. Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Podoblast: 6. 1. Celkové hodnocení využívání lidských zdrojů

Vedení školy prokazuje výraznou snahu o zařazení vhodných lidí na správné místo, dochází k optimálnímu využití kvalifikace učitelů. Další růst pedagogických pracovníků je podporován především výběrem vzdělávacích aktivit v prioritních oblastech. Tyto prioritní oblasti jsou vytyčeny vedením školy a upřednostňovány.

Kvalifikovanost pracovníků školy umožňuje plynulé fungování školy.

Podoblast: 6. 2. Celkové hodnocení využívání materiálních zdrojů

Všechny prostory školy jsou využívány účelně. Ve vyučování je využíváno všech dostupných pomůcek a učebnic.

Dostupné informační a komunikační technologie jsou využívány v některých předmětech.

Interaktivní tabule jsou využívány téměř ve všech předmětech a umožňují zlepšení výsledků vzdělávání žáků. Programy připravené na interaktivní tabule našimi učiteli jsou nabízeny i pro mateřské školy, se kterými má škola pravidelná setkání.

Podoblast: 6. 3. Celkové hodnocení využívání finančních zdrojů

Finanční prostředky ve sledovaných oblastech byly efektivně využívány ve shodě s cíli školy. Organizace poskytuje spolehlivé informace o použití finančních prostředků. Vedení školy na poradách informuje zaměstnance školy o stavu rozpočtu a čerpání finančních zdrojů.

Podoblast 6. 4. Dopad vlastního hodnocení školy na zdokonalování školy

Vlastní hodnocení je pro školu přínosem, získaná data jsou správně uplatněna v následném plánování.

Škola je v převážné míře schopna realizovat ŠVP, který vychází z podmínek a možností školy. Některá data některých částí ŠVP byla již upravena.

Podařilo se získat finanční prostředky z nadačních fondů.

Výsledek dotazníku pro rodiče - „Klima školy“

Začátkem září 2008 byly rodičům všech žáků rozdány dotazníky, ve kterých jsme jim položili celkem 67 otázek a měli také prostor vyjádřit se podrobněji k některým z nich. Vrátilo se nám 87 % dotazníků.

Otázky se týkaly názorů na výuku, ptali jsme se také, jak jsou rodiče spokojeni s vyučujícími, co říkají na kvalitu výuky a její výsledky, zda jsou spokojeni s řešením problémů, jaké stanovisko zaujímají k bezpečnosti ve třídě, k národnostním menšinám a zda se jim zamlouvá přístup vedení školy k nim a jejich dětem.

Dozvěděli jsme se, že většina rodičů se shoduje s učiteli v názorech na výuku, pouze 6 % rodičů mělo zcela odlišný názor.

S vyučujícími je spokojeno 63 % rodičů, 24 % rodičů by uvítalo změnu vyučujících v některých předmětech a 13 % rodičů odpovědělo, že neví.

S kvalitou výuky a jejími výsledky je spokojeno 67 % rodičů, méně spokojeno je 24 % rodičů a 9 % rodičů jsou nespokojeni.

S řešením problémů jsou rodiče spokojeni, pouze 2 % rodičů se řešení problémů nezamlouvá.

K bezpečnosti ve třídě se záporně nevyslovil nikdo.

Stejný výsledek byl i v otázkách týkajících se národnostních menšin.

Co se týkalo přístupu vedení školy, zde byli rodiče spokojeni v 71 % méně spokojeni byli v 29 %, nikdo nevyslovil úplnou nespokojenost.

Výsledek dotazníkových šetření žáků 6. a 9. ročníků - „Klima školy“

V měsíci září 2008 jsme provedli dotazníková šetření žáků 6. a 9. ročníků, a to z toho důvodu, že žáci 6. ročníku přešli z 1. na 2. stupeň a žáci 9. ročníku budou školu opouštět.

Žáci 6. ročníku (celkem 46) odpovídali na 10 otázek zaměřených na zjištění klimatu ve třídě a na vztahy učitel – žák.

		Souhlasím	Nevím	Nesouhlasím
1.	Spolupráce se spolužáky je výborná	60%	27%	13%
2.	Když potřebuji poradit, vždy se mám na koho obrátit	70%	10%	20%
3.	Ve vyučování vládne příjemná nálada	35%	39%	26%
4.	Prohřešky spolužáků projednáváme vždy společně a v klidu	55%	36%	19%
5.	Chci-li říct svůj názor, ostatní mě vyslechnou	58%	28%	14%
6.	Vzájemně se respektujeme a nasloucháme si	32%	42%	26%
7.	Rodiče mohou kdykoliv navštívit výuku	54%	40%	8%
8.	Ve třídě jsou stanovena jasná pravidla chování	82%	10%	8%
9.	Ve třídě se cítím bezpečně	38%	31%	31%
10.	Většina učitelů se k nám chová hezky	56%	34%	10%

Z dotazníků vyplývá, že 38% žáků se ve svých třídách cítí bezpečně, kdežto 31% žáků ne, 70% žáků se má s kým poradit a 35% žáků tvrdí, že ve vyučování vládne příjemná nálada. 56% žáků tvrdí, že se k nim učitelé chovají hezky.

Je třeba se zaměřit utváření lepšího klimatu ve třídách a na utváření dobrých vztahů mezi spolužáky.

Žákům 9. ročníků bylo položeno 14 otázek a zde jsou výsledky

		Souhlasím	Nevím	Nesouhlasím
1.	Spolupráce se spolužáky je výborná	65%	20%	15%
2.	Když potřebuji poradit, vždy se mám na koho obrátit	83%	17%	0%
3.	Ve vyučování vládne příjemná nálada	25%	30%	45%
4.	Prohřešky spolužáků projednáváme vždy společně a v klidu	38%	30%	32%
5.	Chci-li říct svůj názor, ostatní mě vyslechnou	50%	40%	10%
6.	Vzájemně se respektujeme a nasloucháme si	28%	28%	44%
7.	Rodiče mohou kdykoliv navštívit výuku	40%	43%	17%
8.	Ve třídě jsou stanovena jasná pravidla chování	81%	10%	9%
9.	Ve třídě se cítím bezpečně	72%	13%	13%
10.	Většina učitelů se k nám chová hezky	70%	10%	20%
11.	Mám-li problémy, mohu se obrátit na učitele, který mi ochotně poradí	80%	12%	8%
12.	Mé názory mohu přednést na třídnických hodinách	60%	25%	15%
13.	Vše, co učitelé slíbí, se snaží splnit	75%	22%	3%
14.	Většina učitelů má příliš vysoké nároky.	50%	39%	11%

Z odpovědí vyplývá, že žáci se mají na koho obrátit, pokud potřebují poradit, pokud mají problémy. Ve třídě se cítí bezpečně, většina učitelů se chová k žákům hezky, ve třídě jsou stanovena jasná pravidla chování a žáci mohou své názory přednést na třídnických hodinách. 50% žáků si myslí, že učitelé mají příliš vysoké nároky.

Co se týče vztahů ve třídě – jen 28% žáků si myslí, že se navzájem respektují a naslouchají si, zatímco 44% žáků je opačného názoru. Jen 25 % žáků napsalo, že ve vyučování vládne příjemná nálada, ale 45% žáků s tímto tvrzením nesouhlasí.

Na základě rozboru těchto dotazníků doporučujeme TU na třídnických hodinách a ostatním vyučujícím dbát na zvýšenou pozornost na zlepšení klimatu ve třídě, zvýšit porozumění a respektování se mezi žáky navzájem.

Příloha č. 2. – Rozklíčování klíčových kompetencí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v Základní škole U Lesa, Karviná-Ráj, verze_3

KLÍČOVÉ KOMPETENCE K UČENÍ

1. - 3. ROČNÍK

- Ví, proč je důležité hodně znát a vědět, poznává smysl a cíl učení
- Učí se chápat význam celoživotního učení
- Získává pozitivní vztah k učení a začíná své učení řídit
- Rozvíjí svou přirozenou zvědavost a touhu po poznání
- Získává informace, které potřebuje nebo o které se zajímá, z různých informačních zdrojů
- Získané informace třídí, zpracovává a využívá při tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- Operuje s obecně užívanými termíny, symboly a znaky
- Uvádí věci do souvislosti, samostatně pozoruje, kriticky posuzuje výsledky a vyvozuje závěry
- Posuzuje a hodnotí svůj vlastní pokrok v procesu učení
- Učí se být trpělivým rádcem a pomocníkem v procesu učení jiných
- Rozhoduje o svých potřebách, zájmech a zaměřeních spojených s rozvojem vlastní osobnosti v procesu učení
- Vyhledává podporu, radu a pomoc v případě, že ji potřebuje
- Plánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit
- Aktivně se zapojuje do výuky a přizpůsobí se různým výukovým aktivitám
- Začíná si plánovat své učení, pracuje s týdenním plánem
- Pozoruje, objevuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje závěru
- Vytváří si optimální podmínky pro učení

KLÍČOVÉ KOMPETENCE K UČENÍ

4. - 7. ROČNÍK

- Rozvíjí svoji přirozenou zvědavost a touhu po poznání, vytváří si kladný postoj ke vzdělávání
- Ví, proč je důležité hodně znát a umět
- Začíná si řídit své učení, vybírá si efektivní způsoby, metody a strategie
- Slušně požádá své spolužáky o kus k práci, respektuje, když klid potřebují naopak oni, vytváří si optimální podmínky pro učení
- Potřebuje -li podporu, radu, pomoc, dohodne se se svým učitelem, spolužákem
- Aktivně se zapojuje do výuky a přizpůsobí se různým výukovým aktivitám
- S pomocí učitele si stanoví základní podmínky a vytváří kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná
- Popíše, jak se mu pracovalo na určitém úroku (co ho bavilo, co se mu podařilo, nedařilo, nebojí se s negativní zpětnou vazbou)
- Plánuje si své učení, pracuje s týdenními plány, vytváří si plán pro dosažení učebních cílů
- Vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
- Vyhledává a třídí informace, formuluje jaký význam mají získané informace pro běžný život a propojuje je s informacemi předešlými
- Operuje s obecně užívanými termíny, znaky, symboly. Učí se uvádět věci do souvislosti
- Objevuje, pozoruje, zkoumá, experimentuje, získané výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje jednoduché závěry
- Vytváří si jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co je naučil a posléze je i používá

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

1. - 3. ROČNÍK

- Rozpoznáváme jednoduchý problém buď sám, nebo ve spolupráci
- Uvědomujeme si, že problém není hrozba ale výzva
- Problém pojmenujeme
- Posoudíme daný problém, vyhledává nesrovnalosti, rizika
- Hledá informace k řešení problému může využívat vizuální znázornění
- Naplňuje si řešení jednoho problému
- Ověřuje si správnost řešení problému
- Je-li neúspěšný pokračuje i hledání řešení
- Nachází sám nebo ve spolupráci chyby o řešení, opraví je
- Naplňuje si nové řešení jed. problémů
- Nachází příčiny a důsledky jevů, zkoumá, vyhodnocuje, vyvozuje závěry
- Dokáže se správně rozhodovat a ověřuje si svá řešení jednoduchými pokusy, experimenty
- Dokáže změnit svůj názor na základě nových informací
- Učí se kriticky myslet a obhajovat svá řešení

Obecné

- Najde, zjistí problémy
- Orientuje se v problému
- Hledá, jádro problému
- Vysloví hypotézu
- Ověří si hypotézu
- Vyřeší problém
- Při neúspěchu se vrátí a řeší problém znovu
- Přijímá odpovědnost za výsledky řešení problému

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

4. - 7. ROČNÍK

- Rozpozná problémové situace ve škole i mimo ni
- Určí, koho a čeho se problém týká
- Odhaduje, co problém způsobuje
- Posoudí problém, vyhledává nesrovnalosti, rizika, ověřuje si, zda-li se s podobným problémem nasetkal
- Hledá informace k řešení daného problému
- Formuluje jednoduchou hypotézu
- Navrhne možnosti řešení
- Rozhodne se pro řešení daného problému
- Ověřuje si správnost svého řešení
- Je-li neúspěšný, nenechá se odradit a pokračuje v hledání
- Nachází sám nebo ve spolupráci chyby v řešení a opraví se
- Naplňuje si nové řešení daného problému
- Nachází příčiny a důsledky jevů, experimentuje, vyhodnocuje, vyvozuje závěry
- Dokáže změnit svůj názor na základě nových informací
- Učí se kriticky myslet a obhajovat svá řešení

KLÍČOVÁ KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

1. - 3. ROČNÍK

- Ví, že je velmi důležité umět vyjádřit své myšlenky, potřeby, pocity, rozvíjí si komunikační dovednosti
- Vhodně komunikace v různých situacích
- Uvědoměle si rozšiřuje slovní zásobu
- Dbá na srozumitelné kultivované vyjadřování- na zvukovou stránku jazyka- výslovnost, srozumitelnost, hlasitost, tempo
- Pozoruje, naslouchá druhým, udržuje s nimi kontakt, vyjadřuje souhlas či nesouhlas klatbě krátké otázky
- Uvědomuje si, že naslouchání je účinný prvek mezilidské komunikace
- Uvědomuje si, že nonverbální komunikace je také komunikační dovednost, reaguje na nonverbální komunikaci
- Dodržuje určená pravidla komunikace naslouchání, podílí se na jejich sestavování
- Vhodně prezentuje své názory, myšlenky, výsledky své práce i práce skupiny
- Podporuje přátelskou komunikaci k utváření dobrých lidských vztahů, soužití a spolupráci
- Čte s porozuměním a získává informace, které potřebuje nebo o které se zajímá
- Využívá informační, komunikační prostředky a technologie pro účinnou komunikaci
- Pracuje s různými texty, obrázkovým materiálem, s grafickým znázorněním, se symbolickými prostředky a tvořivě je využívá pro své potřeby
- Písemně zaznamenává své myšlenky

KLÍČOVÁ KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

4. - 7. ROČNÍK

- Srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, potřeby, pocity, shrne nejdůležitější informace
- Vhodně prezentuje své názory, myšlenky, výsledky své práce, práce skupiny umí obhájit názor, tvoří otevřené otázky, podporuje kritiku a sebekritiku
- Rozlišuje, s kým mluví a přizpůsobí tomu svoji komunikaci
- Dbá na srozumitelné kultivované vyjadřování, na zvukovou stránku jazyka-hlasitost, srozumitelnost, výslovnost, mimika, gesta, výraznost, tempo
- Pozoruje, naslouchá druhým aniž by zbytečně přerušoval, udržuje s nimi oční kontakt, vyjádří souhlas či nesouhlas
- Když něčemu nerozumí zeptá se, jak to mluvčí myslel, odpoví na dané otázky
- Uvědomuje si, že naslouchání je účinný nástroj mezilidské komunikace
- Přemýšlí o názorech druhých, respektuje, že existují i odlišné názory od jeho, užívat popisný jazyk.
- Učí se
- Dodržuje určená pravidla komunikace, naslouchání, podílí se na jejich sestavování.
- Podporuje a užívá přátelskou komunikaci k utváření dobrých mezilidských vztahů potřebných k soužití a kvalitní spolupráci
- Pracuje s informacemi a v textu, promluvě či jiném záznamu najde klíčové pojmy a stručně je shrne
- Nachází informace, které jsou rozšiřující, porovná různá tvrzení k danému tématu, pod vedením učitele pozná, které informace si v textu protirečí + zkoumá pravdivost sdělení
- Učí se kriticky myslet s pomocí uč. skupiny na manipulativní komunikaci
- Využívá informativní a komunikativní prostředky a technologie pro určenou komunikaci
- Pracuje s různými
- Rozumí prostředkům nejazykové komunikace a vhodně je využívá
- Komunikuje v cizím jazyce

KLÍČOVÁ KOMPETENCE SOCIÁLNÍ

1. - 3. ROČNÍK

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry
- Projevuje se pozitivní city, ohleduplnosti a k úctou k lidem, tvorům, věcem
- Rozvíjí svojí vnímavost k lidem, k přírodě. Vytváří si kladný vztah k životnímu prostředí, přírodě a učí se je chránit
- Pečuje o své zdraví a chrání ho, poznává zdravý životní styl
- Vytváří si pozitivní představu o sobě, rozvíjí svojí sebedůvěru, učí se uznávat základní morální hodnoty
- Respektuje a dodržuje základní pravidla společenského chování
- Účelně spolupracuje ve skupině
- Spolupodílí se na vytváření pravidel spolupráce a tato pravidla dodržuje
- Přijímá dané role ve skupině tak, aby daný úkol byl co nejlépe splněn, V případě potřeby poskytne pomoc nebo o ní požádá a práci skupiny.
- Přispívá k diskuzi, u malé skupině naslouchání a komunikace
- Svoji práci dle daných kritérií prezentuje a raduje se z úspěchu svého i skupiny oceňuje své spolužáky za dobrou práci
- Zhodnotí dle daných kritérií práci celé skupiny i práci svojí přemýšlí o tom jak práci zlepšit.

KLÍČOVÁ KOMPETENCE SOCIÁLNÍ

4. -7. ROČNÍK

- Podílí se na utváření příjemné atmosféry
- Přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, projevuje pozitivní city a ohleduplnost a úctu k lidem, tvorům, věcem
- Je zodpovědný za vlastní zdraví a bezpečnost, zdravý životní styl, vytváří si kladný vztah k přírodě, k životnímu prostředí a chrání je
- Rozvíjí svoji sebedůvěru, sebeúctu, učí je uznávat základní morální hodnoty
- Respektuje a dodržuje pravidla společenského chování
- Ovládá a řídí svoje jednání a chování
- Účinně spolupracuje ve skupině
- Spolupodílí se na vytváření pravidel spolupráce a tato pravidla dodržuje
- Chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolů, problémů
- Respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí myslí, říkají, dělají
- Přispívá k diskusi v malé skupině, naslouchá a efektivně komunikuje
- V případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Přijímá dané role ve skupině a efektivně pracuje a pozitivně ovlivňuje kvalitu práce na daném úkolu
- Plní dané úkoly, potahuje je po konce a dle pokynů prezentuje danou práci, úkol. Raduje se z úspěchu svého i skupiny
- Zhodnotí práci dle daných kritérií celé skupiny, i práci svoji, navrhuje, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak.

KLÍČOVÁ KOMPETENCE PRACOVNÍ 1. - 3. ROČNÍK

- Poznává, co dělá rád a utváří si kladný vztah k práci. Práce je radost
- Získává základní pracovní návyky
- Pojímá učení jako pracovní činnost vedoucí k realizaci úkolu
- Pod vedením dodržuje bezpečnostní pravidla práce
- Pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
- Pro vlastní činnost si vybere vhodné materiály, pomůcky, vybavení, připraví si své pracovní místo
- Dané úkoly plní dle svých možností, schopností, vyžívá své nápady a rozvíjí svou tvořivost
- Pracuje dle jednoduchého pracovního postupu, návodu, umí požádat o pomoc, když si neví rady
- Šetří materiál, nástroje, pomůcky a afektuje čas k práci
- Rozpozná kvalitní práci, dobře splněný úkol, pojmenuje příčiny úspěchu, neúspěchu a poučí se z nich
- Ví, jak dospělí pracují a přemýšlí o tom, čím by chtěl jednou být
- Poznává různé obory lidské práce a seznámí se s různými profesemi
- Podílí se na ochraně životního prostředí a chrání kulturní a společenské hodnoty
- Jednoduchým způsobem rozvíjí své podnikatelské myšlení

KLÍČOVÁ KOMPETENCE PRACOVNÍ

4. - 7. ROČNÍK

- Rozvíjí své vlastní schopnosti a dovednosti a získává pozitivní vztah k práci = práce je radost
- Upevňuje si základní pracovní návyky a efektivně je využívá v praktických činnostech
- Pojímá učení jako pracovní činnost vedoucí k realizaci určitého záměru (týdenní plány)
- Dodržuje bezpečnostní pravidla při práci, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
- Bezpečně používá materiály, nástroje, vybavení pracuje úsporně – šetří materiál, energii, H₂O
- Plní dle svých schopností a možností dané pracovní úkoly
  - Pro danou činnost si připraví vhodně své prac. Místo
  - Vybírá si vhodné materiály, pomůcky při práci
  - Dbá na čas a využívá svoje nápady, tvořivost při plnění daných úkolů
  - Plánuje si svou práci a pracuje dle návodu, pracovního postupu
  - Rozpozná kvalitní práci, dobře splněný úkol. Využívá k tomu daná kritéria
  - Pojmenuje se z nich
  - Poznává různé obory lidské práce a získává informace o různých profesích
  - Zamýšlí se nad tím, čím by chtěl být a rozvíjí své podnikatelské myšlení
  - Vhodným způsobem nabídne své vlastní služby
  - Vnímá nutnost chránit naše životní prostředí a na jeho ochraně se podílí
  - Chrání kulturní hodnoty